Jaarverslag 2010 Haarlem

Inhoudsopgave

Voorwoord **5**

Samenstelling bestuur **7**

Kerngegevens **9**

Deel 1 Algemeen **11**
1.1 Inleiding en leeswijzer 13
1.2 Beleidsmatige resultaten 14
1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen 19

Deel 2 Programmaverantwoording **31**
2.1 Inleiding 33
2.2 Samenvatting baten en lasten per programma en mutaties reserves (zie bijlage 1) 38
2.3 Specificatie mutaties reserves 40
2.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven 41
Programma 1 Burger en Bestuur 43
Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving 53
Programma 3 Welzijn en Zorg 65
Programma 4 Jeugd, Onderwijs en Sport 75
Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling 87
Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie 95
Programma 7 Werk en Inkomen 105
Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit 113
Programma 9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving 121
Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen 137

Deel 3 Paragrafen **143**
3.1 Lokale heffingen 145
3.2 Weerstandsvermogen 148
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 152
3.4 Financiering 156
3.5 Bedrijfsvoering 160
3.6 Verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen 170
3.7 Grond- en vastgoedbeleid 177
3.8 Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) 182
3.9 Stedenbeleid 184

Deel 4 Jaarrekening **185**
4.1 Programmarekening 187
4.2 Balans 188
4.3 Toelichting op de programmarekening en balans 190
4.4 Controleverklaring 202
4.5 Besluit 204

Deel 5 Bijlagen **207**
Bijlage 5.1 Rekening naar programma's, beleidsvelden en producten 209
Bijlage 5.2 Analyse per programma en beleidsveld 216
Bijlage 5.3 Personeelsformatie 234
Bijlage 5.4 Investeringskredieten 235
Bijlage 5.5 Reserves en voorzieningen 237
Bijlage 5.6 Actualisatie Reserves 242
Bijlage 5.7 Single information / single audit 253
Bijlage 5.8 Begrotingscriteria rechtmatigheid 265
Bijlage 5.9 Verantwoordingsinformatie MPG 269
Bijlage 5.10 Afkortingenoverzicht / Begrippenlijst 271

Stefan Kasper, 2009

En Garde! Jonge kunstenaars uit Haarlem

De selectie werken, die dit jaarverslag illustreren, is samengesteld door Tamara Sterman van 37PK, Platform voor Kunsten (www.37pk.nl). Zij heeft gekozen voor tien jongere kunstenaars die klaarstaan en bezig zijn om de stad te veroveren. Haarlem herbergt momenteel veel jong talent dat de afgelopen jaren van de verschillende kunstacademies in Nederland is afgestudeerd. 37Pk zet zich in voor voldoende en geschikte ateliers voFor deze startende en de meer gevestigde kunstenaars en wil het productieklimaat op het gebied van beeldende en toegepaste kunsten in de stad bevorderen. Kunstopdrachten, kunst in de openbare ruimte en de professionele beroepspraktijk zijn naast het atelierbeleid de andere belangrijkste facetten van het kunstklimaat die 37PK wil stimuleren.

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2010 aan.

2010 was in politiek opzicht een overgangsjaar. De gemeenteraadsverkiezingen op 3 maart, de installatie van een nieuwe gemeenteraad, gevolgd door het aantreden van een nieuw college op 29 april. Dit college heeft de uitvoering op zich genomen van het coalitieakkoord “Het oog op morgen” dat door de coalitiefracties van D66, PvdA, GroenLinks en VVD is vastgesteld.

De coalitiepartners stellen voor de periode 2010-2014 de volgende vier hoofdthema’s centraal:

- solide en daadkrachtig; werken aan een gezonde financiële positie, een betrouwbare overheid, samen met actieve Haarlemmers, met een krachtige kleinere organisatie, aan een veilige en schone stad met verantwoorde gemeentelijke lasten en een internationaal georiënteerd bestuur;
- groen en duurzaam; werken aan een klimaatneutrale stad, aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en goede bereikbaarheid en versterking van de kwaliteit van groen en water;
- vitaal en ondernemend; werken aan werk voor iedereen, goed onderwijs en aandacht voor cultuur, sport en recreatie;
- sociaal en betrokken; dat iedereen meedoet, werken aan maatwerk in de Wmo, betaalbare woningen, aandacht voor jongeren en een eerlijk sociaal beleid.

Het college heeft vervolgens in het collegewerkprogramma aangegeven hoe zij de opdracht uit het coalitieakkoord zal oppakken, met als inzet een groene, duurzame, ondernemende, sociaal betrokken en goed bestuurde stad.

Het college is in 2010 gestart met de uitvoering van het nieuwe coalitieakkoord. In het voorliggende jaarverslag wordt echter nog vooral verantwoording afgelegd over de door de (oude) raad vastgestelde begroting 2010 en de daarin opgenomen beleidsdoelstellingen en financiële kaders.

Dit jaarverslag laat zien dat Haarlem veel van de beleidsvoornemens in 2010 heeft gerealiseerd. De financiële rekening laat een voordelig resultaat zien van € 7,3 miljoen. Dit resultaat lijkt positiever dan het werkelijk is. Een groot deel ervan (€ 7,0 miljoen) betreft namelijk een (wettelijk verplichte) verschuiving van voorzieningen naar bestemmingen; een boekhoudkundig resultaat. Per saldo is nog een onttrekking aan de algemene reserve noodzakelijk van € 0,8 miljoen om de doelstellingen te realiseren overeenkomstig eerdere besluitvorming.

Een onderwerp dat in 2010 en verder in deze coalitieperiode centraal staat is de bezuinigingen. De grote lijnen zijn uitgezet, maar nu moeten de bezuinigingen worden geconcretiseerd en gerealiseerd.
Dit college betrekt de raad waar mogelijk al in een vroeg stadium bij voorgenomen besluiten, zoals dat in de afgelopen periode ook is gebeurd bij het voorbereiden van de kadernota 2011. Ook andere personen en instanties die te maken krijgen met bezuinigingen (onze partners in de stad en de ambtelijke organisatie) nemen we mee in de veranderingen waarmee we te maken krijgen.

Het college kijkt tevreden terug op 2010 en bedankt iedereen die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Het college van burgemeester & wethouders
Haarlem, 19 april 2010

Samenstelling bestuur (31-12-2010)

B.B. (Bernt) Schneiders, Burgemeester
Portefeuille: openbare orde en veiligheid, bestuurszaken en stadspromotie.
Voorzitter van het college van burgemeester en Wethouders en voorzitter van de gemeenteraad.

E.P. (Ewout) Cassee, Wethouder (D66)
Portefeuille: Provincie/regio/MRA, ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen en projectbesluiten, vastgoed, participatie en inspraak.

P.R. (Rob) van Doorn, Wethouder (GroenLinks)
Portefeuille: duurzaamheid, wijken, mobiliteit, beheer en onderhoud.

P.J. (Pieter) Heiliegers, Wethouder (VVD)
Portefeuille: financiën, bedrijfsvoering en cultuur.

J.Chr. (Jack) van der Hoek, Wethouder (D66)
Portefeuille: sport, Wmo, welzijn, volksgezondheid, dienstverlening en communicatie.

J. (Jan) Nieuwenburg, Wethouder (PvdA)
Portefeuille: economie, volkshuisvesting, onderwijs, jeugdbeleid, sociale zaken en deregulering.

S.M.M. (Saskia) Borgers, Gemeentesecretaris

Gemeenteraad

D66 (8 zetels)
mw. L.C. van Zetten, dhr. F.H. Reeskamp, mw. D. Leitner, dhr. A.P. Marselje, mw. M.G.B. Breed, mw. D. Kerbert, dhr. E. de Iongh, mw. M. Pippel

PvdA (7 zetels)
mw. J. Langenacker, dhr. M. Aynan, mw. H. Koper, dhr. J. Fritz, mw. A. Ramsodit, dhr. R. Schaart mw. M.C.M. Schopman

GroenLinks (7 zetels)
mw. T.E.M. Hoffmans, dhr. A. Azannay, dhr. L.J. Mulder, mw. C.Y. Sikkema, dhr. H. Kruisman, dhr. D.A. Bol, mw. M.D.A. Huysse

VVD (5 zetels)
dhr. E. Veen, mw. P.J. Bosma-Piek, dhr. R.G.J. de Jong, dhr. W.J. Rutten, dhr. W. van Haga

SP (5 zetels)
dhr. R.H.C. Hiltemann, mw. S. Özogül-Özen, dhr. J. van de Manakker, mw. L.A. Drogtrop, dhr. B. Jonkers

CDA (3 zetels)
dhr. M. Snoek, dhr. J.J. Visser, dhr. G.B. van Driel

Ouderenpartij Haarlem (1 zetel)
mw. F. de Leeuw - de Kleuver

Trots op Nederland (1 zetel)
mw. M. Otten

Actiepartij (1 zetel)
dhr. J. Vrugt.

HaarlemPlus (1 zetel)
dhr. C.J. Schrama

Griffier
dhr. B. Nijman

Kerngegevens

A. Sociale Structuur

Bevolking naar leeftijd 2007-2010 (per 1/1)

	2007		2008		2009		2010	
Leeftijd	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**
0-19 jaar	32.000	22%	32.056	22%	32.131	22%	32.502	22%
20-44 jaar	54.434	37%	54.408	37%	54.224	37%	54.357	36%
45-64 jaar	38.125	26%	38.719	26%	39.222	26%	39.868	27%
65 jaar en ouder	22.397	15%	22.479	15%	22.624	15%	22.849	15%
Totaal	**146.956**	**100%**	**147.662**	**100%**	**148.201**	**100%**	**149.576**	**100%**
Waarvan 15-64 jaar (potentiële beroeps-bevolking)	100.199	68%	100.861	68%	101.226	68%	101.998	68%

Bevolking naar herkomst 2007-2010

	2007		2008		2009		2010	
	Aantal	**%**	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**
Autochtonen	112.353	77%	112.198	76%	111.752	75%	112.216	75%
Allochtonen	34.603	23%	35.464	24%	36.449	25%	37.360	25%
Waarvan niet-westers[1]	19.032	13%	19.450	13%	19.955	13%	20.419	14%
Totaal	146.956	100%	147.662	100%	148.201	100%	149.576	100%

[1] Allochtoon met als herkomstgroepering één van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije. Aantal en percentage van het totaal aantal Haarlemmers.

Aantal uitkeringsgerechtigden (per 31/12 vh vorig jaar) en aantal huishoudens met een laag inkomen

	2007	2008	2009	2010
Huishoudens met een laag inkomen (rond het sociaal minimum 105%)	5.760 (2005)	6.290 (2006)	5.880 (2007)	5.650 (2008)
Bijstandsgerechtigden	2.857	2.586	2.434	2.463
WAO-gerechtigden	7.534	6.960	6.547	6.124
WAZ-gerechtigden	315	269	239	221
WAjong-gerechtigden	1.177	1.253	1.386	1.447
WIA-gerechtigden	-	328	543	784
WW-gerechtigden	1.983	1.469	1.283	2.490

B. Fysieke Structuur

Oppervlakte gemeente, lengte wegen, aantal woningen en bevolkingsdichtheid

	Aantal
Oppervlakte gemeente in hectares	3.209 ha (2009)
- waarvan woongebied	1.282 ha (2006)
- waarvan binnenwater	288 ha (2009)
- waarvan historische stads- of dorpskern (wijk Oude Stad)	161 ha (2009)
- waarvan openbaar groen (dagrecreatief terrein/parken/plantsoenen/bos)	294 ha (2006)
Lengte wegen in km	437 km (2010)
Aantal woningen	70.506 (2010)
Bevolkingsdichtheid per km2 land[1]	5.116 (2010)

[1] Bevolkingsdichtheid per km2 land voor Nederland is in 2010 = 491.

C. Financiële Structuur

Algemene financiële gegevens 2010	
	Bedrag (x €1.000)
Totale baten (exclusief reservemutaties)	-448.140
Totale lasten (exclusief reservemutaties)	448.444
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	7.542
Saldo baten en lasten	-7.238
Algemene reserve (voor bestemmingsresultaat)	42.268
Algemene inkomsten gemeentefonds	185.572
Opbrengst Onroerende Zaak Belasting (OZB)	29.759
Investeringsvolume	109.085
Vaste schuld	440.405

Deel 1

Algemeen

Erik de Bree, 2009

1.1 Inleiding en leeswijzer

In dit jaarverslag legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over wat de gemeente heeft gedaan in 2010 en wat dat heeft gekost. Uitgangspunt daarbij zijn de voornemens uit de begroting 2010, zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze voornemens zijn gegroepeerd in tien programma's; voor elk programma is daarbij aangegeven welk maatschappelijk effect de gemeente daarmee in de stad wil bereiken. Ieder programma is vervolgens onderverdeeld in beleidsvelden en per beleidsveld vermeldt dit jaarverslag wat er is bereikt, wat er niet is bereikt en wat de financiële uitkomst is.

Deel 1 van het jaarverslag gaat in op de realisatie van onze ambities en de gevolgen daarvan voor de financiële positie van de gemeente. Deel 2 concretiseert dit per programma en beleidsveld en geeft aan hoeveel geld daarvoor nodig was. Deel 3 bevat de wettelijk voorgeschreven paragrafen, waarin een dwarsdoorsnede wordt geven van de verschillende aspecten van het jaarverslag bezien vanuit een bepaald perspectief, zoals risico's, kapitaalgoederen, bedrijfsvoering en grondbeleid. De financiële jaarrekening is opgenomen in deel 4.

Voor wie is dit jaarverslag?

Met dit jaarverslag legt het college verantwoording af aan de raad en de inwoners van Haarlem over het gevoerde beleid en beheer in 2010. Het jaarverslag is daarnaast ook interessant voor de partners in de stad, zoals woningcorporaties, bedrijven en gesubsidieerde instellingen. Ook voor hen staat interessante informatie in dit jaarverslag.

De gemeentelijke Rekenkamercommissie beoordeelt het jaarverslag en publiceert daarover een rapport met een advies aan de gemeenteraad over het vaststellen van het verslag.

Dit jaarverslag verschijnt zowel als gedrukt boekwerk als digitaal. Op de website www.haarlem.nl zijn alle delen van het jaarverslag in te zien. Een handzame samenvatting van het jaarverslag verschijnt als een afzonderlijke brochure.

De gemeenteraad behandelt het jaarverslag en het rapport van de Rekenkamercommissie in de raadsvergadering van 1 juni 2011. Zowel de commissie- als raadsvergadering zijn rechtstreeks te volgen via www.haarlem.nl .

1.2 Beleidsmatige resultaten

In 2010 is de stad door twee verschillende college's bestuurd. Het huidige college trad in april aan en heeft de door de raad vastgestelde begroting voor 2010 uitgevoerd, met enige accentverschuivingen. De begroting 2010, en daarmee de beleidsinspanningen, zijn in de vorige raadsperiode vastgesteld. Dat wil zeggen dat het afgelopen jaar het coalitieprogramma "Sociaal en solide" nog richtinggevend is geweest. Daarom wordt in deze paragraaf ingegaan op de resultaten die in het coalitieprogramma "Sociaal en solide" zijn opgenomen.

Dit coalitieaccoord stelde vier prioriteiten:

- Het op normniveau brengen van de onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte, wegen, bruggen, kades, groen, speelvoorzieningen, sport- en onderwijsaccommodaties, plus het starten met het inlopen van het achterstallig onderhoud in de stad;
- Een sluitend huishoudboekje en een flinke extra reserve gekoppeld aan de risicoparagraaf/paragraaf weerstandsvermogen;
- Het op gelijkwaardige hoog niveau houden van het sociale beleid van de stad en het actief bevorderen van de uitstroom uit de bijstand;
- Een sterkere wijkaanpak en een verschuiving van beleid naar uitvoering, resulterend in het concreet aanpakken van problemen, in samenwerking met bewoners en partijen in de stad.

1.2.1 Onderhoud

Citaat uit "Sociaal en solide": *In 2010 is structureel voldoende geld (budget) in de begroting opgenomen om de openbare ruimte inclusief voorzieningen voor sport, recreatie en onderwijs heel, schoon en veilig bruikbaar te houden. Tevens maakt het college in deze bestuursperiode een start met het inlopen van onderhoudsachterstanden, waarvan de resultaten zichtbaar zullen zijn in de stad.*

Toelichting

Het Coalitieakkoord had als inzet om de onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte op normniveau te brengen en extra geld beschikbaar te stellen om achterstallig onderhoud in te lopen.

Realisatie in 2010

Het achterstallig onderhoud van de verhardingen, groen, openbare verlichting, en speelvoorzieningen is teruggebracht. Het achterstallig onderhoud aan speeltoestellen en ondergronden is geheel weggewerkt. In 11 buurten is in het kader van opschoonacties overtollig straatmeubilair verwijderd. Dit gebeurde in overleg met bewoners(organisaties). Bij deze actie zijn ook verouderde modellen fietsenrek, bank of antiparkeerpaal vervangen door het standaardtype.

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de afgelopen vier jaar weer voor het op normniveau brengen van de onderhoudsbudgetten en het inlopen van achterstallig onderhoud.

bedragen x € 1 miljoen

Extra middelen voor onderhoud	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Raming 2010	Realisatie 2010
Op normniveau brengen van onderhoudsbudgetten	1,70	5,0	8,0	11,0	11,0
Inhalen achterstallig onderhoud algemeen	1,06	1,4	2,1	2,8	2,8
Inhalen achterstallig onderhoud sport, recreatie en onderwijs [2]	0,15	0,3	0,45	0,6	0,6
Totaal	**2,91**	**6,7**	**10,55**	**14,4**	**14,4**

[1] Voor € 0,7 miljoen is dit omgezet in kapitaallasten.
[2] Inmiddels geheel omgezet in kapitaallasten; omwille van vergelijkbaarheid met eerdere cijfers wel in deze tabel opgenomen.

Op basis van het door de raad vastgestelde *plan van aanpak extra onderhoudsbudget* wordt de realisatie van de voornemens op de volgende vier punten gemeten (voor het juiste perspectief zijn ook de resultaten uit 2007 en 2008 opgenomen en de ramingen voor 2010):

Prioriteit onderhoud	Totaal areaal / aantal	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Raming 2010	Realisatie 2010
Aantal hectares verbeterd areaal:						
verharding	574	7,7	16,9	17,1	12	17,3
grootschalig groen	373	2,5	12,9	26,5	64	7,8
Aantal verbeterde objecten:						
bomen	52.505	10.213	12.000	16.400	14.000	14.000
speelvoorzieningen	200	14	20	11	24	15
bruggen en viaducten	204	9	15	16	6	10
Kencijfer buurtverloedering[1]	4,6	5,2	n.b.[2]	4,2	4,8	4,1
Aantal meldingen over openbare ruimte	20.000[3]	16.613	n.b.	20.000	16.000	17.800

[1] *Het kencijfer buurtverloedering is samengesteld uit de volgende onderdelen: bekladding muren en gebouwen, rommel op straat, hondenpoep, vernieling van telefooncellen en bushokjes. Het cijfer kent een schaal van 0 tot 10, hoe lager des te minder verloedering. Bron: Omnibusonderzoek 2009 (voorheen opgenomen in de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor). Nulmeting is uit 2005.*
[2] *voor 2008 is geen cijfer beschikbaar, omdat de Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor om het jaar werd uitgevoerd.*
[3] *Aantal meldingen in 2006.*

1.2.2. Financiële situatie

Citaat uit "Sociaal en solide": *Het college brengt de financiële positie van de stad in de periode 2006-2010 op orde. Dat betekent elk jaar de presentatie van een sluitende begroting met een zo gering mogelijke stijging van de (woon)lasten voor de burger. Over de Onroerend Zaakbelasting (OZB) hebben de coalitiepartijen afgesproken dat deze met 3% per jaar mag stijgen, plus de aanpassing voor inflatie. Tevens brengt en houdt de coalitie de algemene reserve op voldoende niveau, zodanig dat risico's met financiële gevolgen daarmee (in elk geval voor de korte termijn) kunnen worden opgevangen. Dit vergt een goede inventarisatie van risico's en een beleid gericht op beheersing van die risico's.*

Toelichting

Een sluitende begroting en een robuuste reservepositie vormden belangrijke prioriteiten.

Realisatie in 2010

2010 stond in het teken van de dreigende bezuinigingen die het Rijk richting de gemeenten doorvoert. Hierdoor staat de meerjarige financiële positie van gemeenten, en dus ook van Haarlem, onder druk. Om deze situatie het hoofd te bieden, zijn uitgebreide ombuigingsvoorstellen opgesteld. Naar het oordeel van de provincie Noord-Holland is de financiële positie van de gemeente redelijk. Het doel "een sluitende begroting, een goed risicomanagement en een robuuste algemene reserve" is gedeeltelijk gehaald.

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de financiële positie over de afgelopen vier jaar weer.

Prioriteit Financiële positie	Nulmeting (2006)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Raming 2010	Realisatie 2010
Omvang resultaat in miljoenen	-1,3 v	-3,0 v	-6,8 v	-10,6v	-0,4 v	-10,3
Omvang algemene reserve in miljoenen	6,7	19,7	27,2	41,1	33,1	42,3
Omvang vaste schuld in miljoenen[1] [2]	340	339	326	401	429	436
Omvang rente over vaste schuld in miljoenen	14,9	14,6	14,8	15,5	19,9	17,2
Solvabiliteitsratio	8%	12%	12,5%	17,6%	12,3%	17%
Oordeel provincie over financiële positie	matig	kwetsbaar	redelijk	redelijk	Voldoende	redelijk
Percentage stijging woonlasten huurder	1,5%	2,6%[3]	2,0	4,85%	3,0%	3,0
Idem, eigenaar / bewoner		3,4%[4]	4,2			3,0

[1] De toename is het directe gevolg van de geplande toename van het investeringsvolume.
[2] De omvang vaste schuld is gebasseerd op de bedragen uit de paragraaf financiering, dit is exclusief 'door derde belegde gelden' en waarborgsommen.
[3] Dit is de stijging van de afvalstoffenheffing (huurders betalen geen OZB en geen rioolrecht).
[4] Dit is de stijging van de OZB voor een gemiddelde woning, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

1.2.3. Sociaal beleid

Citaat uit "Sociaal en solide": *Het college houdt in de periode 2006-2010 het sociale beleid van de stad op gelijkwaardig hoog niveau als de afgelopen jaren. Op de omvang van de middelen voor bijzondere en gewone bijstand zal het college niet korten (afgezien van het effect van een daling van het aantal cliënten). De uitstroom uit de bijstand wordt actief bevorderd met intelligente maatregelen om langdurig werklozen aan werk te helpen.*

Toelichting

In de raadsperiode 2006-2010 is stevig ingezet op het begeleiden van mensen naar werk, vanuit de overtuiging dat het hebben van werk een van de beste manieren is om in de Haarlemse samenleving te participeren. De vraag naar laaggeschoolde arbeid wordt in de regio steeds kleiner, waardoor de afstemming tussen vraag en aanbod moeilijk blijft.

Realisatie 2010

In 2010 zijn 527 werkzoekenden vanuit de bijstand aan het werk gegaan, waarvan 84 na bemiddeling van bureau &Werk en 53 vanuit het Workfirst-programma. Door de recessie was er in 2010 een lage doorstroom uit de Instroom en Doorstroom banen (ID) naar regulier werk en was de uitstroom naar begeleid werken vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening ook beperkt. Ondanks de economische ontwikkelingen en teruglopende budgetten neemt 75% van de bijstandscliënten deel aan een traject richting een baan of maatschappelijke participatie.

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de financiële positie over de afgelopen vier jaar weer.

Prioriteit Sociaal Beleid	Nulmeting 2006	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Raming 2010	Realisatie 2010
Omvang reguliere bijstand in miljoenen[1]	42,3	42,7	41,7	35,6	39,0	36,5
Aantal cliënten reguliere bijstand[2]	3.147	2.613	2.458	2.453	2.975	2.831
Jaarlijkse uitstroom van cliënten[3]	1.533	1.287	974	1.017	1.050	1.248
Omvang bijzondere bijstand en minimabeleid in miljoenen	3,1	2,9	3,9[5]	4,2	3,2	4,9
Aantal aanvragen individuele bijzondere bijstand [4]	2.668	2.400	2.065	2.284	2.935	2.757
Gemiddeld bedrag individuele bijzondere bijstand per toegekende aanvraag	1.251	1.251	1.156	936	1.100	933

[1] Dit bedrag daalt als gevolg van de afname van het aantal cliënten en stijgt als gevolg van inflatieaanpassing.
[2] Cliënten jonger dan 65 jaar met een uitkering WWB, ramingen per 31 december van ieder jaar.
[3] Dit is de bruto uitstroom, dus zonder rekening te houden met nieuwe instroom. Het is een maat voor de effectiviteit van de uitstroommaatregelen.
[4] In het kader van het minimabeleid (onvermijdbare schoolkosten, regeling chronisch zieken) zijn 5.400 aanvragen in 2009 toegekend.
[5] Van het bedrag van € 4,6 miljoen is € 1,8 miljoen uitgekeerd aan bijzondere bijstand, € 0,7 miljoen Langdurigheidstoeslag, € 0,4 miljoen chronisch zieken, € 0,3 miljoen kinderen doen mee, € 0,2 miljoen kinderopvang en € 0,2 miljoen onvermijdbare schoolkosten. De overige verstrekkingen zijn kleine regelingen en kosten. In het bedrag zitten geen personeelskosten. De eenmalige uitkering 2008 was slechts voor een jaar. De langdurigheidstoeslag zat tot 2009 in de reguliere bijstand.

1.2.4. Wijkgericht werken

Citaat uit "Sociaal en solide": *Het college voert in de periode 2006-2010 een meer per wijk toegesneden methode van werken door in de organisatie. Deze is vooral gericht op uitvoering (en minder op beleid) en het concreet aanpakken van problemen, in samenwerking met bewoners en met partners in de stad.*

Toelichting

Veel van de ambities uit deze collegeperiode zijn samen te bundelen in een krachtige wijkaanpak. De schaal van de wijk biedt een uitstekend vertrekpunt om samen met bewoners en organisaties de problemen van de stad aan te pakken. Voor de fysieke ontwikkelingsprogramma's en de aanpak van het onderhoud is dit reeds vaak het geval. De sociale pijler is hier sterker op worden aangesloten, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid, waar wijkgericht werken als een van de prioriteiten is gesteld. Het integraal jeugdbeleid of het koppelen van wonen, zorg en welzijn voor ouderen. In de wijken ligt de potentie om samen met buurtbewoners en uitvoerende

organisaties tot concrete uitvoering te komen, waarbij fysieke investeringen hand in hand gaan met het versterken van de sociale structuur. Een aanpak op wijkniveau zorgt ervoor dat de gemeente bewoners beter dan nu kan betrekken bij het bestuur van de stad. Daarmee zijn de herkenbaarheid van het beleid en het draagvlak voor de te nemen maatregelen vergroot.

Realisatie 2010

De onderwerpen aan de hand waarvan over deze prioriteit verslag wordt gedaan, komen uit de Omnibusonderzoek. Voorheen kwamen de cijfers uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheids-monitor, reden waarom er in de tabel geen cijfers beschikbaar zijn over de realisatie in 2008.

Prioriteit Wijkgericht werken	Nulmeting 2007	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Realisatie 2009	Raming 2010	Realisatie 2010
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	58%	58%	n.b.	51%	65%	51%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente de buurt betrekt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	43%	43%	n.b.	35%	55%	37%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente reageert op meldingen en klachten over onveiligheid en overlast in de buurt	42%	42%	n.b.	36%	54%	40%
Percentage inwoners dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt	34%	34%	n.b.	27%	45%	29%
Rapportcijfer Haarlemmers over hun woonomgeving (gewogen gemiddelde)	7,1	7,1	n.b.	7,2	7,2	7,3

Bron: Omnibusonderzoek 2009 (t/m 2007 uit Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor).

Belangrijke ontwikkelingen in 2010

In deze paragraaf heeft het college verantwoording afgelegd over de vier prioriteiten (onderhoud, financiën, sociaal beleid en wijkgericht werken) uit het (vorige) coalitieakkoord. Het huidige college heeft in 2010 echter meer gedaan dan alleen het uitvoeren van deze prioriteiten. Daarom hieronder een kort overzicht van bijzondere momenten en belangrijke ontwikkelingen in 2010.

“Het oog op morgen” is de titel van het coalitieprogramma 2010-2014. Dit programma is verder uitgewerkt in het collegewerkprogramma (CWP) dat in de begroting 2011 is opgenomen.

Inwoners

Haarlem verwelkomde de 150.000 inwoner. Het feit dat Haarlem groeit is bijzonder: Haarlem beschikt niet over een uitleglocatie of grote nieuwbouwopgave. Het aantal inwoners groeide in 2010 naar 150.695 (stand per 31/12 2010).

Evenementen

De hele binnenstad vierde feest op 2 maart toen de Olympische sporters op de Grote Markt gehuldigd werden. Haarlem profileerde zich hiermee als sportstad. Het evenement werd deels live door de NOS uitgezonden.
Het afgelopen jaar was een kroonjaar voor zowel Haarlem Jazz als de Honkbalweek. Haarlem Jazz werd voor maar liefst de 30ste keer gehouden en de Honkbalweek vierde zijn 25-jarig bestaan.

Calamiteiten

Het afgelopen jaar is druk gediscussieerd over het rapport over de Poldercrash, die begin 2009 plaatsvond. De Veiligheidsraad onder leiding van mr. Pieter van Vollenhoven heeft zijn bevindingen

rond de ramp in mei 2010 gepresenteerd. Hoewel dit rapport een aantal verbeterpunten voor de VRK opleverde, was de conclusie dat de hulpverlening overwegend goed is geweest.

Op 26 oktober ontstond 's avonds brand in parkeergarage de Appelaar doordat, naar later bleek, een geparkeerde auto vlam vatte. Het vuur greep snel om zich heen. Evacuatie en ontruiming van de omgeving was noodzakelijk. Voor bezoekers van de Philharmonie en Toneelschuur alsmede gasten van enkele hotels en restaurants verliep de avond daarmee anders dan voorzien. De brand heeft grote schade aangericht in de parkeergarage. Een onderzoek naar de herstelmogelijkheden en een planning daarvan is nog gaande. De crisisorganisatie goed heeft gefunctioneerd en de aanbevelingen uit de evaluatie worden overgenomen.

Haarlem klimaatneutraal

In 2010 zijn meerdere initiatieven uitgevoerd die Haarlem helpen klimaatneutraal te worden. Zo zijn de Martin Luther King School en de Hildebrand School de eerste basisscholen in de regio die klimaatneutraal zijn. Dit betekent dat de scholen optimaal geïsoleerd zijn, hun warmte uit de aarde winnen en zonnepanelen hebben.
Een ander voorbeeld betreft de 242 zonnepanelen die zijn geplaatst op het dak van de Philharmonie. De zonnepanelen leveren 10% van de jaarlijkse energiebehoefte van het podium op.
Ook is in 2010 het duizendste energie maatwerkadvies uitgereikt. Dit advies geeft handreikingen aan particuliere eigenaren van woningen hoe ze in hun woning energie kunnen besparen.

Bereikbaarheid

In september is de eerste paal geslagen voor de fly-over over de Amsterdamsevaart. De fly-over wordt eind 2011 opgeleverd. De aanleg van het viaduct levert een belangrijke bijdrage aan de bereikbaarheid van Haarlem. De ontsluiting van de binnenstad wordt hiermee verlegd van de Amsterdamsevaart naar de Oudeweg zodat omliggende woonwijken geen last meer hebben van doorgaand verkeer. De Amsterdamsevaart kan hierdoor versmald worden. De hiermee gewonnen ruimte wordt met woningen bebouwd.

Hoewel de bouwwerkzaamheden nog niet geheel zijn afgerond, is eind december de fietsenkelder onder het Stationsplein in gebruik genomen. De stalling biedt nu onderdak aan 4.000 fietsen, na afronding van de bouw zijn er 5.000 plaatsen. Op het stationsplein wordt een busstation gerealiseerd. De verbindingsroutes tussen het Stationsplein en het winkelhart (Kruisstraat, Smedestraat en Jansstraat) worden heringericht tot een fiets- en voetgangervriendelijk gebied en omgedoopt tot Rode Loper, herkenbaar aan de rode stenen. Het eerste deel ervan is in het najaar van 2010 in gebruik genomen.

Twee grote hijskranen hebben medio september de gerestaureerde Melkbrug teruggeplaatst. De brug, een rijksmonument, was ten behoeve van restauratie een jaar eerder van de locatie verwijderd. De werkzaamheden aan de brug bleken ingrijpender te zijn dan was voorzien: 85% in plaats van 30% van de brug moest vervangen worden. Medio oktober kon de brug weer in gebruik genomen worden.

1.2.6 Doelmatigheidsonderzoeken

Zoals door de raad is vastgesteld in de Verordening Gemeentewet art. 213a voert het college jaarlijks twee doelmatigheidsonderzoeken uit. In 2010 is onderzoek gedaan naar de kosten en toegevoegde waarde van externe onderzoeken en externe inhuur van de gemeente Haarlem.
In verband met de ontwikkelingen bij afdeling Vastgoed heeft het college afgezien van het onderzoek naar dit organisatieonderdeel. In plaats daarvan zal in 2011 een onderzoek plaatsvinden naar erfpacht. Dit onderzoek gaat later van start omdat afgelopen jaar prioriteit is gegeven aan de voorbereiding en uitvoering van de bezuinigingsoperatie.

1.3 Uitkomst jaarrekening op hoofdlijnen

Algemeen

In voorgaande jaren kon een jaarrekening worden afgesloten met een vrij besteedbaar rekeningresultaat. In 2010 zijn echter de gevolgen van de slechtere economische omstandigheden merkbaar geworden. De jaarrekening 2010 sluit zonder vrij besteedbaar rekeningsaldo. Materieel gezien is sprake van een tekort, omdat de ontvangen precario-gelden van ruim € 4,3 miljoen, die zou worden aangewend voor verbetering van de solvabiliteit, niet naar de algemene reserve kan worden gestort, maar aangewend moet worden om tegenvallers te dekken.

De jaarrekening sluit wel met een batig saldo, maar de bestedingen hiervan zijn al in eerdere besluitvorming vastgelegd. De uitkomst jaarrekening 2010 laat een positief resultaat zien van € 7,2 miljoen. Dit resultaat is met name ontstaan door de hierna genoemde gebeurtenissen:

- Om aan eisen van verslaglegging te voldoen, dienen 5 voorzieningen omgezet te worden naar bestemmingsreserves. Dit levert voor de jaarrekening een voordeel van € 7,0 miljoen op. Dit bedrag dient echter wel bestemd te blijven voor doeleinden, waarvoor de voorzieningen waren bestemd. Daarom is dit bedrag ook niet vrij aanwendbaar. Op het moment dat de raad instemt met het bestemmingsvoorstel worden deze middelen weer toegevoegd aan daarvoor in te stellen bestemmingsreserves.
- Er is een voordeel ontstaan door nog niet bestede ICT-gelden ad € 1.351.000 (prestaties zijn niet meer in 2010 verricht, maar worden wel in 2011 gerealiseerd) en niet bestede gelden van kinderopvang ad € 148.000 (vloeide voort uit de decembercirculaire, dus besteding in 2010 was niet mogelijk). Deze middelen dienen eveneens bestemd te worden voor 2011.
- Een toevoeging aan de voorziening schadeclaims van € 4,3 miljoen is niet meer nodig. Deze opbrengst uit precario op kabels en leidingen was in afwachting van een gerechtelijke uitspraak toegevoegd aan een voorziening. Nu eind november een positieve en onherroepelijke uitspraak is gedaan, kan deze toevoeging achterwege blijven.

Bestemming resultaat 2010

Het college stelt voor om het rekeningsaldo van € 7.238.000 als volgt te bestemmen.

bedragen x €1.000

	Bestemming rekeningsaldo	
a.	Voorziening beheer welzijnsaccommodaties om te zetten naar een bestemmingsreserve beheer welzijnsaccommodaties	235
b.	Voorziening achterstallig onderhoud Pest en Dolhuys om te zetten naar een bestemmingsreserve achterstallig onderhoud pest en dolhuis	622
c.	Voorziening onderhoud cultuurpodia om te zetten naar een bestemmingsreserve onderhoud cultuurpodia	858
d.	Voorziening organisatiefricties om te zetten naar een bestemmingsreserve organisatiefricties	2.858
e.	Voorziening baggeren om te zetten naar een bestemmingsreserve baggeren	2.453
f.	Nog te besteden ICT-middelen	1.351
g.	Nog te besteden gelden kinderopvang	148
h.	Krediet Reinaldapark	380
i.	Onttekking aan de algemene reserve	-1.667
	Totaal ontrekking	7.238

De voorstellen worden hieronder toegelicht.

A. Het college heeft conform de wens van de raad, het aantal accommodaties dat stadsdeelorganisatie Dock in beheer heeft overgenomen, op het maximale niveau gehouden. In de loop van 2008 is gebleken dat de kosten voor het beheer en huur van deze accommodaties tot knelpunten in de exploitatie van Dock leiden. Ter afdekking van de kosten zijn middelen afgezonderd.

B. Voor bestrijding van de boktor en achterstallige onderhoudswerkzaamheden zijn ten behoeve van het Pest en Dolhuys middelen afgezonderd die hiervoor bestemd dienen te blijven. Voor het wegwerken van het achterstallige onderhoud zal een onderhoudsplan worden vastgesteld.

C. Ter egalisering van de onderhoudskosten van cultuurpodia zijn middelen afgezonderd die hiervoor bestemd dienen te blijven

D. De Haarlemse organisatie staat voor de opdracht om in de komende jaren een kwalitatieve ontwikkelslag te maken. Door de gehele organisatie wordt gewerkt aan de kwaliteit van de dienstverlening en daarmee aan een kwalitatieve verbetering van processen. Digitalisering en automatisering zijn hiervoor onmisbaar. Tegelijkertijd is als onderdeel van de efficiency een afslanking van de organisatie voorzien als de hiervoor genoemde randvoorwaarden zijn gerealiseerd.
Voor de tijdelijke kosten die voor die afslanking gemaakt moeten worden, waren middelen, op basis van het vastgestelde uitwerkingsplan Middelen en services, afgezonderd in een voorziening. Deze voorziening dient om redenen van verslaglegging omgezet te worden in een bestemmingsreserve, omdat de middelen hiervoor bestemd dienen te blijven. In de meerjarenraming is hier ook rekening mee gehouden.

E. Voor het op orde brengen van de Haarlemse watergangen volgens wettelijke verplichting zijn middelen afgezonderd voor een eenmalige grootschalige schoning. Zodra deze is voltooid wordt het baggeren overgedragen aan Waterschap Rijnland. (Zie Raadsstuk 126/2008 juli 2008). Om aan deze verplichting te kunnen blijven voldoen, zullen deze middelen via een bestemmingsreserve beschikbaar dienen te blijven voor de uitvoering.

F. Een deel van de ICT-investeringen is in 2010 overgeheveld van het investeringsplan naar exploitatie-uitgaven. Als gevolg van een vertraging in de aanbieding van het plan voor bestuurlijke besluitvorming is ook de aanbesteding van een aantal zaken uitgesteld, waardoor een deel van het budget niet meer tot besteding is gekomen, terwijl de prestaties nog wel uitgevoerd moeten worden. De middelen dienen derhalve hiervoor beschikbaar te blijven.

G. Door middel van een taakmutatie in de algemene uitkering is in december nog een extra uitkering ontvangen voor kinderopvang. Gelet op het late tijdstip van de circulaire konden hiervoor in 2010 geen prestaties meer worden geleverd. Voorgesteld wordt deze middelen naar 2011 over te hevelen.

H. Het college heeft op 11 januari 2011 de raad voorgesteld om een krediet beschikbaar te stellen voor het project Reinaldapark van € 1.958.500. Uit het meerjarenonderhoudsprogramma 2010 wordt € 380.0000 hiervoor bestemd. De raad (2010 / 404863) heeft op 10 februari 2011 bij de kredietaanvraag project 'Reinaldapark' besloten om *Een budget van € 380.000,- aan niet bestede middelen uit het meerjarenonderhoudsprogramma jaarschijf 2010 over te hevelen naar 2011, door het instellen van een bestemmingsreserve.* Hieraan wordt invulling gegeven via het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening.

I. Per saldo is een onttrekking aan de algemene reserve van € 1.667.000 noodzakelijk om de doelstellingen te realiseren overeenkomstig eerdere besluitvorming.

Verdere analyse uitkomsten jaarrekening 2010

De bijgestelde begroting 2010 (die is vastgesteld bij de bestuursrapportage 2010-2) ging nog uit van verwacht nadeel van € 60.000. In deze paragraaf wordt een verklaring gegeven voor het verschil ten opzichte van de (bijgestelde) begroting 2010. In deel 2 van het jaarverslag wordt het financiële resultaat verder uitgewerkt per programma en beleidsveld.

De uitkomsten uitgesplitst naar programma (inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves) zien er per saldo als volgt uit:

bedragen x € 1.000

n=nadelig v=voordelig	Saldo begroting na wijziging	Saldo Rekening	Verschil rekening -/- begroting
Saldi programma's na bestemming			
1 Burger en bestuur	13.617 n	13.335 n	282 v
2 Veiligheid, vergunningen en handhaving	28.772 n	28.843 n	71 n
3 Welzijn en zorg	42.836 n	42.730 n	106 v
4 Jeugd, onderwijs en sport	34.500 n	33.968 n	532 v
5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	6.144 n	9.842 n	3.698 n
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie	27.868 n	28.071 n	203 n
7 Werk en inkomen	12.727 n	13.345 n	618 n
8 Bereikbaarheid en mobiliteit	1.699 v	184 v	1.515 n
9 Kwaliteit en fysieke leefomgeving	53.511 n	50.289 n	3.222 v
10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen	218.216 v	227.476 v	9.260 v
Totaal:	**60 n**	**7.238 v**	**7.298 v**

De belangrijkste financiële afwijkingen

Het volgende overzicht laat de belangrijkste financiële afwijkingen zien van de rekening 2010 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2010 (het betreft primair financiële afwijkingen groter dan € 250.000). Indien een afwijking in lasten gecorrigeerd wordt door een evenredige afwijking in de baten, dan zijn die afwijkingen buiten beschouwing gelaten. De afwijkingen zijn incidenteel van aard, tenzij aangegeven wordt dat mee- of tegenvallers structureel doorwerken naar 2011 en verder.

bedragen x € 1.000

N = nadelig				
V = voordelig				
Saldo begroting na wijziging (inclusief mutaties reserves)				**60 n**
Budgettaire tegenvallers				
Prog.				
2	Brandweer en rampenbestrijding	547	n	
2	FLO	900	n	
4	Sportaccommodaties	322	n	
5	Ruimtelijke plannen	208	n	
5	Vastgoedbeheer	752	n	
5	Wonen (revolving fund)	2.809	n	
7	Werk en re-integratie	659	n	
7	Inkomen	1.100	n	
8	Parkeren	1.098	n	
9	Beheer en onderhoud openbaar groen	714	n	
9	Lijkbezorging	687	n	
10	Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	2.230	n	
	Nadelige overige uitkomsten diverse beleidsvelden	612	n	
				12.638 n
Budgettaire meevallers				
Prog.				
2	Vergunningen VVH	822	v	
2	Handhaving en toezicht	361	v	
2	Sociale veiligheid	288	v	
3	Sociale samenhang en diversiteit	357	v	
3	Vrijval vordering op VRK	314	v	
4	Onderwijsachterstandenbeleid	455	v	
4	Vrijval overschrijdingsuitkering	265	v	
4	Sportaccomodaties	360	v	
7	Minimabeleid	1.141	v	
9	Onderhoud wegen straten en pleinen (lagere lasten en hogere onttrekking aan reserve)	1.716	v	
9	Vrijval voorziening baggeren	2.453	v	
10	Rente	1.963	v	
10	Stelposten en taakstellingen	3.250	v	
10	Saldo kostenplaatsen	1.891	v	
10	Storting opbrengst precario kabels en leidingen in voorziening	4.300	v	
				19.936 v
Rekeningsaldo 2010 (inclusief mutaties in reserves)				**7.238 v**

Budgettaire tegenvallers in 2010

Programma 2 Brandweer en rampenbestrijding

Het nadeel van € 547.000 wordt grotendeels veroorzaakt door een lagere huuropbrengst voor de brandweerkazernes (- € 369.000). Dit als gevolg van de besluitvorming (en specifieke afspraken tussen Haarlem en de VRK) over de bestuursrapportage 2010-2 van de VRK (zie raadsvoorstel BIS 2010/380494). Op andere programma's ontstaan incidentele voordelen (GGD) zodat per saldo de

tekorten gecompenseerd worden. Een totaalbeeld over de bijdrage 2010 aan de VRK kan pas gegeven worden als de jaarrekening 2010 van de VRK beschikbaar is.

Programma 2 Functioneel Leeftijds Ontslag medewerkers VRK

Bij de totstandkoming van de VRK is vastgelegd dat de VRK als werkgever de uitvoering overneemt van het functioneel leeftijdsontslag (FLO) van de medewerkers van Haarlem (en de overige twee gemeenten met beroepspersoneel: Velsen en Haarlemmermeer). Vervolgens declareert de VRK de lasten bij de betreffende gemeenten. Hiervoor is ten tijde van de overdracht een berekening gemaakt. Zeer recent is gebleken dat de VRK claimt dat die kosten (geldt voor de drie gemeenten) veel hoger zijn, dan in 2008 is berekend. In de jaarrekening 2010 van de VRK is hiervoor een vordering op Haarlem van € 900.000 opgenomen. Onderzocht wordt in hoeverre de claim voldoet aan de afspraken die destijds zijn gemaakt. Deze vordering is nu wel als nog te betalen opgenomen. Hieraan kunnen door de VRK geen rechten worden ontleend.

Programma 4 Sportaccommodaties

De gemeente heeft zich verbonden zorg te dragen voor een stapsgewijze uitbreiding van het werkpakket van SRO. De in 2010 gerealiseerde uitbreiding (o.a. toevoeging provincie Noord-Hollandhal) vertaalt zich in een hogere bijdrage. In 2011 zal hierover nadere bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden.

Programma 5 Ruimtelijke plannen

Er zijn een aantal extra bestemmingsplannen gemaakt die niet gepland waren voor 2010. Daarbij zijn de kosten in 2010 voor het ontwikkelen van ruimtelijke plannen hoger uitgevallen dan verwacht.

Programma 5 Vastgoed beheer

De bestaande voorziening asbestsanering Frans Hals Museum is met € 1,8 miljoen opgehoogd. Omdat kosten van sanering niet geactiveerd mogen worden wordt € 1,3 miljoen van het investeringsplan verschoven naar deze voorziening. Omdat de kosten die met de asbestsanering verband houden hoger uitvallen dan verwacht, is per saldo nog een extra storting vereist van € 0,5 miljoen.
De voorzieningen achterstallig onderhoud Pest en Dolhuys en onderhoud cultuurpodia dienen om eisen die aan de verslaglegging worden gesteld omgezet te worden naar bestemmingsreserves. Hierdoor ontstaat in 2010 een voordeel van € 1,5 miljoen. Via het voorstel resultaatbestemming wordt dit saldo bestemd voor de vorming van de bestemmingsreserves.
Het resterende saldo wordt verklaard door een aantal kleinere posten als hogere beheerslasten (waaronder nagekomen aanslagen OZB) en minder ontvangen huur wegens verkoop van panden.

Programma 5 Wonen

Op 9 november 2010 is er gestart met een nieuwe ronde Startersleningen (STZ/WWGZ, nr. 2010/353332), omdat de verwachting gerechtvaardigd was dat deze middelen op onze rekening courant bij het NRF/SVn vrij besteedbaar waren. Er was op dat moment geen informatie beschikbaar die deze verwachting weersprak. Naar nu blijkt is er – vanwege eerdere onttrekkingen - bij het revolving fund een tekort ontstaan van € 2,8 miljoen. Tegenover een rekening-courant bij het SVn is een voorziening gevormd.

Programma 7 Inkomen

De uitgaven voor de bijstand zijn met circa 350.000 euro overschreden; de baten vallen circa 790.000 tegen. In de laatste maanden van 2010 is het aantal bijstandsontvangers harder gestegen dan in de maanden daarvoor. De terugontvangsten bijzondere bijstand ter grootte van circa 450.000 euro stonden ten onrechte hier geraamd; dit is gecorrigeerd. De debiteurenontvangsten waren ruim 250.000 euro lager dan geraamd.

Programma 7 Werk en re-integratie

De uitgaven voor werk en re-integratie zijn met ruim € 350.000 overschreden. Dit komt als gevolg van een afrekening van Vluchtelingenwerk over voorgaande jaren en omdat een te groot deel van het

budget voor het Actieplan jeugdwerkloosheid was doorgeschoven naar 2011. De lasten op het re-integratie- en inburgeringsdeel van het participatiebudget zijn € 300.000 hoger dan de baten.

Programma 8 Parkeren

Er is een nadeel ontstaan op het product parkeren, in hoofdzaak omdat de beheerskosten van de panden zijn gestegen (€ 282.000), de baten uit vergunningen zijn achtergebleven (€ 491.000) ten opzichte van. de raming en ook de inkomsten uit straatparkeren € 150.000 lager zijn dan geraamd.

Programma 9 Beheer en onderhoud openbaar groen

De hogere lasten zijn veroorzaakt doordat meer straatmeubilair is aangeschaft (€ 197.000), door intensivering van de onderhoudsprojecten groen (€ 183.000) en van routinematig groenonderhoud (€ 235.000),

Programma 9 Lijkbezorging

De exploitatielasten van de begraafplaatsen zijn hoger uitgevallen, terwijl voorts is geconstateerd dat de voorziening grafleges te laag is, waardoor een extra storting van € 283.000 is gerealiseerd.

Programma 10 Financiering

Onder de Debiteuren Algemeen is een vordering opgenomen op de projectontwikkelaar van de nieuwbouw Zijlpoort voor een bedrag van circa € 2,6 miljoen. Ter voldoening van deze vordering is met de projectontwikkelaar een overeenkomst gesloten dat de huurbedragen die zij ontvangt voor de verhuur van het oude postkantoor (Zijlpoort) voor een overeengekomen gedeelte aan de gemeente Haarlem toekomen. Bij de start van de verbouw van het postkantoor wordt deze vordering verder afgewikkeld als betaling aan de gemeente voor de eerste termijn van de verbouw.

De gemeente loopt voor de uitstaande vordering een financieel risico als de projectontwikkelaar haar (financiële) verplichtingen niet kan nakomen. Voor dit risico is in de voorziening dubieuze debiteuren een bedrag opgenomen van € 2.230.000. Indien de projectontwikkelaar volgens de overeenkomst haar bouwverplichtingen nakomt valt het bedrag vrij ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen.

Budgettaire meevallers in 2010

Programma 2 Vergunningen VVH

Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er minder uren zijn verantwoord dan begroot (€ 560.000). Dit wordt veroorzaakt door een aantal vacatures in 2010. Vanwege de daling van het aantal bouwaanvragen (met name de grote en ingewikkelde projecten) is het ook niet nodig geweest deze vacatures direct in te vullen of tijdelijk in te huren.

Ook zijn niet alle uren van afdelingen die inzet (advies) leveren in het vergunningproces volledig ten laste van het product vergunningen zijn gekomen. Hierdoor ontstaan positieve verschillen ten opzichte van raming. Door de invoering van de Wabo en de nieuwe software (COSA) zijn medewerkers vanaf september 2010 in opleiding geweest om nieuwe werkwijzen en systemen onder de knie te krijgen. Ook heeft het systeem in de beginfase aanloopproblemen gehad waardoor productieverlies is ontstaan.

De middelen voor de ICT-Wabo zijn niet volledig in 2010 besteed (voordeel van € 125.000).

Als gevolg van de daling van bouwaanvragen is er ook minder specifieke kennis ingehuurd waardoor er sprake is van onderuitputting op de budgetten voor externen.

Door o.a. stagnatie in de bouwmarkt is de werkelijke opbrengst bouwleges lager dan de raming (€ 133.000). Met name de grote projecten vertragen. Met de invoering van de Wabo, per 1 oktober 2010, is tevens besloten om de leges pas bij de beschikking in rekening te brengen en niet na de volledigheidstoets (kostenbesparend). Dit veroorzaakt (tijdelijk) ook een inkomstendip.

Programma 2 Handhaving en toezicht

Het voordeel bij handhaving wordt onder meer veroorzaakt door de o.m. inzet van bouwinspecteurs van de afdeling HBO voor de Appelaar (controle en toezicht op de herstelwerkzaamheden). Deze uren hiervoor zijn elders geschreven.
De effecten van de vertraging grote bouwprojecten wordt ook bij de bouwinspectie zichtbaar. Er zijn in 2010 minder ingewikkelde bouwprojecten geweest waardoor er minder specifiek onderzoek nodig is geweest, zodat er sprake is van een incidenteel voordeel op budgetten voor technisch uitbesteed werk. Datzelfde geldt voor externe adviezen en onderzoeken naar (milieu)overtredingen.

Als gevolg van de nieuwe wet Kinderopvang (in werking per 1 oktober 2010) moet de GGD naast de kinderdagverblijven ook de Gastouderbureaus inspecteren. Vooruitlopend op de wet is hiervoor wel budget geraamd. Het is, door de forse toename van het aantal te controleren opvanglocaties, in het laatste kwartaal 2010 niet gelukt alle inspecties te verrichten. Dit wordt nu ingehaald. Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel van € 50.000.

In 2010 is het effect van integrale handhaving ook in het aantal opgelegde boetes en de boete-opbrengsten zichtbaar geworden. De opbrengst fiscale boetes is gedaald (lager dan begroot), onder meer doordat het aantal “makkelijke” parkeerplekken (zoals aan de GOG) is afgenomen en door grootschalige reconstructies in een aantal betaald parkeergebieden. Dit verschil wordt echter gecompenseerd door een forse toename van de opbrengst "Mulder-feiten". Overigens wordt ook het effect van de inzet van de scanauto zichtbaar; de betalingsbereidheid neemt aanzienlijk toe. Dit kan overigens een nadelig effect op de boeteopbrengsten gaan hebben, immers hoe beter er betaald wordt hoe minder boetes er geschreven worden. Dit wordt actief gevolgd.
De gemeente Haarlemmermeer maakt gebruik van het handhavingssysteem van de gemeente Haarlem. Hiervoor is eind 2010 een eenmalige bijdrage van Haarlemmermeer van € 60.000 ontvangen.

Programma 2 Sociale veiligheid

Er is een incidenteel voordeel ontstaan op de besteding van middelen voor veiligheid door een meevallende rijksbijdrage van € 156.000 en door een aantal kleinere incidentele meevallers van € 132.000

Programma 3 Sociale samenhang en diversiteit

Het voordeel is in hoofdzaak ontstaan door het vrijvallen van de voorziening beheer welzijnsaccommodaties ad € 235.000. Deze voorziening heeft meer het karakter van een bestemmingsreserve gekregen. Het saldo dient daarom gestort te worden in een bestemmingsreserve. Bij de bestemming van het rekeningresultaat wordt dit dan ook voorgesteld.

Programma 3 Zorg en Dienstverlening

Het voordeel is ontstaan omdat een vordering van de VRK is vrijgevallen.

Programma 4 Onderwijsachterstandbeleid

Tot 1 augustus zijn de inspanningen om O.A.B.- beleid uit te voeren gerealiseerd. Daarna is gestart met de uitvoering van de wet O.K.E. met nieuwe doelen en budget.
Gezien de complexiteit en de verlate invoering van de wet O.K.E. was het in 2010 niet meer mogelijk om aanvullende initiatieven te realiseren.

Programma 4 Vrijval overschrijdingsuitkering

Er waren nog middelen gereserveerd voor een mogelijk beroep op de overschrijdingsuitkering over voorgaande jaren, waarvan nu vaststaat dat daar geen beroep meer op gedaan zal worden.

Programma 4 Sportaccomodaties

Een eenmalige positieve bate van € 360.000 is ontstaan als gevolg van het opteren voor BTW belaste verhuur van de gemeentelijke sportaccommodaties en toepassing van het zgn. Sportbesluit. Met de belastingdienst zijn in 2010 werkafspraken gemaakt over toepassing van het sportbesluit over

voorgaande jaren. Het nu in de jaarrekening opgevoerde bedrag betreft de terug te vorderen BTW over de exploitatiekosten over de jaren 2003-2007.
Ten aanzien van de terugvordering van de BTW op de investeringen die in de afgelopen jaren in de buitensportaccommodaties zijn gepleegd is nog geen definitief standpunt door de belastingdienst ingenomen.

Programma 7 Minimabeleid

De baten zijn ruim 1 miljoen euro hoger dan geraamd. Terugontvangsten bijzondere bijstand ter grootte van circa 450.000 euro stonden ten onrechte bij de bijstand geraamd. Er is bovendien circa 600.000 euro terugontvangen van bijstandsontvangers voor wie de gemeente ook pensionkosten betaalt.

Programma 9 Onderderhoudsprojecten

Door vertraging in de uitvoering is € 1,7 miljoen minder aan onderhoud gerealiseerd dan was geraamd. Deze onderbesteding wordt veroorzaakt door een drietal factoren:
- temporisering van de onderhoudswerken;
- positieve aanbestedinsgresultaten;
- overheveling van investeringsbudgetten naar de exploitatie, die niet volledig zijn gebruikt.

Ondanks deze onderbesteding is het achterstallig onderhoud verder teruggelopen.

Programma 9 Vrijval voorziening baggeren

Deze voorziening heeft meer het karakter van een bestemmingsreserve gekregen. Het saldo valt daarom vrij in 2010 (en maakt onderdeel uit van het rekeningsaldo) en dient vervolgens gestort te worden in een bestemmingsreserve. Bij de bestemming van het rekeningresultaat wordt dit dan ook voorgesteld.

Programma 10 Rente

Het totale renteresultaat als een uitkomst van gerealiseerde investeringen en grondexploitaties, de stand van de reserves en het rentepercentage van aangetrokken leningen en uitgezette kasgelden heeft geresulteerd in een voordeel van € 1,9 miljoen.

Programma 10 Stelposten en taakstellingen

De Haarlemse organisatie staat voor de opdracht om in de komende jaren een kwalitatieve ontwikkelslag te maken. Door de gehele organisatie wordt gewerkt aan de kwaliteit van de dienstverlening en daarmee aan een kwalitatieve verbetering van processen. Digitalisering en automatisering zijn hiervoor onmisbaar. Tegelijkertijd is als onderdeel van reeds eerder vastgestelde taakstellingen (o.a. Berenschot; het in omvang verminderen van de stafonderdelen in de organisatie) een afslanking van de organisatie voorzien. Naar verwachting levert de teruggang in formatie, met tegelijkterijd een grote digitaliseringsslag fricties op in de taakuitvoering en de bezetting.

Voor de tijdelijke kosten die hiermee gemoeid zijn is een voorziening van € 2.858.000 gevormd. Als gevolg van eisen van verslaglegging te voldoen, dient deze voorziening omgezet te worden naar een bestemmingsreserve. Dit bedrag dient echter wel bestemd te blijven voor doeleinden, waarvoor de voorziening was bestemd. Daarom is dit bedrag ook niet vrij aanwendbaar. Op het moment dat de raad instemt met het bestemmingsvoorstel worden deze middelen weer toegevoegd aan daarvoor in te stellen bestemmingsreserves.

Er is aan de hand van de laatste ontwikkelingen een inschatting gemaakt van de kosten voor boventalligen in de komende jaren. Op basis van deze berekening is een extra storting in de voorziening vereist is van € 1.433.000.

Op programma 10 zijn stelposten gereserveerd voor mogelijke uitgaven. In een aantal gevallen is in 2010 geen beroep gedaan op deze middelen en in een enkel geval zal via een bestemmingsvoorstel nog gevraagd worden hiervoor middelen beschikbaar te stellen voor 2011.

Tenslotte zijn er stelposten geraamd ter dekking van lasten op andere programma's. Zo is er een stelpost cao-ontwikkelingen opgenomen ter dekking van gestegen loonkosten, die over alle programma's worden verwerkt. Deze stelpost valt nu vrij en staat en dekt daarmee die hogere lasten.

Programma 10 Saldo kostenplaatsen

Een deel van de ICT-investeringen is in 2010 overgeheveld van het investeringsplan naar exploitatie-uitgaven. Het doen van deze uitgaven is uitgesteld tot bestuurlijke besluitvorming had plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is een deel van het budget (€ 1,3 miljoen) niet meer in 2010 besteed, terwijl de prestaties wel nog uitgevoerd moeten worden, dus de middelen moeten beschikbaar blijven voor met name de uitvoering van het digitaliseringsplan. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag via bestemmingsvoorstel over te hevelen naar 2011.

Daarnaast is op de kostenplaats projectondersteuning een voordeel van € 433.000 ontstaan ten gevolgen van lagere personeelslasten en minder inhuur.

Programma 10 Vrijvallen voorziening precario op kabels en leidingen

De geraamde toevoeging van de precario-opbrengsten van 4,3 miljoen aan de voorziening heeft niet plaatsgevonden, omdat de rechtszaak tegen Nuon door de gemeente is gewonnen en er geen terugbetalingsrisico meer is. In het coalitieakkoord is afgesproken deze gelden aan te wenden voor verbetering van de solvabiliteit. Voorgesteld wordt dit bedrag aan de algemene reserve toe te voegen.

De ontwikkeling van de algemene reserve in 2010

De reservepositie is in 2010 verbeterd door een toevoeging die was afgesproken in het coalitieakkoord "Sociaal en solide" en door de toevoeging van het rekeningresultaat 2010. In het navolgende overzicht wordt het verloop van de algemene reserve (in enge zin) aangegeven:

bedragen x € 1.000

Verloop algemene reserve (exclusief grondexploitatie)		
Stand ultimo 2009		**41.057**
Toevoegingen 2010		
Volgens coalitieakkoord	1.250	
September-circulaire	600	
Verkoop crematorium	810	
Begroting 2010 amendement (van projectenreserve)	72	
Afrekening Paswerk (bestuursrapportage 2)	500	
Rekeningresultaat 2009	10.574	
		13.806
Onttrekkingen 2010		
Budgetoverhevelingen 2009	-5.521	
Bestemming rekeningresultaat 2009	-7.074	
		-12.595
Saldo ultimo 2009 exclusief resultaat 2010		42.268
Onttrekking op basis van bestemmingsvoorstel		-1.667
		40.601

Het saldo van de algemene reserve is in 2010 met € 1,2 miljoen toegenomen en neemt met € 1,6 miljoen af na vaststelling van het bestemmingsvoorstel.

Actualisatie reserves

De door de raad vastgestelde nota reserves en voorzieningen dateert uit 2008. Het college heeft de raad toegezegd om de reserves bij aanbieding van de jaarrekening te actualiseren. Actualisering houdt in,

dat van de bestaande reserves wat van het saldo per 31 december 2010 de voorgenomen besteding is, en of het saldo van de reserve toereikend is. Dit overzicht is als bijlage 5.6 bij de jaarrekening opgenomen. Daar waar geconstateerd wordt dat een (gedeelte van een) reserve niet meer noodzakelijk is, wordt geadviseerd de reserve op te heffen en het saldo aan de algemene reserve toe te voegen.

Het Haarlemse beleidskader

In de nota reserves en voorzieningen van 2008 is het Haarlemse beleidskader uitgewerkt. Essentiële voorwaarden daarin zijn:

- Een bestemmingsreserve blijft alleen bestaan als het nut en de noodzaak onomstotelijk vast staan. Als dat niet zo is, wordt het toegevoegd aan de algemene reserve;
- Bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves;
- Van elke reserve ligt vast wat het doel van de reserve is, tot welk begrotingsprogramma het behoort, wat de geraamde besteding is en hoe de reserve wordt gevoed;
- De algemeen reserve dient primair als buffer voor risico's. Afzonderlijke risicovoorzieningen voor deelactiviteiten worden hierdoor overbodig.

Toepassing van deze afspraken moet er toe leiden dat wordt doorbroken dat er allerlei "potjes" ontstaan en blijven bestaan. Slechts als de raad heeft ingestemd met (nut en noodzaak) van een bestemmingsreserve kan deze (blijven) bestaan. Doordat er minder afzonderlijke bestemmingsreserves bestaan, wordt een integrale afweging van beleidsvoornemens bevorderd. In bijlage 5.6 zijn alle reserves gespecificeerd.

Voorstellen voor het opheffen van reserves

Vanuit het hiervoor geschetste beleidskader zijn de reserves en de bestedingvoorstellen geactualiseerd. Dit heeft tot de constatering dat een aantal reserves in 2011 kan worden opgeheven.

a.	BTW-compensatiereserve	€ 2.721.000
b.	Inlopen achterstand gemeentelijke gebouwen	€ 173.000
c.	Reserve rotonde Raaksbruggen	€ 1.343.000
d.	Nicolaasbrug Spaarne	€ 300.000
e.	Onderhoud impuls fietspaden	€ 300.000
f.	Decentralisatie huisvesting egalisatie	€ 76.000
Totaal		**€ 4.913.000**

Nadere toelichting op voorstel vrijval reserves:

a. De BTW-compensatiereserve

Deze reserve behoort tot de zogenaamde egalisatiereserves. Deze reserve is in het leven geroepen in verband met het ontstaan van het BTW-compensatiefonds in 2003. Dit ging gepaard met herverdeeleffecten. Om de begroting niet direct te belasten met voor-of nadelen is een reserve gevormd.
Inmiddels is het BTW-compensatiefonds een regulier onderdeel van de bedrijfsvoering. Uiteraard komt het nog wel voor dat er nacalculaties geschieden of naheffingen plaatsvinden door de belastingdienst (net zoals bij andere BTW-kwesties). De vraag is of daarvoor een afzonderlijke reserve moet blijven bestaan. In het Haarlemse beleidskader is immers vastgelegd dat de algemene reserve primair dient als buffer voor risico's. Afzonderlijke risicovoorzieningen voor deelactiviteiten worden hierdoor overbodig.
Het voorstel is daarom om deze reserve op te heffen en het saldo aan de algemene reserve toe te voegen voor afdekking van risico's.

b. De reserve inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het restant van deze reserve was bedoeld ter dekking van de kosten voor het aanleggen van een lift in het stadhuis. De raad heeft ermee ingestemd – in het kader van de ombuigingen – om deze lift niet aan te leggen. De reserve kan derhalve worden opgeheven.

c. Rotonde Raaksbruggen

Voor de resterende werkzaamheden is nog € 313.000 benodigd en € 145.000 voor dekking tengevolge van de extra ombuigingen, waardoor € 1.343.000 kan vrijvallen.

d. Nicolaasbrug Spaarne

Wederom is door de provincie aangegeven dat de brug niet voor subsidie in aanmerking komt, dus de reserve kan in principe vrijvallen.

e. Onderhoud impuls fietspaden

De provincie heeft in totaal € 2,7 miljoen toegekend op voorwaarde dat de gemeente € 300.000 meebetaalt. De subsidie is inmiddels afgelopen. De afrekening van de projecten vindt plaats of heeft al voor een gedeelte plaats gevonden via de SISA. De co-financiering van de projecten heeft op een andere manier plaats gevonden dan via deze reserve. De reserve kan daarom in principe vrijvallen.

f. Decentralisatie huisvesting egalisatie

Deze reserve wordt niet verder gevoed en kent nog een restant-saldo van € 76.000. Daarom wordt voorgesteld deze reserve op te heffen en het saldo aan toe te voegen aan de algemene reserve.

Resumerend voorstel reserves:

Op basis van de actualisatie van de reserves stelt het college voor om:

- In te stemmen met de opheffing van de onder a t/m f genoemde reserves en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve.
- Aan de reserves kapitaallasten culturele gebouwen, strategisch huisvestingsplan onderwijs en reserve VMBO-scholen met ingang van 2011 rekenrente toe te voegen, omdat deze reserves dienen ter dekking van kapitaallasten, waaronder rentelasten. Voor de begroting is dit budgetneutraal. Tegenover de hogere lasten van toevoeging rente aan reserves staan hogere baten die tot uiting komen in het renteresultaat.

Financiële samenvatting gevolgen actualisatie reserves

De financiële gevolgen zijn samengevat in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Reserve of voorziening	Saldo jaarrekening 2010	Saldo na actualisatie
Algemene reserve	42.268	47.181
Overige algemene reserves	150	150
Egalisatiereserves	3.314	593
Bestemmingsreserves (afgerond)	71.327	69.135
Totaal reserves	**117.059**	**117.059**

Vincent Uilenbroek, 2009

Deel 2

Programmaverantwoording

2.1 Inleiding

Om resultaatgericht op hoofdlijnen te kunnen sturen, kaders te stellen en verantwoording af te leggen zijn door de raad 10 programma's (resultaatgebieden) vastgesteld. Voor elk programma wordt expliciet aangegeven welk maatschappelijk effect (of: wat is onze missie?) wordt nagestreefd met het programma. De programma's zijn onderverdeeld in meerdere beleidsvelden, waarbinnen de doelstellingen en prestaties zijn benoemd.
De presentatie van de programma's beoogt de discussie over output (prestaties) en outcome (doelen) – en de koppeling daartussen - te stimuleren. Om deze discussie beter te stroomlijnen worden in deze programmaverantwoording 2010 steeds vier vaste vragen beantwoord:

1. Wat hebben we bereikt in 2010?
2. Wat hebben we niet bereikt in 2010?
3. Wat hebben we gedaan in 2010?
4. Wat hebben we niet gedaan in 2010?

Daarmee wordt niet alleen duidelijk wat er in 2010 gerealiseerd is, maar ook welke ambities níet (volledig) zijn gehaald. Resumerend moet daaruit blijken of de gemeente nog steeds op koers ligt in het realiseren van haar doelen en prestaties, of dat bijsturing noodzakelijk is. Op die manier genereren jaarrekening en –verslag ook input voor de kadernota (periode 2012-2016), waarmee de planning- & controlcyclus weer rond is.

Het bereiken van de beoogde maatschappelijke effecten is overigens niet iets wat volledig door de gemeente zelf wordt bepaald. De maatschappelijke effecten worden vaak mede beïnvloed – zowel in positieve als in negatieve zin – door verschillende andere factoren. Regionale, landelijke en zelfs mondiale ontwikkelingen spelen daarbij een rol. Een heel duidelijk voorbeeld op dit moment is de economische recessie en de gevolgen daarvan op de verschillende beleidsvelden van de gemeente.

Verder is het van belang om te beseffen dat veel van de prestaties die worden ingezet om de beleidsdoelen van Haarlem te bereiken lang niet altijd door de gemeente zelf worden verricht, maar door anderen (zoals onze partners in de stad, bijvoorbeeld woningcorporaties en gesubsidieerde instellingen). De gemeente heeft dan meer een regisserende taak en voorwaardenstellende rol, en levert de prestaties niet zelf.

Daar waar door de gemeente nagestreefde doelen en prestaties worden beïnvloed door factoren van buitenaf, en daar waar de gemeente samen werkt met partners in de stad voor het bereiken van doelen en prestaties, wordt dat in de programmateksten vermeld.

N.B. In dit deel worden alle programma's doorgenomen. Voor de beleidsmatige uitkomsten op hoofdlijnen verwijzen wij u naar deel 1 van dit jaarverslag.

Samenvatting realisatie van de beleidsvoornemens

Voor zowel de doelen als de prestaties uit de programmabegroting 2010 is nagegaan in hoeverre zij in 2010 zijn bereikt. Op advies van de Rekenkamercommissie naar aanleiding van het jaarverslag 2007, is net als in de afgelopen twee jaarverslagen, gebruik gemaakt van grafieken om de resultaten te visualiseren.

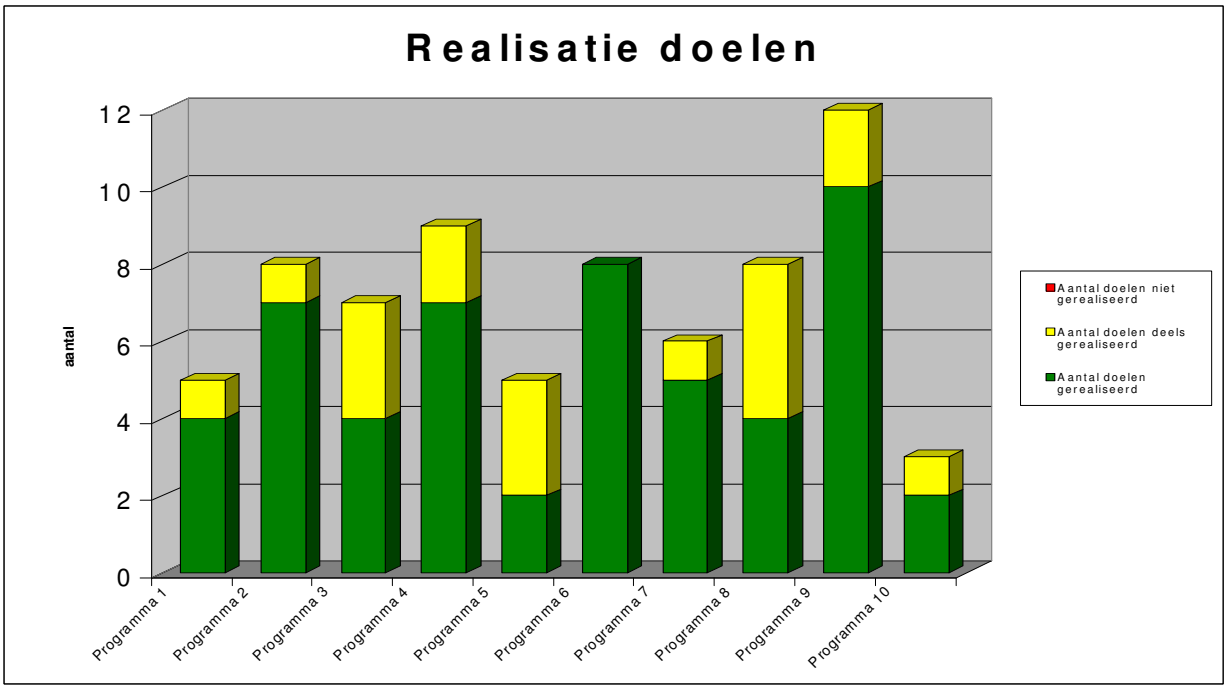

Programma 1: Burger en bestuur	Programma 6: Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Programma 2: Veiligheid, vergunningen en handhaving	Programma 7: Werk en inkomen
Programma 3: Welzijn en Zorg	Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit
Programma 4: Jeugd, Onderwijs en Sport	Programma 9: Kwaliteit fysieke leefomgeving
Programma 5: Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	Programma 10: Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Binnen de 10 programma's zijn in totaal 71 doelen geformuleerd. Uit de grafiek blijkt dat 75% van deze doelen volledig is gerealiseerd en 25% gedeeltelijk. Er is één programma waarvoor geldt dat alle doelen zijn gerealiseerd: programma 6 (Economie, cultuur, toerisme en recreatie). Programma 5 (Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling) kent verhoudingsgewijs de meeste doelen die niet of slechts deels gerealiseerd zijn.

Om de doelen te bereiken zijn in de programmabegroting 2010-2014 204 prestaties expliciet benoemd. Van deze prestaties is:

- 76% gerealiseerd;
- 22% gedeeltelijk gerealiseerd; en
- 2% niet gerealiseerd.

De programma's 1 (Burger en Bestuur) en 4 (Jeugd, Onderwijs en Sport) kennen verhoudingsgewijs het grootste aantal gerealiseerde prestaties (respectievelijk 100% en 83%). Bij deze programma's vertaalt dit zich, zoals hiervoor duidelijk werd, nog niet in het ook volledig realiseren van de doelen. Deels is dit te verklaren doordat de gemeente bij het realiseren van haar doelen in programma in belangrijke mate afhankelijk is van zowel andere partijen als externe ontwikkelingen die zich soms moeilijk laten beïnvloeden. In de begroting 2010 is een start gemaakt met het scherper formuleren en beter afstemmen van doelen en prestaties. Daarbij is rekening gehouden met onder andere de mate van beïnvloedbaarheid daarvan door de gemeente. De programma's 5 (Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling) en 10 (Financiën en algemene dekkingsmiddelen) kennen verhoudingsgewijs het kleinste aantal gerealiseerde prestaties (respectievelijk 14% en 38%).

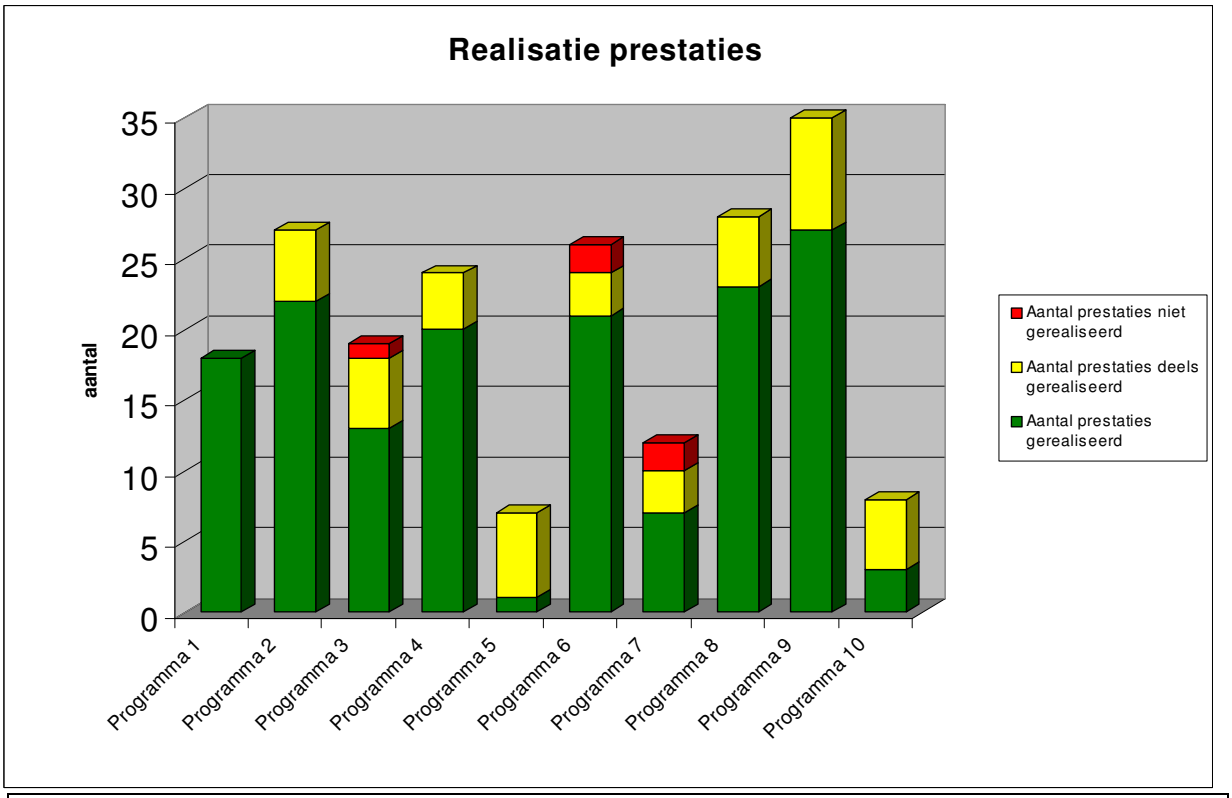

Programma 1: Burger en bestuur	Programma 6: Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Programma 2: Veiligheid, vergunningen en handhaving	Programma 7: Werk en inkomen
Programma 3: Welzijn en Zorg	Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit
Programma 4: Jeugd, Onderwijs en Sport	Programma 9: Kwaliteit fysieke leefomgeving
Programma 5: Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	Programma 10: Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Voorafgaand aan de leeswijzer volgt een totaaloverzicht van de uitkomsten van de programma's:

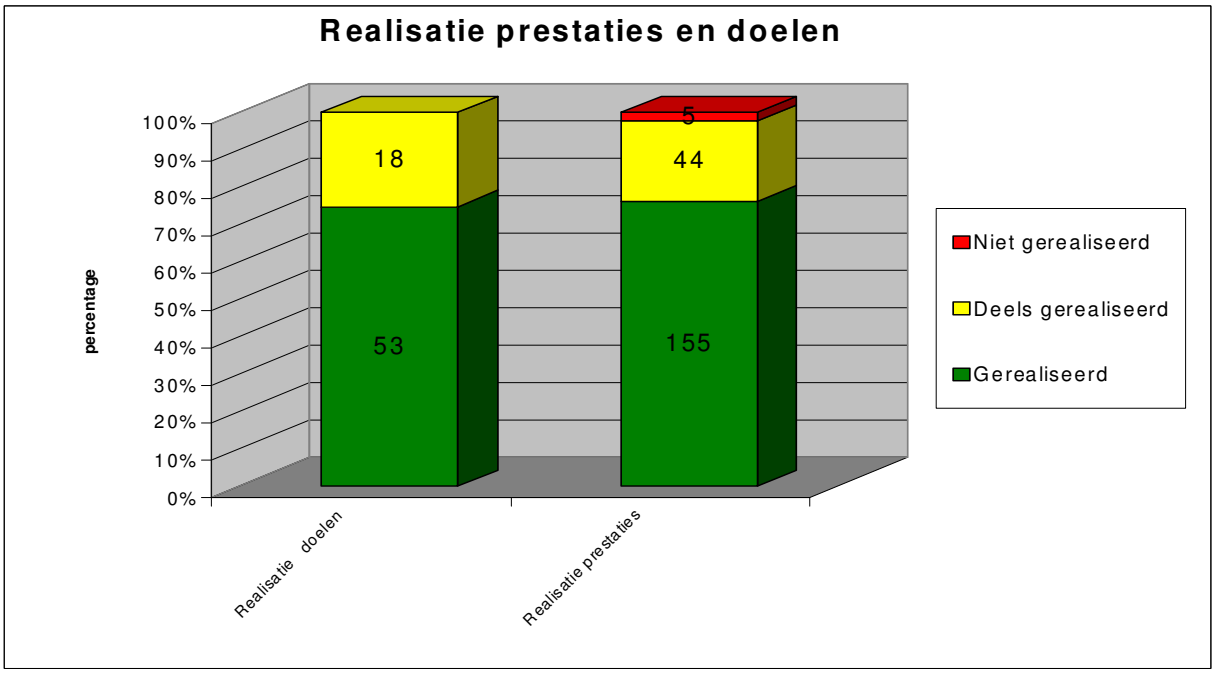

Leeswijzer

In deel 2 van het jaarverslag zijn de 10 programmateksten opgenomen. Er wordt gerapporteerd op basis van de structuur en inhoud van de begroting 2010. Belangrijke onderdelen zijn:

1. In de inleidende tekst wordt de programmadoelstelling (missie) benoemd, en wordt ingegaan op de vraag of de programmadoelstelling meer binnen het bereik van Haarlem is gekomen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de samenhang met de bereikte doelen en verrichte prestaties.

2. Een systematisch verantwoording over de drie zogenaamde W-vragen:
- Wat hebben we bereikt in 2010 (doelen)?
- Wat hebben we gedaan in 2010 (prestaties)?
- Wat heeft het gekost?

De beantwoording van de eerste twee W-vragen wordt, conform de systematiek die we in 2010 hebben gevolgd bij de bestuursrapportages, samengevat in de vorm van gekleurde 'verkeerslichten'. Deze verkeerslichten hebben de volgende betekenis:
- Groen verkeerslicht ☺: doel resp. prestatie is (nagenoeg) volledig gerealiseerd;
- Geel verkeerslicht 😐 : doel resp. prestatie is gedeeltelijk gerealiseerd;
- Rood verkeerslicht ☹ : doel resp. prestatie is niet gerealiseerd.

Bij de beantwoording van de derde W-vraag (Wat heeft het gekost?) worden de financiële afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de werkelijke uitkomsten geanalyseerd. Hierbij worden afwijkingen op individuele posten van meer dan € 100.000 kort toegelicht.

3. Er wordt systematisch verantwoording afgelegd over de effect- en prestatie-indicatoren (inclusief streefwaarden) die waren opgenomen in de programmabegroting 2010.
Veel van de realisatiecijfers zijn afkomstig van derden, waaronder onze partners in de stad. In een enkel geval was de tijdige aanlevering daarvan een probleem, omdat derden nog niet klaar waren met hun jaarverslag op het moment dat Haarlem de gegevens nodig had voor dit jaarverslag.

2.2 Samenvatting baten en lasten per programma en mutaties reserves (zie bijlage 1)

bedragen x €1.000

Programma	Rekening 2009	2010		
		Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	18.064	16.896	17.112	16.850
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	33.916	34.901	36.856	36.588
3. Welzijn en Zorg	47.712	39.693	49.687	47.977
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	49.969	37.520	44.468	43.538
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	62.553	60.314	44.726	52.154
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	32.411	28.746	29.289	30.779
7. Werk en inkomen	94.938	93.357	102.019	102.940
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	11.249	12.397	11.506	12.821
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	101.174	82.143	85.792	90.137
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	13.339	14.721	17.371	14.661
Totaal lasten	**465.325**	**420.688**	**438.828**	**448.444**
Baten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	3.398	3.376	3.330	3.350
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	9.371	8.080	6.859	6.521
3. Welzijn en Zorg	16.807	2.797	5.003	4.814
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	21.360	6.197	7.013	6.850
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	70.787	53.035	41.919	43.565
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	1.773	734	1.431	2.593
7. Werk en inkomen	84.616	75.468	86.698	86.999
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	13.906	17.011	12.916	12.715
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	52.123	30.009	33.085	37.991
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	231.338	219.877	236.052	242.741
Totaal baten	**505.479**	**416.584**	**434.307**	**448.140**
Saldo (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	-14.666	-13.520	-13.782	-13.500
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	-24.545	-26.821	-29.996	-30.067
3. Welzijn en Zorg	-30.905	-36.896	-44.684	-43.162
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	-28.610	-31.323	-37.455	-36.688
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	8.234	-7.279	-2.807	-8.589
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	-30.638	-28.012	-27.858	-28.186
7. Werk en inkomen	-10.322	-17.889	-15.322	-15.940
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	2.657	4.614	1.409	-106
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	-49.051	-52.134	-52.707	-52.146
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	217.999	205.156	218.681	228.079
Saldo exclusief mutaties reserves	**40.153**	**-4.104**	**-4.521**	**-304**
Toevoeging aan reserves	50.543	3.060	23.251	22.182
Onttrekking aan reserves	20.964	7.793	27.712	29.724
Saldo inclusief mutaties reserves	**10.574**	**629**	**-59**	**7.238**

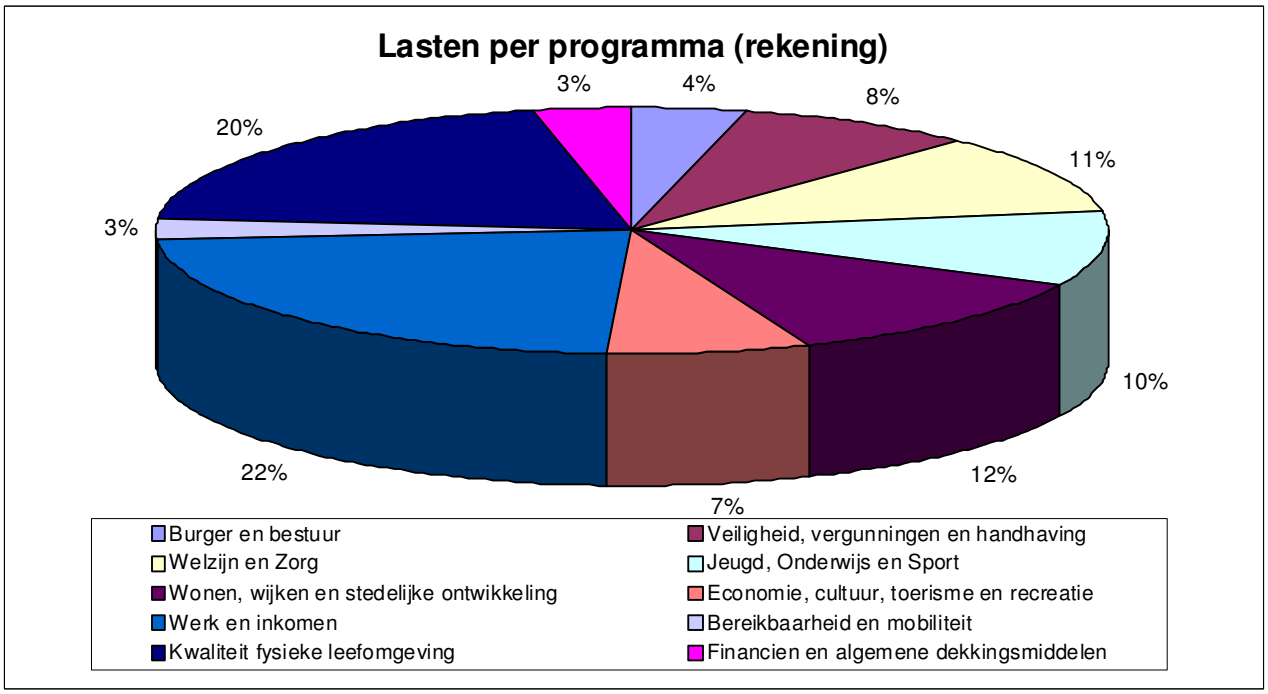
Lasten per programma (rekening)
3%
4%
8%
11%
10%
12%
7%
22%
3%
20%
Burger en bestuur
Veiligheid, vergunningen en handhaving
Welzijn en Zorg
Jeugd, Onderwijs en Sport
Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Werk en inkomen
Bereikbaarheid en mobiliteit
Kwaliteit fysieke leefomgeving
Financien en algemene dekkingsmiddelen

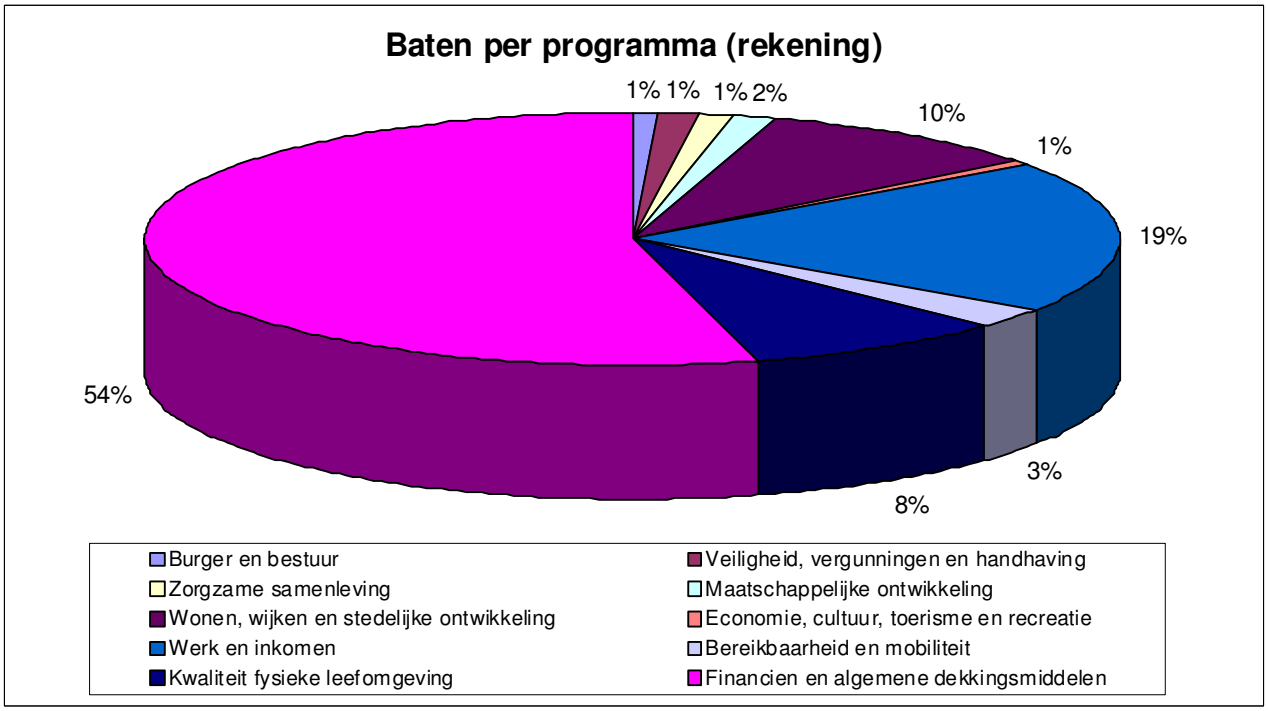
Baten per programma (rekening)
1%
1%
1%
2%
10%
1%
19%
3%
8%
54%
Burger en bestuur
Veiligheid, vergunningen en handhaving
Zorgzame samenleving
Maatschappelijke ontwikkeling
Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Werk en inkomen
Bereikbaarheid en mobiliteit
Kwaliteit fysieke leefomgeving
Financien en algemene dekkingsmiddelen

2.3 Specificatie mutaties reserves

bedragen x € 1.000

Progr.	Naam reserve	Toevoegingen 2010	Onttrekkingen 2010	Saldo 2010
1	Verkiezingen	50	215	-165
3	Reserve WMO	2.307	1.510	797
3	Innovatiebudget WMO	0	568	-568
4	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	0	721	-721
4	Duurzame sportvoorzieningen	175	152	23
4	Voeding A. Schweitzerschool	0	65	-65
4	Decentralisatie huisvesting egalisatie	0	1.627	-1.627
4	Bouw VMBO scholen	145	0	145
5	Reserve grondexploitatie	280	2.607	-2.327
5	Reserve omslagwerken Waarderpolder	138	6	132
5	Reserve erfpachtgronden	35	0	35
5	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen	4.084	1.158	2.926
5	Reserve Volkshuisvesting	0	339	-339
5	Reserve vastgoed	1.920	650	1.270
5	Reserve archeologisch onderzoek	37	0	37
7	WWB inkomensdeel	0	2.902	-2.902
7	Niet gebruikte gelden minima	300	200	100
9	Rotonde Raaksbruggen	0	927	-927
9	Inhuur tijdelijk personeel	0	655	-655
9	Haarlem Klimaat Neutraal	163	0	163
9	Bodemprogramma 2010-2014	695	0	695
10	Algemene reserve	13.806	12.595	1.211
10	Projectenreserve Haarlem	131	2.247	-2.116
10	BTW-Compensatiereserve	564	93	471
10	Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen	0	106	-106
10	Opleidingen (opheffing IZA)	0	250	-250
10	Project Verseon	0	130	-130
10	Budgetoverheveling	7.926	0	7.926
	Totaal	**22.182**	**29.7232**	**-7.541**

2.4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorziene uitgaven

bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen en overige inkomsten	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010
Algemene uitkering gemeentefonds	173.331	180.146	185.572
Onroerendezaakbelasting	27.080	29.486	29.759
Precario kabels en leidingen[1]	5.461	4.364	4.376
Precario overig	514	523	814
Hondenbelasting	466	560	497
Reclamebelasting[2]	250	500	487
Rente eigen financieringsmiddelen	11.657	8.446	13.130
Opbrengst beleggingen	684	720	1.478
Onvoorzien	162	162	162
Totaal	**219.605**	**224.907**	**236.275**

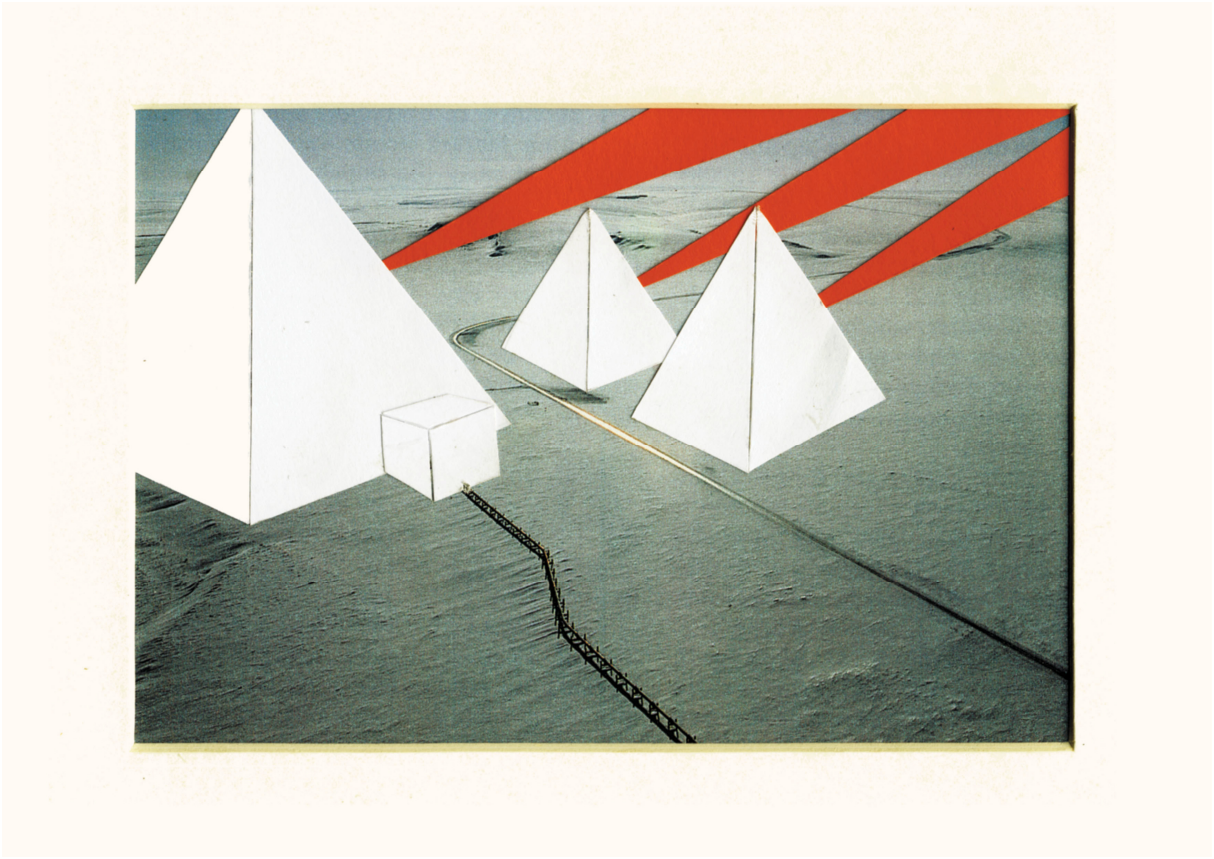

Tom Abbink, 2010

Programma 1 Burger en Bestuur

Commissie	Bestuur
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Bestuurszaken en organisatie
Afdeling(en)	Concernstaf, Dienstverlening

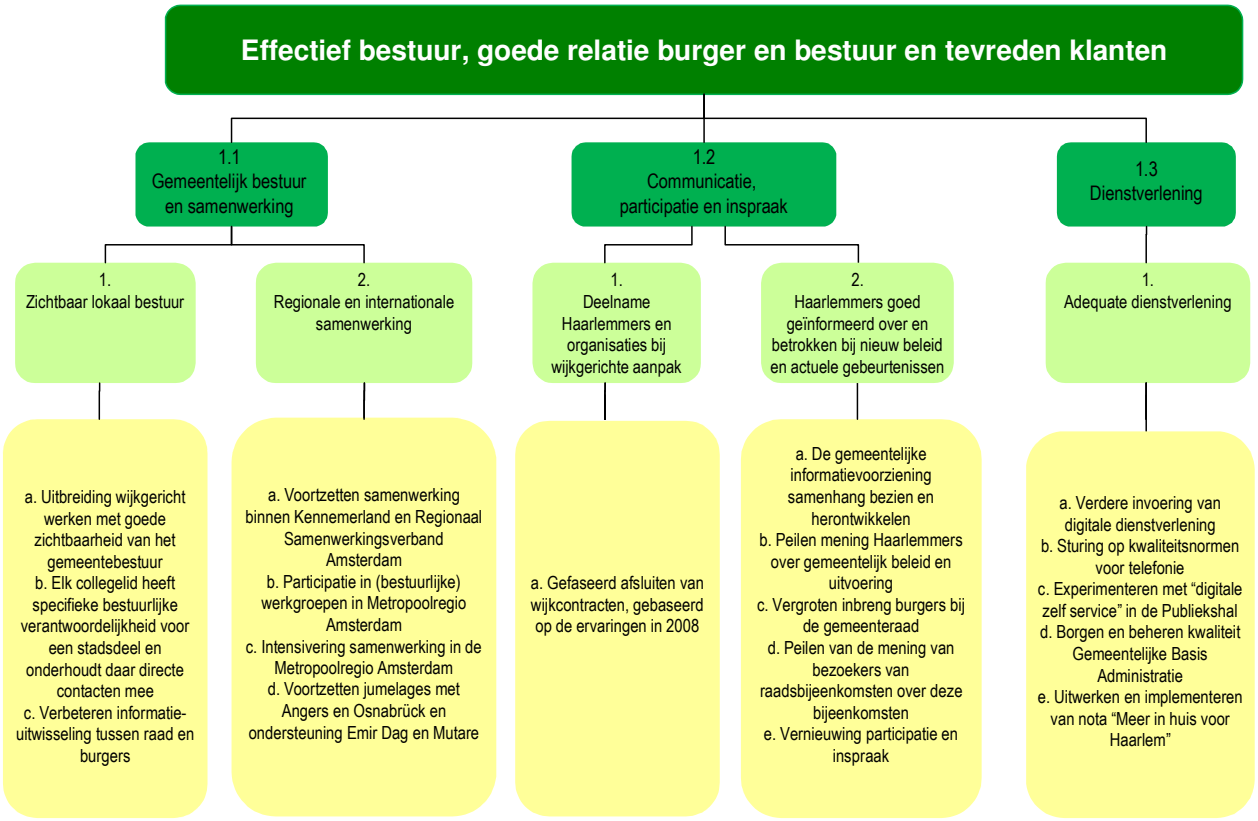

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Effectief bestuur, goede relatie burger en bestuur en tevreden klanten.

De doelstelling van dit programma is gehaald, afgemeten aan de effectindicatoren. Het percentage Haarlemmers dat enig tot onbeperkt vertrouwen heeft in de raad respectievelijk het college ligt net als vorig jaar voor beide organen ruim boven de nulmeting uit 2005 én boven het streefpercentage van 2010. De maatregelen die het bestuur genomen heeft, zoals wijkgericht werken en het meer betrekken van burgers bij ontwikkelingen in de stad en het geven van betere informatie daarover, hebben effect gehad. Ook de verbeterde kwaliteit van de dienstverlening heeft hieraan bijgedragen. De klanttevredenheid over de verschillende klantcontactkanalen is gestegen en ligt ruim boven de streefwaarde.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Percentage Haarlemmers dat enig tot onbeperkt vertrouwen heeft in gemeenteraad	71%[1] (2005)	79% (2007) 85% (2008) 84% (2009)	≥85%	86%	Omnibusonderzoek
Percentage Haarlemmers dat enig tot onbeperkt vertrouwen heeft in het college van burgemeester en wethouders		82% (2007) 85% (2008) 86% (2009)	≥85%	87%	Omnibusonderzoek

[1] In 2005 is in het Omnibusonderzoek geen onderscheid gemaakt tussen vertrouwen in de gemeenteraad en vertrouwen in het college van burgemeester en wethouders.

Beleidsveld 1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Zichtbaar lokaal bestuur	**Wat hebben we bereikt?** De zichtbaarheid van het bestuur is ten opzichte van vorig jaar gedaald van 49% naar 45%. Het ligt wel nog ruim boven de nulmeting uit 2007 én boven het streefpercentage van 40%. Oorzaak van de afname kan zijn de wisseling van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010.	😐
2. Regionale en internationale samenwerking	**Wat hebben we bereikt?** De bestaande regionale en internationale samenwerkingsverbanden zijn voortgezet en zonodig geïntensiveerd.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage Haarlemmers dat vindt dat B&W zich voldoende in de stad laat zien[1]	36% (2007)	40% (2008) 49% (2009)	> 40%	45%	Omnibusonderzoek

[1] Categorie "neutraal" en "eens" zijn samengenomen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Uitbreiding wijkgericht werken met goede zichtbaarheid van het gemeentebestuur	**Wat hebben we gedaan?** Kennismakingsronde bestuurders met wijkraden, gesprekken bestuurders met wijkraden over wijkcontracten, participatie & inspraak en positie wijkraden. Activiteiten in het kader van het wijkcontract, participatiebijeenkomsten bij projecten en gebiedsvisies, jaarlijkse wijkradenbijeenkomst voor bestuurders, ambtenaren, professionals en wijkraden (om hen te bedanken voor inzet). Verder krijgt de zichtbaarheid vorm door weblogs en columns.	☺
1b. Elk collegelid heeft specifieke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een stadsdeel en onderhoudt daar directe contacten mee	**Wat hebben we gedaan?** Bestuurders hebben minimaal jaarlijks contact met partnerplatforms per stadsdeel (wijkraden en andere professionele partners), wijkhappenings, ook hebben collegeleden wijkspreekuren of gaan op bezoek bij wijkraden. Het aantal wijkbezoeken is in 2010 vanwege de wisseling van raad en college minder geweest dan geraamd.	☺
1c. Verbeteren informatie-uitwisseling tussen raad en burgers	**Wat hebben we gedaan?** Raadsdebatten zijn rechtstreeks te beluisteren op internet en de radio. Daags na vergaderingen van (raads)commissies wordt het geluidsverslag op internet gepubliceerd. Er zijn stadsgesprekken gehouden over onder andere groenstructuurplan, toekomst welzijnswerk, aanpak van de bezuinigingen en het rekenkamerrapport over stadion Oostpoort.	☺
2a. Voortzetten samenwerking binnen Kennemerland en Metropoolregio Amsterdam	**Wat hebben we gedaan?** De bestaande portefeuillehoudersoverleggen in Zuid-Kennemerland zijn in 2010 gecontinueerd. In juni een bijeenkomst georganiseerd voor raadsleden waarin de regio is gepresenteerd. Op 30 november is er in Velsen voor met name raadsleden van de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond een discussiebijeenkomst geweest over de verhouding tussen regio en MRA.	☺

Prestatie		2010
2b. Participatie in (bestuurlijke) werkgroepen in Metropoolregio Amsterdam	**Wat hebben we gedaan?** Namens het college heeft wethouder Cassee zitting in de Bestuurlijke KernGroep (BKG) en zit wethouder Nieuwenburg in het Platform Ruimtelijk-Economische Structuur (PRES) van de Metropoolregio Amsterdam. Ambtelijk zijn er medewerkers van Stads- en Wijkzaken betrokken bij werkgroepen op het gebied van de impulsen verstedelijking, bereikbaarheid, economie, landschap en duurzaamheid.	☺
2c. Intensivering samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam	**Wat hebben we gedaan?** De Metropoolregio Amsterdam wordt hoe langer hoe meer voor het Rijk aanspreekpunt voor de regio-ontwikkeling van wat de noordvleugel heette van de Randstad. Mede daardoor is de weg bezuiden Bennebroek (verbinding N205-N206) en de Hoogwaardig Openbaar Vervoerlijn langs de A9 opgenomen in de lijst van belangrijke bereikbaarheidsprojecten. Daarnaast zijn er binnen de MRA bijvoorbeeld (ontwikkel-)projecten op gebied van landschap en toerisme waar Haarlem aan deelneemt.	☺
2d. Voortzetten jumelages met Angers en Osnabrück en ondersteuning Emir Dag en Mutare	**Wat hebben we gedaan?** De jumelages zijn ongewijzigd voortgezet. Tijdens het bloemencorso is een delegatie uit Angers en Osnabruck ontvangen. De subsidierelatie met de stichting Mutare is voortgezet. Het VNG project controling hazardous and oil waste in Emirdag dat Haarlem uitvoerde is in 2010 afgerond.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a/b. Aantal wijkbezoeken en overleggen met wijkraden door collegeleden[1]	60 (2007)	65 (2008) ±70 (2009)	70	50	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal bezoekers subsite (x 1.000) www.haarlem.nl/ knop Mijn Wijk	27[2] (2007)	70 (2008) 81 (2009)	72	60	Gemeentelijke registratie

[1] Het betreft algemene bijeenkomsten van collegeleden met wijkraden of in de wijken; niet meegeteld zijn meer concrete onderwerpspecifieke bijeenkomsten over bijv. bestemmingsplannen.
[2] Het betreft bezoekers van startpagina Mijn Wijk; aantal betreft mei t/m december 2007.

Beleidsveld 1.2 Communicatie, participatie en inspraak

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Deelname Haarlemmers en organisaties bij wijkgerichte aanpak	**Wat hebben we bereikt?** Uitvoering voucherregeling, uitvoering projecten uit wijkcontract, totstandkoming wijkcontracten, uitvoering preventieaanvraag 40+ wijk, totstandkoming gebiedsvisies, wijk (of stadsdeel)gesprekken over dagelijks beheer, Kernteams leefbaarheid & veiligheid per stadsdeel. Nieuw beleid over Participatie- en inspraak en over doorontwikkeling wijkcontracten is voorbereid ter besluitvorming.	☺
2. Haarlemmers goed geïnformeerd over en betrokken bij nieuw beleid en actuele gebeurtenissen	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 is de informatie achter de knop 'mijn wijk' verder uitgebreid op de gemeentelijke website. Tevens is een pilot gebiedsgericht communiceren in Schalkwijk uitgevoerd. Er is gezorgd voor informatie rond projecten en informatie aan de pers bij relevante beleidsbesluiten.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage burgers dat actief meedoet aan verbeteren van de leefbaarheid in hun buurt	21% (2005)	21% (2007) 19% (2009)	-	26%	Omnibusonderzoek[1]
2. Percentage burgers dat vindt dat de gemeente voldoende doet om hen bij belangrijke onderwerpen te betrekken	15% (2006)	25% (2007) 23% (2008) 27% (2009)	≥ 30%	28%	Omnibusonderzoek

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Gefaseerd afsluiten van wijkcontracten, gebaseerd op de ervaringen in 2008	**Wat hebben we gedaan?** Vier lopende wijkcontracten zijn afgerond. De wijkcontracten zijn met betrokkenen geëvalueerd. Doorstart van de wijkcontracten is in bestuurlijke roulatie gebracht (B&W nota doorontwikkeling wijkcontracten). **Wat hebben we niet gedaan?** In 2010 zijn geen nieuwe wijkcontracten afgesloten.	☺
2a. De gemeentelijke informatievoorziening samenhang bezien en herontwikkelen	**Wat hebben we gedaan?** De Stadskrant is tegenwoordig ook digitaal beschikbaar op www.haarlem.nl en er is een gemeenschappelijke openingspagina (portal) van de gemeente en City Marketing Haarlem gerealiseerd.	☺
2b. Peilen mening Haarlemmers over gemeentelijk beleid en uitvoering	**Wat hebben we gedaan?** De uitkomsten van het Omnibusonderzoek 2009 zijn gepubliceerd. Hierin zijn indicatoren die benodigd zijn voor begroting en jaarverslag geclusterd. In het najaar heeft het Omnibusonderzoek 2010 plaatsgevonden. Ter voorbereiding op de ontwikkeling van zogenoemde Wijkprofielen is voor de acht aandachtswijken de steekproef dusdanig opgehoogd, dat uitkomsten ook op buurt- en wijkniveau kunnen worden gerapporteerd. In 2010 zijn in totaal 14 onderzoeken uitgezet onder het digipanel van Onderzoek en Statistiek, waarvan vier onder het jeugdpanel. Het digipanel is onder andere gevraagd naar haar mening over de begroting en bezuinigingen en bevrijdingspop. Het digipanel is ook ingezet voor de 'burgerpeiling' die onderdeel uitmaakt van de landelijke benchmark 'waarstaatjegemeente'. De gegevens voor Haarlem voor deze benchmark zijn gerapporteerd en gepubliceerd op de website.	☺
2c. Vergroten inbreng burgers bij de gemeenteraad	**Wat hebben we gedaan?** Door het creëren van een apart inspraakmoment voor een aantal bestemmingsplannen kreeg het inspreken meer aandacht. De raadsinformatie op website en stadskrant is verbeterd.	☺
2d. Peilen van de mening van bezoekers van raadsbijeen-komsten over deze bijeen-komsten	**Wat hebben we gedaan?** Deelnemers stadsgesprek bezuinigingen zijn geënquêteerd.	☺
2e. Vernieuwing participatie en inspraak	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is aan medewerkers een training gegeven om participatie en inspraak goed te leren benutten en verlopen. In samenwerking met wijkraden, burgers en andere belanghebbenden is een nieuwe kaderstellende nota over participatie en inspraak opgesteld. In 2011 vindt daar de formele inspraak op plaats.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal wijkcontracten	5 (2007)	9 (2008) 10 (2009)	10	10	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal bezoekers start-pagina www.haarlem.nl (x 1.000)	156 (2006)	179 (2007) 180 (2008) 665[1] (2009)	185	1.029	Gemeentelijke registratie
2a. Plaats van www.haarlem.nl in rangorde van gemeen-telijke websites	Nieuwe landelijke methodiek ingevoerd in 2010, dit is gebaseerd op voldoen aan standaardeisen. Daarom geen nulmeting, geen gegevens eerdere jaren en geen streefwaarde.			Website voldoet aan 44 van 47 eisen	Landelijk onderzoek http://www.webrichtlijnen.nl/
2a. Percentage Haarlemmers dat Stadskrant doorgaans iedere week bezorgd krijgt (excl. nee/nee sticker)	85% (2004)	87% (2007) 83% (2008)	≥87%	79%	Omnibusonderzoek
2a. Percentage lezers dat Stadskrant meestal helemaal of gedeeltelijk leest	62% (2004)	64% (2007) 63% (2008)	≥64%	71%	Omnibusonderzoek
2a. Percentage lezers dat Stadskrant goed leesbaar vindt	93% (2004)	93% (2007) 93% (2008)	≥93%	94%	Omnibusonderzoek

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2b. Aantal peilingen drie digipanels: Algemeen, Schalkwijk en Jeugd	2 (2006)	4 (2007) 3 (2008) 9 (2009)	±13	14	Gemeentelijke registratie

[1] Dit aantal is niet vergelijkbaar met eerdere jaren vanwege de aanschaf van een ander pakket voor het tellen van het webbezoek. Het aantal voor 2009 bevat dubbeltellingen vanwege mensen die meerdere keren de website bezoeken.

Beleidsveld 1.3 Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Adequate dienstverlening	**Wat hebben we bereikt?** Het doel om minimaal een 7,0 te halen voor klanttevredenheid is gehaald: voor de kanalen balie (klanttevredenheid 7,2) en telefoon (klanttevredenheid 7,6). Tevens blijft het aantal klachten van klanten over de gemeentelijke dienstverlening binnen de streefwaarde: 153 versus de norm van maximaal 200 klachten. Het aantal schriftelijk gegronde klachten komt redelijk overeen met de norm en wijkt weinig af van voorgaande jaren. **Wat hebben we niet bereikt?** Het streven om een middenpositie te behalen voor wat betreft klanttevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening wordt niet gehaald. Op het gebied van dienstverlening via de balie scoort Haarlem lager dan gemiddeld. Door met name de minder goede parkeergelegenheid is de Haarlemse positie in de vergelijking met andere gemeenten minder hoog. Over de baliecontacten zijn de klanten voor wat betreft de service gemiddeld tevreden. Voor wat betreft telefonische dienstverlening scoort Haarlem hoger dan gemiddeld.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Klanttevredenheid over dienstverlening rapportcijfer balie	7,2 (alleen balie 2006)	7,6 (2007) 7,3 (2008) 7,5 (2009)	≥7,0	7,2	Landelijke benchmarking publiekszaken 2010
1. Klanttevredenheid over dienstverlening Rapportcijfer telefoon	7,4 (2008)	7,3 (2009)	≥7,0	7,6	Landelijke benchmarking publiekszaken 2010
1. Klanttevredenheid over dienstverlening (alle kanalen); plaats in rangorde van gemeenten[1]	45 uit 60 (alleen balie 2006)	36 uit 80 (alleen balie; 2007) 7 uit 92 (alleen balie; 2008) 87 uit 113 (alleen balie; 2009)	Middenpositie of beter	96 van 100 (alleen balie)	Landelijke benchmarking publiekszaken 2010
1. Aantal klachten over gemeentelijke dienstverlening	189 (2006)	306 (2007) 174 (2008) 122 (2009)	≤ 200	153	Gemeentelijke registratie
1. Percentage schriftelijke (deels) gegronde klachten over gemeentelijke dienstverlening[2]	39% (2006)	50% (2007) 43% (2008) 38% (2009)	40%	42%	Gemeentelijke registratie

[1] Voor de digitale en telefonische dienstverlening kan de plaats in de rangorde niet exact worden bepaald, omdat landelijke gegevens hierover ontbreken.

[2] Dit betreft klachten over de dienstverlening van alle gemeentelijke onderdelen en over alle producten, zoals vergunningen, reisdocumenten, uitkeringen, parkeervignetten enz. Het gaat hier niet om bezwaarschriften.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Verdere invoering van digitale dienstverlening	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is een aantal producten op het gebied van parkeren volledig digitaal gemaakt. Klanten kunnen deze producten vanuit huis bestellen en betalen en krijgen deze digitaal of per post toegestuurd. Ook zijn alle productbeschrijvingen in het Digitaal Loket opnieuw onder de loep genomen om ze toegankelijker en beter leesbaar te maken. Het Masterplan Digitalisering is in 2010 opgesteld. De keuzes die daarin worden voorgesteld zijn nodig voor de verdere ontwikkeling van digitale dienstverlening en om Haarlem op dit vlak weer op een vergelijkbaar niveau met andere gemeenten te komen.	☺
1b. Sturing op kwaliteits-normen voor telefonie	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is het Haarlemse klantcontactcentrum (KCC) een aantal maal slecht bereikbaar geweest vanwege storingen in de verouderde infrastructuur. In samenwerking met Haarlemmermeer is het KCC in 2010 uitgerust met moderne telefoniecentrale en software. Het doel hiervan is om de bereikbaarheid voor klanten te verbeteren. Tevens is het met deze nieuwe middelen mogelijk om alle telefonische klantcontacten vast te leggen, te rapporteren en actief te sturen op kwaliteitsnormen. **Wat hebben we niet gedaan?** Het is op dit moment nog niet mogelijk een schatting te maken van de gemiddelde wachttijd aan de telefoon. Door de invoering van de nieuwe software zal dit op korte termijn wel mogelijk zijn.	☺
1c. Experimenteren met “digitale zelf service” in de Publiekshal	**Wat hebben we gedaan?** Er is een automatische ticketzuil in de Publiekshal geïnstalleerd. Het experimenteren met deze zuil vormt een eerste stap op weg naar innovatie van de dienstverlening middels zelfservicezuilen in de Raakspoort.	☺
1d. Borgen en beheren kwaliteit Gemeentelijke Basis Administratie	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 heeft voor de gemeentelijke basisadministratie de driejaarlijkse GBA-audit plaatsgevonden. De gemeente Haarlem is geslaagd voor de audit. Ook voor de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) geldt dat de gemeente Haarlem voldoet aan de landelijke eisen. De BAG-audit is gehaald en eind 2010 is de gemeente Haarlem aangesloten op de Landelijke Voorziening BAG.	☺
1e. Uitwerken en implementeren van nota “Meer in huis voor Haarlem”	**Wat hebben we gedaan?** Op basis van een onderzoek is de visie op de diverse klantkanalen (balie, telefoon, digitaal, post) verder bepaald en aangescherpt. Dit is belangrijk bij de ontwikkeling van het zaaksysteem, dat nodig is om één van de ingewikkeldste principes van Antwoord©, namelijk de beschikbaarheid van digitale klantdossiers met overzicht van klantcontacthistorie, aangevraagde producten en statusinformatie te kunnen gaan implementeren. Het project ‘zaakgericht werken’ is voorbereid en als belangrijke pijler ingevoegd in het Masterplan Digitalisering. Het projectplan ‘zaakgericht werken’ voorziet in samenwerking met Haarlemmermeer. In 2010 is het regionale overleg 14023 nummer gestart met omliggende gemeenten. Dit landelijk initiatief met regionaal telefoonnummer beoogt één centrale ingang voor burgers. De projectgroep 14023 heeft de mogelijkheden voor samenwerking binnen de regio voorbereid. In 2011 is de gezamenlijke ambitie om het 14.023 telefoonnummer te introduceren. Voor Haarlem is de beste timing om deze introductie samen te laten lopen met de opening van de nieuwe publiekshal Raakspoort in augustus 2011.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal bezoekers Digitaal Loket (x 1.000)	136 (2007)	200 (2008) 190 (2009)	250	262	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aanvragen via Digitaal Loket (x 1.000)	2,0 (2007)	3,7 (2008) 4,8 (2009)	4,3	11,7	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal e-mails (x 1.000)	8,5 (2007)	18,1 (2008) 19,9 (2009)	20	19,8	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal klantcontacten Publieksinformatienummer 023-5115115 (x 1.000)	107 (2007)	136 (2008) 140 (2009)	160	135	Gemeentelijke registratie

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1b. Gemiddelde wachttijd aan de telefoon	In 2010	-	n.n.b.	n.n.b.	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal uitgereikte volgnummers Publiekshal[1] (x 1.000)	184 (2007)	170 (2008) 170 (2009)	190	162	Gemeentelijke registratie
1c. Gemiddelde wachttijd aan de balie in minuten voor alle handelingen	10 (2007)	9½ (2008) 8 (2009)	≤ 15 min.	9½ min.	Gemeentelijke registratie
1d. Aanwezigheid kwaliteitshandvest dienstverlening	Nee (2008)	Ja (2009)	Ja	Ja	Gemeentelijke registratie
1d. Uitslag driejaarlijkse GBA-audit (wettelijke verplichting)	Geslaagd (2006)	-	Geslaagd	Geslaagd	Agentschap BPR[2]

[1] Het aantal bezoekers ligt ongeveer een kwart tot een derde hoger dan het aantal uitgereikte volgnummers.
[2] Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten, onderdeel van het ministerie van BZK.

Klanttevredenheid dienstverlening balie, telefoon en digitaal

Benchmarking Publiekszaken

Sinds 2008 geeft de gemeente geen afzonderlijk Burgerjaarverslag meer uit. Om te voldoen aan de invulling van de verplichting om jaarlijks aan de raad te rapporteren over de kwaliteit van de dienstverlening (artikel 170, lid 2 van de gemeentewet, burgerjaarverslag) volgt op deze plek, aanvullend op bovenstaande informatie, hierover een rapportage.

De 'Benchmarking Publiekszaken' geeft jaarlijks een beeld van de waardering voor de publieke dienstverlening. Dit landelijke onderzoek wordt sinds 2004 uitgevoerd. Klanttevredenheidsonderzoek vormt een onderdeel van de benchmark. Sinds 2008 worden naast de balie (Publiekshal) ook de telefonische en digitale dienstverlening onderzocht.

Klanttevredenheid Benchmarking Publiekszaken 2010

	Haarlem 2009	Haarlem 2010	Gemiddeld deelnemende gemeenten
Dienstverlening balie	7,5	7,2	7,7
Resultaat telefonisch contact	7,2	7,4	7,1
Dienstverlening telefoon	7,3	7,6	7,5
Digitaal Loket / Gemeentelijke website	7,0	6,5	6,8
Aanvraag via Digitaal Loket	7,5	6,8	7,1

Het doel om minimaal een 7,0 te halen voor klanttevredenheid is gehaald voor de kanalen balie en telefoon, maar niet voor het kanaal digitaal. Dit onderstreept de noodzaak om in de digitalisering te investeren. In het Masterplan Digitalisering is een aantal projecten opgenomen dat de randvoorwaarden schept voor een hogere klanttevredenheid.

Totaaloordeel klanttevredenheid balie Benchmarking Publiekszaken (2004-2010)

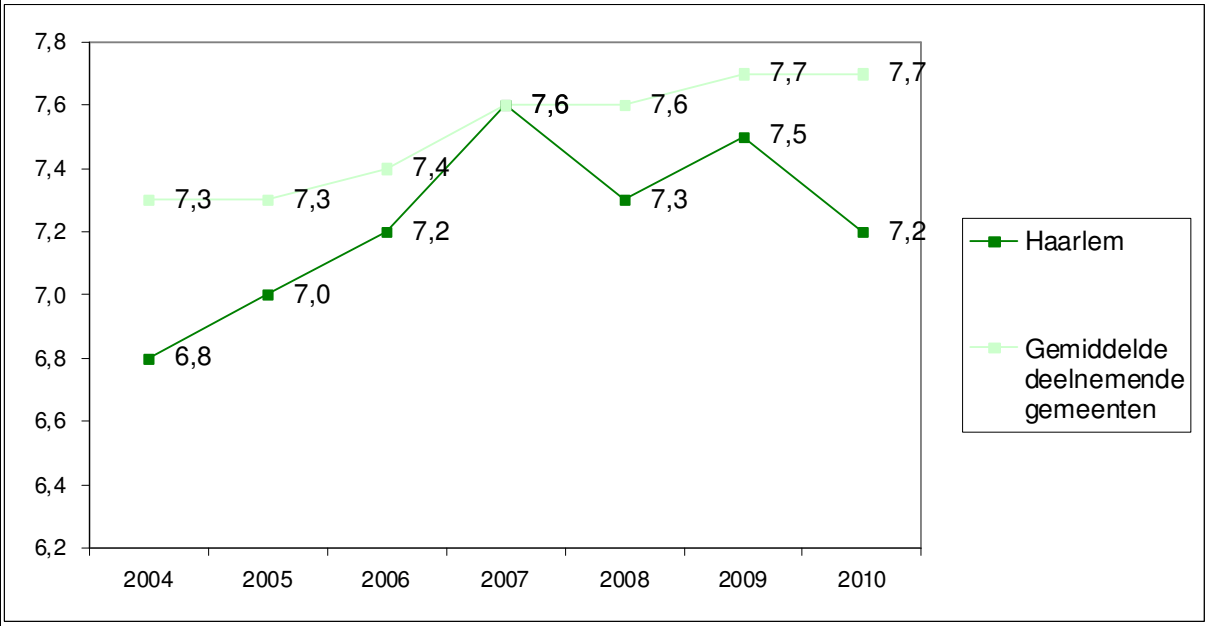

Uit de benchmark blijkt duidelijk dat de tevredenheid van de klanten over de balie sinds 2004 istoegenomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de aandacht die gemeenten het afgelopen halve decennium hebben gegeven aan het verbeteren van de dienstverlening. Het oordeel van de Haarlemmers over de fysieke dienstverlening (balie) ligt weliswaar lager dan het landelijk gemiddelde, maar op aspecten van service scoort Haarlem aanzienlijk beter met een score van 7,0 zoals in 2009.

Het oordeel van burgers over de 'Geboden Service' Benchmarking Publiekszaken

	Haarlem 2009	Haarlem 2010	Gemiddeld deelnemende gemeenten
Vriendelijkheid medewerker	8,3	8,2	8,3
Deskundigheid medewerker	7,8	8,2	8,1
Uiterlijke verzorging medewerkers	8,0	7,9	8,1
Inleving medewerker	7,6	7,9	8,0
Totale doorlooptijd aanvraag	7,7	7,5	7,9
Duidelijkheid verkregen informatie	7,7	7,8	8,1
Gemiddeld	**7,9**	**7,9**	**8,1**

De andere aspecten zijn voornamelijk gericht op het gebouw en de omgeving. Zo scoort Haarlem veel lager dan gemiddeld op parkeergelegenheid (5,4 versus 7,0 gemiddeld). Ook op wachttijd (6,8 versus 7,9 gemiddeld) (dit hoewel de wachtttijd onder de streefwaarde blijft) en wachtruimte (6,8 versus 7,6 gemiddeld) scoort Haarlem slecht. Dit haalt de totaalscore op de benchmark voor Haarlem omlaag naar 7,2.

Klachten

In vergelijking met 2009 is sprake van een lichte stijging van het totaal aantal klachten. Voor 2010 zijn er 153 officiële klachten geregistreerd. Daarnaast zijn er meerdere klachten over de invoering van de digitale bezoekersschijf. Deze worden door de vakafdeling behandeld. Om de klacht zo snel mogelijk uit de wereld te hebben, kiezen diverse vakafdelingen er tegenwoordig voor om de klachten direct met de burger op te lossen, dus niet de officiële klachtenprocedure te doorlopen.

In de periode 2006-2010 vertoont het percentage (deels) gegrond verklaarde schriftelijke klachten over publieke dienstverlening permanent een licht stijgende lijn (van 39% in 2006 naar 42% in 2010). In 2009 was een lichte daling te zien naar 38% om in 2010 weer iets te stijgen naar 42%.

Schriftelijke klachten over publieke dienstverlening* (2006-2010)

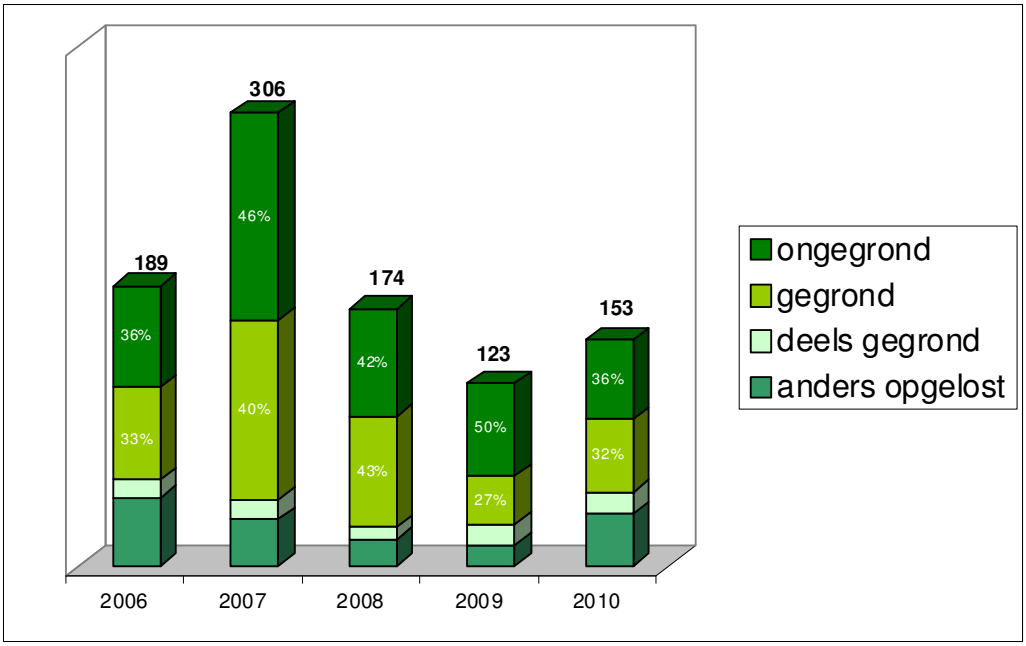

Dit betreft klachten over de dienstverlening van alle gemeentelijke onderdelen en over alle producten, zoals vergunningen, reisdocumenten, uitkeringen, parkeervignetten enz. Het gaat hier niet om bezwaarschriften.

De doorlooptijden zijn van belang om de snelheid van afhandelen van de klachten te kunnen volgen. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft als regel een termijn van zes weken, met uitstel naar 10 weken (bij een commissie). Om na te gaan in hoeverre we ons aan de termijnen kunnen houden zijn de

volgende categorieën van belang:

Doorlooptijd afhandeling klachten

	2009	2010
minder dan 6 weken	86,1%	82,9%
langer dan 6, maar minder dan 10 weken	12,2%	12,5%
langer dan 10 weken	1,6%	4,6%

De gemiddelde doorlooptijd van de afhandeling van de in 2010 geregistreerde klachten bedroeg drie weken en vier dagen. Dat is binnen de wettelijke termijn van zes weken en maar iets langer dan in 2009 (drie weken en een dag).

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 1 Burger en bestuur*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	8.354	7.624	7.536	7.197
1.2	Communicatie, participatie en inspraak	408	172	278	298
1.3	Dienstverlening	9.303	9.100	9.298	9.354
	Totaal lasten	**18.064**	**16.896**	**17.112**	**16.850**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
1.1	Gemeentelijk bestuur en samenwerking	201	102	96	187
1.2	Communicatie, participatie en inspraak	-	-	-	-
1.3	Dienstverlening	3.197	3.274	3.234	3.163
	Totaal baten	**3.398**	**3.376**	**3.330**	**3.350**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**14.666**	**13.520**	**13.782**	**13.500**
	Toevoeging aan reserves				
	Verkiezingen				50
	Totaal toevoeging aan reserves	**200**	**0**	**50**	**50**
	Onttrekking reserves				
	Verkiezingen				215
	Totaal onttrekking aan reserves	**0**	**30**	**215**	**215**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**14.866**	**13.490**	**13.617**	**13.335**

Analyse saldo programma

Het programma Burger en bestuur sluit met een nadelig saldo van €13.335.000. Dit is € 282.000 voordeliger dan het geraamde tekort. De lasten zijn € 262.000 lager uitgevallen onder meer vanwege lagere lasten wachtgeld raadsleden (de lasten waren al gedeeltelijk via een voorziening afgedekt) en door lagere lasten arbeidsongeschiktheid wethouders op basis van een herberekening van de benodigde voorziening. De baten zijn € 20.000 hoger als gevolg van diverse kleinere posten. Samenvattend zijn er geen financiële bijzonderheden te vermelden.

Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving

Commissie	Bestuur
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Openbare Orde en Veiligheid
Afdeling(en)	Veiligheid, Vergunningen en Handhaving

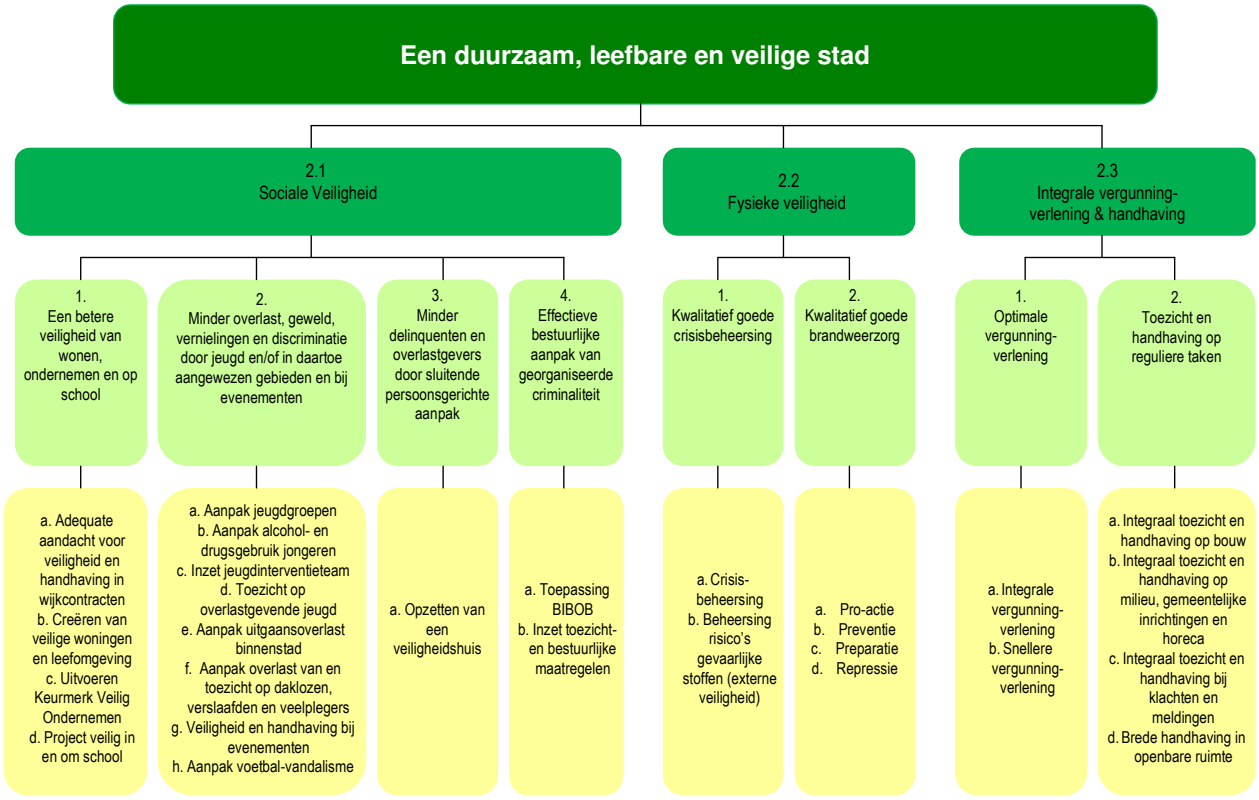

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een duurzaam, leefbare en veilige stad.

In 2010 is gebleken dat Haarlem een veilige stad kan blijven als er voldoende aandacht wordt geschonken aan de juiste activiteiten. De objectieve veiligheid is verbeterd, daar waar de subjectieve veiligheid gelijk is gebleven. De groepsgerichte en individuele aanpak van jeugdigen krijgt steeds meer vorm en sorteert ten opzichte van 2009 effect. De aandacht hiervoor blijft echter zeer noodzakelijk. Ook op andere terreinen van veiligheid en handhaving zien we in 2010 lichte verbeteringen, zoals op het terrein van de veelplegers en bestuurlijke aanpak. De invoering van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht eind 2010 heeft voor burgers en ondernemers de mogelijkheid gebracht een aantal vergunningen digitaal en op één moment aan te vragen. De termijnen voor afhandeling zijn met de nieuwe regelgeving verkort. Het project "Minder regels, meer service" heeft in 2010 geleid tot minder vergunningstelsels en meer algemene regels op het gebied van horecaterrassen, foto- & filmopnames en monumenten.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Aantal incidenten[1]	48.734 (2005)	50.818 (2007) 48.920 (2008) 42.751(2009)	39.000	38.263	Politie Kennemerland
Percentage Haarlemmers dat zich wel eens onveilig voelt	33% (2005)	27% (2007) 37% (2009)	-	37%	Omnibusonderzoek[2]

[1] Onder het kopje incidenten vallen alle aangiften, maar ook meldingen van overlast of van een voorval zonder dat er een aangifte is gedaan. In 2009 stond het aantal genoemd van 36.436 incidenten. Dat getal blijkt niet te kloppen en is veel hoger uitgevallen. Dat komt omdat in 2009 de Basisvoorziening Handhaving (nieuwe registratie systeem politie) is ingevoerd en er problemen zijn geweest met het verwerken van registraties.

[2] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.

Beleidsveld 2.1 Sociale Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Een betere veiligheid van wonen, ondernemen en op school	**Wat hebben we bereikt?** Het bereiken van een veilige omgeving is een belangrijk element van de inzet van de kernteams (samenwerking tussen gemeente, gemeentelijke handhaving en politie). Het aantal incidenten is afgenomen door in te zetten op het voorkomen en oplossen van (jeugd) overlast, de nauwe samenwerking in het veiligheidshuis, de keurmerken veilig ondernemen en de inzet in de kernteams. Het percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt is gedaald ten opzichte van 2009. **Wat hebben we niet bereikt?** De algemene onveiligheids*gevoelens* van Haarlemmers zijn gelijk gebleven met die in 2009. Het aantal leerlingen dat wel eens slachtoffer is van geweld op school is toegenomen.	☺
2. Minder overlast, geweld, vernielingen en discriminatie door jeugd en/of in daartoe aangewezen gebieden en bij evenementen	**Wat hebben we bereikt?** Zowel groepen als individuele jongeren proberen we in beeld te krijgen. De jongeren die overlast veroorzaken bieden we zoveel mogelijk een zorg- danwel justitieel traject aan. Door een adequate en passende aanpak hopen we in de toekomst het aantal overlastgevende en criminele groepen te verminderen. **Wat hebben we niet bereikt?** Het percentage bewoners dat aangeeft dat er aandacht moet zijn voor jongerenoverlast is gestegen. Net zoals het aantal jeugdgroepen.	😐
3. Minder delinquenten en overlastgevers door sluitende persoonsgerichte aanpak	**Wat hebben we bereikt?** Veelplegers, zeer actieve veelplegers, overlastgevende personen, ex-gedetineerden, daders van huiselijk geweld en overlastgevende jongeren uit jeugdgroepen worden in het Veiligheidshuis op casusniveau besproken en individueel begeleid (zorg/justitieel). **Wat hebben we niet bereikt?** Niet alle personen uit bovenstaande doelgroepen krijgen nog een passend traject aangeboden. De samenwerking tussen de partijen vraagt veel afstemming en verloopt niet altijd goed.	☺
4. Effectieve bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit	**Wat hebben we bereikt?** Het verbeteren van samenwerking met de RIEC NH partners en het vormgeven van het kennisknooppunt Haarlem heeft ervoor gezorgd dat de bestuurlijk aanpak van criminele samenwerkingsverbanden verbeterd is. Mede hierdoor is in 2010 een aantal bedrijven gesloten. Bovendien is beleid vastgesteld waardoor grow-, smart- en headshops vergunningplichtig zijn geworden. Het RIEC NH heeft een inventarisatie van het commercieel seksaanbod in Noord-Holland uitgevoerd waardoor beter zicht op de prostitutie-sector is. Deze methodiek, ontwikkelt in Haarlem, krijgt landelijke aandacht.	☺

Effectindicator[1]	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt	21% (2005)	17% (2007) 23% (2009)	≤ 17%	19%	Omnibusonderzoek[1]
1. Percentage leerlingen dat zich veilig voelt op school (VO)	86% (2008)	88% (2009)	≥ 86%	90%	Digipanel
1. Percentage leerlingen dat slachtoffer is van geweld op school (VO)	6% (2008)	6% (2009)	≤ 6%	10%	Digipanel
1. Aangiftebereidheid onder ondernemers	89% (2007)	n.b. (2008) n.b. (2009)	≥ 89%	92%	Benchmark gemeentelijk ondernemingsfonds
2. Percentage bewoners dat aangeeft dat gemeente en politie meer aandacht moeten hebben voor overlast van jongeren	18% (2006)	23% (2007) 23% (2008) 26% (2009)	18%	24%	Omnibusonderzoek
2. Aantal criminele, overlastgevende en hinderlijke jeugdgroepen, gebaseerd op shortlist	18 (2006)	p.m. (2007) 11 (2008) p.m. (2009)	≤ 16	13	Inventarisatie politie
3. Aantal zeer actieve veelplegers	93 (2008)	54 (2009)	≤ 50	46	Politiegegevens
3. Aantal jeugdige veelplegers[3]	20 (2009)	-	≤ 20	6	Politiegegevens
3. Aantal aangehouden jeugdige verdachten	509[4] (2008)	626 (2009)	≤ 400	404	Politiegegevens

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek. Bij de realisatie van 2007 stond het getal 27, dat aantal klopte niet en is nu aangepast.
[2] In de benchmark wordt bij 'aangiftebereidheid ondernemers Haarlem 2010' onderscheid gemaakt in 'nee, niet bereid' (7,6%), 'ja, altijd bereid' (86,8%) en 'ja, soms bereid' (5,6%).
[3] Jongeren tussen 12 en 18 jaar met vijf of meer processen verbaal.
[4] Het aantal in 2008 was voorheen 418. Dit aantal is destijds in BPS opgevraagd. Dit systeem is inmiddels vervangen door BVH. Dezelfde zoekvraag in BVH levert andere cijfers op, dat komt door de gehanteerde definitie. In BPS werd uitgegaan van de pleegdatum van het incident, in BVH van de datum van aanhouding. Dat betekent dat ook verdachten worden meegeteld die al in 2007 een incident hebben gepleegd maar pas in 2008 zijn aangehouden. Hierdoor is het aantal hoger.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Adequate aandacht voor veiligheid en handhaving in wijkcontracten	**Wat hebben we gedaan?** Bijna alle wijkcontracten en de daarbij behorende acties zijn naar tevredenheid afgerond. Veiligheid was daar een belangrijk onderdeel van. **Wat hebben we niet gedaan?** In de eindrapportages is vermeld dat er nog acties zijn die doorlopen in 2011.	☺
1b. Creëren van veilige woningen en leefomgeving	**Wat hebben we gedaan?** Bij nieuwe en bestaande bouw wordt geadviseerd in het kader van het keurmerk veilig wonen. **Wat hebben we niet gedaan?** Binnen de gemeente Haarlem is niet de eis gesteld dat woonprojecten verplicht onder PKVW moeten worden opgeleverd. Wel is de wenselijkheid aangegeven. De woningbouwverenigingen hebben nog geen intentieverklaring ondertekend om altijd onder het keurmerk te bouwen. De ontwikkelingen op de woningmarkt maken de investeringsbereidheid in de vorm van extra maatregelen bij deze partijen beperkt.	😐
1c. Uitvoeren Keurmerk Veilig Ondernemen	**Wat hebben we gedaan?** In Haarlem zijn zes Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) trajecten actief onder de naam Samen Veilig Ondernemen. Het gaat hierbij om vijf gecertificeerde winkelcentra en één gecertificeerd bedrijventerrein.	☺

Prestatie		2010
1d. Project Veilig In en Om School (VIOS)	**Wat hebben we gedaan?** Er is gestart is met Agressie Regulatie Trainingen op scholen. Bureau Halt geeft voorlichting op scholen onder andere in het kader van de preventie alcohol en drugs maar ook in hoe om te gaan met groepsdruk en pesten.	☺
2a. Aanpak jeugdgroepen	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 zijn alle jeugdgroepen door de politie in kaart zijn gebracht, voor zes hiervan is een integraal plan van aanpak opgesteld. In het Jeugdgroepenoverleg (JGO) is in nauwe samenwerking met politie en Jongerenwerk een praktische en integrale aanpak van jeugdgroepen vormgegeven. Daarnaast zijn we gestart met de individuele aanpak van jongeren en de aansluiting bij het veiligheidshuis. **Wat hebben we niet gedaan?** Voor de integrale aanpak van criminele jongeren uit jeugdgroepen en maatwerk is het van belang dat deze in het veiligheidshuis worden opgenomen. In 2010 is hier een start mee gemaakt.. De toepassing van de wet MBVEO (maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast), wordt voorbereid. Deze wet geeft de burgemeester en officier van justitie nieuwe bevoegdheden voor de aanpak van overlast van groepen en individuen.	😐
2b. Aanpak alcohol- en drugsgebruik jongeren	**Wat hebben we gedaan?** Er is voorlichting gegeven aan leerlingen op het basis en voortgezet onderwijs over het gebruik van alcohol en drugs. Op diverse locaties is een alcoholverbod ingesteld en onderzoek naar uitbreiding hiervan is onderdeel van de aanpak. Ook vanuit het actieprogramma Uitgaan in Haarlem is aandacht voor het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren. Zo draaien er diverse projecten als Slecht ID, MUG (Minder Uitgaansgeweld), DOM (Dronkenschap onder minderjarigen) en DOMST (Drugsgebruik onder minderjarigen structureel terugbrengen) waarbij ook de ouders van de jeugd actief worden betrokken.	☺
2c. Inzet van het jeugd-interventieteam	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 bestond de primaire taak uit contact leggen op straat, inspelen op signalen over overlast en toeleiding en begeleiding van jongeren met complexe problemen. Daarbij stond het toeleiden van jongeren naar gespecialiseerde instellingen centraal. 34 jongeren zijn individueel begleid inbijvoorbeeld het jongerenloket, schuldhulpverlening of leer-werktrajecten. Afstemming op de inzet van samenwerkingespartners vond plaats in overleg met de netwerkcoördinator jeugd en de JGO's.. **Wat hebben we niet gedaan?** . Het Jeugdinterventieteam wordt bemenst door Stichting Streetcornerworkwaar in de eerste helft van 2010 zijn veel personele wisselingen geweest waardoor het aantal projecten achter loopt op de prognose. . In de tweede helft van het jaar heeft een inhaalslag plaatsgevonden en is de kwaliteit op het gewenste niveau gekomen.	😐
2d. Toezicht op overlast-gevende jeugd	**Wat hebben we gedaan?** Het jeugdtoezichtteam oude stijl is in september 2010 gestopt wegens onvoldoende instroom van jongeren. Vanaf september 2010 zijn de uitgangspunten veranderd en is een jeugdtoezichtsteam nieuwe stijl gestart. Nieuw is de samenwerking tussen jongerenwerk en een particuliere beveiligingsorganisatie, maar ook de stadsbrede werving en een baangarantie voor de jongeren aan het einde van het traject. De inzet van het bikerteam van gemeentelijke handhavers is effectief gebleken tegen de overlast door jongeren. Van donderdag t/m zaterdag fietsen bikers langs alle ons bekende overlastlokaties in Haarlem.	☺

Prestatie		2010
2e. Aanpak uitgaansoverlast in Binnenstad	**Wat hebben we gedaan?** Het actieprogramma Uitgaan in Haarlem: Gezellig, Gastvrij en Veilig (horecaconvenant) is in 2009 gelanceerd voor een periode van vijf jaar. De gemeente, Koninklijke Horeca Nederland (KHN), politie, Openbaar Ministerie (OM) en particuliere beveiliging hebben afspraken gemaakt op de thema's leefbaarheid, jeugdoverlast, veilig ondernemen, regelgeving, toezicht&handhaving en communicatie. In 2010 is de uitvoering voortvarend opgepakt en zijn onder meer de volgende projecten succesvol gerealiseerd: nieuwe portofoons voor portiers en horecateam, verkorte aangifte en aangifte via internet, een cooling down periode bij sluitingstijd, informatiekrant horeca, tijdelijke extra openstelling Flinty's, invoering drugs/wapen kluizen en trainingen omgaan met agressie en alcohol- en drugspreventie voor de horeca. **Wat hebben we niet gedaan?** De invoering van de Collectieve Horeca Ontzegging is nog niet afgerond in verband met landelijke afstemming met het College Bescherming Persoonsgegevens.	☺
2f. Aanpak overlast en toezicht op daklozen, verslaafden en veelplegers	**Wat hebben we gedaan?** In het veiligheidshuis is de aanpak van de veelplegers en de zeer actieve veelplegers geregeld. Door de adequate samenwerking tussen justitie- en zorgpartners is het aantal jeugdige veelplegers en zeer actieve veelplegers gedaald. Ook overlastgevende personen worden er op casusniveau besproken. De nazorg van ex-gedetineerden vormt tot eind 2011 een onderdeel van het veiligheidshuis. Daarna is de financiering onzeker. Daarnaast wordt net als voorgaande jaren nog steeds een verscherpt aanwezigheidsbeleid van portiers, politie en gemeentelijke handhavers georganiseerd in de directe omgeving van de opvanglocaties in Haarlem en vinden er regelmatig omwonendenoverleggen plaats.	☺
2g. Veiligheid en handhaving bij evenementen	**Wat hebben we gedaan?** Evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht (categorie 1) en evenementen met veiligheidsaandacht (categorie 2) zijn multidisciplinair voorbereid en geëvalueerd. Bij alle evenementen heeft handhaving plaatsgevonden.	☺
2h. Aanpak voetbalvandalisme	**Wat hebben we gedaan?** N.v.t. HFC Haarlem is in januari 2010 failliet gegaan.	☺
3a. Opzetten van een veiligheidshuis	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is de lokale aansluiting met het veiligheidshuis gerealiseerd. De aanpak van individuele jongeren, huiselijk geweld, nazorg en veelplegers is ontwikkeld. Thema's zoals de aanpak van pooierboys, de aanpak van criminele jeugdgroepen en het oprichten van een meldpunt worden er opgezet en krijgen een plek in het veiligheidshuis.	☺
4a. Toepassing BIBOB	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is in 156 gevallen navraag bij onder andere de politie gedaan in het kader van de wet BIBOB (in een beperkt aantal daarvan is ook advies gevraagd bij het landelijk bureau BIBOB). Dit heeft geleid tot ongeveer 10 geweigerde/ingetrokken vergunningen/aanvragen.	☺
4b. Inzet toezicht- en bestuurlijke maatregelen	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is een café gesloten waarvan de vergunning is ingetrokken na een BIBOB onderzoek. In 2010 is zeven keer een horecasanctie opgelegd op basis van het horecasanctiebeleid. Voorts zijn 25 schriftelijke waarschuwingen verzonden. In 2010 zijn alle vergunde seksinrichtingen minimaal vier keer gecontroleerd door de Vreemdelingenpolitie, team prostitutie en mensenhandel. Eenmaal is een schriftelijk waarschuwing verzonden, na overtreding van de vergunningvoorwaarden. Aan vijf demonstraties zijn voorwaarden verbonden in 2010.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Percentage gerealiseerde veiligheids- en handhaving projecten uit wijkcontracten	n.b.	-	100%	100%	Gemeentelijke registratie
1b. Percentage nieuwe woningen dat wordt gebouwd onder Politie Keurmerk Veilig Wonen	n.b.	-	65%	22,5%	Gemeentelijke registratie

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1c. Totaal aantal winkelgebieden en bedrijventerreinen met Keurmerk Veilig Ondernemen	0 (2004)	4 (2007) 5 (2008) 6 (2009)	6	6	Gemeentelijke registratie
2c. Aantal trajecten aan jongeren uit jeugdgroepen door overlast-interventieteam	n.b.	-	75	34	Gemeentelijke registratie
2f. Aantal opvanglocaties met inzet van toezicht, conform convenanten[1]	n.b.	-	4	4	Gemeentelijke registratie
2g. Percentage inzet handhaving bij evenementen categorie 1 en 2[2]	n.b.	-	100%	100%	Gemeentelijke registratie
3a. Aanwezigheid Veiligheidshuis[3]	n.b.	-	Realisatie	gerealiseerd	Gemeentelijke registratie
4a. Percentage gescreende nieuwe horeca-aanvragen	n.b.	-	100%	100%	Gemeentelijke registratie
4b. Door de gemeente geïnitieerde geïntegreerde[4] aanpak	n.b.	-	2010: 3	3	Gemeentelijke registratie

[1] Convenanten Leger des Heils en Brijder.
[2] Evenementen met verhoogd veiligheidsrisico (BVP), categorie 1 en evenementen met veiligheidsrisico (bijvoorbeeld Haarlem Jazz).
[3] Een veiligheidshuis is een samenwerkingsverband tussen verschillende veiligheidspartners gericht op een integrale, persoonsgerichte aanpak om criminaliteit aan te pakken en daarmee de objectieve en subjectieve sociale veiligheid te bevorderen.
[4] Binnen de aanpak van (georganiseerde) criminaliteit wordt zoveel mogelijk geïntegreerd samengewerkt met andere RIEC partners, zoals het Openbaar Ministerie, de politie, de belastingdienst, gemeenten en sociale opsporingsdiensten.

Beleidsveld 2.2 Fysieke Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Kwalitatief goede crisis-beheersing	**Wat hebben we bereikt?** Haarlem voldoet aan de basisnormen van een crisisbeheersingsorganisatie, zowel met betrekking tot de gemeentelijke processen als de organisatorische voorwaarden. Dit laat ook de afhandeling door de Haarlemse crisisbeheersingsorganisatie zien van de brand in de Appelaar in oktober 2010. Haarlem participeert in de crisisbeheersingsorganisatie die regionaal is ingericht. In het jaar 2010 is met name gewerkt aan het informatiemanagement binnen de rampenbestrijding, het netcentrisch werken waardoor een grote kwaliteitsslag is gemaakt.	☺
2. Kwalitatief goede brand-weerzorg	**Wat hebben we bereikt?** De taken worden verricht door de regionale brandweer, district Midden. De regionale brandweer maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Kennemerland. Haarlem voldoet aan de basisnorm brandweerzorg.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Oordeel evaluaties van oefeningen en incidenten crisisbeheersing	Negatief[1] (2006)	Positief met opm. (2007) Positief (2008)	Positief	Positief	Gemeente Haarlem en VRK
2. Oordeel evaluaties van oefeningen en incidenten brandweerzorg	Najaar 2011	(2009)	Positief	Positief	Gemeente Haarlem en VRK

[1] Oordeel van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid , ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
[2] De IOOV heeft in 2009 en 2010 geen oordeel gegeven over de crisisbeheersing in Haarlem/Kennemerland, wel laten eigen evaluaties een positief beeld zien.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Crisisbeheersing	**Wat hebben we gedaan?** Het actieprogramma Fysieke Veiligheid wordt volgens planning uitgevoerd. Het crisisplan is actueel. De medewerkers in de crisisorganisatie zijn getraind en formeel benoemd in de crisisbeheersingsorganisatie.	☺
1b. Beheersing risico's gevaarlijke stoffen (externe veiligheid)	**Wat hebben we gedaan?** De onderdelen 'organisatorische versterking en professionalisering, transport gevaarlijke stoffen, groepsrisicobeleid, risico-inventarisatie en externe veiligheid bij vergunningverlening en handhaving' liggen op schema.	☺
2a. Pro-actie en Preventie	**Wat hebben we gedaan?** De VRK heeft in opdracht van de gemeente werkzaamheden op het gebied van pro-actie en preventie verricht: - adviseren over bestemmingsplannen, (grote) nieuw- en verbouwobjecten, bouwaanvragen, externe veiligheid en gebruiksbesluiten; - controle vergunningsplichtige instellingen; - relevante bouwvergunningen zijn van een brandveiligheidsadvies voorzien; - relevante objecten zijn voorzien van een gebruiksvergunning; - vergunde inrichtingen zijn gecontroleerd binnen de gestelde termijn; - toezicht bij evenementen; - behandeling klachten en vragen; - verantwoordelijk voor kwaliteit en continuïteit.	☺
2b. Preparatie	**Wat hebben we gedaan?** De oefeningen zijn doorlopen door alle betreffende medewerkers.	☺
2c. Repressie	**Wat hebben we gedaan?** Zie de onderstaande tabel voor de activiteiten.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Percentage bekende risico-objecten in de gemeente Haarlem	70% (2009)	-	100%	100%[1]	Gemeente Haarlem en VRK
1a. Percentage opgeleide en geoefende medewerkers met een taak in de crisis-beheersing bij - gemeente - brandweer - GGD/GHOR	40% (2008)	80% (2009)	100%	100%	Gemeente Haarlem en VRK
1b. Aantal uitgevoerde projecten Externe Veiligheid	3 (2004)	5 (2007) 5 (2008) 5 (2009)	6	6	Gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland
2a. Pro-actie: percentage bouwaanvragen met een toekomstige gebruiksfunctie voor 25 personen waarover de brandweer advies heeft uitgebracht	-[1]	-	80%	100%[1]	Gemeente Haarlem en VRK
2a. Preventie: percentage daartoe verplichte instel-lingen met een controle van de gebruiksvergunning	-[1]	-	80%	80%[1]	Gemeente Haarlem en VRK
2b. Preparatie: percentage evaluaties van grootschalige (tweemaal jaarlijks) oefeningen	-[1]	-	100%	n.b.	VRK
2b. Preparatie: percentage daartoe in aanmerking komende instellingen met een actueel aanvalsplan brandweer	-[1]	-	80%	80%[1]	VRK

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2c. Repressie: percentage uitrukken met overschrijding vastgestelde opkomsttijd	-[1]	-	≤ 10%	In 2010 is er uitgerukt in overeenstemming met het dekkingsplan 2007. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de uitrukken afwijken van de in het plan genoemde percentages. In 2010 is hard gewerkt aan een systematiek om vanaf 2011 meer exacte gegevens op te leveren als het gaat om dekkingspercentages.	VRK

[1] Het aanmeldingsysteem is niet optimaal, wordt in 2011 aan gewerkt.

Beleidsveld 2.3 Integrale vergunningverlening en handhaving

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Optimale vergunning-verlening	**Wat hebben we bereikt?** - Meer integrale toetsing door brandveiligheid, het proces voor kappen en inrit, parkeervergunningen en registratie van gastouders en kinderopvang in één proces (één afdeling) onder te brengen; - Er is een kwaliteitsslag gemaakt door integrale afstemming van de regels door invoering van Wabo; - Er zijn kortere afhandelingstermijnen (wettelijk bepaald) door invoering van de Wabo; - Digitaal aanvragen en behandelen van de omgevingsvergunning is ingevoerd; - Klantonderzoek gedaan naar het vergunningsproces en uitvoering gegeven aan aanbevelingen; - Er is uitvoering gegeven aan de opdracht voor lastenverlichting voor burgers en het bedrijfsleven; - Hiervoor is de Kadernota Minder Regels, Meer Service opgesteld en vastgesteld en een actieprogramma 2011; - Er is nieuw beleid voor terrassen gemaakt, waarbij het grootste deel van de terassen vergunningvrij is geworden (met algemene regels); - Er is een nieuw beleid voor foto- en filmopnames vastgesteld met vereenvoudiging en deels afschaffing van de vergunningplicht; - Er is een meldingsysteem ingevoerd voor onderhoud Rijks- en gemeentelijke monumenten i.p.v. een langdurig vergunningstraject. **Wat hebben we niet bereikt?** - Een extra versnelling in doorlooptijden, bovenop de nieuwe landelijke termijnen van de Wabo; - Digitale ontsluiting om voortgang te kunnen bijhouden voor burgers en bedrijven van hun lopende aanvragen.	☺

Doel		2010
2. Toezicht en handhaving op reguliere taken	**Wat hebben we bereikt?** Het toezicht en handhaven op meldingen en vergunningen is in 2010 uitgevoerd op grond van het in 2009 vastgestelde Integraal handhavingsbeleid. Zo zijn de lopende projecten bij woonwagenlocaties, Westelijk Tuinbouwgebied, toezicht bij evenementen, de vuurwerkcontroles en de jaarlijkse handhavingsestafette opgepakt en uitgevoerd. In 2010 is deze taak uitgebreid met de handhaving op het gebied van de kinderdagverblijven en gastouders. **Wat hebben we niet bereikt?** Het landelijk toezichtsprotocol beperkt zich tot op heden tot toezicht en handhaving op bouwactiviteiten en is nog niet uitgebreid naar de terreinen brandveiligheid en milieu.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage aan de gemeente opgelegde dwangsom bij niet tijdig beslissen	In 2010	-	1%	0	Gemeentelijke registratie
1. Percentage binnen wettelijke termijn verleende vergunningen	75% (2008)	90% (2009)	100%	99,3%	Gemeentelijke registratie

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Integrale vergunning-verlening	**Wat hebben we gedaan?** - Invoering en implementatie van de Wabo, waardoor burgers en ondernemers met één aanvraag één besluit kunnen krijgen; - Alle onderdelen van vergunningverlening in één afdeling ondergebracht, waardoor afstemming en integrale afweging van initiatieven mogelijk is geworden; - Hardware en software-aanpassingen gedaan om de digitale afhandeling van beschikkingen in uitvoering te krijgen.	☺
1b. Snellere vergunning-verlening	**Wat hebben we gedaan?** - Uitvoering geven aan de opdracht voor lastenverlichting voor burgers en het bedrijfsleven, om vergunningen om te zetten in richtlijnen; - Door de invoering van de Wabo zijn een deel van de doorlooptijden verkort, zeker voor planologische strijdigheden wordt er veel tijd winst behaald. **Wat hebben we niet gedaan?** Door aanloopproblemen en kinderziekte met het software programma voor de Wabo zijn vier beschikkingen van rechtswege ontstaan, het totaal voor 2010 komt hierdoor op acht van rechtswege verleende beschikkingen (dit komt neer op 0,7% en ligt binnen een aanvaardbare 1% van het totaal aantal beschikkingen over 2010, maar niet de gewenste 100% binnen de termijn).	☺
2a. Integraal toezicht en handhaving op bouw	**Wat hebben we gedaan?** Het toezicht en handhaven op meldingen en vergunningen is in 2010 uitgevoerd op grond van het vastgestelde programma handhaving 2009 het toezicht op reguliere bouwvergunningen, monumentenvergunningen en sloopactiviteiten is het landelijk toezichtsprotocol toegepast. Indien het kleinere verbouwingen betreft is de meerwaarde van het toezichtsprotocol nihil en niet efficiënt, zodat dit protocol dan niet is toegepast. **Wat hebben we niet gedaan?** Het landelijk toezichtsprotocol beperkt zich tot op heden tot toezicht en handhaving op bouwactiviteiten en is nog niet uitgebreid naar de terreinen brandveiligheid en milieu.	☺

Prestatie		2010
2b. Integraal toezicht en handhaving op milieu, gemeentelijke inrichtingen en horeca	**Wat hebben we gedaan?** De afgesproken controles, projecten op grond van bijlage 3 bij het Integraal Handhavingsbeleid 2009 - 2013 zijn uitgevoerd. **Wat hebben we niet gedaan?** Het landelijk toezichtsprotocol beperkt zich tot op heden tot toezicht en handhaving op bouwactiviteiten en is nog niet uitgebreid naar de terreinen brandveiligheid en milieu. Zodra alle terreinen daarin zijn opgenomen zullen we daarop aansluiten en kunnen we ook op digitaal niveau integraal handhaven.	☺
2c. Integraal toezicht en handhaving bij klachten en meldingen	**Wat hebben we gedaan?** Illegale situaties, klachten en verzoeken om handhaving in de bebouwde omgeving zijn met toepassing van de prioriteitenladder aangepakt. Daarnaast zijn de klachten, meldingen en verzoeken om handhaving in de openbare omgeving voortvarend en met in achtneming van de mogelijkheden en prioriteiten opgepakt. **Wat hebben we niet gedaan?** Ongeveer 80% van de binnengekomen klachten/meldingen die van toepassing zijn op de handhaving van de openbare ruimte is binnen de termijn van drie dagen afgehandeld. Het doel was om 95% van de meldingen binnen drie dagen af te handelen.	😐
2d. Brede handhaving in openbare ruimte	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is de handhavingscapaciteit meer informatiegestuurd en buurtgericht ingezet. Zo is dit bereikt door: - een bikerteam in te zetten dat zich actief richt op het terugdringen van jeugdoverlast; - in samenwerking met Spaarnelanden een auto in het kader van overlast van afval te laten rijden; - samen met de politie herriestopper-acties in het kader van de bromfietsoverlast uit te voeren; - de scanauto in vergunninghouderssgebieden te laten rijden; - de projectmatige inzet van handhaving in samenwerking met andere afdelingen is de fietsoverlast bij het station en directe omgeving aangepakt. **Wat hebben we niet gedaan?** Door de wijze waarop de handhaving buurtgericht is ingezet zijn we eens in de twee weken in iedere wijk in Haarlem. Door deze wijze van werken, is er relatief gezien minder ingezet in de reguliere surveillance in de winkelcentra buiten het centrum. Onder andere door een nog actievere inzet op *integrale* handhaving, waar de nadruk meer op het voorkomen en tegengaan van overlast ligt, is het totaal aantal boetes dit jaar niet gehaald. Bovendien heeft de scanauto nog niet optimaal gefunctioneerd. Voor optimale inzet van handhaving is het nodig dat alle parkeerproducten zijn gedigitaliseerd.	😐

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1b. Aanwezigheid nieuwe standaards werkwijze	2010	2010	Realisatie	100%	Gemeentelijke registratie
2a. Percentage nalevings-gedrag bij (her)controle	85% (2008)	2010	85%	72%	Gemeentelijke registratie
2b. Percentage toezicht- en handhavingsobjecten waarbij het toezicht-protocol is gevolgd	75% (2008)	75% (2009)	80%	72%	Gemeentelijke registratie
2c. Percentage afgehandelde klachten en meldingen met toepassing van de prioriteiten-ladder	n.v.t.		100%	100%	Gemeentelijke registratie
2d. Percentage breed opgeleid handhavers	100% (2009)	-	90%[1]	90%	Gemeentelijke registratie
2d. Aantal opgelegde boetes	n.b.	-	40.000	34.709	Gemeentelijke registratie
2d. Percentage boetes dat geseponeerd wordt	n.b.	-	2%	1,6%	Gemeentelijke registratie

[1] Met dit percentage wordt rekening gehouden met tussentijdse instroom die nog niet (volledig) is opgeleid.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 2 Veiligheid, vergunningen en handhaving*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
2.1	Sociale veiligheid	2.404	3.057	1.778	1.678
2.2	Fysieke veiligheid	13.542	13.553	15.390	16.570
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving	17.970	18.291	19.687	18.340
	Totaal lasten	**33.916**	**34.901**	**36.856**	**36.588**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
2.1	Sociale veiligheid	1.996	1.755	63	251
2.2	Fysieke veiligheid	668	715	875	513
2.3	Integrale vergunningverlening en handhaving	6.707	5.610	5.922	5.757
	Totaal baten	**9.371**	**8.080**	**6.859**	**6.521**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**24.545**	**26.821**	**29.996**	**30.067**
	Toevoeging aan reserves				
	Budgetoverheveling (tijdelijke activiteiten jeugdoverlast)				100
	Budgetoverheveling (monumenten)				159
	Budgetoverheveling (herriestoppers)				142
	Totaal toevoeging aan reserves	**657**	**0**	**401**	**401**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Rampenbestrijding preventief / Veiligheid[1]				40
	- Uitvoering Wabo[1]				338
	- Overboeking budget Herriestoppers[1]				240
	- Digitaal parkeren[2]				31
	- Digitaal parkeren[2]				15
	- Gemeentelijke monumenten[2]				91
	- Rampenbestrijding[2]				70
	- Uitvoering wet BiBOB (criminaliteit)[2]				50
	- Bijdrage VRK[2]				750
	Totaal onttrekking aan reserves	**0**	**0**	**1.625**	**1.625**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**25.202**	**26.821**	**28.772**	**28.843**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010
2 Bestemming rekeningresultaat 2009

Analyse saldo programma

Het programma Veiligheid, vergunningen en handhaving sluit met een nadelig saldo van € 28.843.000. Dit is € 71.000 nadeliger dan het geraamde tekort.

De lasten zijn € 268.000 lager dan de raming. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat minder uren zijn gerealiseerd (€ 560.000) vanwege o.m. vacatures en door een daling van grote bouwaanvragen is er minder specifieke kennis ingehuurd. Ook de middelen voor ICT-Wabo zijn in 2010 niet volledig besteed. Een nadeel is ontstaan door hogere verplichtingen in het kader van de het Functioneel Leeftijdsontslag medewerkers VRK.

De baten zijn € 338.000 lager dan de raming. Dit wordt veroorzaakt door verrekening van oude vorderingen met de VRK (zie raadsvoorstel BIS 201/380494) en een lagere opbrengst uit bouwleges.

Rosanne van der Meer, 2011

Programma 3 Welzijn en Zorg

Commissie	Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Jeugd, Onderwijs en Sport
Afdeling(en)	Stadszaken en Dienstverlening

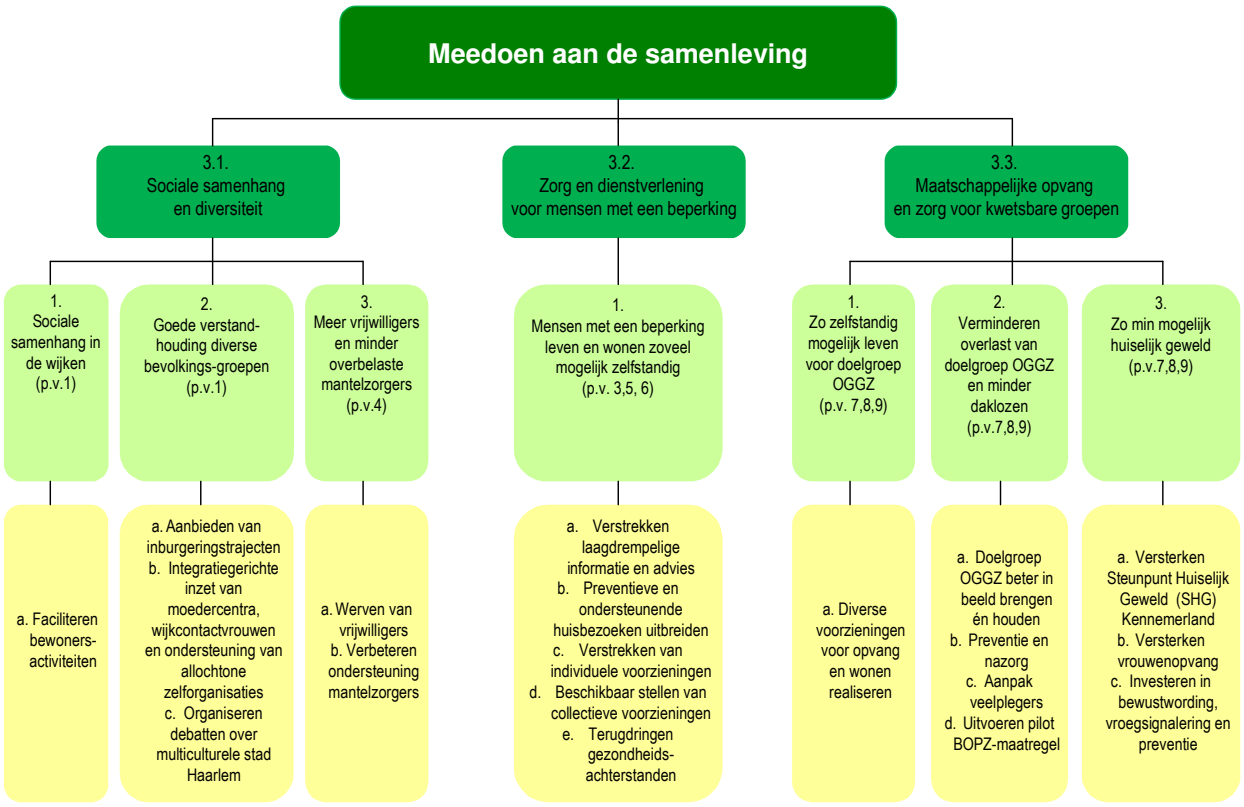

BOPZ = Bijzondere Opname in Psychiatrische Ziekenhuizen
JGZ = Jeugdgezondheidszorg
OGGZ = Openbare Geestelijke gezondheidszorg
p.v. = Prestatieveld Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Meedoen aan de samenleving.

De beleidsterreinen welzijn, gezondheid en zorg zijn bij uitstek terreinen waarbij de gemeente een rol te vervullen heeft die ertoe bijdraagt dat mensen mee kunnen doen aan de samenleving. Steeds meer taken die van oudsher bij de rijksoverheid lagen, worden gedecentraliseerd. Of als dat niet het geval is, dan gaat het Rijk steeds vaker over tot het op hoofdlijnen aangeven van beleid waarbij aan de gemeente de beleidsvrijheid wordt gegeven daaraan invulling te geven. Belangrijk knelpunt hierbij is vaak wel dat een structurele financiële borging ontbreekt dan wel dat de aangekondigde decentralisaties op dit beleidsterrein zo onderling verbonden zijn dat het nog belangrijker is dat er een structureel uitvoeringsbudget vanuit het Rijk meekomt.

De volgende maatschappelijke ontwikkelingen (trends) zijn met name een grote uitdaging voor het gemeentelijk beleid rond welzijn, gezondheid en zorg:

- Als gevolg van de (dubbele) vergrijzing krijgen we te maken met meer ouderen, die langer blijven leven en langer zelfstandig willen blijven wonen. Dit gaat gepaard met een kleiner wordende beroepsbevolking en dus met minder mogelijkheden om professionele zorg te leveren;

- Er is een toename van huishoudens die lijden onder meervoudige problemen (schulden, verslaving, opvoeding etc.). Deze huishoudens krijgen verschillende professionals over de vloer die onvoldoende samenwerken, óf ze krijgen geen professionele ondersteuning als gevolg van zorgmijdend gedrag;
- Door individualisering is sociale samenhang minder vanzelfsprekend, terwijl nieuwe vormen van (individuele) solidariteit nog onvoldoende worden gefaciliteerd.

Over het algemeen zijn de Haarlemse burgers zeer goed in staat zelf te bepalen hoe zij kunnen deelnemen aan de samenleving. Het is niet de bedoeling dat de gemeente gaat bepalen wat goed voor hen is, de burger kan dit veel beter zelf aangeven. Het beleid is er dan ook in eerste instantie op gericht die eigen kracht van de burger te versterken zodat mensen zelf op zoek gaan en oplossingen vinden. De gemeente zal hierbij vanzelfsprekend faciliteren.

De gemeente heeft een duidelijke verantwoordelijkheid voor kwetsbaren. Als de eigen kracht van onze burgers (tijdelijk) te kort schiet, biedt de gemeente eerst collectieve en daarna individuele voorzieningen waarmee de burgers die op ondersteuning door de gemeente aangewezen zijn, met name de ouderen, jongeren en mensen met een meervoudige problematiek, de gemeente hierin kunnen blijven vinden.

In 2010 heeft een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden die bijzondere aandacht verdienen. De Raad heeft in februari 2010 de 'Nota: Welzijnswerk klaar voor de Toekomst' vastgesteld. In de nota worden de functies en de doelgroepen van het welzijnswerk vastgelegd en is de inzet gerelateerd aan de wijkprofielen. Het resultaat is een duidelijke keuze voor doelgroepen en wijken, en een heldere positionering van de welzijnsorganisaties. Het gaat ook goed met het welzijn van de Haarlemse burgers, zij waarderen hun eigen welzijn met een 6,8 (dit is conform de landelijke cijfers en trends).

Vermeldenswaard is dat de nieuwe OGGz-structuur (openbare geestelijke gezondheidszorg) van start is gegaan. Deze is erop gericht de opvang- en zorgverlening aan dak- en thuislozen, verslaafden en mensen met psychische problematiek beter te organiseren. Inmiddels worden de eerste effecten zichtbaar: de doelgroep is beter in beeld en de doorstroom langs de benodigde voorzieningen verloopt sneller. De samenwerkingsafspraken die samenhangen met deze nieuwe OGGz-structuur zijn in december 2010 formeel bekrachtigd met een OGGz-convenant. Zo'n 50 betrokkenen – zorginstellingen, gemeenten, corporaties et cetera – hebben dit regionale convenant ondertekend.

In december 2010 is het plan van aanpak Versterken van het vrijwilligerswerk goedgekeurd door de gemeenteraad. In het plan van aanpak zijn 18 maatregelen opgenomen met als doel:
- nieuwe vrijwilligers te werven;
- bestaande vrijwilligers te behouden voor het vrijwilligerswerk;
- vergroten van de kwaliteit van de vrijwilligersorganisaties.

De raad heeft hiervoor incidenteel € 150.000 beschikbaar gesteld voor een periode van twee jaar.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Rapportcijfer voor het eigen welzijn	6,9 (2008)	6,8 (2009)	≥ 7,0	6,8	Omnibusonderzoek

Beleidsveld 3.1 Sociale samenhang en diversiteit (Wmo-prestatievelden 1 en 4)

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Sociale samenhang in wijken	**Wat hebben we bereikt?** Het opstellen van de stadsdeelanalyses/focus op stadswijken heeft in 2010 een nieuwe impuls geboden om de inzet van het welzijnswerk meer af te stemmen op de omstandigheden in de buurten. Hiermee geeft Haarlem vorm aan het uitgangspunt dat welzijnswerk niet altijd en overal voor iedereen in gelijke mate beschikbaar is en Haarlem zich met name kan richten op die wijken waar de sociale samenhang onder druk staat. De analyses/focussen worden verdiept middels de later op te stellen wijkprofielen. Deze analyses vormen ook de grondslag voor de prestatieplannen van de welzijnsinstellingen waarmee zij hun aanbod afstemmen op de vraag van de burger. Ook is het percentage Haarlemmers dat zich mede verantwoordelijk voelt voor de buurt, wederom gestegen.	☺
2. Goede verstandhouding tussen allochtone en autochtone bevolkingsgroepen	**Wat hebben we bereikt?** Het percentage Haarlemmers dat neutraal of positief staat tegenover het samenleven met Haarlemmers uit verschillende culturen blijft onverminderd hoog. Haarlem voert een actief beleid om de verstandhouding ook goed te houden, zo is er tijdens het WK voetbal in Schalkwijk gezamenlijk naar de wedstrijden gekeken.	☺
3. Meer vrijwilligers en minder overbelaste mantelzorgers	**Wat hebben we bereikt?** Alhoewel het plan van aanpak versterken vrijwilligerswerk in december 2010 werd vastgesteld, is over het hele jaar 2010 toch al een lichte stijging van het percentage vrijwilligers te zien. Daarnaast zijn in 2010 meer mantelzorgers dan in de voorafgaande jaren geïnformeerd over ondersteuningsmogelijkheden.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Kencijfer sociale kwaliteit[1]	6,1 (2005)	6,1 (2007) 6,1 (2009)	> 6,1	6,1	Omnibusonderzoek[2]
1. Percentage Haarlemmers dat zich mede verantwoordelijk voelt voor de buurt	85% (2005)	85% (2007) 86% (2009)	> 85 %	90%	Omnibusonderzoek[2]
1. Percentage Haarlemmers dat vindt niet voldoende contact te hebben of er meer zou willen hebben	18% (2007)	26% (2009)	< 25 %	27%	Omnibusonderzoek[2]
2. Percentage Haarlemmers dat neutraal of positief oordeelt over het samenleven met Haarlemmers uit verschillende culturen	90% (2006)	89% (2007) 93% (2008) 89% (2009)	≥ 90%	90%	Omnibusonderzoek
3. Percentage Haarlemmers dat aan vrijwilligerswerk doet	31% (2005)	31% (2007) 34% (2009)	> 34%	35%	Omnibusonderzoek[2]

[1] Het kencijfer sociale kwaliteit van de antwoorden van Haarlemmers op vier stellingen: 'mensen gaan hier prettig met elkaar om'; 'ik voel me thuis in deze buurt'; 'ik woon in een buurt met veel saamhorigheid''; 'hier kennen mensen elkaar nauwelijks'. De score van het kerncijfer kan variëren van 0 tot en met 10. Hoe hoger het cijfer, hoe positiever bewoners denken over de sociale kwaliteit.

[2] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Faciliteren van bewonersactiviteiten	**Wat hebben we gedaan?** De welzijnsorganisaties hebben wijkraden op hun verzoek ondersteund, hebben daarnaast hun ruimtes beschikbaar gesteld voor initiatieven uit de buurt en hebben samen met de bewoners uitvoering gegeven aan de wijkcontracten.	☺

Prestatie		2010
2a. Aanbieden van inburgeringstrajecten aan inburgeraars	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is aan zo'n 600 inburgeraars een inburgeringsbeschikking afgegeven, waarvan het merendeel een duaal (taal en participatie) traject betreft. Hiermee is de met het Rijk overeengekomen taakstelling van 624 beschikkingen vrijwel gerealiseerd. Sinds de unit van inburgeringsconsulenten per 1 januari 2010 is gestart, is ook het slagingspercentage van de cliënten enorm toegenomen.	☺
2b. Op integratie gerichte inzet van moedercentra, wijkcontactvrouwen en ondersteuning van allochtone zelforganisaties	**Wat hebben we gedaan?** De conferentie over de rol en positie van allochtone zelforganisaties 'Meedoen in Haarlem' gaf in 2010 de eerste aanzet tot de in 2011 voorziene evaluatie en herformulering van het beleid. De organisaties (participatie) zijn en worden hierbij uiteraard betrokken maar ook alle burgers van Haarlem in het inspraaktraject.	☺
2c. Organiseren van debatten over Haarlem als multiculturele stad	**Wat hebben we gedaan?** Twee druk bezochte debatten gaven ook in 2010 aan dat Haarlem als multiculturele stad goed op de kaart staat. Zowel het Slotdebat rond de gemeenteraadverkiezingen als het debat 'Integratie: hoezo mislukt' kenden een goede opkomst van zowel allochtonen als autochtonen.	☺
3a. Werven van vrijwilligers uit verschillende doelgroepen, waaronder jeugd, allochtonen en mensen met een beperking.	**Wat hebben we gedaan?** In het plan van aanpak Versterken van het vrijwilligerswerk is expliciet aandacht voor deze verschillende doelgroepen (ouderen, allochtonen, mensen met een beperking, jongeren). Verder is er door de gemeente een vrijwilligersverzekering afgesloten voor de Haarlemse vrijwilligers en is de vrijwilligersprijs uitgereikt.	☺
3b. Verbeteren van de ondersteuning aan mantelzorgers	**Wat hebben we gedaan?** De publiekscampagne over mantelzorg is gestart en de Informatiegids voor mantelzorgers is uitgebracht met als doel de mogelijkheden voor ondersteuning (waaronder respijtzorg, lotgenotencontact of hulp bij het invullen van formulieren) van mantelzorgers beter bekend te maken. Verder is de 'Dag van de mantelzorg' gehouden. De gemeente heeft deze ontwikkelingen gefaciliteerd.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2a. Aantal gestarte inburgeringstrajecten	11 (2007)	386 (2008) 461 (2009)	624	598	Informatiesysteem Inburgering (ISI)
2a. Slagingspercentage deelnemers inburgeringtrajecten	100% (2008)	75% (2009)	70%	85%	ISI
2a. Percentage inburgeringstrajecten met een duaal karakter (taal en participatie)	18% (2007)	11% (2008) 62% (2009)	50%	76%	ISI
3b. Aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen	584 (2007)	445 (2008) 1.750 (2009)	1.500	1.705	Registratie Tandem

Beleidsveld 3.2 Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking (Wmo prestatievelden 3 en 6)

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Mensen met een beperking leven en wonen zoveel mogelijk zelfstandig	**Wat hebben we bereikt?** Niet alleen het percentage thuiswonende 75+ -ers blijft tamelijk hoog, ook onder de 85+-ers is nog 73,3% thuiswonend. **Wat hebben we niet bereikt?** De tevredenheid over de voorzieningen voor ouderen is licht gedaald. De gemeente kan slechts een beperkt aantal voorzieningen in de wijk zelf in stand kan houden, de beïnvloeding door de gemeente van dergelijke cijfers is dan ook beperkt. Daarnaast is een mogelijke reden voor deze lage tevredenheid, de steeds verdergaande ingrepen van het Rijk in de Awbz.	😐

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage thuiswonende 75+'ers t.o.v. totaal aantal 75+'ers	88% (2007)	88% (2008) 89% (2009)	≥ 88%	88,3%	Gemeentelijke registratie
1. Percentage Haarlemmers dat zich (af ten toe, enigszins of ernstig) beperkt voelt bij dagelijkse bezigheden	27% (2007)	28% (2009)	≥ 27%	28%	Omnibusonderzoek[1]
1. Percentage Haarlemmers dat tevreden is over voorzieningen voor ouderen	53% (2007)	42% (2009)	≥ 42%	41%	Omnibusonderzoek[1]
1. Oordeel cliënten over hulp bij het huishouden (rapportcijfer)	7,8 (2007)	7,9 (2008) 7,7 (2009)	≥ 7,9	p.m.[2]	Cliëntentevredenheids-onderzoek SGBO
1. Oordeel cliënten over hulpmiddelen (rapportcijfer)	6,5 (2007)	7,5 (2008) 7,3 (2009)	≥ 7,5	p.m.[2]	Cliëntentevredenheids-onderzoek SGBO
1. Oordeel cliënten over collectief vervoer (rapportcijfer)	6,0 (2008)	Idem 6,4 (2009)	≥ 6,0	p.m.[2]	Cliëntentevredenheids-onderzoek SGBO

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.
[2] De cijfers over cliënttevredenheid 2010 worden in mei 2011 bekend.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Laagdrempelige informatie en advies	**Wat hebben we gedaan?** Vooruitlopend op het definitieve spreidingsplan van de loketten, zijn reeds twee buurtservicepunten, Reinaldahuis en Loket Noord, versterkt. Het aantal klantcontacten bij Loket Haarlem is boven de streefwaarde uitgekomen. **Wat hebben we niet gedaan?** De geplande website van Loket Haarlem wordt in 2011 gerealiseerd. Ook het definitieve spreidingsplan over de loketten zal in 2011 gereed zijn.	☺
1b. Preventieve en ondersteunende huisbezoeken uitbreiden	**Wat hebben we gedaan?** Het beleid en in de inspanning van de gemeente was gericht op het drastisch uitbreiden van de preventieve en ondersteunende huisbezoeken. Hiertoe is overleg met de welzijnsinstellingen en zij hebben deze uitbreiding ook kunnen realiseren.	☺
1c. Verstrekken individuele voorzieningen zoals woning-aanpassingen, vervoers-voorzieningen, rolstoelvoor-zieningen en hulp bij het huishouden	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 zijn ruim 7.000 aanvragen behandeld voor voorzieningen op het gebied van wonen, vervoer, rolstoelvoorzieningen, hulp bij het huishouden. Er is hier sprake van een open einde-regeling waardoor er ieder jaar fluctuaties zichtbaar zijn. Zo heeft in 2010 een daling in de aanvragen voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen plaatsgevonden. Bij woonvoorzieningen en hulp bij het huishouden is er sprake van een stijging. In 2010 is de aanbesteding hulpmiddelen Wmo afgerond. Dit betekent dat er per 1 januari 2011 een nieuwe raamovereenkomst voor huur, (incidenteel) koop, onderhoud en beheer van de hulpmiddelen is afgesloten. Op deze wijze worden burgers van Haarlem blijvend ondersteund in hun zelfredzaamheid en het zelfstandig kunnen blijven functioneren.	☺
1d. Beschikbaar stellen collectieve voorzieningen	**Wat hebben we gedaan?** Eveneens is in 2010 de aanbesteding collectief vervoer afgerond. Per 1 januari 2011 is een contract afgesloten met de BIOS-groep. Deze collectieve voorziening voorziet voor een belangrijk deel in de vervoersbehoefte van de Wmo cliënten in de gemeente Haarlem.	☺
1e. De gezondheids-achterstanden worden teruggedrongen via een wijkgerichte aanpak	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is conform afspraken met het Rijk, het Plan van Aanpak 'Gezond in de Stad (GIDS)' met daarin een wijkgerichte aanpak van het terugdringen van gezondheidsachterstanden vastgesteld. Organisaties en instellingen in de wijk zoals het onderwijs, welzijnsorganisaties, eerstelijnszorg en de zorgcentra worden meer bewust gemaakt van hun mogelijkheden bij te dragen aan gezondere leefstijlen en preventie. De uitvoering van GIDS ligt voornamelijk in 2011 maar in het Rozenprieel is reeds een start gemaakt, resultaten zijn dan ook nog niet bekend.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal klantcontacten bij Loket Haarlem	5.183 (2007)	5.556 (2008) 5.735 (2009)	5.000	5.500	Registratie Kontext
1b. Aantal preventieve huisbezoeken door welzijnsorganisaties	181 (2005)	70 (2008) 604 (2009)	800	1.062	Registratie stadsdeelorganisaties
1c. Aantal afgehandelde aanvragen rolstoelen	625 (2007)	600 (2008) 600 (2009)	650	513	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal afgehandelde aanvragen vervoers-voorzieningen	1.998 (2007)	1.900 (2008) 2528 (2009)	2.000	1.759	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal afgehandelde aanvragen woon-voorzieningen	1.453 (2007)	1.700 (2008) 1368 (2009)	1.400	1.492	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal afgehandelde aanvragen hulp bij het huishouden	2.649 (2007)	2.700 (2008) 2893 (2009)	2.700	3.330	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 3.3 Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen (Wmo prestatievelden 7, 8 en 9)

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Zo zelfstandig mogelijk leven voor de doelgroep van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)	**Wat hebben we bereikt?** Om dit doel te bereiken realiseren wij een variëteit aan opvang- en woonvoorzieningen passend bij de individuele situatie van de klant (zoals de Wissel, de Herberg, en herkanswoningen, zie hieronder bij prestaties). Hierdoor wordt het doel van zelfstandig wonen voor deze doelgroep beter gehaald.	☺
2. Minder overlast van de OGGZ-doelgroep en minder daklozen	**Wat hebben we bereikt?** Door een betere combinatie van zorg, opvang en beheersmaatregelen is de overlast veroorzaakt door daklozen goed beheersbaar, zeker in de opvanglocaties. **Wat hebben we niet bereikt?** Hoewel het aantal daklozen wel afneemt, is er nog steeds sprake van schaarste aan opvangcapaciteit en uitstroommogelijkheden uit de opvang.	😐
3. Zo min mogelijk huiselijk geweld	**Wat hebben we bereikt?** Op 15 juni 2010 is het convenant zorgketen huiselijk geweld getekend waarmee de samenwerkingsafspraken tussen de ketenpartners zijn geformaliseerd met als gevolg een versterking van de aanpak huiselijk geweld. Voor 2011 wordt er een aantal resultaatafspraken gemaakt tussen de ketenpartners zorgketen huiselijk geweld. **Wat hebben we niet bereikt?** De cijfers over 2010 laten geen eenduidig beeld zien, verschillende partners blijken toch nog op andere wijzen te registreren (zowel aantal incidenten huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland (politie) als het aantal advies-, informatie- en hulpvragen (Steunpunt Huiselijk Geweld).	😐

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Verblijfsduur in maatschappelijke opvang in dagen	1.847 (2005)	1.127 (2007) 650[1] (2008) 1.066 (2009)	600	592[2]	Registratie Leger des Heils
3. Aantal incidenten huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland	1.838 (2004)	1.405 (2007) 1.388 (2008) - (2009)	1.400	2.026[3]	Registratie politie

[1] Daling in 2008 is ten dele het gevolg van een andere manier van registreren.

[2] Voor de verblijfsduur 'maatschappelijke opvang' gold tot en met 2009 de definitie: totale verblijfsduur dagopvang plus de totale verblijfsduur nachtopvang plus de totale verblijfsduur in de sociale pensions. Vandaar dat de score in 2009 zo hoog was. Echter vanaf 2010 is afgesproken deze laatste categorie niet meer mee te tellen omdat deze opvangplekken niet door de gemeente bekostigd worden maar via de Awbz.

[3] Het grote verschil met de cijfers van 2008 valt ondermeer te verklaren door het feit dat er bij de politie veel meer bewustzijn is voor incidenten huiselijk geweld. Maar daarnaast worden in het nieuwe bedrijfssysteem BHV van de politie ook huiselijk geweld zaken weggeschreven onder: 'mishandeling', 'bedreiging', en/of 'zedenmisdrijf'. Er wordt door de politie aan een passende oplossing voor dit probleem gewerkt. In januari 2011 wordt dan ook de afspraak bekrachtigd dat de politie de meldingen huiselijk geweld ook apart gaat registreren met het oog op verzending naar de overige ketenpartners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Samen met maat-schappelijke organisaties voorzieningen realiseren voor opvang en wonen	**Wat hebben we gedaan?** In de afgelopen jaren zijn er in de regio de nodige voorzieningen tot stand gebracht dan wel uitgebreid (De Wissel, de Herberg, herkanswoningen). Op dit moment lopen er nog enkele regionale projecten zoals het omzetten van de tijdelijke voorziening in Haarlemmermeer naar een structurele voorziening. Ook is in 2010 afgesproken de locatie Kennemerhof (RIBW, gemeente Beverwijk) uit te breiden met 11 langdurige opvangplaatsen. **Wat hebben we niet gedaan?** Er is nog een tekort aan opvang voor mensen met een AWBZ-indicatie, dit is echter vooral een financieringsverantwoordelijkheid van het Zorgkantoor. Alhoewel dit geen doel was voor het jaar 2010 op zich, is specifiek het aantal plekken voor drugsverslaafden zonder behandelperspectief nog onvoldoende, ondanks de opening van de Wissel in 2010. Ook is nog steeds sprake van verstopping doordat de doorstroom naar de reguliere woningmarkt onvoldoende tot stand komt op basis van het vigerend urgentiebeleid.	😐
2a. OGGZ-klanten beter in beeld brengen en houden	**Wat hebben we gedaan?** Sinds 1 januari 2010 is de nieuwe OGGz-structuur operationeel, bestaande uit de Brede Centrale Toegang en twee outreachende begeleidings- en behandelteams. De gegevensverzameling over de aard en omvang van de problematiek en doelgroep wordt door de BCT centraal verzameld voor de hele regio. Hiermee krijgen we een steeds beter beeld.	☺
2b. Preventie en nazorg	**Wat hebben we gedaan?** In de zomer van 2010 zijn de Regionaal coördinator Nazorg ex-gedetineerden en de documentalist in het Veiligheidshuis gestart met coördinatie op Nazorg van ex-gedetineerden. Van alle gedetineerden uit Haarlem ontvangt het Veiligheidshuis een detentiemelding, met eventueel een screening op de verschillende probleemgebieden. Het Veiligheidshuis registreert de gedetineerden, maakt een analyse van de problematiek, zoekt contact met betrokken partijen, en maakt indien nodig een plan van aanpak voor nazorg. In het kader van de OGGz-doelgroep worden alle gedetineerden uit die doelgroep voor/(aan)gemeld bij de Brede Centrale Toegang, worden lopende hulpverleningscontacten aangehouden of indien nodig aangemeld voor (bemoei)zorg. **Wat hebben we niet gedaan?** De OGGz-doelgroep bestaat voor een groot deel uit zorgmijdende personen met veel problematiek (en deels veel delictgedrag). Deze doelgroep wordt in Haarlem nog niet, al tijdens detentie, op een outreachende manier benaderd, waardoor niet alle OGGz'ers na detentie in beeld komen van de zorg. De nazorgmogelijkheden op het gebied van huisvesting en onderkomen voor deze doelgroep zijn in Haarlem zeer beperkt (onvoldoende opvang + wachtlijsten).	😐

Prestatie		2010
2c. Aanpak veelplegers met een psychiatrische achtergrond	**Wat hebben we gedaan?** Alle zeer actieve veelplegers (ZAVP'ers) met een ISD-maatregel (Inrichting voor Stelselmatige Daders) worden besproken in het casusoverleg ISD in het Veiligheidshuis, waar alle betrokken partijen aan deelnemen (reclassering, sociale zaken, gevangeniswezen etc.). Al vanaf het begin van de tweejarige ISD-maatregel wordt gekeken hoe de nazorg na ISD tijdig ingericht kan worden en wat hier voor nodig is. Voor ISD-ers met psychiatrische problematiek wordt ingezet op behandeling van de psychiatrie tijdens ISD en gepast opvang en begeleiding na de ISD-maatregel. **Wat hebben we niet gedaan?** Een aantal praktische zaken (zoals uitkering, re-integratie, en schuldhulp) moet (nog) beter geregeld worden in de aansluiting op de BCT.	😐
2d. Uitvoeren pilot BOPZ-maatregel (= Bijzondere Opname in Psychiatrische Ziekenhuizen)	**Wat hebben we niet gedaan?** De Wet bopz wordt op dit moment vervangen door een nieuwe wet. Dit Wetsvoorstel ligt nog steeds ter bespreking voor in de Tweede Kamer (nog niet geagendeerd). Deze pilot is daarom niet uitgevoerd en gaat ook niet uitgevoerd worden.	☹
3a. Versterken Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) Kennemerland	**Wat hebben we gedaan?** Op 30 november 2010 heeft het college besloten dat Maatschappelijk Werk (Kontext, Meerwaarde en SMD) de nieuwe aanbieder wordt met ingang van 1 juli 2011 van het SHG Kennemerland nieuwe stijl. Hiermee wordt het Steunpunt versterkt want behalve het samenvoegen van het crisis- en casemanagement van het huisverbod en de front-office van het SHG wordt dan ook de regie op casusniveau van de meldingen huiselijk geweld gerealiseerd. Daarnaast wordt het SHG krachtiger gepositioneerd (ook bijvoorbeeld richting het Veiligheidshuis) en wordt versnippering van deskundigheid tegengegaan. In 2010 is het SHG al enigszins versterkt omdat er ruimere openingstijden golden.	😐
3b. Versterken van de vrouwenopvang	**Wat hebben we gedaan?** Om de bezettingsgraad (> 95 %) niet nog meer te laten stijgen is in 2010 ook extra ingezet op: - overleg met woningbouwcorporaties om mogelijkheid uitstroom/doorstroom te vergroten; - In 2010 is het hulpaanbod behorend bij de AWARE-aansluiting ("noodknop") geïntensiveerd waardoor vrouwen langer thuis kunnen wonen (minder instroom)[1]. - extra aandacht door de Vrouwenopvang aan risicotaxatie (waarbij het doel is de instroom zo te beperken door alleen residentieel op te nemen als er echt gevaar is dat niet ambulant kan worden opgelost). **Wat hebben we niet gedaan?** Om het aantal plekken in de vrouwenopvang te kunnen vergroten, is andere huisvestiging nodig. Dit is niet op korte termijn te vinden en te realiseren. Gemeente, corporaties en Vrouwenopvang werken hier samen aan. Maar voorlopig blijft de bezettingsgraad zeer hoog (> 95%).	😐
3c. Investeren in bewustwording	**Wat hebben we gedaan?** Er is een campagne bewustwording huiselijk geweld ontwikkeld waar een website, posters, folders en een filmpje onderdeel van uitmaken. De campagne start in 2011 in de regio Kennemerland.	☺

[1] Voorheen bestond het hulpaanbod uit een intake, daarna incidenteel een telefonisch contact en contact na alarmering. Dit is uitgebreid met een groepsaanbod en individueel contact. De hulp is meer dan voorheen gericht op het vergroten van de eigen veiligheid er van uitgaande dat een alarmsysteem tijdelijk is

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
3a. Aantal informatie-, advies- en hulpvragen huiselijk geweld	540 (2004)	230 (2007) 842 (2009)	>230	546[1]	Registratie steunpunt huiselijk geweld
3b. Aantal plaatsen (units) voor vrouwenopvang in de regio	22 (2007)	22 (2008) 25 (2009)	≥ 25	25	Registratie Blijf Groep

[1] In de jaren voor 2010 werd op een andere wijze geregistreerd (zie Jaarverslag 2009). In 2010 waren er 546 casussen en in totaal 2.789 contactmomenten in de casussen. Voor wat betreft korte/eenmalige contacten komt het aantal op 236 uit in 2010. Wat nieuw is in 2010, en wat deels een verklaring is voor de stijging van het totaal aantal contactmomenten, is dat het SHG alle politiemeldingen over het gehele jaar 2010 heeft ontvangen, terwijl dat in 2009 slechts in één kwartaal is gebeurd. Daarnaast is het overleg in het Veiligheidshuis opgestart. Ook golden er ruimere openingstijden voor het SHG.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 3 Zorgzame samenleving*	Rekening 2009	2010 Primaire begroting	2010 Begroting na wijziging	2010 Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
3.1	Sociale samenhang en diversiteit	7.738	5.062	5.696	5.531
3.2	Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking	38.706	34.573	41.523	40.365
3.3	Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen	1.268	58	2.468	2.081
	Totaal lasten	**47.712**	**39.693**	**49.687**	**47.977**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
3.1	Sociale samenhang en diversiteit	3.952	321	321	562
3.2	Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking	11.587	2.476	2.298	2.255
3.3	Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen	1.268	-	2.385	1.997
	Totaal baten	**16.807**	**2.797**	**5.003**	**4.814**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**30.905**	**36.896**	**44.684**	**43.162**
	Toevoeging aan reserves				
	Reserve Wmo				2.307
	Totaal toevoeging aan reserves	**3.018**	**0**	**892**	**2.307**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Budget ondersteuning aan mantelzorgers[1]				314
	- Inburgering & Ondernemerschap[1]				150
	- Kabelgelden[2]				193
	- Huiselijk geweld[2]				358
	Innovatiebudget Wmo				568
	Wmo reserve				1.156
	Totaal onttrekking aan reserves	**656**	**200**	**2.739**	**2.739**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**33.267**	**36.696**	**42.836**	**42.730**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010
2 Bestemming rekeningresultaat 2009

Analyse saldo programma

Het programma Welzijn en zorg sluit met een nadelig saldo van €42.730.000. Dit is € 106.000 voordeliger dan het geraamde tekort.

De lasten in de exploitatie (voor mutatie reserves) zijn € 1.781.000 lager dan de raming. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door lagere bestedingen WMO. Daarom wordt er voor een bedrag van € 1.241.000 extra gestort in de reserve WMO in het kader van de gemaakte afspraken over “het hek” rond de WMO. Daarnaast is een vordering van de VRK van € 314.000 vrijgevallen.

De baten zijn € 189.000 lager dan de raming. Dit komt vooral door de vrijval van de voorziening beheer welzijnsaccommodaties. Bij de bestemming van het rekeningresultaat wordt voorgesteld het bedrag van de vrijval van € 235.000 te storten in een bestemmingsreserve beheer welzijnsaccommodaties. Hiermee is ook in meerjarenperspectief rekening gehouden.

Programma 4 Jeugd, Onderwijs en Sport

Commissie	Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Onderwijs, Jeugd, Sport en Welzijn
Afdeling(en)	Stadszaken

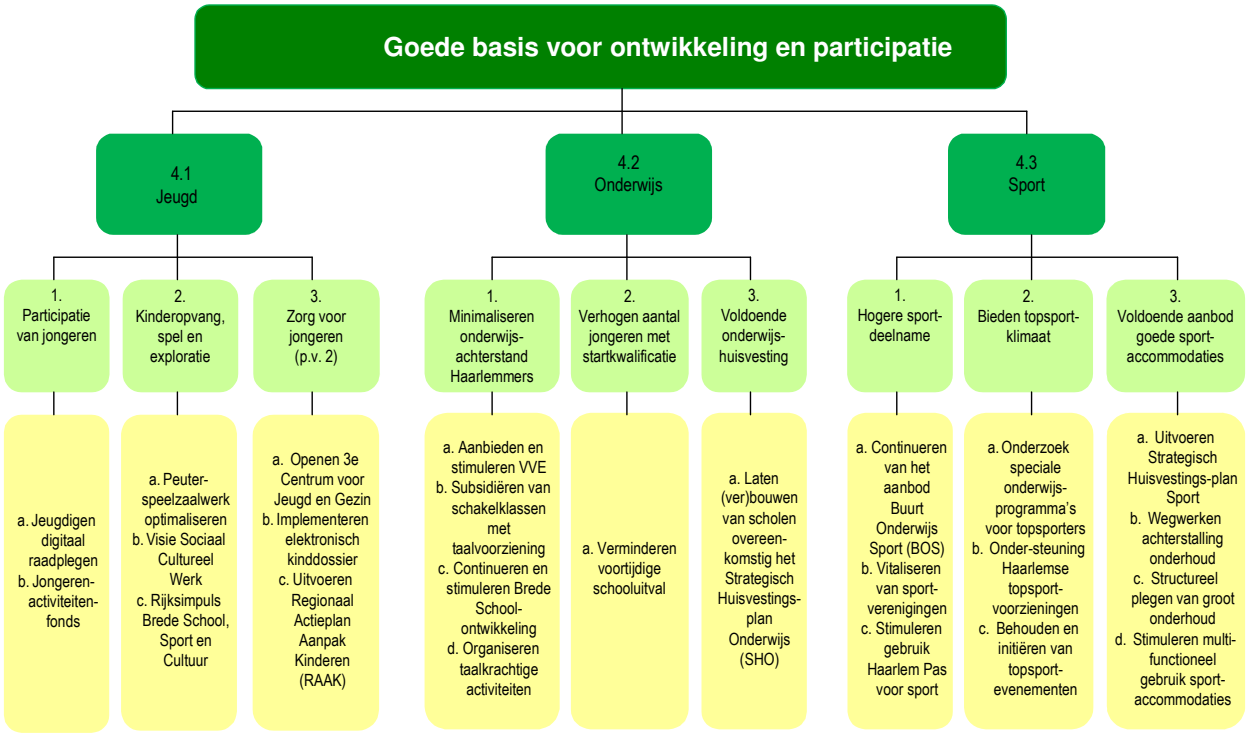

p.v. = Prestatieveld Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Goede basis voor ontwikkeling en participatie.

De gemeente heeft zich in 2010 samen met de uitvoerende instellingen op het brede terrein van jeugd, onderwijs en sport volop ingespannen om de inwoners de gelegenheid te geven om te participeren in de Haarlemse samenleving.

Op het terrein van jeugd en onderwijs zijn de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) steeds meer de plaats waar ouders, opvoeders en professionals antwoord krijgen op hun vragen over opvoedings- en gezinsondersteuning.
Het CJG vormt naast het aanbod van de jeugdgezondheid de schakelfunctie tussen de vragen van bezoekers en de instellingen die medeverantwoordelijk zijn voor de uitvoering van integraal jeugdbeleid. Onderdelen hiervan zijn: zorgadviesteams in het primair en voortgezet onderwijs, bureau jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en het veiligheidshuis. In 2010 zijn voorbereidingen getroffen om in 2011 nog drie centra te openen, waarmee het totale aantal op vijf centra uitkomt.
De verwijsindex risicojongeren is geïmplementeerd in samenwerking met uitvoerende organisaties, waarvan ook de aanpak R.A.A.K. (Regionale Actieplan Aanpak Kindermishandeling) een onderdeel is geworden.

Samen met de provincie Noord-Holland is gestart met voorbereidingen op het door rijksoverheid gewenste transitieproces van jeugdzorg. Gemeenten dienen over enkele jaren de regie over (kern)taken van de jeugdzorg over te nemen.
Er is een onderzoek gehouden naar het functioneren van pension Spaarnezicht. De onderzoeksresultaten hebben geleid tot aanpassingen in het beleid.

Door uitvoering te geven aan het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) stuurt de gemeente op het gewenste huisvestingsniveau van het onderwijs. In het kader van de regeling "frisse scholen" is bij onderhoud van diverse scholen de verbetering van het binnenklimaat meegenomen. De 16 afspraken uit het convenant Lokale Educatieve Agenda (L.E.A.) 2006-2010 zijn allen gerealiseerd. De samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen is goed verlopen. De ervaring met de L.E.A. heeft geleid tot de opstelling van een Regionale Educatieve Agenda (R.E.A.). In een zorgvuldig traject hebben de portefeuillehouders in de regio Zuid-Kennemerland en alle schoolbesturen voor primair en voortgezet Onderwijs in de regio een agenda opgesteld met de volgende onderwerpen: aansluiting primair en voortgezet onderwijs, invulling passend onderwijs, vakantieregeling, aansluiting V.O.-M.B.O.-H.B.O, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, voorkomen en terugdringen schooluitval. De afspraken met het Rijk over voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid en het beleid gericht op voortijdig schoolverlaten zijn alle gerealiseerd.
De aanpak "School-in-de-Wijk" heeft geleid tot hoge deelname van leerlingen aan naschoolse activiteiten. De samenwerking tussen onderwijs-welzijn-sport en opvang is geïntensiveerd. Het aantal combinatiefunctionarissen is uitgebreid tot 11,8 fte en hun inzet heeft bijgedragen aan de toename van deelname van kinderen aan die activiteiten.
Met de schoolbesturen zijn voorbereidingen getroffen om te komen tot een toelatingsbeleid scholen voor primair onderwijs naar analogie van het voortgezet onderwijs. Dit beleid past binnen het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.

De nota "Agenda voor de sport" is tot nadere uitvoering gekomen.
Een start is gemaakt met de beleidsnota "Strategisch huisvestingsplan Sport". Een nota die inzicht geeft in het huidige bestand aan accommodaties en aangeeft welke keuzes de komende jaren gemaakt zullen worden om de actiepunten uit de nota "agenda voor de sport" te realiseren.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Percentage Haarlemse jeugd (15-24 jaar) dat Haarlem een (zeer) prettige stad vindt om op te groeien.	90% (2009)	-	75%	89%	Omnibusonderzoek

Beleidsveld 4.1 Jeugd (Jeugd – Zorg: Wmo prestatieveld 2)

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Participatie van jongeren	**Wat hebben we bereikt?** Het digi-panel jeugd heeft definitief een plaats gekregen binnen het onderzoeksprogramma van O&S. Naast de specifieke onderzoeken gericht op jeugd vanaf 12 jaar, bestaat er nu ook de mogelijkheid de mening van jeugd te peilen bij algemene digipanel onderzoeken. De gemeente heeft STAD-Haarlem opdracht verleend om jongerenparticipatie te bevorderen, het initiatieffonds te promoten en jongeren te begeleiden bij het doen van aanvragen voor participatieprojecten. In samenwerking met schoolbesturen, de vrijwiligerscentrale en het bedrijfsleven is een effectief stagebeleid ontwikkeld m.b.t. maatschappelijke stages, waardoor deze structureel verankerd zijn in de schoolloopbaan van jongeren.	☺
2. Kinderopvang, spel en exploratie	**Wat hebben we bereikt?** Het inhoudelijke aanbod aan jeugd op het gebied van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, scouting, speeltuinen, sport en sociaal cultureel werk is door	😐

Doel		2010
	diverse samenwerkingspartners uitgevoerd. Focus wat betreft jongerenwerk heeft gelegen op Schalkwijk. Dit heeft geleid tot de conferentie en op basis daarvan nota Jeugd en Schalkwijk en de heropening van Prisma eind 2010. Er is een door de branche platform Kinderopvang opgericht, die de ontwikkelingen binnen de kinderopvang onderling afstemt in samenwerking met de gemeente. In opdracht van de gemeente is een onderzoek uitgevoerd naar de wachtlijsten van de Kinderopvang, incl. buitenschoolse opvang, waarmee de problematiek helder wordt en oplossingen gezocht kunnen worden. **Wat hebben we niet bereikt?** Wat betreft de accommodaties is er nog geen sprake van een kwalitatief en kwantitatief hoogwaardig aanbod jeugdvoorzieningen.	
3. Zorg voor jongeren	**Wat hebben we bereikt?** Het 'preventieve' aanbod van Bureau Jeugdzorg is overgedragen aan Kontext en Perspectief. Jeugdgezondheidszorg Kennemerland werkt al vier jaar met een Digitaal Dossier JGZ en is landelijk koploper voor de aansluiting op het landelijk schakelpunt ten behoeve van de uitwisseling van gegevens 0-4 jarigen, 4-19 jarigen of ingeval van verhuizing. Voor het eerst is door de gemeente een prestatieplan overeengekomen met "Weer Samen Naar School", het samenwerkingsverband welke zich primair richt op de zorg voor alle leerlingen in het Primair Onderwijs. Met het MBO is een convenant "Zorg AdviesTeams" overeengekomen, waardoor er binnen het MBO schoolmaatschappelijk werk beschikbaar is voor leerlingen die deze zorg behoeven. Er is een convenant "Zorgcoördinatie" ondertekend met alle betrokken organisaties op het gebied van jeugd, en de gemeenten in Zuid-Kennemerland. Hierdoor is het voor alle betrokken professionals duidelijk welke hulpverlener de coördinatie van zorg heeft in een gezin. De gemeente heeft onderzoek gedaan naar de bedrijfsvoering van Spaarnezicht, ten behoeve van een kwaliteitsslag, zowel op gebied van de organisatie, het aanbod en de financiën. Hierdoor zijn voorstellen voor structurele verbeteringen gedaan. **Wat hebben we niet bereikt?** Het aanbod opvoeding- en gezinsondersteuning t.b.v. 4-19 jarigen voldoet nog niet aan de gewenste kwaliteit en kwantiteit, conform het wettelijke basistakenpakket (bijvoorbeeld trainingsaanbod voor ouders).	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2. Percentage Haarlemmers (zeer) tevreden over voor-zieningen voor jongeren in de buurt	33% (2005)	28% (2007) 29% (2009)	30%	32%	Omnibusonderzoek[1]
3. Percentage jeugdigen waar het volgens richtlijnen JGZ goed mee gaat	85% (2010)	-	85%	85%	Jaarverslagen JGZ

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Jeugdigen digitaal raad-plegen	**Wat hebben we gedaan?** Veel jongeren zijn geraadpleegd via het digipanel over diverse onderwerpen, bijvoorbeeld 'gemeenteraadsverkiezingen' en 'nieuwe media'. Ook is werving van jongeren ten behoeve van lidmaatschap digitaal jeugdpanel gerealiseerd. De jongerenwebsites van Flintys en stad-Haarlem zijn bekender geworden door promotiecampagnes van genoemde instellingen en het gebruik van Hyves. Via deze websites zijn jongeren over uiteenlopende zaken geïnformeerd en geraadpleegd.	☺
1b. Jongerenactiviteitenfonds	**Wat hebben we gedaan?** Een aantal jongeren heeft zelf initiatief genomen tot het indienen van eigen projecten via het jeugdinitiatieffonds. Er zijn 33 aanvragen behandeld. Na toetsing aan de criteria van genoemd fonds zijn 14 projecten uitgevoerd. Omdat het onderwijs een belangrijke vindplaats voor jongeren is, is in samenwerking met Hoge School InHolland, Nova College, Sterrencollege en HaarlemCollege meer	☺

Prestatie		2010
	bekendheid gegeven aan dit fonds. Daarnaast zijn er voorlichtingsactiviteiten georganiseerd, een Millennium feest gehouden en is er een aanbod van jongerenactiviteiten in het kader van Stad Academy uitgevoerd.	
2a. Peuterspeelzaalwerk optimaliseren	**Wat hebben we gedaan?** M.b.t. de peuterspeelzaalwerk is, in het kader van de voorbereiding harmonisatiewetgeving kinderopvang, de samenwerking tussen de aanbieders peuterspeelzaalwerk geïntensiveerd en heeft uniformering van het aanbod plaatsgevonden. Voorbereidingen m.b.t. een spreidingsbeleid met een wijkgericht aanbod zijn gestart.	☺
2b. Visie Sociaal Cultureel Werk	**Wat hebben we gedaan?** De conferentie Jeugd in Schalkwijk heeft geleid tot een nota 'Jeugd in Schalkwijk'. In deze nota staat beschreven dat heel veel jongeren in Schalkwijk een opleiding volgen, werken en vrijetijdsbesteding hebben. Voorts is geconcludeerd dat de spreiding van jeugdvoorzieningen beter kan. M.b.t. Prisma is gewerkt aan de heropening van het jongerencentrum en stroomlijning van het aanbod in relatie tot de bezoekersgroepen. Voor de 18+ groep is elders een aanbod gerealiseerd. Voorbereidingen m.b.t. een nota inzake de visie op sociaal cultureel jongerenwerk zijn gestart.	😐
2c. Rijksimpuls Brede School, Sport en Cultuur	**Wat hebben we gedaan?** De rijksimpuls Brede School, Sport en Cultuur heeft mede door gemeentelijke co-financiering geleid tot realisatie van 11,8 fte. Er is een uitbreiding van 1,5 fte ten opzichte van het jaar hiervoor. De combinatiefunctionarissen zijn aangesteld door SportSupport, Muziekcentrum Kennemerland, schoolbestuur Stichting Sint BAVO en Stadsbibliotheek Haarlem e.o.	☺
3a. Openen 3e Centrum voor Jeugd en Gezin	**Wat hebben we gedaan?** Aansluiting tussen CJG en Bureau Jeugdzorg is gerealiseerd. Opvoedspreekuren zijn uitgebreid. Voorbereiding van de opening van de 3e , 4e en 5e Centra voor jeugd en Gezin is gestart. De actieve promotiecampagne heeft ertoe geleid dat www.cjghaarlem.nl in 2010 ruim 20.000 unieke bezoekers heeft gehad die gemiddeld drie tot vier minuten de site hebben bezocht. **Wat hebben we niet gedaan?** Het derde Centrum voor Jeugd en Gezin is nog niet geopend.	😐
3b. Implementeren elektronisch kinddossier	**Wat hebben we gedaan?** De GGD heeft met in gang van schooljaar 2010-2011 het digitaal dossier (voorheen: Elektronisch Kind dossier) geïmplementeerd. Met de verwijsindex risico's jeugdigen (VIR), een instrument om zorg en risico's onder jeugdigen te signaleren, wordt gewerkt door 21 samenwerkingspartners. De regiocoördinatoren Verwijsindex zijn bij gemeente Haarlem aangetreden.	☺
3c. Uitvoeren Regionaal Actieplan Aanpak Kinderen (RAAK)	**Wat hebben we gedaan?** Het Regionaal Actieplan Aanpak Kindermishandeling (RAAK) is uitgevoerd. Een regionaal handelingsprotocol is vastgesteld. Ook de woningbouwcorporaties en de ziekenhuisinstellingen zijn aangesloten. Borging RAAK binnen aanpak huiselijk geweld en CJG's is gerealiseerd. Met deze sturing is de kans op betere signalering van huiselijk geweld/ kindermishandeling toegenomen.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Gemiddeld aantal bezoekers per week bij de jongerenwebsites	150 (2008)	250 (2009)	300	1.700	STAD Haarlem
1b. Het aantal aanvragen jongeren-activiteitenfonds per jaar	9 (2008)	6 (2009)	15	14	Gemeentelijke Administratie
2a. Gemiddelde bezettings-graad peuterspeelzaalwerk	90% (2010)	-	90%	90%	Jaarverslagen
2c. Aantal Combinatie-functionarissen dat zich bezig-houdt met Haarlemse Jeugd	0 (2007)	3,5 (2008) 10,3 (2009)	10,3	11,8	Gemeentelijke registratie
3a Gemiddeld aantal bezoekers per week aan (digitale) Centra	412 (2008)	523 (2009)	550	687	Stadsbibliotheek

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
voor Jeugd en Gezin					
3b. Aantal samenwerkings-partners dat is aangesloten op de Verwijsindex Risico's Jeugd	21 (2010)	-	15	21	Gemeentelijke administratie

Beleidsveld 4.2 Onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Minimaliseren onderwijs-achterstand Haarlemmers	**Wat hebben we bereikt?** De afronding van de eerste Lokale Educatieve Agenda (LEA) heeft plaatsgevonden. De convenantsafspraken met als thema's zorg & achterstand, doorlopende leerlijn, school-in-de-wijk/brede school en onderwijshuisvesting en - financiën zijn tot uitvoering gebracht. De eerste Regionale Educatieve Agenda is ontwikkeld i.s.m. schoolbesturen en regio-gemeenten. Dit heeft geleid tot ondertekening convenant Regionaal Besturen Overleg Onderwijs Zuid-Kennemerland. De REA draagt ertoe bij dat de zorg, onderwijsvoorzieningen, leerlingenstromen regionaal op elkaar worden afgestemd, wat aansluit bij de spreiding van de voorzieningen en de vraag van leerlingen over Zuid-Kennemerland. 93 kinderen die hebben deelgenomen aan de schakelklassen stromen op een hoger niveau door binnen het basisonderwijs. Ditzelfde geldt voor kinderen die hebben deelgenomen aan een VVE-programma. Op basis van de conferentie 'diversiteit in het onderwijs' is een start gemaakt met het ontwikkelen van beleid om segregatie op scholen tegen te gaan.	☺
2. Verhogen aantal jongeren met startkwalificatie	**Wat hebben we bereikt?** Het convenant 'Vermindering voortijdig schooluitval' (VSV) is uitgevoerd. Onderdeel hiervan zijn het SMS-huisproject, de trajectcoaches en de heroriëntatietrajecten. Deze activiteiten hebben er toe bijgedragen dat het aantal nieuwe VSV'ers verminderd is. Door inzet op BBL-plekken (= beroepsbegeleidend leren) en stages is gewerkt aan de toeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt. De Centrale Administratie voor de Regionale Leerplicht is dekkend voor Midden- en Zuid-Kennemerland. Centrale uitvoering hiervan vindt plaats vanuit de gemeente Haarlem. **Wat hebben we niet bereikt?** Er zijn nog onvoldoende BBL- en stageplekken (met begeleiding). Ook is er nog onvoldoende sprake van flexibele opstroom naar opleidingen.	☺
3. Voldoende onderwijs-huisvesting	**Wat hebben we bereikt?** Verschillende nieuwbouwplannen zijn afgerond, waaronder de nieuwbouw VMBO locatie van het Haarlem College. De bouw van het Sterrencollege loopt volgens planning. Ook zijn diverse nieuw-/ver/-aanbouwplannen opgestart, waaronder het Sancta Maria en de Zuidwester. Hiernaast zijn er huisvestingsplannen in vergaande ontwikkeling, waaronder de Daaf Gelukschool en De Ark. In samenwerking met schoolbesturen is gewerkt aan het acclimatiseren van het binnenklimaat op scholen in het basisonderwijs (= het "frisse schoolproject"). **Wat hebben we niet bereikt?** Er is vertraging in de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs door stagnatie in de procedures van bestemmingsplannen en bouwvergunningen.	😐

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage Haarlemse ouders dat tevreden is over het voorschoolse aanbod dat aan hun kind (2-4 jaar) wordt gegeven	-	-	-	p.m.[1]	VVE monitor
2. Percentage Haarlemse jeugd dat met een startkwalificatie het onderwijs verlaat	65% (2006)	65% (2007) 70% (2008) 70% (2009)	70%	70%	Centrale admini-stratie regionale leerplicht (CAReL)
3. Percentage Haarlemse scholen dat voldoet aan het gemeentelijke onderwijs-accommodatiebeleid	60% (2010)	-	80%	60%	SHO

[1] De VVE-monitor is nog in ontwikkeling, in 2011 is de eerste nulmeting beschikbaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Aanbieden en stimuleren VVE	**Wat hebben we gedaan?** Verdere professionalisering van bestaande VVE-aanbod en uitbreiding naar 27 locaties. Ook wordt het VVE-programma nu op twee kinderdagverblijven uitgevoerd. De conferentie 'Klaar voor de start' is georganiseerd en was een start voor een publiciteitscampagne VVE. De Inspectie Onderwijs heeft een positieve bestandsopname VVE uitgevoerd.	☺
1b. Subsidiëren van schakel-klassen met taalvoorziening	**Wat hebben we gedaan?** Er zijn vier schoolgebonden schakelklassen en één stedelijke voorziening Opvangklas voor Neveninstromers voor het basisonderwijs gesubsidieerd om de taalachterstand weg te werken. Ook is de Taalklas voor het Voortgezet Onderwijs gecontinueerd.	☺
1c. Continueren en stimuleren Brede School- ontwikkeling	**Wat hebben we gedaan?** Deelname aan School-in-de-Wijk (aanpak Brede School Haarlem) door 29 basisscholen. Divers aanbod na behoefteanalyse per wijk is uitgevoerd door verschillende betrokken organisaties. In totaal hebben ruim 3600 kinderen deelgenomen aan Brede School activiteiten. **Wat hebben we niet gedaan?** De conferentie School in de Wijk is op verzoek van de scholen uitgesteld naar januari 2011.	☺
1d. Organiseren taalkrachtige activiteiten	**Wat hebben we gedaan?** Er hebben 85 deelnemers aan taalkrachtige activiteiten deelgenomen. **Wat hebben we niet gedaan?** Door bezuinigingen op het budget voor laaggeletterdheid is het aantal deelnemers, dat aan taalkrachtige activiteiten heeft deelgenomen, lager.	☺
2a. Verminderen voortijdige schooluitval	**Wat hebben we gedaan?** Het aantal herplaatsingen van oud voortijdig schoolverlaters is verhoogd. In 2010 is volgens afspraak de vermindering van het aantal nieuwe schoolverlaters op schema. Voor de overbelaste jongeren (categorie problematische jongeren binnen VSV-doelgroep) zijn er plusvoorzieningen ontwikkeld: trajectgroepen voor HAVO/VWO. Ook is er in dit kader een start gemaakt met de ontwikkeling van een satellietvoorziening VMBO. Vanuit Leerplicht zijn verscherpte controles uitgevoerd met betrekking tot ongeoorloofd schoolverzuim.	☺
3a. Laten (ver)bouwen van scholen overeenkomstig het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO)	**Wat hebben we gedaan?** In het kader van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs zijn de Hannie Schaftschool en de Dreefschool verbouwd. De Beatrixschool, de Zuidwester en Sancta Maria zijn in uitvoering. Hiernaast heeft participatie met betrekking tot de gebiedsvisies van Europawijk-noord en de Boerhaavewijk plaatsgehad. **Wat hebben we niet gedaan?** Vertraagd zijn de verbouwingsplannen van Bos & Vaartschool, de Koningin Emmaschool, De Ark en de Maarten Luther Kingschool.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Het aantal Haarlemse peuters dat deelneemt aan voorschoolse educatie binnen peuterspeelzalen en kinderopvang	225 (2007)	326 (2008) 437 (2009)	550	p.m.[1]	VVE monitor
1b. Aantal leerlingen schakelklassen met taalvoorziening	30 (2007)	30 (2008) 212 (2009)	99	93	Schoolbesturen
1c. Aantal Brede Scholen	3 (2005)	15(2007) 21 (2008) 25 (2009)	25	29	Gemeentelijke registratie
1d. Aantal laaggeletterden dat deelneemt aan taalkrachtige activiteiten	108 (2006)	176 (2007) 225 (2008) 201(2009)	90	201	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal Haarlemse jongeren dat voortijdig de school verlaat zonder startkwalificatie	452 (2007-2008)	452 (2008) 452 (2009)	275	p.m.[2]	OCW
3a. Aantal scholen dat volgens planning is verbouwd/nieuw gebouwd	2 (2006)	1 (2007) 3 (2008) 5 (2009)	5	4	Gemeentelijke registratie en evaluatie SHO

[1] De VVE-monitor is nog in ontwikkeling, in 2011 is de eerste nulmeting beschikbaar.
[2] Cijfers worden in maart 2011 bekend.

Beleidsveld 4.3 Sport

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Hogere sportdeelname	**Wat hebben we bereikt?** De opdrachtverlening vanuit de gemeente aan SportSupport is aangescherpt, waardoor het aanbod meer opbrengstgericht wordt uitgevoerd, wat ten goede komt aan de breedtesportontwikkeling in de stad. In Schalkwijk is een buurtsportvereniging opgericht, ter bevordering van de breedtesport. Deze buurtsportvereniging speelt in op de sportbehoefte van de buurtbewoners, die dichtbij huis, zonder drempel, met elkaar kunnen deelnemen aan sportactiviteiten die ze graag willen uitoefenen. De jeugdsportpas heeft eraan bijgedragen dat kinderen in aanraking zijn gekomen met diverse sporten, waarna toeleiding naar sportverenigingen plaats heeft gevonden. Verbetering van "informele" sportvoorzieningen, zoals de openbare speelterreinen, fiets- en wandelpaden, hebben er tevens toe bijgedragen dat de sportdeelname van Haarlemmers is vergroot.	☺
2. Bieden topsportklimaat	**Wat hebben we bereikt?** Stichting Topsport Kennemerland (STK) heeft 105 sporttalenten ondersteund door middel van loopbaanbegeleiding, sportmedische begeleiding, juridisch advies en bij het vinden van woonruimte. Er zijn seminars en workshops georganiseerd voor verenigingen of topsporters over bijvoorbeeld talentprogramma's van sportbonden, of over sport en psychologie; hoe om te gaan met spanningen/stress? STK heeft daarnaast diverse sportevenementen bijgestaan in de organisatie ervan.	☺
3. Voldoende aanbod goede sportaccommodaties	**Wat hebben we bereikt?** Met SRO zijn afspraken gemaakt over een verbetering van het beheer en onderhoud van sportaccommodaties. Bij Alliance, Pim Mulier en het Noordersportpark is er achterstallig onderhoud gepleegd aan de accommodaties, waardoor deze voorzieningen weer voldoen aan de eisen van deze tijd. Groot onderhoud heeft plaatsgevonden bij korfbalvereniging Oosterkwartier, Onze Gezellen en de Koninklijke HFC. De nieuwe sportaccommodatie bij het Haarlem College is opgeleverd, evenals de nieuwbouw bij P.U.K. Bij Hockey Clubs Haarlem en Schoten is een nieuw kunstgrasveld neergelegd. Met een rapportcijfer van 7,1 in de omnibus kan gesteld worden dat Haarlemmers in het algemeen tevreden zijn over de sportvoorzieningen in hun stad.	☺

Doel		2010
	Wat hebben we niet bereikt? Raadsbesluit over overdracht eigendom clubgebouwen is voorbereid maar nog niet genomen.	

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage Haarlemmers (> 15 jaar) dat regelmatig (minstens 1 x per 2 weken) sport	55% (2006)	56%(2007) 56%(2008) 59%(2009)	60%	61%	Omnibusonderzoek
2. Aantal Haarlemse talenten dat via de Haarlemse topsporten[1] de kans krijgt op sportief succes	65 (2009)	-	70	105	Gemeentelijke registratie
3. Rapportcijfer Haarlemmers voor sportvoorzieningen	7,3 (2007)	7,2 (2008) 7,1 (2009)	7,0	7,1	Omnibusonderzoek

[1] Judo, honk- en softbal, badminton.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Continueren van het aanbod Buurt Onderwijs Sport (BOS)	**Wat hebben we gedaan?** De Krajicek Playground is geopend op het Nieuw Guineaplein. Acht oud-deelnemers van Sport-in-de-Wijk zijn opgeleid tot begeleider. Vastgesteld is dat de bezoekersaantallen aan Sport-in-de-wijk activiteiten (voorheen BOS) voldoen aan de voorafgestelde doelen ten aanzien van het bereik. Er is een nieuw plan van aanpak Sport-in-de-Wijk in alle wijken toegepast. Slechtlopende activiteiten zijn per 1 september gestopt.	☺
1b. Vitaliseren van sport-verenigingen	**Wat hebben we gedaan?** Verenigingen zijn ondersteund met adviezen, een thema-avond en twee cursussen, nieuwsbrieven en sportbestuurdersoverleggen. Verenigingen kunnen gebruik maken van juridische ondersteuning Op het gebied van onder meer huurcontracten.	☺
1c. Stimuleren gebruik Haarlem Pas voor sport	**Wat hebben we gedaan?** Het Jeugdsportfonds is gepromoot bij de Nationale sportweek, tijdens de Oktober Jeugdmaand en de Olympische dag Er zijn 101 kinderen lid geworden van een vereniging.	☺
2a. Onderzoek speciale onderwijsprogramma's voor topsporters	**Wat hebben we gedaan?** Gespecialiseerd topsportbeleid maakt onderdeel uit van het aanbod van het Teyler College, het Mendel college en uiteraard het CIOS en de ALO. Haarlem komt echter niet in aanmerking voor een speciale LOOT status, aangezien deze verstrekt is aan Alkmaar en Amsterdam, wat te dichtbij Haarlem is. Binnen alle niveaus van het voortgezet onderwijs in Haarlem is het mogelijk talentontwikkeling vorm te geven. Ook is in het kader van de leerplicht een regeling getroffen in samenwerking met schoolbesturen voor verzuim in het kader van sport-cultuurtalenten.	☺
2b. Ondersteuning Haarlemse topsportvoorzieningen	**Wat hebben we gedaan?** Het sportpark Pim Mulier voldoet aan de eisen van de sportkoepels. Op het nieuwe Nol Houtkamp complex is de Europacup I + II Softbal georganiseerd. De nieuwe accommodatie van P.U.K. stelt de Vereniging in staat om op het hoogste Europese niveau pétanque te beoefenen.	☺
2c. Behouden en initiëren van topsportevenementen	**Wat hebben we gedaan?** Europacup softbal I en II (Olympia) en de Haarlemse honkbalweek (Pim Mulier) hebben plaatsgevonden. Ook heeft gemeente Haarlem het "Warm Welkom" georganiseerd, de huldiging van de Olympische Wintersporters. **Wat hebben we niet gedaan?** De basketbalweek is door de Stichting Basketbalweek afgelast.	☺
3a. Uitvoeren Strategisch Huisvestingsplan Sport	**Wat hebben we gedaan?** Uitvoering sportaccommodatiebeleid is volgens planning, conform het Investeringplan, gerealiseerd. Concept Strategisch Huisvestingplan Sport (SHS) is opgesteld. Hierin is het huidige bestand van accommodaties beschreven. Ook wordt aangegeven welke keuzes de komende jaren gemaakt zullen worden om de actiepunten uit de nota 'Agenda voor de sport te realiseren.	😐

Prestatie		2010
	Wat hebben we niet gedaan? Het SHS is in 2010 nog niet vastgesteld. Hierover zal in het eerste kwartaal 2011 besloten worden.	
3b. Wegwerken achterstallig onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** Volgens planning is het achterstallig onderhoud weggewerkt bij Alliance, Pim Mulier, Sparks en de kleedaccommodaties van het Haarlem Stadion.	☺
3c. Structureel plegen van groot onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** Er zijn kunstgrasvelden vervangen bij korfbalvereniging Oosterkwartier. Ook is de toplaag van de natuurgrasvelden bij Onze Gezellen en Koninklijke HFC gerenoveerd. **Wat hebben we niet gedaan?** Kleedaccommodaties hockeyclub Saxenburg is niet gerealiseerd maar in voorbereiding.	☺
3d. Stimuleren multifunctioneel gebruik sport-accommodaties	**Wat hebben we gedaan?** Bij de nieuwbouw van Alliance is sprake van multifunctioneel gebruik door de samenwerking met en het gebruik door Stichting Kinderopvang Haarlem (SKOH) . SKOH maakt ook gebruik van de accommodatie van Olympia.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal deelnemers sportstimulerings-activiteiten die mede vanuit de gemeente worden geïnitieerd (Haarlem pas, jeugdsportfonds, jeugd-sportpas en beweegpas 50+)	9.700 (2009)	-	10.000	p.m.[1]	Jaarverslag SportSupport en gemeentelijke administratie
2. Aantal topsportevenementen per jaar	2 (2007)	2 (2008) 1 (2009)	2	3	Gemeentelijke administratie

[1] Pas 1 april 2011 bekend.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 4 Maatschappelijke ontwikkeling*	Rekening 2009	2010 Primaire begroting	2010 Begroting na wijziging	2010 Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
4.1	Jeugd	6.064	7.343	10.651	10.409
4.2	Onderwijs	28.540	18.795	22.495	21.486
4.3	Sport	15.365	11.382	11.322	11.643
	Totaal lasten	**49.969**	**37.520**	**44.468**	**43.538**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
4.1	Jeugd	5.428	3.255	3.751	3.267
4.2	Onderwijs	12.135	2.165	3.212	3.101
4.3	Sport	3.796	777	50	482
	Totaal baten	**21.360**	**6.197**	**7.013**	**6.850**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**28.610**	**31.323**	**37.455**	**36.688**
	Toevoeging aan reserves				
	Bouw VMBO scholen				145
	Duurzame sportvoorzieningen				175
	Totaal toevoeging aan reserves	**4.503**	**0**	**175**	**320**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Buiten Schoolse Opvang[1]				20
	- RAAK (aanpak kindermishandeling)[1]				31
	- Schooluitval[2]				180
	Reserve Wmo				244
	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs				721
	Duurzame Sportvoorzieningen				152
	Voeding Albert Schweitzerschool				65
	Onderwijs huisvesting				1.627
	Totaal onttrekking aan reserves	**1.066**	**721**	**3.130**	**3.040**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**32.046**	**30.602**	**34.500**	**33.968**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010
2 Bestemming rekeningresultaat 2009

Analyse saldo programma

Het programma Jeugd, onderwijs en sport sluit met een nadelig saldo van €33.968.000. Dit is € 532.000 voordeliger dan het geraamde tekort.

De lasten zijn € 930.000 lager dan de raming. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door lagere uitgaven ten behoeve van het onderwijsachterstandsbeleid (€ 455.000). Gelet op de complexiteit van de regelgeving en de verlate invoering van de wet O.K.E. was het in 2010 niet meer mogelijk om aanvullende initiatieven te realiseren. Daarnaast waren er nog middelen gereserveerd voor een mogelijk beroep op de overschrijdingsuitkering onderwijs over voorgaande jaren ad € 265.000. Het staat nu vast dat er geen overschrijding is.
De geplande uitbreiding van de Centra Jeugd en Gezin heeft vertraging opgelopen. Daardoor zijn niet alle middelen uitgegeven(€ 615.000). Het Rijk geeft in de beschikking Bdu CJG aan dat het budget beschikbaar is gesteld voor de hele periode 2008-2011. In 2011 zullen derhalve alle Centra gerealiseerd worden.

De baten blijven € 163.000 achter bij de raming. Dit wordt vooral veroorzaakt door het later realiseren van de centra jeugd en gezin als vermeld bij de lasten (de rijksbijdrage van € 615.000 schuift daarmee

door). Daarnaast is een eenmalige positieve bate van € 360.000 ontstaan als gevolg van het opteren voor BTW belaste verhuur van de gemeentelijke sportaccommodaties en toepassing van het zgn. Sportbesluit. Met de belastingdienst zijn in 2010 werkafspraken gemaakt over toepassing van het sportbesluit over voorgaande jaren. Het nu in de jaarrekening opgevoerde bedrag betreft de terug te vorderen BTW over de exploitatiekosten over de jaren 2003-2007.
Ten aanzien van de terugvordering van de BTW op de investeringen die in de afgelopen jaren in de buitensportaccommodaties zijn gepleegd is nog geen definitief standpunt door de belastingdienst ingenomen..

Er heeft een extra storting plaatsgevonden van € 145.000 naar de reserve bouw VMBO-scholen als tegenhanger van een lagere voorziening toekomstige verliezen conform bestendige beleidslijn.

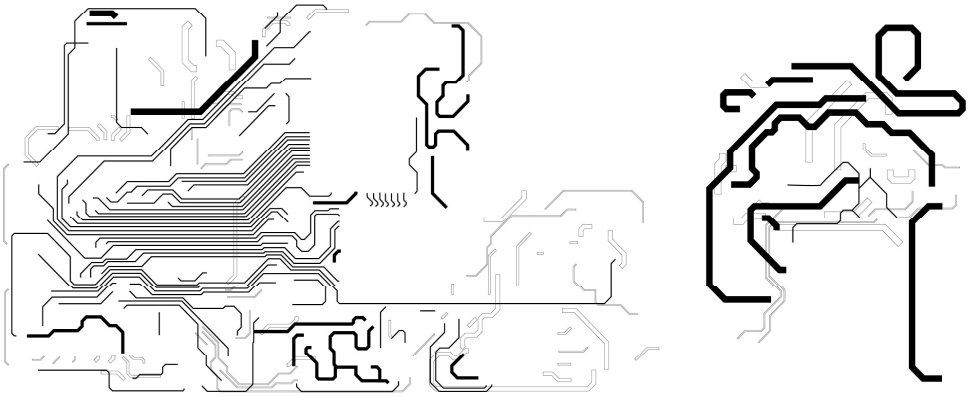

Annesas Appel, 2009

Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

Commissie	Ontwikkeling
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting
Afdeling(en)	Stadszaken

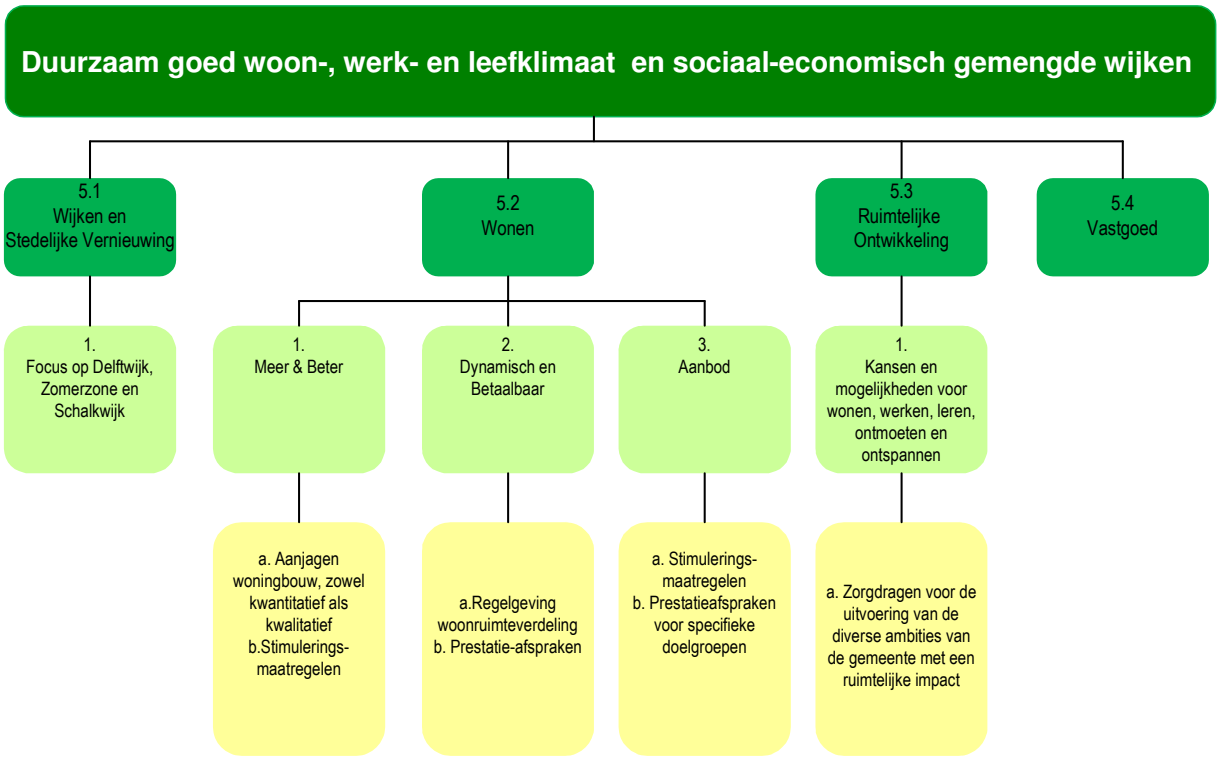

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Duurzaam goed woon-, werk- en leefklimaat en sociaal-economisch gemengde wijken.

Het woon- werk- en leefklimaat in Haarlem heeft de afgelopen jaren een duidelijke impuls gekregen, mede dankzij het Grotestedenbeleid (GSB). Landelijk onderzoek naar de effectiviteit van het GSB[1] toont aan dat GSB-steden, waaronder Haarlem, zich in de derde periode op een aantal terreinen meer hebben verbeterd dan andere vergelijkbare steden. De aanpak is succesvol geweest voor:
- kwaliteit van de woonomgeving;
- aantrekkingskracht op verhuizende huishoudens;
- samenstelling van de bevolking.

Vooral bij de fysieke ingrepen kon een aantoonbaar effect aangewezen worden. Nieuwbouw in bestaand stedelijk gebied, het verkopen van sociale huurwoningen en investeren in openbare ruimte bleek op verschillende wijzen effectief te zijn. Het aantal Haarlemmers dat hun buurt prettig vindt om in te wonen is afgelopen periode toegenomen (van 92% in 2005 tot 94% in 2010). Een prima resultaat. De stedelijke vernieuwing krijgt daarom terecht een voortzetting (ISV3: 2010-2014).

[1] Evaluatie werkwijze GSB '2005-2009'. LPBL en 'De effectiviteit van het Grotestedenbeleid, Kwantitatieve evaluatie GSB 2005-2009', Atlas voor gemeenten.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Percentage Haarlemmers dat hun buurt (zeer) prettig vindt om te wonen	92% (2005)	93% (2007) 94% (2009)	93%	94%	Omnibusonderzoek[1]
Plaats in rangorde woonaantrekkelijkheids-index[2]	5e (2005)	3e (2007) 7e (2008) 7e (2009)	≤5e	7e	Atlas voor Gemeenten

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.
[2] De woonaantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente wordt gevonden om te wonen aan de hand van een score op 8 aspecten. Hierbij gaat het om een vergelijking tussen de 50 grootste gemeenten, waarbij positie 1 de beste is. De score op deze index is niet alleen afhankelijk van de inspanningen van programma 5, maar ook van de andere programma's, in het bijzonder programma's 2, 6 en 8.

Beleidsveld 5.1 Wijken / Stedelijke Vernieuwing

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Focus op Delftwijk, Zomerzone en Schalkwijk	**Wat hebben we bereikt?** Zomerzone: definitieve planvorming Zuidstrook, oplevering dr. Schaepmanstraat en DSK I, start bouw Haarlemse school, uitwerking en uitvoering sociale pijler i.k.v 40+ aanpak zomerzone. Schalkwijk: oplevering vier nieuwbouwcomplexen Europawijk, één nieuwbouwcomplex Boerhaavewijk, succesvolle aanvraag 40+ aanpak Boerhaavewijk, start aanleg watergang Meerwijk, opening Haarlem college . Delftwijk: Afronding laatste contract- en besluitvorming over bouw winkelcentrum. Marsmanplein, start bouw winkelcentrum, woningbouw Lyriek, Delftlaan-Noord en Slauerhoff. Oplevering nieuwbouw Duinhuis, reconstructie woonwagenkamp Vondelweg. Reconstructie van de Aart Sportpark. Verhuizing Puk naar nieuwe hal. Verplaatsing woonwagens binnen Delftwijk, Afronden reconstructie N208 door provincie, afronden haalbaarheidsstudie Multifunctioneelcentrum Flevoplein. **Wat hebben we niet bereikt?** Zomerzone: definitieve planvorming Slachthuisterrein, stagnatie planvorming Beatrixplein, Peltenburg. Schalkwijk: stagnatie nieuwe planvorming (Belcanto, Zwemmerslaan, Aziëweg). Delftwijk: start aanpak zuidzijde Delftwijk.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Score Leefbaarometer Delftwijk	Positief: -62 (2008)	-	> -62	p.m.[1] (2010)	Leefbaarometer
Score Leefbaarometer Zomerzone	Matig positief: -46 (2008)	-	> -46	p.m.[1] (2010)	Leefbaarometer
Score Leefbaarometer Schalkwijk	Matig positief: -35 (2008)	-	> -35	p.m.[1] (2010)	Leefbaarometer

[1] Nieuwe meting halverwege 2011 verwerkt.

Beleidsveld 5.2 Wonen

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Meer en beter	**Wat hebben we bereikt?** Begin 2010 is de balans opgemaakt van de totale woningbouwtaakstelling 2005-2009 (GSB/ISV2). Volgens het CBS zijn 4.149 woningen aan de voorraad toegevoegd. Een deel van het programma is door de economische crisis doorgeschoven en wordt vanaf 2010 uitgevoerd. Als dit deel van het programma wordt meegerekend, kunnen we constateren dat het ambitieuze taakstelling van 5.000 woningen uit het convenant woningbouwprogramma hiermee gerealiseerd is. Het project Wonen boven Winkels is succesvol. In het Convenant Binnenstad is vastgelegd dat voor 1 juli 2012 50 woningen boven winkels gerealiseerd moeten zijn. Eind 2010 was 65% van dit streefcijfers gerealiseerd en is nog een aanzienlijk aantal plannen in voorbereiding. Hiermee is een goede bijdrage geleverd aan de uitbreiding van de woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid van de binnenstad. **Wat hebben we niet bereikt?** Ondanks het ongunstige bouwklimaat als gevolg van de economische crisis in 2010 zijn er in totaal toch nog 400 woningen opgeleverd. Dit aantal ligt lager dan de oorspronkelijke prognose. Door de crisis zijn diverse woningbouwprojecten uitgesteld of vertraagd. In dat licht bezien valt de productie over 2010 niet tegen. Op 31 december 2010 waren er nog 880 woningen in aanbouw. Naar verwachting worden deze woningen in de loop van 2011 opgeleverd. Bijna 60% van de gerealiseerde 400 woningen komen voor rekening van de corporaties. De verstrekking van de duurzaamheidlening is enigszins aarzelend van start gegaan. Het aantal verstrekte leningen ligt lager dan de streefwaarde van 60 stuks voor 2010. Onbekendheid met de regeling, de economische crisis en afwachtende houding van eigenaren bij het duurzaam investeren in hun woningen, zijn hiervan de oorzaken. De stimulering van de duurzame aanpak van de particuliere woningvoorraad levert een positieve bijdrage aan de uitvoering van Haarlem Klimaat Neutraal.	😐
2. Dynamisch en betaalbaar	**Wat hebben we bereikt?** In het Convenant Wonen is afgesproken dat de corporaties een minimum omvang (18.000 woningen) van de voorraad betaalbare (tot de maximale huurgrens van de huurtoeslag: € 647,52) sociale huurwoningen garanderen. Door een gematigd huurbeleid en een terughoudend verkoopbeleid heeft in 2010 de betaalbare voorraad ruim voldoende omvang behouden (20.100 woningen). Hiermee is een positieve bijdrage aan de betaalbaarheid van het wonen geleverd. De pilot waarbij de huurwoningmarkten van Zuid Kennemerland en van Velsen voor elkaars woningzoekenden toegankelijk zijn gemaakt is, na een korte onderbreking, in 2010 voorgezet. Hiermee is de keuzevrijheid van woning-zoekenden in de regio vergroot. **Wat hebben we niet bereikt?** Corporaties mogen maximaal 30% van hun vrijkomende woningen buiten het woonruimteverdeelsysteem toe wijzen, met als doel door maatwerk de doorstroming een positieve impuls te geven. De corporaties hebben de vrije ruimte nog niet volledig benut . In hoeverre dit heeft bijgedragen aan de verbetering van de doorstroming op de (huur)woningmarkt, is nu nog niet aan te geven.	😐

Doel		2010
3. Aanbod	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 zijn we in staat geweest meer starters dan in 2009 (23) financieel te ondersteunen. Het aantal verstrekte startersleningen bedroeg 52. Het voor dat jaar beschikbare budget was daarmee uitgeput. Inmiddels is extra geld beschikbaar gesteld zodat de succesvolle regeling voortgezet kan worden. Het woningbouwprogramma kende een groot aandeel woningen die geschikt zijn voor senioren. Van alle opgeleverde gestapelde nieuwbouwwoningen is ca. 80%. geschikt voor senioren. Meer specifiek is in 2010 een project van 27 woningen (Athenestraat) opgeleverd voor een woongroep van Indische ouderen.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Toename woningvoorraad	n.v.t.	930 (2007) 510 (2008) 3.896 (2009)	1.100	400	GBA-bestand
2. Verhoging verhuismobiliteit	16.600 (2007)	15.700 (2008) 15.500 (2009)	17.500	p.m.	Woonmonitor 2009 Gemeente Haarlem[1]
2. Percentage woningen dat corporaties gezamenlijk zelf mogen toewijzen (vrije ruimte tot max. 30%)	0% (2007)	10% (2007) 13% (2008) 22% (2009)	22%	15%	Woonservice
3. Aantal betaalbare sociale huurwoningen (< € 647,53)	18.971 (2008)	p.m. (2009)	> 18.000	20.100	Woonmonitor 2009 Gemeente Haarlem

[1] Cijfers over 2010 zijn nog niet beschikbaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Aanjagen woningbouw, zowel kwantitatief als kwalitatief	**Wat hebben we gedaan?** Ondanks de economische crisis, is het woningbouwprogramma in 2010 relatief goed verlopen. De nieuwbouw- en herstructureringsplannen van de corporaties zijn zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Door gebruik te maken van de tijdelijke stimuleringsbijdragen van het rijk en sterk in te zetten op de regie- en aanjaagfunctie van de gemeente is een belangrijke impuls gegeven aan het stimuleren van de woningbouwproductie. Er zijn 400 woningen opgeleverd en momenteel ruim 880 woningen in aanbouw. De corporaties nemen ruim de helft van deze productie voor hun rekening. **Wat hebben we niet gedaan?** Het omzetten van bestaande niet-woonfuncties naar nieuwe woonruimten is in 2010 nauwelijks geëffectueerd.	😐
1b. Stimuleringsmaatregelen	**Wat hebben we gedaan?** Voor de Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouw is voor zeven woningbouw-projecten (298 woningen) bij het rijk geldelijke steun aangevraagd en verkregen. In totaal gaat het om een bedrag van € 1.846.000. Met deze bijdrage zijn deze stagnerende projecten vlot getrokken en gerealiseerd. Om starters op de woningmarkt een steuntje in de rug te geven zijn in 2010 52 startersleningen verstrekt. Het oorspronkelijke budget is hiermee volledig benut. Het Rijk heeft zijn bijdrage aan deze regeling stopgezet. Door het beschikbaar stellen van extra budget en een verlaging van het maximale leningsbedrag kan de regeling worden voortgezet. Het project Wonen boven Winkels is met ruim 30 gerealiseerde woonruimten succesvol en levert een goede bijdrage aan de uitbreiding van de woningvoorraad en de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid van de binnenstad. **Wat hebben we niet gedaan?** Voor een duurzame aanpak van de particuliere woningvoorraad is de duurzaamheidlening geïntroduceerd. In 2010 zijn voor 33 woningen duurzaam-heidleningen (zachte leningen voor investeringen in energiebesparende maatregelen) toegewezen. Hiermee is positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van Haarlem Klimaat Neutraal 2030.	😐

Prestatie		2010
2a. Regelgeving woonruimteverdeling	**Wat hebben we gedaan?** Samen met de in deze regio werkzame corporaties en de betrokken gemeenten is in 2010 een start gemaakt met een inventarisatie van alle urgent woningzoekenden en de alle benodigde afspraken en spelregels. In 2011 moet dit leiden tot voorstellen om de woningtoewijzing aan urgenten rechtvaardiger en transparanter te laten zijn en beter te stroomlijnen. De openstelling van de huurwoningenmarkt met Zuid-Kennemerland en Velsen is in 2010 voortgezet. De keuzemogelijkheid van woningzoekenden is hiermee verruimd. Verder is het Convenant Woonruimteverdeling Zuid Kennemerland eind 2010 gewijzigd, waarmee de (tijdelijke) staatssteunregels van de Europese Unie in concrete spelregels zijn vastgelegd. Vanaf 1 januari 2011 worden de betaalbare woningen voor tenminste 90% toegewezen aan de laagste inkomensgroepen (< € 33.614,00/jaar). **Wat hebben we niet gedaan?** De nieuwe Huisvestingswet is door de kabinetsformatie niet in 2010 van kracht geworden. De implementatie van de nieuwe regels in de vorm van een gewijzigde regionale huisvestingsverordening heeft daarom niet in 2010 plaatsgevonden. Naar verwachting komt hierover in 2011 meer duidelijkheid. Met de corporaties bestaat de afspraak om maximaal 30% van hun vrijkomende woningen buiten het woonruimteverdeelsysteem toe te wijzen. Over 2010 hebben zij gemiddeld 15% van de vrijkomende woningen zelf aan woningzoekenden toegewezen. De vrij ruimte is dus maar voor de helft benut.	😐
2b. Prestatieafspraken	**Wat hebben we gedaan?** In het Convenant Wonen zijn afspraken gemaakt over de verkoop van corporatiewoningen. Verkoop wordt strategisch ingezet en de opbrengsten worden gebruikt voor de uitvoering van het nieuwbouw- en hestructureringsprogramma. Het aantal verkochte woningen is in 2010: 67 stuks. In 2010 is een start gemaakt met de uitwerking in regionaal verband van de Provinciale Woonvisie in een zogenaamd Regionaal Actie Programma (RAP). Een betere regionale afstemming van bouwprogramma en concrete onderlinge afspraken verbeteren uiteindelijk het aanbod en daarmee de dynamiek op de regionale woningmarkt. Bij de uitvoering van de herstructureringsplannen is het aandeel sociale huurwoningen in Haarlem-Oost en Schalkwijk afgenomen (verdund). Binnen de afspraak om op programmaniveau tenminste 30% sociale huur- en koopwoningen te realiseren is dit segment elders in de stad aan de voorraad toegevoegd.	😐
3a. Stimuleringsmaatregelen	Zie prestatie 1a en 1b.	😐
3b. Prestatieafspraken voor specifieke doelgroepen	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 heeft de huisvesting van bijzondere groepen, zoals statushouders, cliënten van instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, enzovoorts conform de afspraken plaatsgevonden. Daarnaast is een relatief groot aantal voor senioren geschikte nieuwbouwwoningen opgeleverd en een flink aantal startersleningen verstrekt.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal nieuwe woningen (productie)	0 (2004)	930 (2007) 510 (2008) 3.896 (2009)	1.100	400	Gemeentelijke registratie
1. Aantal woningen boven winkels	0 (2009)	-	14	34	Gemeentelijke registratie
1. Aantal verleende duurzaamheidleningen	0 (2009)	-	60	33	Gemeentelijke registratie/SvN
2. Aantal betaalbare sociale huurwoningenwoningen (< € 647,53)	18.000 (2007)	18.971 (2008) 20.500 (2009)	> 18.000	20.100	Opgave corporaties

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
3. Aantal sociale huur- en koopwoningen in de productie	1/3 van 5.000 (2006)	420 (2007) 110 (2008) 1.766 (2009)	190	229 (57%)	Gemeentelijke registratie
3. Aantal middeldure huur- en koopwoningen in de woningproductie	2/3 van 5.000 (2006)	510 (2007) 400 (2008) 2.085 (2009)	910	104	Gemeentelijke registratie n.b. nieuwe indicator
3. Aantal verstrekte startersleningen	0 (2008)	23 (2009)	20	52	Gemeentelijke registratie/SvN
3. Aantal nieuwe seniorenwoningen	0 (2004)	43 (2007) 58 (2008) 150 (2009)	200	225	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 5.3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Kansen en mogelijkheden voor wonen, werken, leren, ontmoeten en ontspannen	**Wat hebben we bereikt?** De gemeente houdt ontwikkelingen in de markt bij. Naar aanleiding van marktontwikkeling en verandering van wensen wordt een vertaling gemaakt naar het ruimtelijk beleid. Inzet is gepleegd op het inpassen en sturen van de ruimtelijk-fysieke gevolgen van sociaal-maatschappelijke, economische en juridische ontwikkelingen. De gemeente geeft tevens invulling aan de externe gerichtheid en het positioneren van Haarlem in de regio. Samen met de burgers van Haarlem thema's willen we thema's als duurzaamheid, vergroening en leefbaarheid vertalen naar mogelijkheden voor de stad. **Wat hebben we niet bereikt?** Winst is te behalen in het verbeteren van werkprocessen.	😐

Er waren in de Programmabegroting 2010-2015 geen effectindicatoren opgenomen bij dit beleidsveld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Zorgdragen voor de uitvoering van de diverse ambities van de gemeente met een ruimtelijke impact Staat dit wel in de begroting?	**Wat hebben we gedaan?** De diverse ambities en het ruimtelijk beleid van de gemeente Haarlem worden o.a. vastgelegd in bestemmingsplannen. Bestemmingsplannen zijn juridische documenten, waarin het gemeentelijk beleid wordt vastgelegd. Bestemmings-plannen geven daarmee kansen aan marktontwikkelingen en wensen van de stad. In 2010 zijn 12 bestemmingsplannen door de gemeenteraad vastgesteld. Ook is de nota "Haarlem Maatschappelijk op de Kaart" vastgesteld. Tevens is gewerkt aan het maken van gebiedsvisies. In 2010 is gewerkt aan vijf ontwerp gebiedsvisies (Boerhaavewijk, Europawijk-Noord, Rozenprieel, Oostradiaal en Spoorwegstraat). Van twee ontwerp gebiedsvisies zijn de inspraakreacties verwerkt tot een definitieve gebiedsvisie. In 2011 worden deze voor vaststelling aangeboden aan de raad. **Wat hebben we niet gedaan?** Er zijn er geen gebiedsvisies bestuurlijk afgerond in 2010. Wel wordt verwacht hier een inhaalslag mee te maken in 2011. Gedacht was in 2010 de gebiedsvisies Boerhaavewijk, Rozenprieel, Spoorwegstraat, Campus/Zijlweg, Westelijke Randweg ZuidWest en Oostradiaal vast te stellen. Vanwege extra benodigde tijd in de participatie (Boerhaavewijk, Rozenprieel), veranderde wensen door o.a. economische crisis (Spoorwegstraat, Campus/Zijlweg, Oostradiaal) en verschoven gemeentelijke prioriteiten (Westelijke Randweg ZuidWest) zijn deze in 2010 niet vastgesteld.	😐

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal vastgestelde gebiedsvisies[1]	1 (2007)	2 (2009)	6	0	Gemeentelijke registratie

[1] Genoemde aantallen op basis van huidige inzichten.

Beleidsveld 5.4 Vastgoed

Met ingang van de begroting 2010 is dit meer instrumentele 'beleidsveld' inhoudelijk ondergebracht in de paragraaf Grond- en Vastgoedbeleid.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
5.2	Wonen	6.652	3.389	1.986	6.537
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling	3.538	2.508	2.113	2.661
5.4	Vastgoed	52.363	54.417	40.628	42.956
	Totaal lasten	**62.553**	**60.314**	**44.726**	**52.154**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
5.2	Wonen	5.109	2.461	1.372	3.265
5.3	Ruimtelijke ontwikkeling	59	-	-	255
5.4	Vastgoed	65.618	50.574	40.547	40.045
	Totaal baten	**70.787**	**53.035**	**41.919**	**43.565**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**-8.234**	**7.279**	**2.807**	**8.589**
	Toevoeging aan reserves				
	Reserve grondexploitatie				280
	Reserve erfpachtgronden				35
	Reserve vastgoed				1.920
	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen				4.084
	Totaal toevoeging aan reserves	**19.648**	**1.000**	**7.295**	**6.319**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve (bestemming rekeningresultaat 09 afschrijving)				312
	Reserve grondexploitatie				2.607
	Reserve volkshuisvesting				339
	Reserve vastgoed				650
	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen				1.158
	Totaal onttrekking aan reserves	**9.202**	**3.058**	**3.959**	**5.066**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**2.213**	**5.221**	**6.144**	**9.842**

Analyse saldo programma

Het programma Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling sluit met een nadelig saldo van € 9.842.000. Dit is € 3.698.000 nadeliger dan het geraamde saldo.
Ten laste van het beleidsveld wonen zijn extra stortingen gerealiseerd ten behoeve van de startersregeling, de voorziening monumenten en het garantiefonds NRF. Op 9 november 2010 is er gestart met een nieuwe ronde Startersleningen (STZ/WWGZ, nr. 2010/353332), omdat de verwachting gerechtvaardigd was dat deze middelen op onze rekening courant bij het NRF/SVn vrij besteedbaar waren. Er was op dat moment geen informatie beschikbaar die deze verwachting weersprak. Naar nu blijkt is er – vanwege eerdere onttrekkingen - bij het revolving fund een tekort ontstaan van € 2,8

miljoen. Tegenover een rekening-courant bij het SVn is een voorziening gevormd. Ten laste van het beleidsveld ruimtelijke ontwikkeling zijn extra lasten gerealiseerd van € 208.000, omdat er meer bestemmingsplannen zijn gemaakt dan voorzien.

Het beleidsveld vastgoed heeft per saldo een nadeel gerealiseerd van € 750.000.
De bestaande voorziening asbestsanering Frans Hals Museum is met € 1,8 miljoen opgehoogd (nadeel). Omdat kosten van sanering niet geactiveerd mogen worden, is € 1,3 miljoen van het krediet gestort naar deze voorziening. Het daarvoor bestemde krediet valt vrij. Omdat de kosten die met de asbestsanering verband houden hoger uitvallen dan verwacht, is per saldo nog een extra storting vereist van € 0,5 miljoen.
De voorzieningen achterstallig onderhoud Pest en Dolhuis en onderhoud cultuurpodia dienen om eisen die aan de verslaglegging worden gesteld omgezet te worden naar bestemmingsreserves. Hierdoor ontstaat in 2010 een voordeel van € 1,5 miljoen. Via het voorstel resultaatbestemming wordt dit saldo bestemd voor de vorming van de bestemmingsreserves.
Het resterende saldo van € 450.000 wordt verklaard door een aantal kleinere posten als hogere onderhoudslasten (€ 200.000) en nagekomen aanslagen OZB en minder ontvangen huur wegens verkoop van panden.

Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie

Commissie	Ontwikkeling
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Cultuur, Economische Zaken en Stadspromotie
Afdeling(en)	Stadszaken

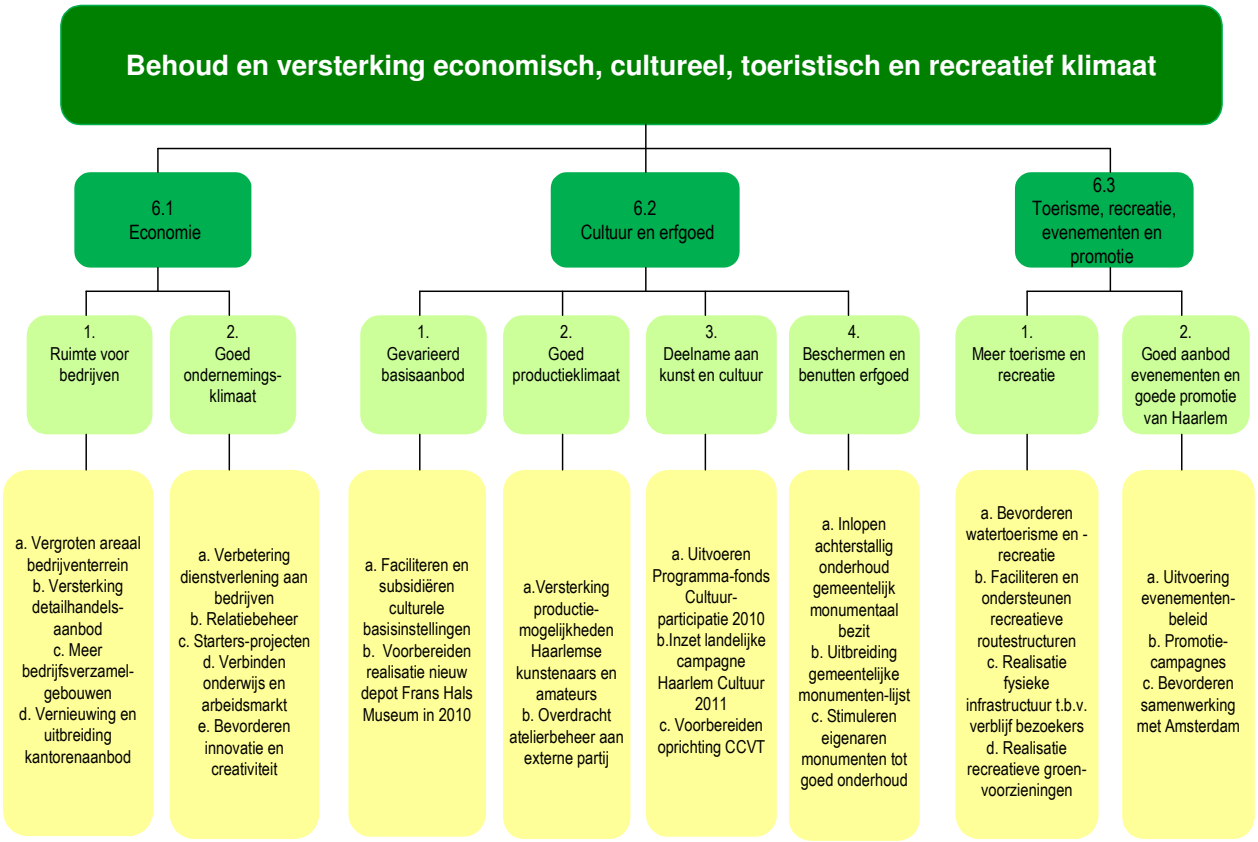

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Behoud en versterking economisch, cultureel, toeristisch en recreatief klimaat.

Haarlem behoort met plek 7 nog steeds tot de top 10 van de Nederlandse steden waarbinnen het aantrekkelijk is om te wonen dankzij o.a. het culturele aanbod (podiumkunsten en musea), de bereikbaarheid van banen en natuurgebieden, het historische en monumentale karakter van de stad en de kwaliteit van het culinaire aanbod.
Op basis van het in 2010 gehouden Nederlands Toeristisch Imago onderzoek is Haarlem de meest sfeervolle stad van Nederland boven de grote rivieren en bezet de derde plaats in Nederland in deze categorie. Met musea en cultureel erfgoed scoort Haarlem hoog in de ranking van de 18 steden met respectievelijk een derde en een vierde plek. Haarlem is de Meest Gastvrije Stad van Nederland in 2010 boven de grote rivieren geworden en bezet de tweede plek in Nederland. Bezoekers beoordeelden de stad onder andere op vriendelijkheid, horeca, veiligheid, architectuur en bereikbaarheid.

De brand in parkeergarage de Appelaar in oktober 2010 leidt tot een langdurige sluiting. Dit heeft helaas negatieve gevolgen voor de bezoekersaantallen aan de nabijgelegen horecagelegenheden en culturele instellingen.

De Haarlemse ondernemers beoordeelden het algemene ondernemingsklimaat in 2010 als ruim voldoende (6,6), al is de gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers voor verbetering vatbaar, bijv. door digitalisering, minder regels en meer service.

Haarlem is in de sociaal-economische index uit de Atlas voor Gemeentes vanaf 2009 gestegen van de 16e naar de 13e plek gezien de gunstige ontwikkeling ten opzichte van andere gemeentes van de werkgelegenheid (in groeisectoren) en de werkloosheid. Vergeleken met andere gemeentes heeft Haarlem een hoog opgeleide beroepsbevolking (44%) en een hoge arbeidsparticipatie (72%).

De kansen die er liggen in het aantrekken van bezoekers worden in Haarlem volop benut. Dit heeft er toe geleid tot dat Haarlem als een van de weinige steden een stijging had in het recessiejaar 2009 van het aantal dagbezoeken van Nederlandse toeristen en wel met 173.000. Dit was voldoende om het verlies aan buitenlandse toeristen van 127.000 op te vangen. In de agglomeratie Haarlem ligt het aantal overnachtingen t/m september 2010 zelfs boven die van 2008 aldus de recessiemonitor uit 2010. Op het Patronaat na zijn de streefbezoekersaantallen van de cultuurpodia en de musea in 2010 gehaald.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Plaats in rangorde woonaantrekkelijkheidsindex[1]	5e (2005)	3e (2007) 7e (2008) 7e (2009)	≤5e	7e	Atlas voor Gemeenten

[1] De woonaantrekkelijkheidsindex laat zien hoe aantrekkelijk een gemeente wordt gevonden om te wonen (wat weer een belangrijke indicator is voor het vestigingsklimaat voor ondernemers) in de in rangorde van de 50 grootste gemeenten (score 1 = beste, score 50 = slechtste). In de index zijn acht factoren opgenomen: de bereikbaarheid van banen, het culturele aanbod (podiumkunsten), veiligheid, het aandeel koopwoningen in de woningvoorraad, de bereikbaarheid van natuurgebieden, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit en het historische karakter van de stad (% woningen gebouwd voor 1945). De score op deze index is daarmee niet alleen afhankelijk van de inspanningen van programma 6, maar ook van andere programma's, in het bijzonder de programma's 2, 5 en 8.

Beleidsveld 6.1 Economie

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Ruimte voor bedrijven	**Wat hebben we bereikt?** Er is meer ruimte beschikbaar gekomen voor nieuwe bedrijven in de Waarderpolder.	☺
2. Goed ondernemingsklimaat	**Wat hebben we bereikt?** Versterking ondernemersloket door digitalisering, meer service en minder regels.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Jaarlijkse banengroei in procenten	- 1,6% (2005)	+ 2,7% (2007) + 2% (2008) - 0,1% (2009)	+ 1,9%	-1,4%	LISA Vestigingenregister
2. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over ondernemingsklimaat (zie specificatie hieronder)	6,3 (2005)	6,7 (2007)	6,6	6,6	Benchmark Ministerie van Economische Zaken

De banenkrimp in 2010 met 1,4% wijkt af van de streefwaarde van 1,9% groei vooral door het effect van het recessiejaar 2009 op de economie van Haarlem.
De ondernemers in Haarlem zien dat er kansen zijn benut de afgelopen jaren. Uit de onderstaande tabel uit de benchmark ondernemersklimaat van het ministerie van Economische Zaken blijkt dat het

algemene oordeel over de waardering van het ondernemingsklimaat in Haarlem in 2010 met bijna 5% is gestegen ten opzichte van de eerste meting in 2005 van voldoende (6,3) tot een ruime voldoende (6,6).
Bij de fysieke (beschikbare bedrijfsruimte en bereikbaarheid) randvoorwaarden waarbinnen de ondernemer werkt, is het oordeel hoger dan bij de niet fysieke. Met name duidelijkheid gemeentelijk beleid/regels en dienstverlening scoren nog niet voldoende. Het nieuwe speerpunt voor minder regels en meer service en relatiebeheer sluit hier goed op aan.

	Nulmeting 2005	Eindmeting 2010	Ontwikkeling
Algemene ondernemersbeoordeling ondernemingsklimaat Haarlem	**6,3**	**6,6**	**+ 0,3**
Fysieke indicatoren			
Beschikbare ruimte voor bedrijven	6,3	6,7	+ 0,4
Bereikbaarheid per auto	6.6	6.9	+ 0,3
Parkeermogelijkheden	5,9	6,3	+ 0,4
Bereikbaarheid per openbaar vervoer	6,6	6,8	+ 0,2
Veiligheid omgeving bedrijfspand	6,6	6,7	+ 0,1
Staat van de openbare ruimte	6,5	6,7	+ 0,2
Ontwikkeling en Herstructurering bedrijfslocaties	5,8	6,5	+ 0,7
Niet fysieke indicatoren			
Startersbeleid	6,1	6,3	+ 0,2
Promotie- en acquisitiebeleid	5,9	5,9	-
Arbeidsmarktbeleid	6,0	6,4	+ 0,4
Kwaliteit gemeentelijke dienstverlening	5,5	5,8	+ 0,3
Duidelijkheid gemeentelijke organisatie	5,7	6,0	+ 0,3
Duidelijkheid gemeentelijk beleid/regelgeving	5,8	5,7	- 0,1
Aandacht voor verbeteren ondernemingsklimaat	5,3	5,8	+ 0,5

Ontwikkeling aantal banen Haarlem naar sector, 2009/2010

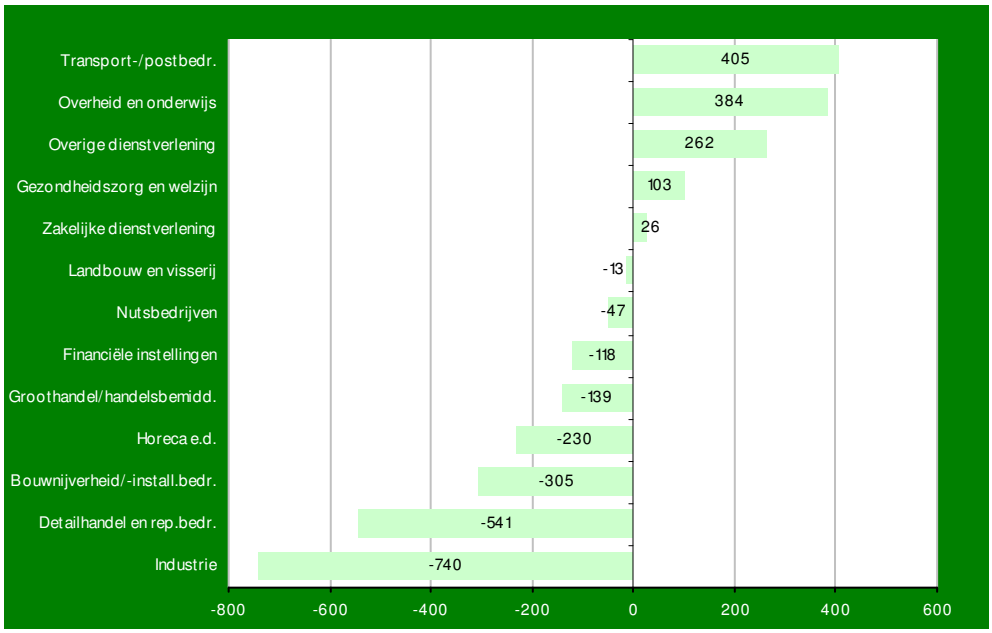

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Vergroten areaal bedrijventerrein	**Wat hebben we gedaan?** Het bouwrijp maken van de Noordkop in de Waarderpolder is in 2010 voorbereid, de kavels en de aanleg van de openbare ruimte volgen. Na voltooiing wordt 4,5 ha bedrijfsgrond aan de Waarderpolder toegevoegd. **Wat hebben we niet gedaan?** Op het terrein Nieuwe Energie in de Waarderpolder verloopt de herontwikkeling niet in het tempo zoals oorspronkelijk bedoeld was door vertraging bij de ontwikkelaar van dit terrein.	😐
1b. Versterking detailhandelsaanbod	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is gestart met de uitbreiding van het winkelcentrum Marsmanplein. Dit zal leiden tot een toekomstigbestendige winkelconcentratie in Haarlem-Noord. **Wat hebben we niet gedaan?** De ontwikkeling van de uitbreiding van het winkelcentrum Schalkwijk verliep niet zoals oorspronkelijk bedoeld was. Het college heeft inmiddels afscheid genomen van de ontwikkelaar en besloten tot een doorstart van de uitbreiding van het winkelcentrum Schalkwijk in fasen met de vereniging van eigenaren.	😐
1c. Meer bedrijfs-verzamelgebouwen	**Wat hebben we gedaan?** Aan de Spaarne oever in de Waarderpolder is het gebouw de Rode Baronnen ontwikkeld en volledig gevuld met gebruikers en eigenaren. Het gebouw de Blauwe Baronnen is in ontwikkeling en inmiddels voor 40% verkocht. De creatieve broedplaats Gonnetstraat 26 is in 2010 opgeleverd en in gebruik genomen.	☺
1d. Vernieuwing en uitbreiding kantorenaanbod	**Wat hebben we gedaan?** De vernieuwing van het kantooraanbod van de overheidsector loopt volgens planning. Het duurzame gemeentelijke stadskantoor aan de Raaks wordt in 2011 opgeleverd en de duurzame herontwikkeling van het provinciekantoor aan het Houtplein is gestart. In bestaande kantoren in Schalkwijk is het provinciale apparaat tijdelijk gehuisvest tot het Houtplein wordt opgeleverd. **Wat hebben we niet gedaan?** Door de gevolgen van de recessie is er vertraging ontstaan in de realisering van het nieuwe kantooraanbod voor de marktsector. In het laatste kwartaal van 2010 wordt in de recessiemonitor wel weer een voorzichtig aantrekkende markt binnen het bestaande aanbod geconstateerd.	😐
2a. Verbetering dienstverlening aan bedrijven	**Wat hebben we gedaan?** Versterking ondernemersloket door digitalisering, meer service en minder regels.	☺
2b. Relatiebeheer	**Wat hebben we gedaan?** Het relatiebeheer van de gemeente met de partners in de stad (Kamer van Koophandel, MKB, VNO-NCW en lokale belangenbehartigers) vindt in gestructureerde vorm plaats, door diverse overleggen. Daarnaast worden op bestuurlijk niveau Haarlemse ondernemers frequent bezocht, waarbij ook raadsleden worden uitgenodigd.	☺
2c. Startersprojecten	**Wat hebben we gedaan?** De startersprojecten uit de startersnota 2009 zijn volgens planning uitgevoerd. Het aantal (door)starters lag in 2010 250 hoger dan in 2009.	☺
2d. Verbinden onderwijs en arbeidsmarkt	**Wat hebben we gedaan?** Het succesvolle platform arbeidsmarkt en onderwijs (http://www.pao-zkh.nl) waarin de gemeente participeert heeft de nodige activiteiten ondernomen waardoor Onderwijsinstellingen en Ondernemers elkaar beter weten te vinden aan de voorkant van de arbeidsmarkt. Dit draagt bij aan de relatief lage cijfers van de (jeugd)werkloosheid in Haarlem en voorkomt knelpunten in de toekomstige krappe arbeidsmarkt.	☺
2e. Bevorderen innovatie en creativiteit	**Wat hebben we gedaan?** Met de toekenning van de subsidie voor het project Nieuwe energie op de creatieve as is de start van de creatieve broedplaats aan de Gonnetstraat 26 mogelijk geworden. Ook vond er voor 250 Haarlemse (cultureel) ondernemers het tweede symposium NieuwHaarlem plaats, ter stimulering van nieuw ondernemerschap en innovatie.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal hectare nieuw geherstructureerd bedrijventerrein[1]	0 (2004)	0,5 (2007) 3,5 (2008) 5 (2009)	3,5	3,5	Gemeentelijke registratie
1b. Oplevering herstructurering en uitbreiding wijkwinkelcentra in m²	0 (2005)	0 (2007) 0 (2008) 0 (2009)	Westergracht 8.000	0	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal m² nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen[1]	0 (2004)	3.500 (2007) 3.000 (2008) 6.564 (2009)	≥ 3.000	≥ 3.000	Gemeentelijke registratie
1d. Aantal m² nieuwe kantoren per jaar[1]	0 (2005)	3.500 (2007) 3.500 (2008) 0 (2009)	≥ 3.500	0	Gemeentelijke registratie
2a. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid ondernemers over gemeentelijke dienstverlening	5,5 (2005)	5,7 (2007) n.v.t. (2008) n.v.t. (2009)	6,7	5,8	Benchmark ministerie van Economische Zaken
2b. Aantal nieuwe (door)starters[1]	0 (2005)	214 (2007) 100 (2008) 500 (2009)	100	250[2]	Gemeentelijke registratie/Kamer van Koophandel
2e. Aantal nieuwe arbeidsplaatsen in de creatieve industrie	0 (2007)	3.400 (2007) 3.405 (2009)	50	p.m.[3]	Onderzoek Immovator in metropoolregio

[1]De gekozen indicatoren betreffen conform de afspraken met het Rijk productie-eenheden voor de periode 2005-2010.
[2] Door de nieuwe handelsregisterwet zijn meer ondernemingen/beroepsgroepen verplicht zich in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Hierdoor ontstaat een trendbreuk in de gegevens die met de jaren hiervoor niet goed te vergelijken zijn.
[3] Uitslag mei 2011.

Beleidsveld 6.2 Cultuur en Erfgoed

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Gevarieerd basisaanbod	**Wat hebben we bereikt?** Haarlem heeft een meer dan voldoende basisinfrastructuur cultuur voor een provinciehoofdstad van deze omvang en daarnaast enige kenmerkende evenementen en festivals.	☺
2. Goed productieklimaat	**Wat hebben we bereikt?** Er zijn voldoende ateliers en broedplaatsen voor kunstenaars in vergelijking tot landelijke cijfers.	☺
3. Deelname aan kunst & cultuur	**Wat hebben we bereikt?** De bezoekersaantallen van veel culturele instellingen zijn goed te noemen en inwoners van Haarlem waarderen het aanbod met een mooi rapportcijfer.	☺
4. Beschermen en benutten erfgoed	**Wat hebben we bereikt?** De aanwijzing van gemeentelijke monumenten is verder ter hand genomen. Voor eigenaren van monumenten is een zogenaamde 'toolkit' in voorbereiding, waarmee monumenten duurzaam kunnen worden gewijzigd. Er is gestart met de opnamerapporten van gemeentelijke monumenten. **Wat hebben we niet bereikt?** De Verordening Haarlemse Monumentenlening is vertraagd.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod in Haarlem (rapportcijfer)	7,4 (2007)	7,4 (2008) 7,4 (2009)	≥7,5	7,1	Omnibusonderzoek
2. Aantal gesubsidieerde amateurverenigingen	62 (2005)	61 (2007) 54 (2008) 59 (2009)	≥61	59	Gemeentelijke registratie
2. Aantal leden amateurverenigingen	2.226 (2005)	≥2.200 (2007) 2.189 (2008) 2.165 (2009)	≥2.150	2.155	Gemeentelijke registratie

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
3. Aantal bezoekers Philharmonie (x 1000)[1]	30 (1999)[2]	74 (2007) 82 (2008) 67 (2009)	≥75	77	Philharmonie
3. Aantal bezoekers Stadsschouwburg (x 1000)[1]	90 (2002)[2]	- (2007) 52 (2008) 81 (2009)	≥50	68	Stadsschouwburg
3. Aantal bezoekers Toneelschuur (x 1000)[1]	64 (2002)[2]	124 (2007) 109 (2008) 126 (2009)	≥110	124	Toneelschuur
3. Aantal bezoekers Patronaat (x 1000)	65 (2002)[2]	136 (2007) 137 (2008) 134 (2009)	≥120	110[3]	Patronaat
3. Aantal cursisten Muziek-centrum Zuid-Kennemerland en H'art	1.866 (2005)	3.155 (2007) 3.401 (2008) 2.672 (2009)	≥2.900	3.181	H'art en Muziekcentrum Zuid-Kennemerland
3. Aantal bezoekers Frans Hals Museum en De Hallen Haarlem (x 1000)	105 (2005)	113 (2007) 139 (2008) 131 (2009)	≥105	122	Frans Hals Museum De Hallen Haarlem
3. Aantal bezoekers Teylers Museum (x 1000)	95 (2006)	78 (2007) 90 (2008) 120 (2009)	≥70	102	Teylers Museum
3. Aantal leden bibliotheek (x 1000)	42 (2006)	41 (2007) 39 (2008) 40 (2009)	≥41	39[4]	Bibliotheek Haarlem en omstreken
3. Aantal bezoeken (fysiek en digitaal) aan bibliotheek (x 1000)	Ca. 1.080 (2006)	≥1.080 (2007) ≥1.080 (2008) ca 1.067 (2009)	≥1.100	1.045[4]	Bibliotheek Haarlem en omstreken

[1] Bij deze podia worden de bezoekersaantallen niet per kalenderjaar maar per seizoen bijgehouden. Zo hebben gegevens over het jaar 2010 betrekking op het seizoen 2009/2010.
[2] Bij deze podia is voor de nulmeting het laatste seizoen/ jaar in het oude gebouw gekozen.
[3] Het Patronaat heeft minder activiteiten georganiseerd in 2010; de omzet per bezoeker is verhoogd.
[4] Het ledenbestand van de bibliotheek is in voorjaar 2010 opgeschoond. Het tweede cijfer is een optelling van het aantal fysieke bezoeken (ca. 596.000) aan de vestigingen en het totale aantal digitale bezoeken (ca. 449.000), beide van leden en niet-leden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Faciliteren en subsidiëren culturele basisinstellingen	**Wat hebben we gedaan?** De culturele basisinstellingen zoals opgenomen in de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 zijn gefaciliteerd en gesubsidieerd.	☺
1b. Voorbereiden realisatie nieuw depot Frans Hals Museum in 2010	**Wat hebben we gedaan?** Met ingang van najaar 2011 wordt het depot voor het Frans Hals Museum in een verzamelgebouw gehuurd in Amsterdam-West. Het hoofdgebouw van het museum wordt gesaneerd van asbest en de depotcollectie wordt schoongemaakt.	☺
2a. Versterking productie-mogelijkheden Haarlemse kunstenaars en amateurs	**Wat hebben we gedaan?** Haarlem voert een actief kunstenaarsbeleid, met meer dan 80 ateliers in eigen beheer en voldoende ondersteuningsmogelijkheden voor producties via het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem. In vergelijking tot landelijke cijfers zijn er voldoende (tijdelijke) ateliers beschikbaar. Het Platform voor Kunsten 37PK zorgt voor een actiever gebruik van werkruimten door op te treden als middelaar tussen kunstenaars en ateliers. Op de Houtmarkt en in het voormalige postkantoor aan de Gedempte Oude Gracht zijn broedplaatsen gerealiseerd.	☺
2b. Overdracht atelierbeheer aan externe partij	**Wat hebben we gedaan?** Het atelierbeheer blijft bij de gemeente. **Wat hebben we niet gedaan?** Het atelierbeheer wordt niet overgedragen.	☹
3a. Uitvoeren nationaal Programmafonds Cultuurparticipatie 2010	**Wat hebben we gedaan?** Via het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem zijn tientallen projecten ondersteund, gericht op de pijlers cultuureducatie, amateurkunst en volkscultuur.	☺

Prestatie		2010
3b. Inzet landelijke campagne 'Haarlem Cultuur 2011'	**Wat hebben we gedaan?** Deze campagne is afgeblazen. Hiervoor in de plaats is het beeldmerk van Haarlem in gebruik bij vele instellingen, ook culturele. City Marketing Haarlem voert de regie over de jaarlijkse campagnes voor Haarlem. **Wat hebben we niet gedaan?** De campagne 'Haarlem Cultuur 2011' wordt niet uitgevoerd.	☹
3c. Voorbereiden oprichting CCVT	**Wat hebben we gedaan?** De gemeenschappelijke regeling Muziekcentrum Zuid-Kennemerland is opgeheven. De fusie van de drie partners in het CCVT is in voorbereiding en zal naar verwachting in 2011 een feit zijn.	☺
4a. Inlopen achterstallig onderhoud gemeentelijk monumentaal bezit	**Wat hebben we gedaan?** De restauratie van de volgende objecten is gestart c.q. afgerond: molens, stadhuis, regentenkamer Schoterburcht, Amsterdamse Poort, De Waag, woning Spaarndam, Haarlemmerhout.	☺
4b. Voortzetting uitbreiding gemeentelijke monumentenlijst	**Wat hebben we gedaan?** Er zijn nu bijna 1.500 gemeentelijke monumenten aangewezen. Dit project wordt in 2012 afgerond.	☺
4c. Stimuleren eigenaren monumenten tot goed onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** De informatie op de gemeentelijke website is verbeterd. Er zijn informatieavonden georganiseerd over duurzaamheid bij monumenten. **Wat hebben we niet gedaan?** De goedkope lening voor eigenaren van gemeentelijke monumenten is nog niet gereed.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal instellingen met budgetfinanciering	0 (2007)	1 (2008) 2 (2009)	6	4	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal instellingen die code cultural governance hanteren	0 (2007)	4 (2008) 8 (2009)	6	8	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal aanvragen Cultuursimulerings-fonds (CSF)	93 (2006)	129 (2007) 97 (2008) 125 (2009)	150	139	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal toekenningen CSF	47 (2006)	79 (2007) 65 (2008) 95 (2009)	80	95	Gemeentelijke registratie
4b. Aanwijzing gemeentelijke monumenten	Ca. 60 (2007)	0 (2008) 630 (2009)	250	865	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 6.3 Toerisme, Recreatie, Evenementen en Promotie

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Meer toerisme en recreatie	**Wat hebben we bereikt?** Het verblijfstoerisme in Haarlem is in 2010 gestegen, er bleven meer bezoekers slapen. Het aantal toeristische overnachtingen komt in 2010 uit op circa 281.000. Dit is een groei van 8.000 overnachtingen ten opzichte van 2009 (bron: opgave toeristenbelasting). Over het toeristisch dagbezoek in 2010 zijn nog geen cijfers beschikbaar.	☺

Doel		2010
2. Goed aanbod evenementen en goede promotie van Haarlem	**Wat hebben we bereikt?** De vele succesvolle evenementen en festivals dragen bij aan de profilering van Haarlem. Op basis van het gehouden Nederlands Toeristisch Imago onderzoek is Haarlem de meest sfeervolle stad van Nederland boven de Nederlandse grote rivieren en bezet de derde plaats in Nederland in deze categorie. Met musea en cultureel erfgoed scoort Haarlem hoog in de ranking van de 18 steden met respectievelijk een derde en vierde plaats. **Wat hebben we niet bereikt?** Haarlem's titel van Meest Gastvrije Stad van Nederland is in 2010 naar 's-Hertogenbosch gegaan, omdat Haarlem minder goed scoorde op bereikbaarheid.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal toeristische dagbezoekers (x 1.000)	930 (2005)	1.089 (2007) 1.120 (2008) 1.163 (2009)	1.030	1.234	Continu Vakantie Onderzoek (CVO)
1. Aantal verblijfstoeristen (x 1.000)	220 (2005)	286 (2007) 289 (2008) 273 (2009)	240	281	Gemeentelijke toeristenbelasting
2. Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid bezoekers grote evenementen	7 (2008)	7,7 (2009)	7,3	n.b.[1]	Externe monitoring in samenwerking met KvK Amsterdam via I&O Research

[1] Met ingang van het jaar 2010 wordt dit onderzoek niet meer uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Bevorderen watertoerisme en –recreatie	**Wat hebben we gedaan?** In de kansenkaart voor watertoerisme in Haarlem is versterking van de daarvoor benodigde infrastructuur mogelijk. Zo is provinciale subsidie toegekend voor de aanleg van een steiger voor de riviercruisevaart in het Spaarne langs de Spaarndamseweg.	☺
1b. Faciliteren en ondersteunen recreatieve routestructuren	**Wat hebben we gedaan?** Het fietsroutenetwerk Zuid-Kennemerland is in 2010 geopend.	☺
1c. Realisatie fysieke infrastructuur t.b.v. verblijf bezoekers	**Wat hebben we gedaan?** Voor de uitbreiding van de hotelcapaciteit c.a. is de startnotie hotelbeleid in 2010 door het college vastgesteld. Na verwerking van de inspraakresultaten zal het hotelbeleid aan de raad worden voorgelegd.	☺
1d. Realisatie recreatieve groenvoorzieningen	**Wat hebben we gedaan?** Het in 2009 geopende Adventurepark bij Saplaza in de Veerpolder wordt goed bezocht. Nieuwe recreatieve voorzieningen in het gebied zijn in voorbereiding.	☺
2a. Uitvoering evenementenbeleid	**Wat hebben we gedaan?** De vele Haarlemse evenementen en festivals zijn goed bezocht. Met de nationale inhuldiging van de wintersporters Vancouver, de eerste Haarlemse Shoppingnight, het 2Generations Festival Veerplas, het Zango festival, Streetcanvas en het Madness and Arts Festival zijn er in 2010 zes nieuwe evenementen en festivals georganiseerd. Deze nieuwe evenementen dragen ook bij aan de profilering van Haarlem. **Wat hebben we niet gedaan?** De Haarlemse basketballweek is niet doorgegaan.	☺

Prestatie		2010
2b. Promotiecampagnes	**Wat hebben we gedaan?** De gemeenschappelijke website portal www.haarlem.nl van de gemeente Haarlem en City Marketing Haarlem is gelanceerd. Voor deze gelegenheid is de website van City Marketing Haarlem vernieuwd en is er een nieuwe promotiefilm van Haarlem uitgebracht. Deze draagt bij aan het verspreiden van het Haarlems imago: oorspronkelijkheid, kwaliteit en menselijke maat. Binnen VVV Nederland zal de nieuwe site van Haarlem als voorbeeld voor alle andere Nederlandse steden gebruikt gaan worden. In 2010 is de promotiecampagne Haarlem Winkelstad gehouden. De eerste Haarlemse Shoppingnight in 2010 was succesvol. **Wat hebben we niet gedaan?** De promotiecampagne Haarlem Cultuur 2011 is afgeblazen.	☺
2c. Bevorderen samenwerking met Amsterdam	**Wat hebben we gedaan?** Om de samenwerking met Amsterdam te bevorderen is geïnvesteerd in regionale samenwerkingsverbanden zoals PRES, Amsterdam Partners, Amsterdam Bezoeken, Holland Zien, Creative Cities Amsterdam Area. Ook is deelgenomen aan de Kenniskring Amsterdam, met als doel eveneens samenwerking en uitwisseling.	☺

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie*	Rekening 2009	2010 Primaire begroting	2010 Begroting na wijziging	2010 Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
6.1	Economie	901	1.081	1.322	1.967
6.2	Cultuur en erfgoed	28.994	26.263	26.549	26.840
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie	2.516	1.402	1.419	1.972
	Totaal lasten	**32.411**	**28.746**	**29.289**	**30.779**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
6.1	Economie	375	-	-	639
6.2	Cultuur en erfgoed	451	584	1.306	1.349
6.3	Toerisme, recreatie, evenementen en promotie	948	150	125	605
	Totaal baten	**1.773**	**734**	**1.431**	**2.593**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**30.638**	**28.012**	**27.858**	**28.186**
	Toevoeging aan reserves				
	Reserve omslagwerken waarderpolder				138
	Reserve archeologisch onderzoek				37
	Totaal toevoeging aan reserves	**694**	**138**	**195**	**175**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve (bestemming rekeningresultaat 09 afschrijving)				184
	Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen				106
	Totaal onttrekking aan reserves	**1.062**	**0**	**184**	**291**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**30.269**	**28.150**	**27.868**	**28.071**

Analyse saldo programma

Het programma Economie, cultuur, toerisme en recreatie sluit met een nadelig saldo van € 28.071.000. Dit is € 203.000 nadeliger dan het geraamde saldo.

Dit wordt o.m. veroorzaakt door de uitbetaling van een restant huursubsidie schouwburg 2009-2010 van € 126.000 en als gevolg van diverse kleinere posten. Samenvattend zijn er geen financiële bijzonderheden te melden.

Programma 7 Werk en Inkomen

Commissie	Samenleving
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Sociale Zaken
Afdeling(en)	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

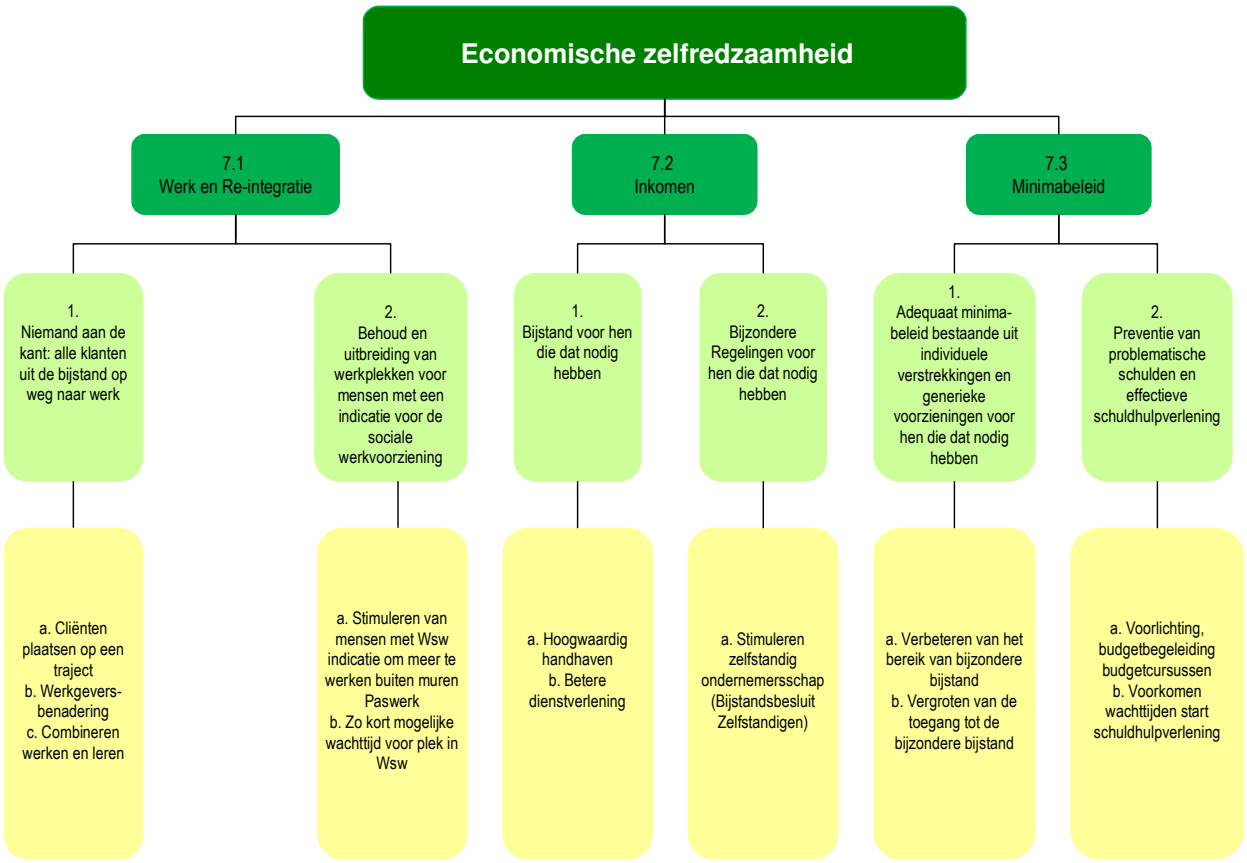

Wsw = Wet Sociale Werkvoorziening

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Economische zelfredzaamheid.

Het programma 7 ondervindt de gevolgen van de economische recessie en de bezuinigingen bij het Rijk. Het uitkeringenbudget is lopende het jaar door het Rijk verlaagd, terwijl ook de middelen voor re-integratie en participatie sterk teruglopen. De doorlopende kosten van work-firsttrajecten met verloning hebben een groot beslag gelegd op de middelen in 2010. Als gevolg daarvan hebben wij de overige re-integratieactiviteiten voor een belangrijk gedeelte moeten beperken. De dempende werking die het Workfirstprogramma begin dit jaar nog had op het bestand van de Wet Werk en Bijstand (WWB) is tenietgedaan terwijl de invoering van de Wet Investeren Jongeren (WIJ) een veel grotere toeloop liet zien dan door het Rijk was becijferd. Door deze factoren is het overschot op de uitkeringen (budget Rijk – uitgaven uitkeringen WWB-WIJ) teruggelopen tot € 2,5 miljoen.
Hiermee behoort de gemeente Haarlem in 2010 nog wel tot de 25% van de gemeenten waar een overschot bestaat.

In 2010 zijn 527 werkzoekenden vanuit de bijstand aan het werk gegaan, waarvan 84 na bemiddeling door Bureau &Werk en 53 vanuit het Workfirstprogramma.

Vanwege de recessie kende 2010 een lage uitstroom uit de Instroom en Doorstroom - banen (ID) naar regulier werk en was de uitstroom naar begeleid werken vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) eveneens zeer beperkt.
Meer mensen deden een beroep op de Schuldhulpverlening, waardoor het klantenbestand oploopt. Het hogere beroep op de bijzondere bijstand en minimaregelingen heeft geleid tot een aanvulling van de beschikbare budgetten. Meer Haarlemmers die van een minimum uitkering moeten rondkomen maken aanspraak op deze voor hen in het leven geroepen regelingen.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Aantal bijstandsontvangers als percentage van de potentiële beroepsbevolking: plaats in rangorde 50 grootste gemeenten[1]	18 (2006)	15 (2007) 16 (2008) 16 (2009)	≤ gemiddelde G50	16	Atlas voor Gemeenten
Percentage huishoudens met inkomen < 105% van het sociaal minimum: plaats in rangorde 50 grootste gemeenten[1]	16 (2006)	15 (2007) 14 (2008) 14 (2009)	≤ gemiddelde G50	14	Atlas voor Gemeenten

[1] Positie 1 = laagste % (gunstig), positie 50 = hoogste % (ongunstig). Gemiddelde % bijstandsontvangers G50 in 2010 ligt tussen positie 40 en positie 41, gemiddelde % huishoudens met inkomen < 105% sociaal minimum ligt in 2010 tussen positie 36 en positie 37.

Beleidsveld 7.1 Werk en Re-integratie

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Niemand aan de kant: alle klanten uit de bijstand op weg naar werk	**Wat hebben we bereikt?** Ondanks de economische ontwikkelingen en teruglopende budgetten zit 75% van onze klanten op een traject. **Wat hebben we niet bereikt?** De economische ontwikkelingen en de beperking van de beschikbare budgetten zijn sterk van invloed op de mogelijkheden om klanten op een passend traject te plaatsen of een baan met een verloningsconstructie aan te bieden.	😐
2. Behoud en uitbreiding van werkplekken voor mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 is het aantal plaatsen in de Sociale Werkvoorziening licht toegenomen van 705 naar 729. De instroom bedraagt over 2010 119 WSW-ers. Dit is een gevolg van het opheffen van de vacaturestop over 2009, de groei van de toegekende sterkte en het grote aantal SW medewerkers dat in 2010 regulier is uitgestroomd. Als effect hiervan is tevens de lengte van de wachtlijst sterk teruggedrongen.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal bijstandscliënten 18-64 jaar	3.147 (2006)	2.613 (2007) 2.458 (2008) 2.453 (2009)	2.975	2.831	Gemeentelijke registratie
2. Aantal werkplekken sociale werkvoorziening	692 (2006)	695 (2007) 719 (2008) 705 (2009)	715	729	Gemeentelijke registratie

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Cliënten plaatsen op een traject	**Wat hebben we gedaan?** 75% van onze klanten zit op een passend traject, waarbij de klant actief begeleid wordt om (een) stap(pen) te maken op de participatieladder. Hierdoor ontstaat een betere kans om zich te ontplooien en mogelijke kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. **Wat hebben we niet gedaan?** Hoewel het werkdeel in het participatiebudget meer dan volledig is uitgenut zorgt een verdere verlaging van het budget in 2011 er voor dat in de 2e helft van 2010 er maatregelen zijn genomen om toekomstige overschrijdingen, waarbij geen aanspraak meer gedaan kan worden op bestemde reserveringen, te voorkomen. Hierdoor wordt aan een gedeelte van onze klanten geen traject aangeboden.	☺
1b. Werkgeversbenadering	**Wat hebben we gedaan?** Onze werkgeversbenadering in de vorm van Bureau & Werk, onderdeel van de hoofdafdeling SoZaWe, heeft 84 kandidaten geplaatst (incl. alle vormen van arrangementen &Werk). In bemiddeling zijn nog 125 kandidaten. **Wat hebben we niet gedaan?** Het streven van 100 plaatsingen op 300 aanmeldingen is niet volledig gehaald. De hoeveelheid aanmelding en plaatsingen is de afgelopen jaren wel toegenomen.	😐
1c. Combineren werken en leren	**Wat hebben we gedaan?** Inzet is gepleegd in het acquireren van stages bij reguliere werkgevers, het ontwikkelen van het leerwerkloket, uitvoering geven aan de wet WIJ door het aanbieden van WerkleerAanbod aan jongeren via het Jongerenloket. Op deze manier zijn 103 leerwerktrajecten tot stand gekomen. **Wat hebben we niet gedaan?** Door een mismatch tussen vraag en aanbod van stageplaatsen voor werkzoekenden binnen de gemeente (vraag veelal MBO+ niveau, aanbod MBO-) zijn er onvoldoende leerwerktrajecten voor werkzoekenden tot stand gekomen. Door de beperkte financiële middelen is een verdere ontwikkeling van leerwerktrajecten gestagneerd.	☹
2a. Stimuleren van mensen met Wsw indicatie om meer te werken buiten muren Paswerk	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 heeft de focus binnen Paswerk gelegen op het laten maken van een stap op de werkladder van zoveel mogelijk medewerkers. Dit heeft mede geleid tot circa 70 medewerkers meer buiten de beschutte werkomgeving dan in 2009. **Wat hebben we niet gedaan?** De streefwaarde voor 2010 was 7% van het aantal Wsw-klanten. Dit is over 2010 niet gerealiseerd. Het accent ligt tot nu toe op werken buiten de muren door middel van detacheringen. Deze zijn voor het exploitatieresultaat van Paswerk aantrekkelijker dan begeleid werken.	😐
2b. Zo kort mogelijke wachttijd voor plek in Wsw / aantal klanten op wachtlijst	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 zijn alle klanten die op de wachtlijst stonden gesproken. Mede daardoor is de wachtlijst opgeschoond. Omdat de klanten op de wachtlijst bekend waren kon er snel worden gereageerd op ontstane ruimte binnen de taakstelling en is de wachtlijst teruggedrongen. Dit heeft ertoe geleid dat veel klanten doorgestoomd zijn binnen de organisatie.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Percentage WWB-cliënten dat een traject volgt	40% (2006)	54% (2007) 71% (2008) 83% (2009)	80%	75%	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal cliënten geplaatst via werkgeversbenadering	48 (2008)	71 (2009)	100	84	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal cliënten geplaatst op een leerwerkplek	0 (2006)	27 (2007) 75 (2008) 36 (2009)	250	103	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal deelnemers aan Work First	221 (2006)	168 (2007) 233 (2008) 476 (2009)	300	129	Gemeentelijke registratie

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2a. Percentage Wsw-cliënten dat begeleid werkt	2% (augustus 2007)	0% (2007) 3% (2008) 1% (2009)	7%	1%	Paswerk
2b. Gemiddelde wachttijd WSW	2 jaar (2006)	2 jaar (2007) 2 jaar (2008) 2 jaar (2009)	1 jaar	< 2 jaar	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal cliënten op wachtlijst WSW	270 (mei 2007)	275 (2007) 147 (2008) 267 (2009)	100	155	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 7.2 Inkomen

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Bijstand voor hen die dat nodig hebben	**Wat hebben we bereikt?** Correcte afhandeling van het aantal aanvragen levensonderhoud door het werken met het interne Kwaliteitszorgsysteem. Aandacht voor de rol van poortwachter die de klantmanager heeft, onder meer aan de hand van de fraudescore kaart. 95% van de aanvragen levensonderhoud is afgehandeld binnen de wettelijk gestelde termijn van 56 dagen. In 2009 was dit nog 86%.	☺
2. Bijzondere regelingen voor hen die dat nodig hebben	**Wat hebben we bereikt?** Correcte afhandeling van het aantal aanvragen Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw), Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz) en Wet werk en inkomen kunstenaars (Wwik) door het werken met het interne Kwaliteitszorgsysteem.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal bijstandscliënten 65+	243 (2006)	249 (2007) 281 (2008) 310 (2009)	300	-[1]	Gemeentelijke registratie
1. Preventiequote[2].	37 % (2006)	54% (2007) 53% (2008)	45%	-[2]	CWI
2. Aantal cliënten Bijstandsbeslu zelfstandigen	42 (2006)	36 (2007) 38 (2008) 26 (2009)	65	28	Gemeentelijke registratie

[1] Deze klanten zijn per 1 juli 2008 overgedragen aan de Sociale Verzekering Bank (SVB). Met ingang van 1 januari 2010 hebben alle gemeenten deze klanten moeten overdragen.

[2] De preventiequote betreft het aantal klanten van het CWI/UWV dat een bijstandsaanvraag wil indienen, maar daar op grond van onder andere bemiddeling naar werk of voorliggende voorzieningen vanaf ziet, in verhouding tot het totaal aantal klanten. Met ingang van 2009 worden deze gegevens niet meer door het CWI/UWV bijgehouden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Doel		2010
1a. Hoogwaardig handhaven	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 is een belangrijk project in het kader van fraudebestrijding/handhaving opgepakt, te weten het Project Afwijkende toeslagen. Daarnaast hebben de klantmanagers een training "huisbezoek" gevolgd, gegeven door medewerkers van Fraudebestrijding. In 2010 is in 279 gevallen fraude geconstateerd voor een bedrag van € 932.000.	☺
1b. Betere dienstverlening	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 hebben wij het klantenbestand van 80 klanten kunnen handhaven, de aanvragen, mutaties en beëindigingen ruim binnen de wettelijke termijnen behandeld en voor ruim 80% binnen de doelstelling van vier weken. In 2010 zijn 42 klachten over onze dienstverlening behandeld. **Wat hebben we niet bereikt?** De doelstelling om 90% van de aanvragen in vier weken af te handelen is in 2010 niet gerealiseerd.	😐
2a. Stimuleren zelfstandig ondernemerschap (Bijstandsbesluit Zelfstandigen BBZ))	**Wat hebben we bereikt?** Eind 2010 ontvingen 28 zelfstandigen een uitkering in het kader van de BBZ. Daarnaast is aan 12 startende zelfstandigen een uitkering als aanlooptraject verstrekt en zijn aan 44 andere zelfstandigen een uitkering voor een korte periode levensonderhoud of een geldlening verstrekt. **Wat hebben we niet bereikt?** Door de economische recessie is de doelstelling van 30 trajecten in 2010 niet gerealiseerd.	☹

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Percentage aanvragen bijstandsuitkering binnen vier weken afgehandeld	25% (2006)	47% (2007) 54% (2008) 58% (2009)	90%	72%	Gemeentelijke registratie
1b. Percentage beëindigingen bijstandsuitkering binnen vier weken afgehandeld	33% (2006)	41% (2007) 54% (2008) 77% (2009)	90%	86%	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal trajecten gericht op zelfstandig ondernemer-schap	24 (2006)	14 (2007) 19 (2008) 9 (2009)	30	12	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 7.3 Minimabeleid

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Adequaat minimabeleid bestaande uit individuele verstrekkingen en generieke voorzieningen voor hen die dat nodig hebben	**Wat hebben we bereikt?** 4.300 klanten hebben één of meerdere verstrekkingen in het kader van het minimabeleid c.q. bijzondere bijstand ontvangen. 91% van de aanvragen om bijzondere bijstand en verstrekkingen minimabeleid is binnen de wettelijke termijn van 56 dagen afgehandeld. **Wat hebben we niet bereikt?** Ondanks een verdere toename van het gebruik van de bijzondere bijstand en minimaregelingen, doet een grote groep (38%) rechthebbenden nog steeds geen beroep op de mogelijkheden die er zijn vanwege onbekendheid ermee. Na een dalend percentage in 2009 laat 2010 een stijgend percentage zien.	☺

Doel		2010
2. Preventie van problematische schulden en effectieve schuldhulpverlening	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 zijn diverse preventiemiddelen ingezet waaronder gastlessen in het onderwijs, bijeenkomsten voor intermediairs, voorlichting aan doelgroepen en training/cursussen. De effectiviteit van schuldhulpverlening is verhoogd door het invoeren van aanmeldgesprekken waardoor er geen wachtlijst meer is, de samenwerking met Humanitas in het voortraject en sturen op resultaten. Ook is een convenant met de woningcorporaties gesloten waarbij vroegsignalering en dus het voorkomen van huisuitzetting door schulden het doel is.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1.Percentage Haarlemmers dat denkt recht te te hebben op inkomens-ondersteunende maatregelen maar hier geen beroep op doet vanwege onbekendheid hiermee	41% (2003)	40% (2007) 40% (2008) 29% (2009)	25%	38%	Omnibusonderzoek
1. Aantal toekenningen individuele bijzondere bijstand	1.442 (2006)	1.225 (2007) 1.400 (2008) 1.769 (2009)	1.250	2.275	Gemeentelijke registratie
1. Aantal toekenningen schoolkostenregeling	518 (2006)	813 (2007) 1.467 (2008) 887 (2009)	800	1.321	Gemeentelijke registratie
1. Aantal toekenningen regeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten	1.654 (2008)	1.458 (2009)	1.800	1.911	Gemeentelijke registratie
2. Aantal huisuitzettingen op basis van huurschuld	122 (2005)	95% (2008)	50	n.b.	Gemeentelijke registratie

[1] Huisuitzettingen, gedwongen, op grond van een rechtelijk vonnis. Spaarnelanden heeft nog geen overzicht ter beschikking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Verbeteren van het bereik van de bijzondere bijstand	**Wat hebben we gedaan?** Voor de Minimaregelingen is in 2010 nog meer gezocht naar het vinden van de doelgroepen in de bestaande bestandsgegevens van de diverse gemeentelijke onderdelen. Door de koppeling tussen WMO, SHV, Bijstand en de kwijtschelding van Cosensus heeft ertoe bijgedragen dat we de klanten steeds beter in beeld hebben gekregen. Tevens hebben we deze klanten actief benaderd en een belactie gehouden op het uitblijven van de aanvraag. Ook in 2010 is er wederom ingezet op administratieve lastenverlichting voor de Haarlemse burger en zijn er nog meer aanvragen verzonden met daarop meer vooraf ingevulde gegevens van de klant. Voor alle regelingen zijn de aantallen aanvragen (sterk) gestegen.	☺
1b. Vergroten van de toegang tot de bijzondere bijstand	**Wat hebben we gedaan?** Voor het tweede opvolgend jaar is het bereik van de bijzondere bijstand en de minimaregelingen verder gestegen. Dit blijkt onder meer uit de overschrijdingen van de budgetten op deze regelingen. De toegang tot de Langdurigheidstoeslag is in 2009 verlaagd van vijf jaar naar drie jaar, dit heeft ook in 2010 zijn uitwerking op de toegang tot de Langdurigheidstoeslag. In 2010 is ook de HaarlemPas wederom goed opgezet uitgevoerd en een toename binnen de doelgroep wat direct zijn weerslag heeft op toegang tot de BB.	☺
2a. Voorlichting, budgetbegeleiding, budgetcursussen	**Wat hebben we gedaan?** Gastlessen en theatervoorstelling aan scholen (basis en voortgezet), de Koepel, Paswerk, maatschappelijke organisaties/intermediairen, Cursussen “omgaan met geld” voor klanten met als doel uitstroom. **Wat hebben we niet gedaan?** Nieuw voorlichtingsmateriaal ontwikkeld.	☺

Prestatie		2010
2b. Voorkomen wachttijden start schuldhulpverlening	**Wat hebben we gedaan?** Invoering aanmeldgesprek sinds mei 2010. Elke klant wordt direct gesproken waarbij afspraak wordt gemaakt met het administratieteam van Humanitas. Geen wachtlijst meer. **Wat hebben we niet gedaan?** Criteria aan de poort geformuleerd om te selecteren voor de instroom.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1b. Percentage aanvragen bijzondere bijstand binnen vier weken afgehandeld	26% (2006)	(2007) (2008) 58% (2009)	90%	64%	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal klanten budgetbeheer	706 (2006)	706 (2008) 751 (2009)	840	805	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal deelnemers budgetcursussen	0 (2008)	30 (2009)	160	180	Gemeentelijke registratie
2b. Gemiddelde wachttijd start schuldhulpverlening in weken	0 (2008)	4 (2009)	8	0	Gemeentelijke registratie

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 7 Werk en inkomen*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
7.1	Werk en re-integratie	39.891	33.718	44.162	44.662
7.2	Inkomen	46.191	51.712	48.244	48.425
7.3	Minimabeleid	8.857	7.927	9.613	9.852
	Totaal lasten	**94.938**	**93.357**	**102.019**	**102.940**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
7.1	Werk en re-integratie	37.804	31.885	41.398	41.239
7.2	Inkomen	45.070	43.273	44.594	43.675
7.3	Minimabeleid	1.742	310	705	2.085
	Totaal baten	**84.616**	**75.468**	**86.698**	**86.999**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**10.322**	**17.889**	**15.322**	**15.940**
	Toevoeging aan reserves				
	Algemene reserve				500
	Niet gebruikte gelden minima[2]				300
	Budgetoverheveling (jeugdwerkloosheid)				1.297
	Totaal toevoeging aan reserves	**1.385**	**0**	**2.097**	**2.097**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Landelijk actieplan jeugdwerkloosheid[1]				1.200
	- Naar reserve "niet gebruikte gelden minima"[2]				300
	Reserve Wmo				90
	WWB Inkomensdeel				2.902
	Niet gebruikte gelden minima				200
	Totaal onttrekking aan reserves	**263**	**2.900**	**4.692**	**4.692**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**11.445**	**14.989**	**12.727**	**13.345**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010
2 Bestemming rekeningresultaat 2009

Analyse saldo programma

Het programma Werk en inkomen sluit met een nadelig saldo van € 13.345.000. Dit is € 618.000 nadeliger dan het geraamde saldo.

Beleidsveld inkomen (nadeel ruim € 1,1 miljoen)
De uitgaven voor de bijstand zijn met circa 350.000 euro overschreden; de baten vallen circa 790.000 tegen. In de laatste maanden van 2010 is het aantal bijstandsontvangers harder gestegen dan in de maanden daarvoor. De terugontvangsten bijzondere bijstand ter grootte van circa 450.000 euro stonden ten onrechte hier geraamd; dit is gecorrigeerd. De debiteurenontvangsten waren ruim 250,000 euro lager dan geraamd.

Beleidsveld re-integraite (Nadeel ruim € 650.000)
De uitgaven voor werk en re-integratie zijn met ruim € 350.000 overschreden. Dit komt als gevolg van een afrekening van Vluchtelingenwerk over voorgaande jaren en omdat een te groot deel van het budget voor het Actieplan jeugdwerkloosheid was doorgeschoven naar 2011. De hogere lasten van € 300.000 op het reïntegratie- en inburgeringsdeel van het participatiebudget zijn € 300.000 hoger dan de geraamde kosten.

Beleidsveld minimabeleid (voordeel € 1,1 miljoen)
De baten zijn ruim 1 miljoen euro hoger dan geraamd. Terugontvangsten bijzondere bijstand ter grootte van circa 450.000 euro stonden ten onrechte bij de bijstand geraamd. Er is bovendien circa 600.000 euro terugontvangen van bijstandsontvangers voor wie de gemeente ook pensionkosten betaalt.

Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit

Commissie	Beheer
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Verkeer- en Vervoersbeleid
Afdeling(en)	Wijkzaken

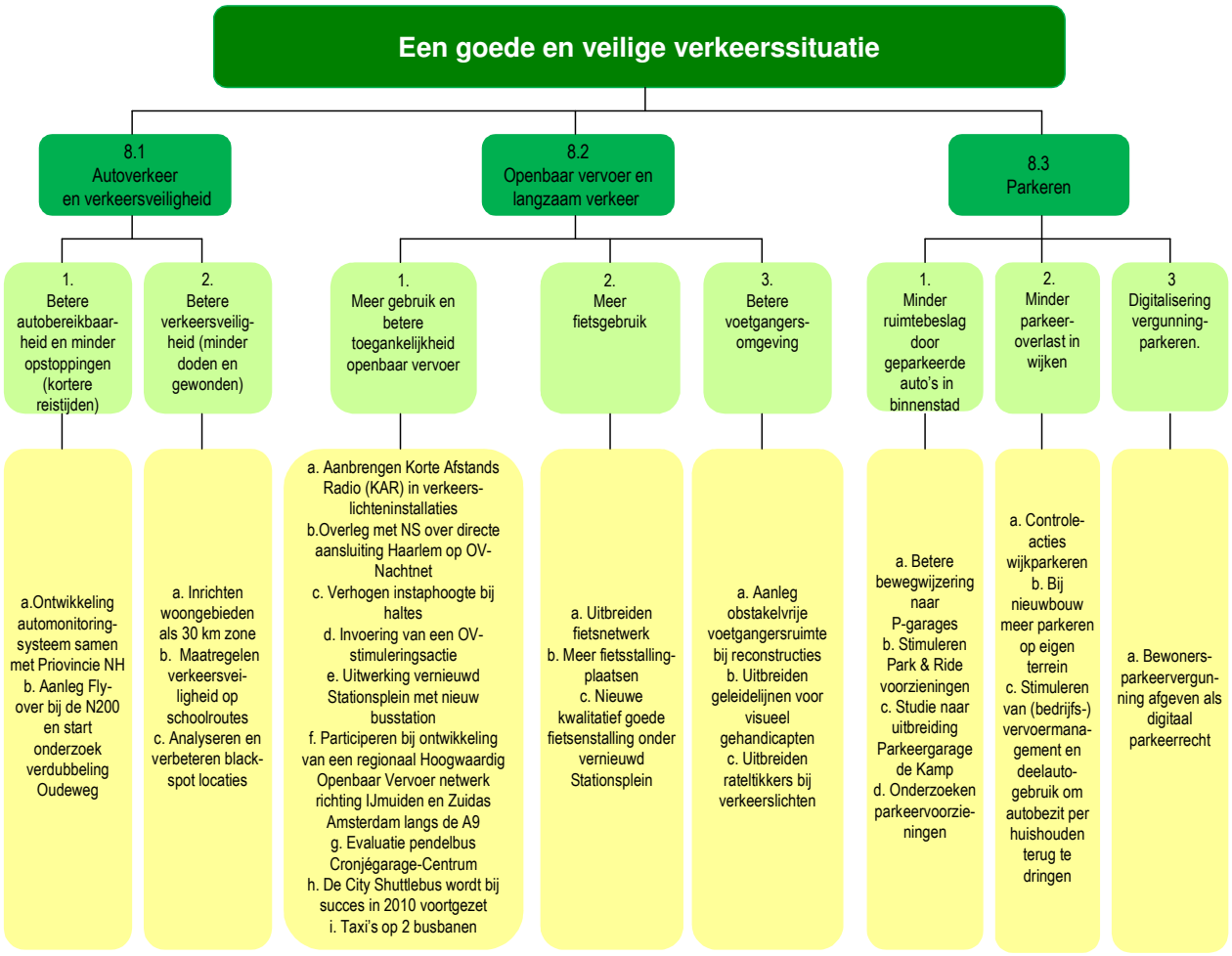

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een goede en veilige verkeerssituatie.

In 2010 is veel gedaan aan groot onderhoud van de infrastructuur. Dat werkt door in het oordeel van Haarlemmers over begrippen als bereikbaarheid van de stad. Vrijwel overal is sprake van een lichte verbetering.De streefcijfers worden, op een enkele na daardoor niet gehaald, toch is vrijwel overal sprake van een lichte verbetering. De missie te werken aan een duurzame en veilige mobiliteit heeft zijn eerste resultaten afgeworpen. In regionaal verband is intensief gewerkt aan het opstellen van een regionale bereikbaarheidsvisie, die is gepresenteerd aan de Colleges en raden in Zuid-Kennemerland met verzoek om bespreking en accordering. Deze hechte regionale samenwerking biedt goede mogelijkheden om naar andere overheden als eenheid naar buiten te kunnen treden.

De aanleg van de fly-over vanuit de N200 naar de Waarderpolder vordert gestaag, de Raaksgarage is weer geheel beschikbaar,de reconstructie van het Stationsplein en de Jansweg is zover klaar dat deze in gebruik is genomen, de grote fietskelder onder het Stationsplein is geopend en ontvangt meteen al honderden stallingsgasten. Helaas is een grote onfortuinlijke brand in de parkeergarage Appelaar een onverwachte tegenslag in de bereikbaarheid van de binnenstad. Direct is gestart om de nadelige gevolgen daarvan tot een minimum te beperken. Binnen een maand is in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Connexxion een specifieke bereikbaarheidsactie gestart met het dalurenkaartje op lijn 73 vanuit de Cronjé-garage naar het centrum van Haarlem en terug.
Ook de aanpak van de Gasthuisvest en Kampervest leiden tot een duurzamer en veiliger gebruik van deze wegen voor de diverse weggebruikers, waarbij ook de verkeersveiligheid voor het fietsverkeer een betere plek heeft gekregen.
In april startte een proef met elektrische (gekoelde) bevoorrading van de horeca in het autovrije gebied van de binnenstad buiten de venstertijden. De ontwikkelingen en ervaringen tot nu toe zijn positief.
Haarlem heeft positieve berichten mogen ontvangen vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) rond de voorbereidingen tot realisatie van de fietssnelweg tussen Haarlem en Amsterdam.
Niet aflatend wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de verschillende subsidiestromen om in samenhang met groot onderhoud duurzame reconstructies te kunnen blijven uitvoeren.
Intussen is ook gestart met het opstellen van een nieuwe (discussie)nota Parkeervisie voor Haarlem.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Oordeel Haarlemmers[1] over diverse aspecten van bereikbaarheid en mobiliteit (rapportcijfer)					
a. Bereikbaarheid van de stad[2]	6,5 (2007)	6,9 (2008) 6,6 (2009)	6,9	6,6	Omnibusonderzoek
b. Bereikbaarheid van de binnenstad[2]	5,4 (2007)	5,8 (2008) 5,4 (2009)	6,2	5,5	Omnibusonderzoek
c. Verkeersveiligheid in de stad	6,1 (2007)	6,4 (2008) 6,1 (2009)	6,5	6,1	Omnibusonderzoek
d. Verkeersdoorstroming door de stad	5,1 (2007)	5,5 (2008) 5,1 (2009)	5,8	5,2	Omnibusonderzoek
e. Parkeergelegenheid in de binnenstad	5,1 (2007)	5,4 (2008) 5,2 (2009)	6,0	5,4	Omnibusonderzoek

[1] Het Omnibusonderzoek houdt alleen peilingen onder inwoners van Haarlem, niet onder bezoekers en ondernemers.
[2] De bereikbaarheid betreft hier in algemene zin en heeft betrekking op zowel auto, bus, trein als (brom)fiets als motor.

Beleidsveld 8.1 Autoverkeer en verkeersveiligheid

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Betere autobereikbaarheid en minder opstoppingen (kortere reistijden)	**Wat hebben we bereikt?** Uit de resultaten van het Omnibusonderzoek blijkt dat de autobereikbaarheid ten opzichte van vorig jaar over het geheel licht is verbeterd maar worden de oorspronkelijk beoogde streefcijfers nog niet gehaald. **Wat hebben we niet bereikt?** De diverse wegwerkzaamheden (zoals Stationsplein, Kampervest, Gasthuisvest, fly-over N200, Spaarndamseweg maar ook het uitvallen van de garage Appelaar hebben mogelijk invloed op het nog niet bereiken van de streefcijfers.	😐
2. Betere verkeersveiligheid (minder doden en gewonden)	**Wat hebben we bereikt?** Uit de gegevens van de Verkeersongevallen Registratie (VOR Heerlen) blijkt het aantal geregistreerde ongevallen (met letsel en materiële schade) te zijn teruggelopen van 1047 in 2007 naar 621 in 2009. **Wat hebben we niet bereikt?** Het blijft het streven om een jaar lang het aantal ongevallen tot een minimum te beperken.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over de autobereikbaarheid van de stad (rapportcijfer)	5,3 (2007)	5,6 (2008) 5,3 (2009)	6,0	5,3	Omnibusonderzoek
1. Oordeel Haarlemse ondernemers over de autobereikbaarheid van de stad (rapportcijfer)	6,6 (2005)	7,1 (2007) 6,9 (2009)	7,0	6,9	Benchmark Gem.Ondernemings-klimaat (twee jaarlijks)

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Ontwikkeling van het automonitoringssysteem samen met provincie NH	**Wat hebben we gedaan?** De provincie heeft het initiatief weer opgepakt om tezamen met omliggende gemeenten en Haarlem de voorbereidingen op te starten die leiden tot een regionaal Dynamisch Verkeers Management inclusief een monitoringssysteem. Haarlem werkt hier voluit aan mee, waar mogelijk. **Wat hebben we niet gedaan?** Er is nog geen automonitoringssysteem gerealiseerd.	😐
1b. Aanleg fly-over bij de N200 en start onderzoek verdubbeling Oudeweg	**Wat hebben we gedaan?** De fly-over N200 is conform planning in aanleg. **Wat hebben we niet gedaan?** Het onderzoek naar verdubbeling van de Oudeweg is niet gestart.	😐
2a. Inrichten woongebieden als 30km zone	**Wat hebben we gedaan?** Gestaag is het aantal straten met het 30 km-regime, waar dat maar even kan, uitgebreid. Soms betreft het aanvullingen op bestaande gebieden, in 4 gevallen zijn nieuwe 30 km-gebieden toegevoegd.	☺
2b. Maatregelen verkeersveiligheid op schoolroutes	**Wat hebben we gedaan?** De schoolroutes naar het Haarlem College zijn volop onder de aandacht geweest en hebben aanvullende maatregelen gevergd. Ook de omgeving Bernadottelaan en omgeving Pim Mulierlaan is qua schoolrouting duurzaam veilig gemaakt. Tevens is onderzoek gedaan naar de omgeving Bosch en Vaartschool.	☺
2c. Analyseren en verbeteren black-spot	**Wat hebben we gedaan?** De omgeving Nassaubrug is aangepakt. De locatie Pr. Bernhardlaan/Zomervaart is geanalyseerd. Dit wordt gebruikt om met nadere voorstellen te komen.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2a. Aantal 30 km zones	24 (t/m 2006)	26 (2007) 27 (2008) 27 (2009)	31	31	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal scholen dat per jaar wordt voorzien van veilige routes	20 (t/m 2006)	3 (2007) 4 (2008) 0 (2009)	4	4	Gemeentelijke registratie
2c. Aantal blackspots dat per jaar wordt geanalyseerd en verbeterd	1 (t/m 2006)	1 (2007) 0 (2008) 1 (2009)	1	1	Gemeentelijke registratie

Beleidsveld 8.2 Openbaar vervoer en langzaam verkeer

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Meer gebruik en betere toegankelijkheid openbaar vervoer	**Wat hebben we bereikt?** Vrijwel alle haltes van lijn 2 en 3 zijn overeenkomstig de daarvoor geldende toegankelijkheidseisen verbeterd. Met de fa. JC Decaux is een nieuwe concessie aangegaan tot vernieuwing /aanpassing/uitbreiding van het abri-areaal in Haarlem. Daarbij is al rekening gehouden met de herkenbaarheid van de toekomstige HOV-lijnen (hoogwaardig openbaar vervoer) in Haarlem. De voorbereidingen tot realisatie in 2011 zijn in gang gezet. De gemeente heeft echter geen informatie omtrent de ontwikkelingen over het feitelijk gebruik van het openbaar vervoer.	☺
2. Meer fietsgebruik	**Wat hebben we bereikt?** Tezamen met groot onderhoud zijn weer diverse straten voorzien van fietsvoorzieningen. De fietsstalling onder het Stationsplein met 5000 plaatsen is geopend (vooralsnog 4000 plaatsen beschikbaar), terwijl ondertussen verder wordt gewerkt aan de rest van de stallingsmogelijkheden rond het Station. Dit zijn belangrijke invloedsfactoren binnen de mogelijkheden van de gemeente.	☺
3. Betere voetgangers-omgeving	**Wat hebben we bereikt?** Het oordeel van de Haarlemmers is overeenkomstig het streefcijfer.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over OV-voorzieningen in hun buurt	64% (2005)	74% (2007) 76% (2009)	77 %	78 %	Omnibusonderzoek[1]
1. Oordeel Haarlemse ondernemers over de bereikbaarheid van de stad per OV (rapportcijfer)	6,6 (2005)	6,7 (2007) 6,8 (2009)	6,8	6,8	Benchmark Gem.Ondernemingsklimaat (twee jaarlijks)
2. Totaaloordeel fietserstevredenheid in Haarlem (rapportcijfer)	6,6 (2006)	6,7 (2007)	-	-	Fietsbalans[2] (zes jaarlijks)
2. Fietsaandeel bij verplaats-ingen tot 7,5 km in percen-tage (40% is norm in fietsbalans)	36% (2003/ 2005)	36% (2007)	-	37,9%[3]	Fietsbalans[2] (zes jaarlijks)
2. Kwaliteit fietsparkeren (Norm in fietsbalans 17. Max haalbaar is 22)	13,5 (2007)		-	-	Fietsbalans[2] (zes jaarlijks)
3. Oordeel Haarlemmers over voetgangersvoorzieningen in de binnenstad (rapportcijfer)	6,9 (2002)	6,8 (2007) 7,1 (2008) 7,2 (2009)	7,1	7,1	Omnibusonderzoek

[1] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.
[2] De Fietsbalans van het Landelijk Fietsberaad is een onafhankelijk instrument om de fietstevredenheid te kunnen registreren. Fietsbalans is mei 2008 uitgekomen. Op dit moment is nog niet bekend wanneer een vervolgmeting plaats zal vinden. Dit zal vermoedelijk ten laatste in 2013 zijn. In de programmabegroting 2011-2014 zijn nieuwe indicatoren opgenomen waarmee fietserstevredenheid en kwaliteit fietsparkeren worden gemeten. Deze indicatoren zijn reeds opgenomen in het jaarlijkse Omnibusonderzoek.
[3] Informatie verkregen via het landelijk Fietsberaad.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Aanbrengen Korte Afstands Radio (KAR) in verkeerslichteninstallaties	**Wat hebben we gedaan?** Vorig jaar waren reeds alle verkeerslichteninstallaties, die voor het openbaar vervoer van belang zijn, voorzien van KAR. Standaard is dat bij vervangingen of aanpassingen in routes, KAR meegenomen wordt.	☺
1b. Overleg met NS over directe aansluiting Haarlem op OV-Nachtnet	**Wat hebben we gedaan?** Van de NS is schriftelijk bericht binnengekomen dat zij een aansluiting van Haarlem op het nachtnet niet wenselijk vinden. Hierover is de commissie beheer geïnformeerd (2011/12982). **Wat hebben we niet gedaan?** Haarlem is niet aangesloten op het nachtnet.	😐
1c. Verhogen instaphoogte bij haltes	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 zijn de haltes bij lijn 2 (centrum en zuid) en lijn 3 aangepakt. **Wat hebben we niet gedaan?** Nog niet alle haltes voldoen aan de gestelde eisen.	☺
1d. Invoering van een OV-stimuleringsactie	**Wat hebben we gedaan?** In relatie tot de brand in de Appelaargarage is een actie met Connexxion lopende waarbij met een dalurenkaartje op lijn 73 naar het centrum, gratis vanuit de haltes in het centrum kan terugrijden.	☺
1e. Uitwerking vernieuwd Stationsplein met nieuw busstation	**Wat hebben we gedaan?** Het nieuwe busstation Stationsplein is in december in gebruik genomen. **Wat hebben we niet gedaan?** Aanvullende werkzaamheden vinden nog plaats (aanpak voetgangersomgeving, Kruisweg, onderdoorgang naar NS-station).	☺
1f. Participeren bij ontwikkeling van een regionaal Hoogwaardig Openbaar Vervoer netwerk richting IJmuiden en Zuidas Amsterdam langs de A9	**Wat hebben we gedaan?** Een eerste routeverkenning voor de HOV-lijn in Haarlem Noord naar IJmuiden is uitgevoerd en aangeboden aan de provincie Noord-Holland. Tevens neemt Haarlem ambtelijk deel aan de projectgroep ontwikkeling HOV langs de A9 naar de Zuidas, onder leiding van de Stadsregio Amsterdam.	☺
1g. Evaluatie pendelbus Cronjégarage-Centrum	**Wat hebben we gedaan?** De afdeling Onderzoek en Statistiek heeft twee metingen gedaan naar de tevredenheid over de pendelbus Centrum-Cronjé-garage, zowel in maart/april (twee zaterdagen) als in oktober (twee zaterdagen. Hoewel hieruit bleek dat de waardering groot was voor deze voorziening, is eind december 2010 besloten, na bespreking in de commissie beheer, de pendeldienst Cronjégarage – centrum te beëindigen. Hiervoor in de plaats in de actie dalurenkaartje op lijn 73 geïntroduceerd.	☺
1h. De City shuttlebus wordt bij succes in 2010 voortgezet	**Wat hebben we niet gedaan?** De ervaringen met de City-shuttle bus bleken niet succesvol te zijn.	😐
1i. Taxi's 2 busbanen	**Wat hebben we gedaan?** Taxi-chauffeurs wordt de mogelijkheid geboden een zgn. art. 87-ontheffing aan te vragen voor het mogen berijden van enkele busbanen, waaronder die op de Ged. Oude Gracht en de Jansweg.	☺
2a. Uitbreiden fietsnetwerk	**Wat hebben we gedaan?** Veelal binnen het kader van groot onderhoud is waar mogelijk gewerkt aan de uitbreiding van het fietsnetwerk. Voorbeelden zijn de ventweg Vondelweg, Dr. Schaepmanstraat, Gasthuisvest, omg. Erasmuslaan, v. Oldebarneveltlaan, Herensingel (in aanleg), Kampervest (in aanleg), Kruisstraat (Rode Loper), Jansweg.	☺
2b. Meer fietsenstallingplaatsen	**Wat hebben we gedaan?** De fietskelder onder het Stationsplein is in december 2010 geopend (capaciteit 5.000 plaatsen, vooralsnog 4.000 plaatsen).	☺
3a. Aanleg obstakelvrije voetgangersruimte bij reconstructies	**Wat hebben we gedaan?** Bij iedere reconstructie/herprofilering is rekening gehouden met voldoende obstakelvrije ruimte voor voetgangers.	☺
3b. Uitbreiden geleidelijnen voor visueel gehandicapten	**Wat hebben we gedaan?** Bij iedere reconstructie/herprofilering is waar nodig rekening gehouden met de aanleg van geleidelijnen.	☺
3c. Uitbreiden rateltikkers bij verkeerslichten	**Wat hebben we gedaan?** Alle nieuwe en te vervangen verkeerslichteninstallaties worden (waar nodig) voorzien van rateltikkers.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal verkeerslichten met KAR systeem t.b.v. openbaar vervoer	10 (2006)	78 (2008) 78 (2009)	78	78	Gemeentelijke registratie
1c. Aantal bushaltes, die voldoen aan de toegankelijkheidsrichtlijnen van de Wet OV	7 (2006)	4 (2008) 32 (2009)	60	82	Gemeentelijke registratie
2a. Oppervlakte fietspadennetwerk (-paden) in m2 in beheer bij de gemeente[1]	261.000 (2008)	261.000 (2008) 273.000 (2009)	288.000	277.500	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal fietsenstallingplaatsen (incl. NS-station) in de binnenstad	4.675 (2004)	4.675 (2007) 4.700 (2008) 5065 (2009)	5.000	9065	Gemeentelijke registratie
3c. Aantal verkeerslichten met rateltikkers	25 (2006)	52 (2008) 66 (2009)	54	70	Gemeentelijke registratie

[1] Lengte fietspaden wordt niet meer gemeten, maar oppervlak fietspaden. Naast fietspaden worden er ook fietsstroken en fietsstraten gerealiseerd.

Beleidsveld 8.3 Parkeren

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Minder ruimtebeslag door geparkeerde auto's in binnenstad	**Wat hebben we bereikt?** De parkeergarage Raaks is geheel geopend (omvang 1.000 parkeerplaatsen). **Wat hebben we niet bereikt?** Vanwege de brand in de Appelaar is de parkeerdruk op straat tijdelijk wat toegenomen in het oostelijk deel van ede binnenstad. Ook de reconstructies in het centrum maken dat deze doelstelling nog niet wordt waargemaakt.	😐
2. Minder parkeeroverlast in de wijken	**Wat hebben we bereikt?** Het percentage Haarlemmers dat de parkeergelegenheid in de eigen woonbuurt voldoende vindt, is sinds 2009 licht gestegen. In hoeverre daarbij sprake is van overlast, is niet bekend. De nieuwbouwplannen worden blijvend beoordeeld op het gelijk houden of verbeteren van parkeermogelijkheden in de wijken; ook is gewerkt aan het beter benutten van bestaande parkeerfaciliteiten, zoals de Cronjégarage. **Wat hebben we niet bereikt?** Niet overal blijkt een parkeereis te kunnen worden opgelegd, zeker ook daar waar "geldend recht"van toepassing is, of indien het grote belang van woningbouw toch te zwaar weegt. Daarmee wordt de streefwaarde niet gehaald.	😐
3. Digitalisering vergunning-parkeren	**Wat hebben we bereikt?** De digitalisering van het vergunningparkeren is voor de vergunninghouders geïntroduceerd in alle belanghebbendenparkeerzones. **Wat hebben we niet bereikt?** De digitalisering van het bezoekersparkeren vraagt nog nadere aandacht voordat de introductie van toepassing is.	😐

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal garageparkeerplaatsen	2.575 (2006)	2.575 (2007) 2.575 (2008) 2.174 (2009)	3.575	3.410	Gemeentelijke registratie
2. Oordeel Haarlemse ondernemers over parkeermogelijkheden in de stad (rapportcijfer)	5,9 (2005)	6,3 (2007) 6,3 (2009)	6,4	6,3	Benchmark Gem.Ondernemings-klimaat (twee jaarlijks)

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
3. Percentage Haarlemmers dat parkeergelegenheid in de eigen woonbuurt (ruim) voldoende vindt	55% (2005)	52% (2007) 51% (2008) 51% (2009)	≥58%	53%	Omnibusonderzoek

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Betere bewegwijzering naar P-garages	**Wat hebben we gedaan?** Er functioneert al geruime tijd een nieuw parkeerbewegwijzeringssysteem waarbij op vele displays nu het aantal beschikbare plaatsen wordt weergegeven.	☺
1b. Stimuleren Park & Ride voorzieningen	**Wat hebben we gedaan?** Een subsidieaanvraag tot uitbreiding van de P&R-faciliteiten bij het station Haarlem-Spaarnwoude is toegekend. De uitbreiding van P&R aldaar is daarmee ook gerealiseerd.	☺
1d. Onderzoeken parkeervoorzieningen	**Wat hebben we gedaan?** Er is een aanzet gemaakt tot het opstellen van een discussienota ten behoeve van het ontwikkelen van een parkeervisie Haarlem. Onderzoek naar mogelijke parkeervoorzieningen maakt daar onderdeel van uit.	☺
2a. Controle-acties wijk-parkeren	**Wat hebben we gedaan?** Alle wijken worden dagelijks steekproefsgewijs gecontroleerd, waarbij de digitale kentekencontrole een efficiënt middel is gebleken.	☺
2b. Bij nieuwbouw meer parkeren op eigen terrein	**Wat hebben we gedaan?** Bij de bouwplannen, -aanvragen en/of informatievragen vooraf is dit principe voortdurend onder de aandacht gebracht en vaker ook in de plannen opgenomen dan wel gerealiseerd.	☺
2c. Stimuleren van (bedrijfs-) vervoermanagement en deelautogebruik om het autobezit per huishouden terug te dringen.	**Wat hebben we gedaan?** Jaarlijks wordt de mogelijkheid tot uitbreiding van faciliteiten tot deelautogebruik uitgebreid in overleg met de betrokken organisaties. Stimulering van bedrijfsvervoersmanagement vindt vooralsnog incidenteel plaats. Dit laatste zal mee aandachtspunt zijn bij de op te stellen parkeervisie Haarlem.	☺
3. Bewonersparkeer-vergunningen afgeven als digitaal parkeerrecht	**Wat hebben we gedaan?** Dit is gerealiseerd met uitzondering van de bezoekersschijf. **Wat hebben we niet gedaan?** De digitalisering van de bezoekersschijf vraagt nog nadere aandacht.	😐

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Nieuw parkeerverwijssysteem	0 (2007)	1 (2009)	Nulmeting	gereed	Gemeentelijke registratie

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
8.1	Autoverkeer en verkeersveiligheid	3.197	2.942	3.205	3.667
8.2	Openbaar vervoer en langzaam verkeer	288	289	148	298
8.3	Parkeren	7.764	9.166	8.152	8.856
	Totaal lasten	**11.249**	**12.397**	**11.506**	**12.821**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
8.1	Autoverkeer en verkeersveiligheid	95	7	7	137
8.2	Openbaar vervoer en langzaam verkeer	80	-	-	185
8.3	Parkeren	13.731	17.004	12.909	12.393
	Totaal baten	**13.906**	**17.011**	**12.916**	**12.715**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**-2.657**	**-4.614**	**-1.409**	**106**
	Totaal toevoeging aan reserves	**600**	**0**	**0**	**0**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve (bestemming rekeningresultaat 09 afschrijving)				290
	Totaal onttrekking aan reserves	**40**	**0**	**290**	**290**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-2.097**	**-4.614**	**-1.699**	**-184**

Analyse saldo programma

Het programma Bereikbaarheid en mobiliteit sluit met een batig saldo van € 184.000. Dit is € 1.515.000 nadeliger dan het geraamde batige saldo van € 1.699.000.

Er is een nadeel ontstaan op het beleidsveld parkeren, in hoofdzaak omdat de beheerskosten van de panden zijn gestegen (€ 282.000), de baten uit vergunningen zijn achtergebleven (€ 491.000) ten opzichte van de raming en ook de inkomsten uit straatparkeren € 150.000 lager zijn dan geraamd. De kosten van het beleidsveld autoverkeer en verkeersveiligheid zijn ruim € 300.000 hoger dan geraamd vanwege hogere kapitaallasten en doordat er meer interne uren aan dit beleidsveld zijn besteed.

Programma 9 Kwaliteit Fysieke Leefomgeving

Commissie	Beheer
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte, Milieu
Afdeling(en)	Wijkzaken, Stadszaken (Milieu)

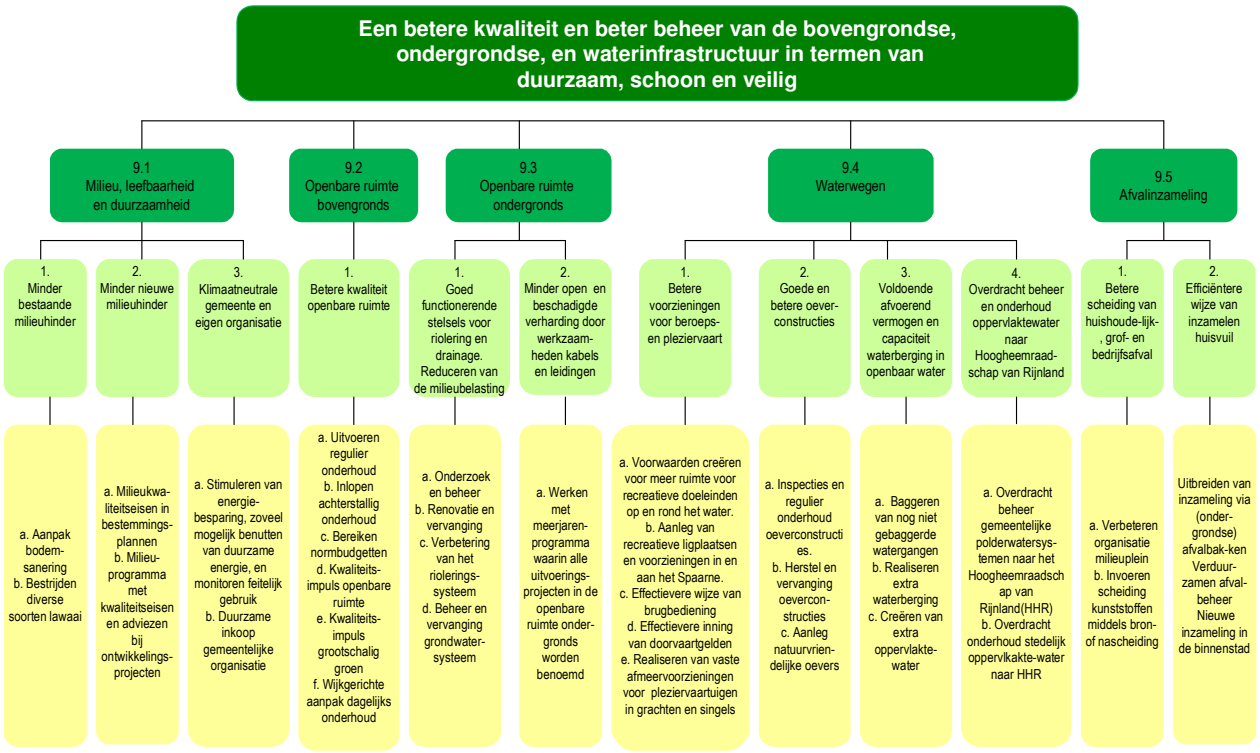

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Een betere kwaliteit en beter beheer van de bovengrondse, ondergrondse en waterinfrastructuur in termen van duurzaam, schoon en veilig.

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
Totaaloordeel burger over kwaliteit openbare ruimte inclusief milieu op een schaal van 0 (slecht) naar 10 (perfect)	6,2 (2008)	6,4 (2009)	6,4	6,5[1]	Omnibusonderzoek

[1] Met ingang van de Omnibus 2010 is gevraagd naar het totaaloordeel over de kwaliteit van de openbare ruimte, zonder daarbij expliciet 'het milieu' te noemen.

Beleidsveld 9.1 Milieu, Leefbaarheid en Duurzaamheid

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Minder bestaande milieu-hinder	**Wat hebben we bereikt?** Het verbeteren van bestaande bodem-, geluid- en luchtkwaliteit alsmede de externe veiligheid verliep volgens plan. Zo zijn geluidschermen langs het spoor Haarlem-Leiden grotendeels gerealiseerd; er is ca 2 ha verontreinigde bodem gesaneerd, In hoeverre dit tot minder hinder heeft geleid valt op te maken uit onderstaande tabel met effectindicatoren. Hierin zien wij een geringe verslechtering tot uitdrukking komen. Deze ontwikkeling stemt overeen met het landelijke beeld. Voor een deel heeft dat direct te maken met de **beleving** van hinder in buurten waar sprake is van (soms meervoudige) ernstige hinder. **Wat hebben we niet bereikt?** De uitvoering van het actieplan geluidhinderbestrijding stagneert door benodigde inzet op slepende juridische procedures in enkele projecten.	😐
2. Minder nieuwe milieuhinder	**Wat hebben we bereikt?** Alle geplande werkzaamheden inzake bestemmingsplannen en ontwikkelingsprojecten zijn uitgevoerd. Standaard wordt hierbij aandacht besteed aan geluidhinder, lucht- en bodemverontreiniging, externe veiligheid, milieuzonering en duurzame stedelijke ontwikkeling met als doel het bereiken van een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving (voor de gerealiseerde projecten zie programma 5). **Wat hebben we niet bereikt?** Een aantal ontwikkelingsprojecten is gezien de economische omstandigheden teruggelopen. Dit betekent dat het verminderen van milieuhinder op een aantal plaatsen, waar op dit moment grote hinder bestaat, vertraagd wordt (o.a. Zuidstrook Slachthuisbuurt).	😐
3. Klimaatneutrale gemeente in2030 en eigen organisatie in 2015	**Wat hebben we bereikt?** Een zeer groot deel van de projecten zoals geformuleerd in het onderdeel Haarlem Klimaat Neutraal van het Duurzaamheidsprogramma 2010 is gestart, dan wel in ander verband opgepakt. Het draagvlak voor nemen van maatregelen op het gebied van energiebesparing is toegenomen, mogelijk door de (ook communicatieve) inzet op particuliere woningverbetering. Tegelijkertijd is de zorg voor klimaatverandering afgenomen. Dit kan te maken hebben met de zichtbaarheid van gevoerd Europees, rijks- en gemeentelijk klimaatbeleid. Binnen de doelstellingen voor de eigen organisatie is duurzame inkoop op orde gebracht, bewustwording op duurzaam handelen in gang gezet en is hard gewerkt aan verbetering van het binnenklimaat in 20 basisscholen. **Wat hebben we niet bereikt?** Een aantal (ontwikkelings)projecten is gezien de economische omstandigheden niet van de grond gekomen. Dat betekent dat (nog) geen besparing in energiegebruik is gerealiseerd.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Oordeel Haarlemmers over geluidsoverlast op schaal 0 (geen overlast) tot en met 10 (zeer veel overlast)	3,8 (2007)	3,7 (2008) 4,3 (2009)	3,5	4,0	Omnibusonderzoek
1. Oordeel Haarlemmers over luchtverontreiniging op schaal 0 (geen overlast) tot en met 10 (zeer veel overlast)	3,8 (2007)	3,9 (2008) 4,3 (2009)	3,5	3,7	Omnibusonderzoek
1. Concentratie NO_2 en fijn stof (PM_{10}) in de lucht in ug/m^3	NO_2 40; PM_{10} 37 (2006)	NO_2 39; PM_{10} 36 (2007)	$NO_2 \leq 40$ $PM_{10} \leq 40$	NO2: 42 PM 10: 28	RIVM-meetpunt Amsterdamse poort

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
		NO_2 41; PM_{10} 24 (2008) NO_2 40; PM_{10} 23 (2009)		-	
3. Energieverbruik uitstoot CO_2 (100 ton) Vermeden uitstoot CO_2 (1000 ton)	- -	CO_2 845 (2007) CO_2 884 (2008) CO_2 45 (2007) CO_2 45 (2008)	755 135	-[1]	CO_2 monitor
3. Percentage Haarlemmers dat aan energiebesparing doet vanuit milieuoverwegingen	52% (2007)	56% (2008) 61% (2009)	57%	71%!	Omnibusonderzoek
3. Percentage Haarlemmers dat bezorgd is dat het klimaat verandert	62% (2007)	64% (2008) 61% (2009)	57%	53%	Omnibusonderzoek

[1] De energieverbruikcijfers over 2009 en 2010 komen later dit jaar beschikbaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Aanpak bodemsanering	**Wat hebben we gedaan?** Het bodemprogramma Haarlem 2010-2014 is opgesteld en goedgekeurd door de Raad. Hierin is onder andere de planning van bodemonderzoeken, saneringen en nazorg beschreven. De grondsanering op het Deli-terrein en het voormalige Shell-depot is in 2010 afgerond. Alle saneringsplannen en Bus meldingen van derden zijn op tijd beschikt. **Wat hebben we niet gedaan?** Enkele projecten, waar we afhankelijk waren van derden, hebben onder andere door de economische situatie vertraging opgelopen, waaronder de tuinen Waarderhaven. Deze projecten worden in latere jaren opgepakt.	😐
1b. Bestrijden diverse soorten lawaai	**Wat hebben we gedaan?** Er zijn 26 woningen tegen wegverkeerslawaai gesaneerd. De schermen langs het baanvak Haarlem-Leiden zijn geheel geplaatst m.u.v. het gedeelte vallend binnen het Uitwerkingsplan EKP. **Wat hebben we niet gedaan?** De uitvoering van het Actieplan omgevingslawaai stagneert door benodigde inzet op juridische procedures van enkele projecten (Landinzicht; Schoterbrug).	😐
2a. Milieukwaliteitseisen in bestemmingsplannen	**Wat hebben we gedaan?** Alle in procedure gebrachte bestemmingsplannen zijn voorzien van een milieuparagraaf. Dit betekent dat een beter beschermingsniveau voor de leefomgeving is gerealiseerd.	☺
2b. Milieuprogramma met kwaliteitseisen en adviezen bij ontwikkelingsprojecten	**Wat hebben we gedaan?** Voor 5 ontwikkelingprojecten is gewerkt aan een milieuprogramma. Dat betekent dat richting gegeven is aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling. **Wat hebben we niet gedaan?** Door de economische omstandigheden is het aantal projecten terug gelopen. Dit betekent dat het realiseren van duurzame ontwikkeling is vertraagd.	😐
3a. Stimuleren van energie-besparing, zoveel mogelijk benutten van duurzame energie, en monitoren feitelijk gebruik	**Wat hebben we gedaan?** Een zeer groot deel van de projecten zoals geformuleerd in het onderdeel Haarlem Klimaat Neutraal van het Duurzaamheidsprogramma 2010 is gestart dan wel in andere projecten vormgegeven (90%). **Wat hebben we niet gedaan?** Een aantal (ontwikkelings)projecten is gezien de economische omstandigheden niet van de grond gekomen. Dit betekent een vertraging in de realisatie van energiebesparing .	☺

Prestatie		2010
3b. Duurzame inkoop gemeentelijke organisatie	**Wat hebben we gedaan?** Het duurzaam inkopen is ingebed in de gemeentelijke organisatie en vormt nu een integraal onderdeel van het gemeentelijk inkoopbeleid. Bij een aantal belangrijke aanbestedingen zijn duurzaamheidscriteria ingebracht (o.a. energie: groene elektriciteit, inrichting nieuwe kantoor Raakspoort). Er wordt meer dan 70% duurzaam ingekocht.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal m2 gesaneerde grond per jaar	29.000 (2007)	28.164 (2008) 37.718 (2009)	30.000	19.342	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal m3 gesaneerde grond per jaar	30.000 (2007)	34.432 (2008) 99.636 (2009)	30.000	20.327	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal gesaneerde woningen tegen wegverkeerslawaai per jaar	27 (2007)	20 (2008) 25 (2009)	30	26	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal gesaneerde woningen tegen railverkeerslawaai	0 (2007)	0 (2008) 0 (2009)	470	470	Gemeentelijke registratie
2a. Percentage nieuwe bestemmingsplannen met milieuparagraaf per jaar	100% (2007)	100% (2008) 100% (2009)	100	100	Gemeentelijke registratie
2b. Aantal nieuwe ontwikkelingsprojecten met een milieuprogramma	21 (2007)	15 (2008) 10 (2009)	10	5	Gemeentelijke registratie
3a. Aantal uitvoeringsprojecten Haarlem Klimaatneutraal	35 (2009)	-	30	31	Duurzaamheidsmonitor 2010
3b. Percentage inkopen volgens duurzaamheidscriteria	100% (2009)	-	70%	-[1]	Gemeentelijke registratie

1 In het kader van landelijk beleid worden de monitoringsgegevens vanuit het Rijk, de gemeenten, de provincies en waterschappen en de universiteiten en hoge scholen landelijk uniform verzameld. De gegevens worden uiteindelijk door de minister aan de kamer aangeboden. De genoemde overheden zijn bronleveranciers!

Beleidsveld 9.2 Openbare ruimte bovengronds

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Betere kwaliteit openbare ruimte	**Wat hebben we bereikt?** Haarlemmers ervaren sinds 2007 een afname in de buurtverloedering. Dit heeft zich ook in 2010 voortgezet. De tevredenheid over het onderhoud in de wijken voor wat betreft straatreiniging is toegenomen in 2010. Ook de tevredenheid over het onderhoud van de wegen, fietspaden en groenvoorzieningen is gestegen. Ook is het aantal meldingen van storingen in de openbare ruimte gedaald, hoewel minder sterk dan geraamd. **Wat hebben we niet bereikt?** Er is een geringe afname in de tevredenheid over de speelterreinen.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Kencijfer buurtverloedering[1] op schaal 0 (komt niet voor) tot en met 10 (komt vaak voor)	4,6 (2005)	5,2 (2007) 4,2 (2009)	4,85	4,1	Omnibusonderzoek[2]
1. Percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over onderhoud wegen en fietspaden in hun buurt	59% (2005)	45% (2007) 48% (2009)	50%	56%	Omnibusonderzoek[2]
1. Percentage Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk wat betreft straatreiniging	63% (2001)	72% (2007) 77% (2008) 76% (2009)	78%	82%	Omnibusonderzoek
1. Percentage Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. groenvoorzieningen	72% (2001)	67% (2007) 77% (2008) 79% (2009)	78%	82%	Omnibusonderzoek
1. Percentage Haarlemmers dat (redelijk) tevreden is met het onderhoud van hun wijk w.b. speelterreinen	47% (2001)	54% (2007) 57% (2008) 58% (2009)	57%	57%	Omnibusonderzoek
1.Aantal meldingen van storingen in de openbare ruimte	18.000 (2006)	16.500 (2007) 11.080[3] (2008) 20.000 (2009)	16.000	17.800	Gemeentelijke registratie

[1] Het kerncijfer buurtverloedering is samengesteld uit de volgende items: bekladding van muren/gebouwen, rommel op straat, hondenpoep en vernieling van telefooncellen/bus- of tramhokjes. Een lager cijfer is hier positief.
[2] De scores tot en met 2007 zijn afkomstig uit de tweejaarlijkse Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor (laatste in 2007). Vanaf 2009 wordt deze indicator jaarlijks gemeten door middel van het Omnibusonderzoek.
[3] Exclusief meldingen bij Spaarnelanden (ophalen huisvuil).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
a. Uitvoeren regulier onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** De bestekken zoals voor groen (bomen-, gras- en integraal), voor wegen (asfaltschade vorst, vervangen deklagen, belijning), voor herstel kabels- en leidingsleuven en ander herstel bestrating), voor rioolinspectie en rioolreiniging en voor straatreiniging (verwijderen veeg- en zwerfvuil, onkruidbestrijding, legen afvalbakken en verwijderen drijfvuil) zijn tot uitvoering gebracht. Door een goede programmering van werken is het budget voor regulier onderhoud (dagelijks- en groot onderhoud) geheel besteed.	☺
b. Inlopen achterstallig onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is het achterstallig onderhoud van de openbare ruimte ingelopen tot een bedrag van € 64 miljoen terwijl dit in 2007 nog € 83 miljoen bedroeg.	☺

Prestatie		2010
	Verhardingen (wegen, straten, pleinen) Het achterstallig onderhoud is teruggebracht van € 29 miljoen in 2007 naar € 24,1 miljoen in 2010. Er is voor € 2,26 miljoen geïnvesteerd (80%) van het totaal beschikbare budget van € 2,82 miljoen. Van het onderhoudsbudget voor wegen, straten en pleinen van € 14,6 miljoen is € 13,6 miljoen (93%) uitgegeven in 2010. Het percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over onderhoud wegen en fietspaden in hun buurt is in 2010 gestegen van 48% naar 56%. *Groen* Voor de groenvoorzieningen inclusief de bomen is de onderhoudsachterstand teruggebracht van € 6,3 miljoen in 2007 naar € 5,3 miljoen in 2010. *Openbare verlichting* In 2010 is door ruim € 0,45 miljoen aan investeringen uit te geven (135% van het totaal beschikbare budget van € 0,34 miljoen) uitvoering gegeven aan het doel om achterstanden in onderhoud geleidelijk weg te werken. Er is bij vervangingen naast eigen werk ook meegelift met de grote reconstructie- en rioleringswerken. Van het onderhouds-, vervangings- en energiebudget is in 2010 € 2,42 miljoen uitgegeven en dat is 92% van het beschikbare budget van € 2,62 miljoen. *Installaties* In 2007 waren installaties niet in het onderzoek betrokken. Nu is dit wel het geval. De installaties zijn goed op orde, er is beperkt achterstallig onderhoud aan marktkasten, bollards en scheepvaartkasten. *Speelvoorzieningen* Het achterstallig onderhoud aan speeltoestellen en ondergronden bedroeg in 2007 nog ruim € 400.000 en is nu volledig weggewerkt. *Straatmeubilair* De omvang van het achterstallig onderhoud in 2007 is niet bekend. In 2010 zijn er technische inspecties gehouden. Er blijkt momenteel sprake van een achterstand van € 100.000. *Civiele kunstwerken* De achterstand op het onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen en steigers) is teruggebracht van € 13,1 miljoen in 2007 naar € 6,6 miljoen op 1 januari 2010. Op basis van recente inspectiegegevens bedraagt het achterstallig onderhoud op dit moment € 11,5 miljoen. In 2007 waren er 24 bruggen met achterstallig onderhoud. Hiervan zijn 11 bruggen aangepakt. Daartegenover zijn er 5 bruggen bijgekomen met achterstallig onderhoud. *Water en oevers* Voor het oppervlaktewater was in 2007 sprake van een bedrag van € 6,1 miljoen aan achterstallig onderhoud. Dit betreft het op diepte brengen van de nog niet gebaggerde watergangen. Voor de oevers was in 2007 nog een bedrag benodigd van € 18,5 miljoen. Op basis van de geactualiseerde kengetallen bedraagt de huidige achterstand € 20,4 miljoen. In totaliteit betrof het achterstallig onderhoud aan oevervoorzieningen in 2007 een lengte van 30.963 m. In 2010 is dit opgelopen tot 35.316 m. Eind 2009 zijn nieuwe inspecties uitgevoerd, deze zijn begin 2010 afgerond. De vorige inspecties dateren van voorjaar 2007. Er is nu ook meer geïnspecteerd dan in 2007 (16 km). Het dagelijks onderhoudsbudget is volledig besteed (99%). Er is voor € 4,47 miljoen (jaarschijf 2010 som 63.01 t/m 63.09) geïnvesteerd. Ook is het budget voor groot onderhoud aan oevers volledig besteed .	
c. Bereiken normbudgetten	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 heeft een herberekening plaatsgehad van de benodigde normbudgetten waaruit is gebleken dat er ten opzichte van 2007 een bedrag van € 4 miljoen extra nodig is (benodigd 2007: € 35,4 miljoen en benodigd 2010: € 39,3 miljoen). Dit wordt onder meer veroorzaakt door areaaluitbreiding, extra kwaliteitsverbetering, en niet verwerkte prijsindexering. In 2010 zijn zowel vanuit het coalitieakkoord als vanuit de kadernota taakstellingen opgelegd die ten laste zijn gekomen van de programma-begroting.	☺

Prestatie		2010
d. Kwaliteitsimpuls openbare ruimte	**Wat hebben we gedaan?** Op basis van de vastgestelde woonomgevingsplannen zijn de Amsterdamsebuurt en de Patrimoniumbuurt afgerond. Daarnaast zijn er nog vele andere werken in de openbare ruimte uitgevoerd of nog in uitvoering, wat de kwaliteit ten goede is gekomen: Oranjeplein, Pijnboomstraat, Herensingel, Paviljoenslaan, Wagenweg, Jans- Kruis- en Smedestraat (onderdeel Rode Loper) en Jansweg (onderdeel Stationsplein); Roemer Visscherstraat, restauratie Melkbrug. **Wat hebben we niet gedaan?** Er zijn werken vertraagd, zoals Garenkokerskwartier. Het woonomgevingsplan is wel vastgesteld en de nutsbedrijven zijn al gestart met de werkzaamheden.	☺
e. Kwaliteitsimpuls grootschalig groen	**Wat hebben we gedaan?** De budgetten voor Heroriëntatie groen en Intensivering openbare ruimte zijn in 2010 volledig besteed. op In 2010 is gestart met de werkzaamheden aan Reinaldapark. Verder is gestart met de volgende projecten: • herinrichting Zuiderzee-, Betuwe- en Groningenlaan waarbij een hoofdbomenstructuur wordt gerealiseerd; • aanleg waterverbinding Meerwijk-centrum waarbij tevens groen wordt gerealiseerd. **Wat hebben we niet gedaan?** De budgetten Grootschalig Groen (o.a. Stadsnatuurpark en Schoterbos) zijn grotendeels ingezet voor de taakstelling op de rente- en kapitaallasten (kadernota 2010). Voor wat betreft het Schoterbos wordt hiermee niet voldaan aan de verplichting in het kader van ontvangen ISV1-gelden.	😐
f. Wijkgerichte aanpak dagelijks onderhoud	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is het intensiveren van het onderhoudsniveau voortgezet. Er zijn 11 buurten/wijken aangepakt in het kader van de opschoonacties (PVA extra onderhoudsbudget) waarbij overtollig straatmeubilair is verwijderd. Verder zijn er oude fietsrekken, banken en anti-parkeerpalen weggehaald en vervangen door nieuwe van een standaardtype. Ook zijn in de plaats van palen hier en daar bloembakken geplaatst. Een en ander in overleg met bewoners(organisaties).	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Kwaliteitsverbetering openbare ruimte ha per jaar	Totaal aantal ha: begin 2007: 574 Eind 2007: 577	14 (2007) 15,8 (2008) 17,1 (2009)	12	17,3	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aangepakte bomen per jaar	Totaal aantal bomen per 01-01-2008: 55.587 bomen (1[1] per 4 jaar snoeien	12.295 (2007) 13.896 (2008) 16.400 (2009)	14.000	14.000	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aangepakte speelvoorzieningen per jaar	Totaal aantal speelvoorzieningen per 01-01-2007: 240	23 (2007) 25 (2008) 11 (2009)	24	15	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal aangepakte bruggen (incl. steigers) en viaducten per jaar	Totaal aanpak per 01-01-2007: 204	9 (2007) 10 (2008) 16 (2009)	6	7 (bruggen) 3 (steigers)	Gemeentelijke registratie
1e. Kwaliteitsverbetering groen ha per jaar	180 (2008)	24,7 (2007) 13,1 (2008) 26,5 (2009)	64[1]	7,8	Gemeentelijke registratie
1f. Aantal op te starten wijkcontracten (looptijd 2 jaar)	0	5 (2007) 4 (2008) 5 (2009)	0[3]	0	Gemeentelijke registratie

[1] Vanaf 2010 wordt het gehele areaal groen opgenomen (incl. grootschalig). Voor wat betreft kwaliteitsverbetering groen is het lage resultaat in 2010 het gevolg van het niet uitvoeren van de projecten Stadsnatuurpark, Schoterbos en Verenigde Polders.
[2] Op basis van besluitvorming 2009 worden de streefwaarden bepaald voor de komende wijkcontracten.
[3] In december 2010 is door het college de nieuwe wijkaanpak vastgesteld.

Beleidsveld 9.3 Openbare ruimte ondergronds

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Goed functionerende stelsels voor riolering, milieuvoor-zieningen en drainage. Reduceren van milieubelasting	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 is verder invulling gegeven aan de uitvoering van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2007-2011. Naast het regulier onderhoud, verbeteren en vervangen van de riolering is gewerkt aan het reduceren van de milieubelasting. De milieumaatregelen richten zich op de aanleg van bergbezinkbassins (BBB's) en de aanleg van een gescheiden stelsel (afkoppelen). Daarbij is het uitgangspunt het rioolsysteem te optimaliseren tegen de laagst maatschappelijke kosten. Verder worden de werken in de openbare ruimte zoveel als mogelijk gecombineerd uitgevoerd (werk met werk maken). **Wat hebben we niet bereikt?** Bijgesteld beleid, participatie & inspraak en aanvullend onderzoek hebben de voortgang van een aantal projecten enigszins vertraagd.	☺
2. Minder open en beschadigde verharding door werkzaamheden kabels en leidingen	**Wat hebben we bereikt?** Alle projecten zijn volgens "werk-met-werk maken" uitgevoerd. Waar mogelijk zijn kosten bespaard door kabels en leidingen en aanleg en/of vervanging van drainage mee te nemen. In 2010 heeft de gemeente formeel beheer en onderhoud van de huisaansluitleidingen overgenomen. Hiermee houdt de gemeente zelf de regie over een deel van de graafwerkzaamheden in de openbare ruimte en de aansluitingen op het hoofdriool. **Wat hebben we niet bereikt?** In de praktijk komen nog steeds calamiteiten of urgente gevallen voor. Om dit op te lossen wordt de verharding in de regel direct opengebroken en de ondergrondse problemen hersteld. De regie van de gemeente bij calamiteiten is altijd minder dan bij planmatige werkzaamheden.	☺

Er waren in de Programmabegroting 2010-2014 geen effectindicatoren bij dit beleidsveld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Onderzoek en beheer	**Wat hebben we gedaan?** Jaarlijks wordt, conform de uitgangspunten van het GRP, een gedeelte van de hoofdriolering gereinigd, geïnspecteerd en nader onderzocht. De inspectieresultaten dienen als input voor de te nemen onderhouds- of vervangingsmaatregelen. In 2010 is begonnen om de vertaling van inspectiegegevens naar concrete maatregelen te standaardiseren. Het drainagestelsel en de kolken worden wijksgewijs gereinigd. **Wat hebben we niet gedaan?** Het reinigen van de drainage en de kolken heeft enigszins vertraging opgelopen, mede door overleg in het kader van versterking samenwerking afvalwaterketen om met buurgemeenten dergelijke onderhoudswerk gezamenlijk op te pakken.	☺
1b. Renovatie en vervanging	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is 6,5 km riolering gerenoveerd of vervangen. Dit werk wordt in combinatie met ander werk in de openbare ruimte geprogrammeerd, voorbereid en uitgevoerd.	☺
1c. Verbetering van het rioleringssysteem	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is één BBB opgeleverd en is twee km riool verruimd. Hiermee wordt invulling gegeven aan enerzijds de taakstelling om de milieubelasting te reduceren en anderzijds het rioolsysteem te optimaliseren. **Wat hebben we niet gedaan?** Bij systeemoptimalisatie en milieumaatregelen gaat het altijd om grootschalige en complexe ingrepen in de openbare ruimte. Vanwege de samenhang met andere projecten, bijgesteld beleid, participatie & inspraak en aanvullend onderzoek heeft de voorbereiding en uitvoering van deze maatregelen vertraging opgelopen.	😐

Prestatie		2010
1d. Beheer en vervanging grondwatersysteem	**Wat hebben we gedaan?** Het grondwatermeetnet wordt 2-wekelijks bemeten (reguliere monitoring). Vervanging van niet effectieve en/of slechte drainage en aanleg van nieuwe drainage conform het Gemeentelijk Grondwaterplan (2007-2011) (GGP) wordt als werk-met-werk projecten in de openbare ruimte meegenomen. **Wat hebben we niet gedaan?** Het grondwatermeetnet moet worden geëvalueerd. Dit is noodzakelijk, maar was in 2010 nog niet voorzien.	☺
2a. Werken met meerjarenprogramma waarin alle uitvoeringsprojecten in de openbare ruimte ondergronds worden benoemd	**Wat hebben we gedaan?** Alle uitgevoerde en in uitvoering zijnde rioleringsprojecten zijn in het Meerjarenprogramma OGV 2010-2013 opgenomen. In 2010 is wat betreft riolering gewerkt volgens het MJP en de 'werk-met-werk' methode. Per project zijn steeds de optimale oplossingen tegen laagst maatschappelijk kosten voorbereid en uitgevoerd..	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Aantal km vernieuwde riolering en drainage per jaar	Totaal aantal km: 688 (2006)	7 (2007) 16 (2008) 16 (2009)	3,4	6,5	Gemeentelijke registratie
1a. Verruimd riool i.v.m. wateroverlast en Wet milieubeheer in kilometers	4,0 (2006)	2,0 (2007) 0,5 (2008) 1,0 (2009)	3,3	2,0	Gemeentelijke registratie
1a. Aantal gerealiseerde bergbezinkbassins en bergbezinkleidingen (BBB/ BBL) per jaar	1 (2007)	2 (2008) 2 (2009)	5	1	Gemeentelijke registratie
2a. Aantal 'werk met werk projecten'[1] in relatie tot ondergrondse werkzaamheden	12 (2007)	6 (2008) 13 (2009)	20	15	Gemeentelijke registratie

[1] D.w.z. meerdere beheergroepen (bijv. verharding, groen, ondergrondse leidingen en riolering) tegelijk.

Beleidsveld 9.4 Waterwegen

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Betere voorzieningen voor beroeps- en pleziervaart	**Wat hebben we bereikt?** In 2010 is gewerkt aan de herindeling en standaardisering van afmeervoorzieningen voor de pleziervaart in de singels en grachten. Eind 2010 is tevens aan de raad een bedrag gevraagd voor de uitvoering van wachtplaatsen bij een aantal bruggen in de gemeente. **Wat hebben we niet bereikt?** In 2010 is tevens bepaald dat er behoefte is aan nieuwe ligplaatsen voor pleziervaartuigen.	☺
2. Goede en betere oeverconstructies	**Wat hebben we bereikt?** Haarlem heeft ongeveer 100 km aan oeverconstructies in eigendom en beheer. Hiervan is in 2010 ongeveer 8% vervangen. Dit betekent dat het achterstallig onderhoud licht is afgenomen. **Wat hebben we niet bereikt?** Het dagelijks onderhoud is vooral op meldingen gestuurd onderhoud. De middelen zijn ontoereikend voor structureel dagelijks onderhoud. Dit werkt een toename van achterstallig onderhoud in de hand.	☺

Doel		2010
3. Voldoende afvoerend vermogen en capaciteit waterberging in openbaar water	**Wat hebben we bereikt?** Per 1 januari 2010 werkt Haarlem met een BergingsrekeningCourant een Voorziening Waterberging en een afkoopregeling. Hiermee kan de gemeente op een flexibele manier de stedelijke wateropgave uitvoeren. In 2010 zijn een aantal waterbergingsprojecten in onderzoek (waterberging Penningsveer), voorbereiding (centrale watergang Waarderpolder), en uitvoering (waterverbinding Meerwijk Centrum met Amerikavaart) genomen.	☺
4. Overdracht van beheer en onderhoud oppervlaktewater naar Hoogheemraadschap van Rijnland	**Wat hebben we bereikt?** Per 1 januari 2009 is het onderhoud stedelijk water naar Rijnland gegaan en per 1 januari 2010 is het beheer Haarlemse polders naar Rijnland gegaan. In de dagelijkse praktijk is de overdracht geëffectueerd en beheert en onderhoudt Rijnland de systemen. **Wat hebben we niet bereikt?** De notariële overdracht van het eigendom van gemalen, stuwen en inlaten loopt vertraging op vanwege de complexiteit van de te ondernemen stappen.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Aantal doorvaarten[1]	13.000 (2006)	13.904 (2007) 14.042 (2008) 19.125 (2009)	14.300	16.460	Gemeentelijke registratie (Haven-dienst)
- beroepsvaart	4.292 (2007)	4.292 (2008) 4.416 (2009)	4.000	4312	Gemeentelijke registratie (Haven-dienst)
- pleziervaart	9.362 (2007)	9.500 (2008) 14.042 (2009)	10.500	11.556	Gemeentelijke registratie (Haven-dienst)
- chartervaart	250 (2007)	250 (2008) 667 (2009)	280	592	Gemeentelijke registratie (Haven-dienst)
1a. Aantal meldingen van storingen en schades aan civiel technische kunstwerken (o.a.bruggen etc.)	73 (2006)	79 (2007) 31 (2008) 51 (2009)	60	73	Gemeentelijke registratie
2. Aantal overnachtingen pleziervaart	12.000 (2007)	12.320 (2008) 15.000 (2009)	13.500	13.646	Gemeentelijke registratie (Havendienst)
3. Capaciteit waterberging	338,0 ha (2008)	342,2 (2009)	345,6 ha	343,7	Gemeentelijke registratie

[1] Zonder rekening te houden met consequenties dichtzetten grote sluis Spaarndam bij renovatie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Voorwaarden creëren voor meer ruimte voor recreatieve doeleinden op en rond het water	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is het plan van aanpak voor de Kansenkaart Watertoerisme opgesteld. Met de vaststelling worden de voorwaarden gecreëerd voor meer ruimte voor recreatieve doeleinden op en rond het water.	☺
1b. Aanleg van recreatieve ligplaatsen en voorzieningen in en aan het Spaarne	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de uitbreiding van het aantal aanmeervoorzieningen bij de beweegbare bruggen. Dit specifiek ten behoeve van de recreatievaart. Voor andere recreatieve ligplaatsen en voorzieningen zie 1a. In 2010 is de passantensteiger bij het havenkantoor met 20 meter verlengd. Bij de Buitenrustbruggen is een autolosplaats gerealiseerd. Ook is de aanlegsteiger bij het theehuis in de Molenplas vernieuwd.	☺
1c. Effectievere wijze van brugbediening	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 heeft de gemeenteraad besloten om de Schouwbroekerbrug op afstand te gaan bedienen. Daarnaast is besloten om de brugwachtershuisjes van de Melk-, Lange-, en Buitenrustbruggen te renoveren/vervangen. In 2010 is de Schoterbug op afstand bedienbaar gemaakt.	☺
1d. Effectievere inning van doorvaartgelden	**Wat hebben we gedaan?** Eind 2010 zijn 2 extra betaalautomaten geplaatst ter bevordering van effectievere inning van doorvaartgelden.	☺

Prestatie		2010
1e. Realiseren van vaste afmeervoorzieningen voor pleziervaartuigen in grachten en singels	**Wat hebben we gedaan?** Gedurende 2010 zijn een aantal grachten en singels, waaronder de Schotersingel, voorzien van standaard afmeervoorzieningen. **Wat hebben we niet gedaan?** Vanwege een grote vraag vanuit de pleziervaart wordt in 2011 de toewijzing van afmeervoorzieningen in grachten en singels herijkt. Uitvoering van het plaatsen van deze afmeervoorzieningen zal plaatsvinden in de periode 2011-2012.	☺
2a. Inspecties en regulier onderhoud oeverconstructies	**Wat hebben we gedaan?** Alle oevers zijn in het eerste kwartaal visueel geïnspecteerd. Thans zijn gerichte technische inspecties verricht aan 1400 m wal-/kademuur. Regulier onderhoudsbudget is volledig besteed.	☺
2b. Herstel en vervanging oeverconstructies	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is 9.755 m oeverconstructie vervangen.	☺
2c. Aanleg natuurvriendelijke oevers	**Wat hebben we gedaan?** Rijnland heeft 880 m natuurvriendelijke oever aangelegd in de Delft. In 2010 is gestart met een onderzoek naar kansen en knelpunten aanleg natuurvriendelijke oevers in de Haarlemse wateren.	☺
3a. Baggeren van nog niet gebaggerde watergangen	**Wat hebben we gedaan?** Inmeten van de nog te baggeren watergangen is in 2010 afgerond. Verder is in 2010 intensief overlegd met het recreatieschap, provincie, NS Poort en ProRail over het baggeren van water die in eigendom/beheer van deze organisaties zijn. **Wat hebben we niet gedaan?** De voorbereiding en uitvoering van het baggerwerk ondervindt vertraging vanwege de vele sloten, vijvers en watergangen die in kaart gebracht en ingemeten moeten worden en de afstemming met de eigenaren.	😐
3b. Realiseren extra waterberging	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 zijn een aantal waterbergingsprojecten in onderzoek (waterberging Penningsveer), voorbereiding (centrale watergang Waarderpolder), en uitvoering (waterverbinding Meerwijk Centrum met Amerikavaart) genomen.	☺
3c. Creëren van extra oppervlaktewater	**Wat hebben we gedaan?** Zie 3b. **Wat hebben we niet gedaan?** Zie 3b.	☺
4a. Overdracht van het beheer van gemeentelijke polderwatersystemen naar het Hoogheemraadschap van Rijnland	**Wat hebben we gedaan?** Per 1 januari 2010 is het beheer van de Haarlemse polders naar Rijnland gegaan. In de dagelijkse praktijk is de overdracht geëffectueerd en beheert/bedient Rijnland de gemalen, stuwen en inlaten van de overgedragen polderwatersystemen. **Wat hebben we niet gedaan?** De notariële overdracht van het eigendom van poldergemalen, stuwen en inlaten loopt vertraging op vanwege de complexiteit van de te ondernemen stappen.	☺
4b. Overdracht van het onderhoud van het stedelijk oppervlaktewater naar het Hoogheemraadschap van Rijnland	**Wat hebben we gedaan?** Per 1 januari 2009 is het onderhoud stedelijk water naar Rijnland gegaan. In de dagelijkse praktijk is de overdracht geëffectueerd en onderhoudt Rijnland het stedelijk water (schonen, verwijderen van drijfvuil en gezonken vuil, doorspuiten duikers, beheer doorstroomgemalen). **Wat hebben we niet gedaan?** De notariële overdracht van het eigendom van de doorstroomgemalen loopt vertraging op vanwege de complexiteit van de te ondernemen stappen.	☺

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1d. Aantal betaalautomaten voor lig-en doorvaartgeld totaal geplaatst	1 (2007)	1 (2008) 1 (2009)	3	3[1]	Gemeentelijke registratie
1b. Aantal recreatieve ligplaatsen en voorzieningen in primair water (o.a.rivier het Spaarne)	230 (2007)	235 (2008) 240 (2009)	250	253[1]	Gemeentelijke registratie
1e. Aantal ligplaatsen recreatievaartuigen secundair water (grachten, vaarten, sloten)	1.150 (2007)	1.200 (2008) 1.350 (2009)	1.400	1.496[1]	Gemeentelijke registratie

[1] Cumulatief/feitelijk aantal.

Beleidsveld 9.5 Afvalinzameling

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Betere scheiding van huishoudelijk-, grof- en bedrijfsafval	**Wat hebben we bereikt?** Kunststofinzameling stadsbreed ingevoerd. Verbetering scheiding glas, papier en kunststoffen. **Wat hebben we niet bereikt?** Presentatie nieuw afvalstoffenbeleid 1e kwartaal 2011 (gepland 4e kwartaal 2010).	☺
2. Efficiëntere wijze van inzamelen huisvuil	**Wat hebben we bereikt?** Verdere uitrol ondergrondse inzameling. **Wat hebben we niet bereikt?** Invoering ondergrondse inzameling centrum 2011 (gepland 2010). Toekomst grofvuil visie opgenomen in nieuw afvalstoffenbeleid 1e kwartaal 2011.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Percentage Haarlemmers (zeer) tevreden over het ontdoen van afval	80% huishoudelijk afval 75% grof afval (2007)	huishoudelijk afval: 80% (2008) 74% (2009) grof afval: 75% (2008) 78% (2009)	≥80% huishoudelijk afval ≥75% grof afval	74% huishoudelijk afval 73% grof afval	Omnibusonderzoek
1. Tonnages soorten afval - restafval	50.000	44.000 (2008) 43.709 (2009)	42.000	43.857	Spaarnelanden
- GFT (groente–fruit-tuinafval)	6.284	6.200 (2008) 5.985 (2009)	6.300	5.778	
- Papier/karton	6.264	7.500 (2008) 6.859 (2009)	7.700	6.850	
- Glas	3.216	3.500 (2008) 3.678 (2009)	3.600	3.604	
- KCA (Klein Chemisch Afval)	153 (2007)	200 (2008) 152 (2009)	200	158	
2. Aanbod bedrijfsafval in tonnen	8.763 (2007)	11.719 (2008) 13.224 (2009)	12.500	12.317	Spaarnelanden

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Verbeteren organisatie milieuplein	**Wat hebben we gedaan?** Verdere verbeteringen niet doorgevoerd. Het wachten is op de realisatie van een nieuw efficiënt milieuplein. **Wat hebben we niet gedaan?** Nieuw milieuplein nog niet gerealiseerd.	😐
1b. Invoeren scheiding kunststoffen middels bron- of nascheiding	**Wat hebben we gedaan?** Stadsbrede uitrol. Momenteel wordt 2,8% middels bronscheiding gescheiden aangeleverd.	☺

Prestatie		2010
2a. Uitbreiden van inzameling via (ondergrondse) afvalbakken	**Wat hebben we gedaan?** Uitbreiding met de volgende wijken Rozenprieel en Oosterduin. Stadsbreed 52 kunststofcontainers geplaatst. **Wat hebben we niet gedaan?** Centrum nog geen ondergrondse inzameling gerealiseerd.	☺
2b. Verduurzamen afvalbeheer op basis van op te stellen afvalstoffenplan 2010	**Wat hebben we gedaan?** Nieuw afvalstoffenplan in concept gereed.	☺
2c. Nieuwe inzameling voor bewoners en bedrijven in de binnenstad per 2010	**Wat hebben we gedaan?** Aanpassen van het aanvankelijk opgesteld locatieplan. Reden aanwezige kabels en leidingen te groot risico. **Wat hebben we niet gedaan?** Plaatsing van ondergrondse containers in het centrum niet gerealiseerd.	😐

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
2a. Totaal aantal ondergrondse bakken restafval	600 (2006)	700 (2007) 845 (2008) 1.043 (2009)	1304	65 totaal 1112	Spaarnelanden
2a. Totaal aantal ondergrondse locaties papier en glas (cumulatief)	40 locaties (2006)	46 (2007) 52 (2008) 235 (2009)	66	4 papier totaal 142 4 glas totaal 103 52 kunststof	Spaarnelanden

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
9.1	Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	9.343	7.917	10.368	13.208
9.2	Openbare ruimte bovengronds	54.323	37.237	39.384	39.983
9.3	Openbare ruimte ondergronds	7.266	7.991	7.856	8.214
9.4	Waterwegen	11.880	10.898	10.165	10.088
9.5	Afvalinzameling	18.362	18.100	18.020	18.644
	Totaal lasten	**101.174**	**82.143**	**85.792**	**90.137**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
9.1	Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	2.867	1.159	3.375	3.705
9.2	Openbare ruimte bovengronds	22.153	424	1.520	2.378
9.3	Openbare ruimte ondergronds	8.547	9.358	9.265	11.948
9.4	Waterwegen	1.169	415	415	761
9.5	Afvalinzameling	17.386	18.653	18.510	19.199
	Totaal baten	**52.123**	**30.009**	**33.085**	**37.991**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**49.051**	**52.134**	**52.707**	**52.146**
	Toevoeging aan reserves				
	BTW compensatiereserve				564
	SLOK Haarlem Klimaat Neutraal				162
	Budgetoverheveling (Zomerzone 40+ wijken)				1.391
	Budgetoverheveling (Budget 40+ wijken)				1.302
	Budgetoverheveling (bewonersondersteuning)				190
	Bodemprogramma				695
	Totaal toevoeging aan reserves	**1.644**	**0**	**5.938**	**4.304**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Vouchersysteem[1]				95
	- Bewonersinitiatieven[1]				70
	- Bestemming rekeningresultaat 2009 afschrijving				3.720
	Reserve omslagwerken waarderpolder				6
	Rotonde Raaksbruggen				927
	Inhuur tijdelijk personeel (achterstallig onderhoud)				655
	Projectenreserve Haarlem				668
	Reserve Wmo				20
	Totaal onttrekking aan reserves	**1.717**	**655**	**5.134**	**6.161**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**48.978**	**51.479**	**53.511**	**50.289**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010

Analyse saldo programma

Het programma Kwaliteit fysieke leefomgeving sluit met een nadelig saldo van € 50.289.000. Dit is € 3.222.000 voordeliger dan het geraamde saldo.

Het voordeel is ontstaan door vanwege een tweetal factoren, te weten het vrijvallen van de voorziening baggeren en een onderbesteding op onderhoudsprojecten. De voorziening baggeren heeft meer het karakter van een bestemmingsreserve gekregen dan een voorziening, omdat er nog geen onderhoudsprogramma is vastgesteld. Het saldo van € 2,5 miljoen valt daarom vrij in 2010 (en maakt onderdeel uit van het rekeningsaldo) en dient vervolgens gestort te worden in een bestemmingsreserve. Bij de bestemming van het rekeningresultaat wordt dit dan ook voorgesteld. Daarnaast is door vertraging in de uitvoering van de grotere onderhoudsprojecten € 1,7 miljoen minder aan onderhoud gerealiseerd dan was geraamd. Deze onderbesteding wordt veroorzaakt door een drietal factoren:

- temporisering van de onderhoudswerken;
- positieve aanbestedinsgresultaten;
- overheveling van investeringsbudgetten naar de exploitatie, welke niet volledig zijn gebruikt.
Ondanks deze onderbesteding is het achterstallig onderhoud verder teruggelopen.

Daartegenover staan hogere lasten van beheer en onderhoud van het openbaar groen van ruim € 700.000. Deze zijn vooral veroorzaakt doordat meer straatmeubilair is aangeschaft (€ 197.000), door intensivering van de onderhoudsprojecten groen (€ 183.000) en van routinematig groenonderhoud (€ 235.000). Ook zijn de lasten van het product begraven (beleidsveld milieu, leefbaarheid en duurzaamheid) met bijna € 700.000 overschreden vanwege hogere exploitatielasten en een hoger berekende storting in de voorziening grafleges.

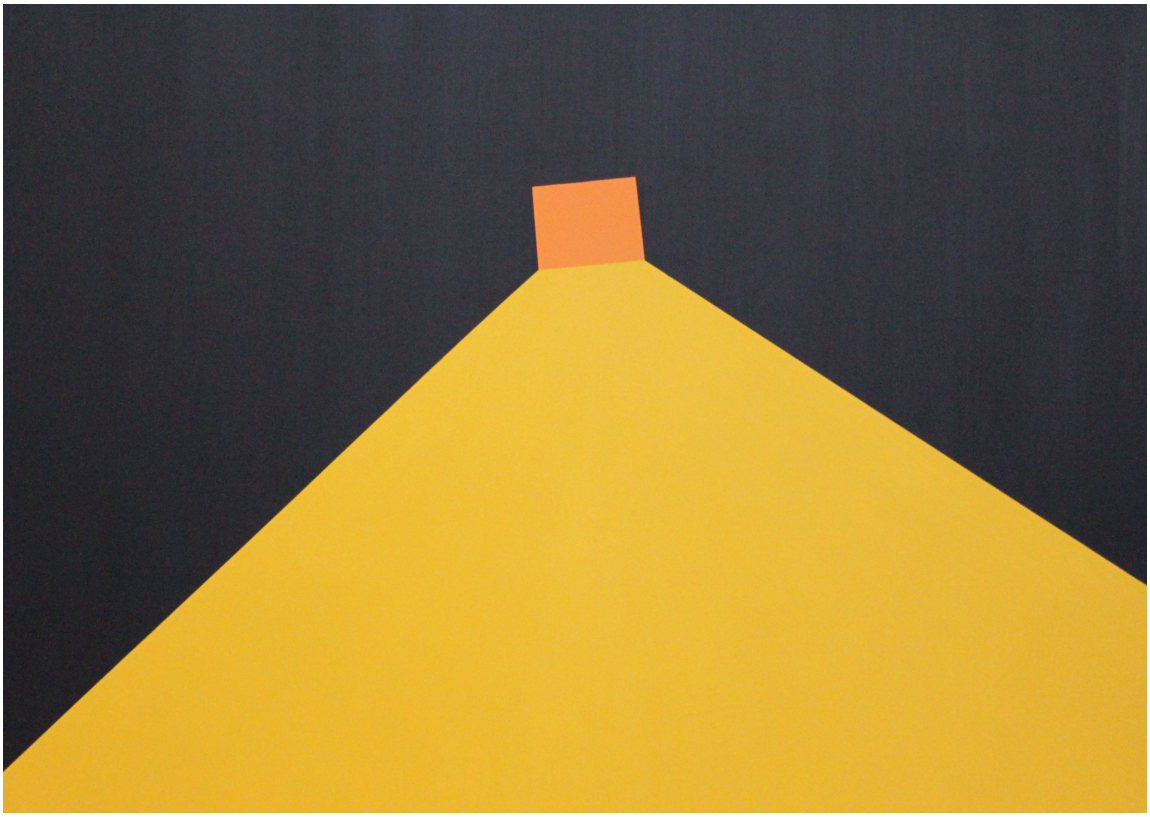

Jasper Borst, 2010

Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen

Commissie	Bestuur
(Coördinerende) Portefeuille(s)	Financiën en Personeel
Afdeling(en)	Concernstaf, Middelen en Services

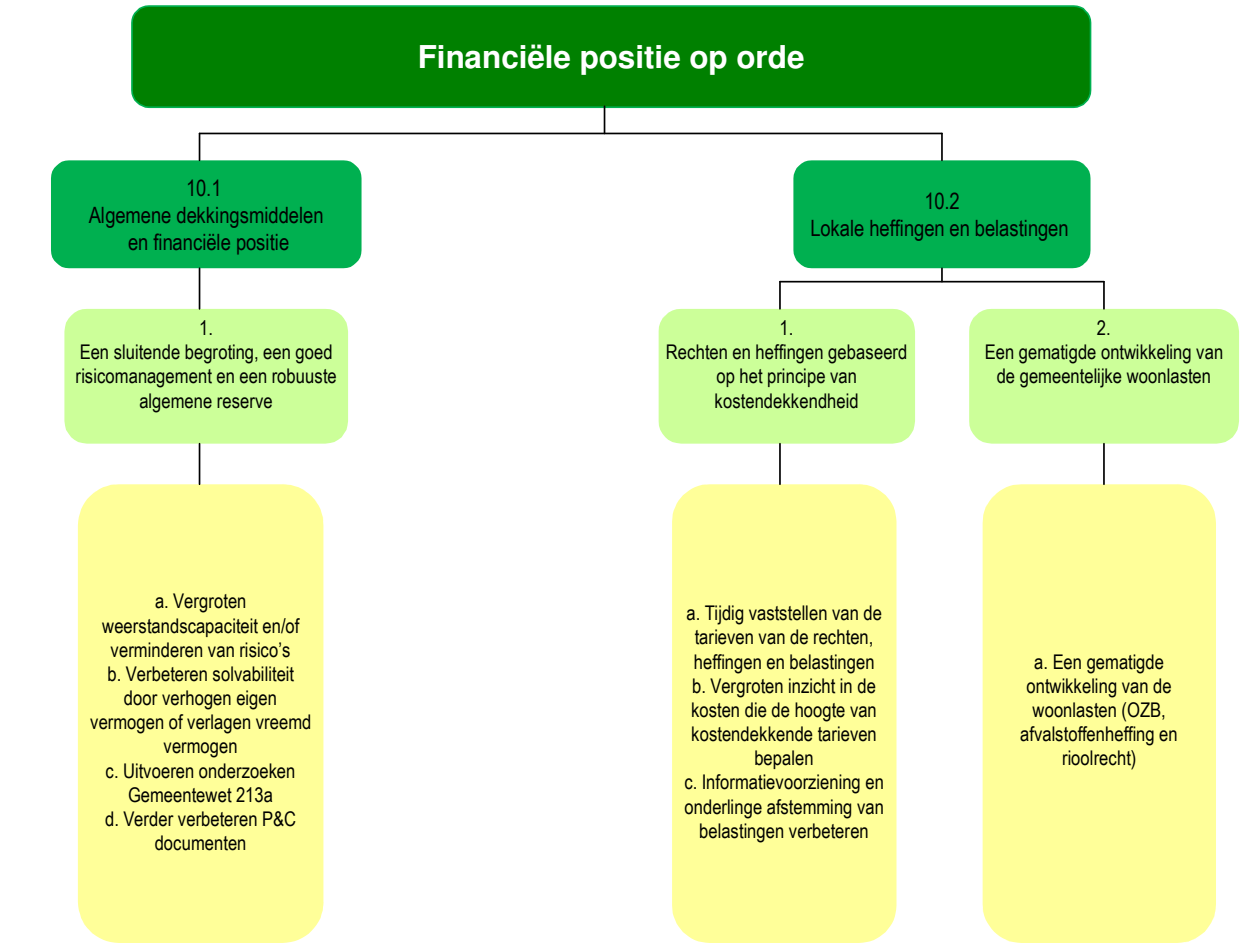

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Programmadoelstelling: Financiële positie op orde.

De jaarrekening 2010 sluit zonder vrij besteedbaar rekeningsaldo. In het algemene deel is dit resultaat geanalyseerd. De algemene reserve is gestegen van € 41.057 in 2009 naar € 42.268 in 2010. Dit is van belang om tegenvallers en risico's te kunnen opvangen, maar ook van belang voor de solvabiliteitspositie. Algemene en bestemmingsreserves verbeteren de solvabiliteitspositie.

Vanwege de economische omstandigheden en de bezuinigingen die het rijk moet doorvoeren staan de meerjarige financiële posities van de gemeenten, ook die van Haarlem, onder druk. In het coalitieakkoord dat in het voorjaar 2010 is gesloten is daarom een omvangrijk ombuigingsprogramma vastgesteld. Dit programma is later vertaald in de kadernota 2010 en de programmabegroting 2011-

2015. Deze kaderstelling is nog steeds de leidraad om de financiële positie ook op termijn op orde te houden.

Randvoorwaarde voor het realiseren van een gezonde financiële positie is dat ook de gemeentelijke lastendruk verantwoord stijgt. Dit is vertaald in een verhoging van de OZB-inkomsten in 2010 met 3% boven inflatie en het meer kostendekkend maken van de afvalstoffen-en rioolheffing. Daar bij is het uitgangspunt dat Haarlem rond het gemiddelde woonlasten van de grote gemeenten blijft. In 2010 zijn de woonlasten weliswaar gestegen, maar neemt Haarlem nog steeds een bescheiden plaats in op de ranglijst woonlasten 100.000+ gemeenten die jaarlijks door het COELO wordt opgesteld. Zo zijn in 2010 burgers in 25 grote gemeenten duurder uit, terwijl 11 grote gemeenten goedkoper uit zijn dan de Haarlemse inwoners.

Beleidsveld 10.1 Algemene dekkingsmiddelen en financiële positie

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Een sluitende begroting, een goed risicomanagement en een robuuste algemene reserve	**Wat hebben we bereikt?** Voor 2010 is er sprake geweest van een sluitende begroting, er is geen sprake van een tekort. Daarnaast is de algemene reserve boven de gestelde streefwaarde gebleven.	☺

Effectindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1. Omvang resultaat begroting (x € mln.)	-	-3.0 v (2007) -6.8 v (2008) -10.6 v (2009)	-0.5 v	-10.3 v	Programmabegroting/ Jaarrekening
1. Omvang algemene reserve (x € mln.)	-	-20 v (2007) -27 v (2008) -41 v (2009)	-33 v	-42 v	Programmabegroting/ Jaarrekening

v (-) is voordelig budgettair effect; n is nadelig budgettair effect

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a. Vergroten weerstands-capaciteit en/of verminderen omvang risico's	**Wat hebben we gedaan?** In Haarlem wordt alleen de algemene reserve als weerstandscapaciteit gehanteerd. Deze is in het afgelopen jaar toegenomen. Daarnaast worden de risico's doorlopend in kaart gebracht en worden waar mogelijk maatregelen getroffen om risico's te verminderen.	☺
1b. Verbeteren solvabiliteit door verhogen eigen vermogen of verlagen vreemd vermogen	**Wat hebben we gedaan?** De algemene reserve is afgelopen jaar toegenomen.	☺
1c. Uitvoeren onderzoeken Gemeentewet 213a	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is er een 213a onderzoek uitgevoerd naar de kosten en toegevoegde waarde van externe onderzoeken en externe inhuur van de gemeente Haarlem. **Wat hebben we niet gedaan?** Het andere 213a onderzoek naar erfpacht (voorheen vastgoed) is nog niet uitgevoerd omdat er in 2010 prioriteit is gegeven aan de voorbereiding en uitvoering van de bezuinigingsoperatie.	😐
1d. Verder verbeteren P&C-documenten	**Wat hebben we gedaan?** In 2010 is de doorontwikkelnota Planning en Control door de directie vastgesteld. In deze nota worden aanbevelingen gedaan om Planning en Control nog verder te verbeteren binnen de gemeente Haarlem. **Wat hebben we niet gedaan?** Niet alle voorgestelde verbeteringen hebben plaatsgevonden in 2010. Deze verbeteringen worden in 2011 opgepakt.	😐

Prestatieindicator	Nulmeting	Realisatie	Streefwaarde 2010	Realisatie 2010	Bron
1a. Ratio weerstandsvermogen	Onvoldoende (2008)	Voldoende (2009)	Voldoende	Voldoende	Programma-begroting/rekening
1b. Omvang vaste schuld (x € mln.)	332 (2006)	340 (2007) 332 (2008) 401 (2009)	429	440	Programma-begroting/rekening
1b. Rentelasten (x € mln.)	16,1 (2006)	15,4(2007) 14,8 (2008) 15,5 (2009)	19,9	17,2	Programma-begroting/rekening
1b. Solvabiliteitsratio (%)	8% (2006)	12% (2007) 12,5% (2008) 17,6% (2009)	12,3%	17%	Programma-begroting/rekening
1c. Onderzoeken GW 213a	2 (2008)	1 (2009)	2	1	Gemeentelijke registratie
1d. Oordeel commissie Kordes over Jaarverslag	5,6 (Jaarverslag 2007)	Ruim vold. (2008)	> 7,5	Ruim voldoende	Kordes

[1] Risicomanagement nog niet ontwikkeld.

Beleidsveld 10.2 Lokale heffingen en belastingen

Wat hebben we bereikt?

Doel		2010
1. Rechten en heffingen gebaseerd op het principe van kostendekkendheid	**Wat hebben we bereikt?** De Haarlemse heffingen zijn conform de uitgangspunten, kostendekkendheid en inflatiecorrectie tijdig vastgesteld. **Wat hebben we niet bereikt?** Voor de rechten en heffingen hebben we nog geen 100% kostendekkendheid kunnen realiseren.	☺
2. Een gematigde ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten	**Wat hebben we bereikt?** De gemeentelijke woonlasten zijn conform de uitgangspunten, inflatieaanspassing en een toename van de onroerend zaakbelasting van 3% vastgesteld. In vergelijking met andere 100.000+ gemeenten neemt Haarlem voor wat betreft de woonlasten een bescheiden plaats in. In 2010 hebben burgers in 25 grote gemeenten gemiddeld hogere woonlasten, terwijl men in 11 grote gemeenten gemiddeld lagere woonlasten heeft dan de Haarlemse burgers.	☺

Voor de relevante indicatoren wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten in deel 3 van dit jaarverslag.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prestatie		2010
1a.Tijdig vaststellen van de tarieven van de rechten, heffingen en belastingen	**Wat hebben we gedaan?** De tarieven van de rechten, heffingen en belastingen zijn tijdig vastgesteld. Daarnaast zijn ook wijzigingen en bijbehorende verordeningen tijdig vastgesteld.	☺
1b. Vergroten van het inzicht in de kosten die de hoogte van de kostendekkende tarieven bepalen	**Wat hebben we gedaan?** Ter beoordeling van de mate van kostendekkendheid is in de belastingvoorstellen 2010 expliciet ingegaan op de baten en lasten van de producten en diensten die worden bekostigd uit de tarieven en is er inzicht gegeven in de ontwikkeling van het aantal belastingeenheden (onder meer toename van de woningvoorraad) en de opbrengsten op basis van de verschillende heffingsmaatstaven waar dit van toepassing is. **Wat hebben we niet gedaan?** In de begroting 2010 was het nog niet gelukt om de rechten en heffingen volgens het rekenmodel van de VNG op te nemen. In de begroting 2011 is dit wel gedaan.	

Prestatie		2010
1c. De informatievoorziening en onderlinge afstemming van de belastingen verbeteren	**Wat hebben we gedaan?** De accountant heeft geconstateerd dat met betrekking tot de totstandkoming van de verantwoording en onderlinge afstemming tussen de deelnemende gemeenten door Cocensus en Haarlem verbeteringen zijn gerealiseerd.	☺
2a. Een gematigde ontwikkeling van de lokale lasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht)	**Wat hebben we gedaan?** Conform de afspraken zijn de tarieven aangepast voor inflatie en is de onroerend zaakbelasting toegenomen met 3%.	☺

Voor de relevante indicatoren wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten in deel 3 van dit jaarverslag.

Wat hebben we ervoor gedaan?

(bedragen x € 1.000)

Beleids-veld	*Programma 10 Financiën/Algemene dekkingsmiddelen*	Rekening 2009	2010		
			Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
10.1	Algemene dekkingsmiddelen	7.837	10.693	9.712	10.213
10.2	Lokale heffingen en belastingen	5.503	4.028	7.659	4.448
	Totaal lasten	**13.339**	**14.721**	**17.371**	**14.661**
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
10.1	Algemene dekkingsmiddelen	196.490	189.580	199.492	205.243
10.2	Lokale heffingen en belastingen	34.848	30.297	36.560	37.498
	Totaal baten	**231.338**	**219.877**	**236.052**	**242.741**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	**-217.999**	**-205.156**	**-218.681**	**-228.079**
	Toevoeging aan reserves				
	Budgetoverheveling:				
	- Eenmalige illegale woonfraude				35
	- Spoorse doorsnijding				2.689
	- Medische zorg				100
	- Management Development Traject				210
	- Maatschappelijke opvang				250
	- Vrouwenopvang				62
	Algemene reserve:				2.732
	Projectenreserve				131
	Totaal toevoeging aan reserves	**18.193**	**1.922**	**6.209**	**6.209**
	Onttrekking reserves				
	Algemene reserve:				
	- Budget 40+ wijken[1]				2.000
	- Spoorse doorsnijding[1]				1.023
	- Bestemming rekeningresultaat 2009 afschrijving				530
	Projectenreserve				1.579
	BTW compensatiereserve				93
	Opleidingen (opheffing IZA)				250
	Project Verseon				130
	Totaal onttrekking aan reserves	**6.959**	**229**	**5.744**	**5.605**
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-206.765**	**-203.463**	**-218.216**	**-227.476**

1 Budgetoverhevelingen 2009-2010

Analyse saldo programma

Het programma Financiën/Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 227.476.000. Dit is € 9.260.000 voordeliger dan het geraamde saldo.

Het totale renteresultaat als een uitkomst van gerealiseerde investeringen en grondexploitaties, de stand van de reserves en het rentepercentage van aangetrokken leningen en uitgezette kasgelden heeft geresulteerd in een voordeel van € 1,9 miljoen.
Een nadeel betreft een extra vergoeding aan de voorziening dubieuze debiteuren. De gemeente loopt voor de uitstaande vordering op de projectontwikkelaar van de nieuwbouw Zijlpoort een financieel risico. Voor afdekking van dit risico is een bedrag van € 2.230.000 toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Als de overeenkomst omtrent de bouwverplichtingen wordt nagekomen valt het bedrag vrij te gunste van de algemene dekkingsmiddelen.
Aan stelposten en taakstellingen resteert een voordeel van € 3.250.000. Op programma 10 zijn stelposten gereserveerd voor mogelijke uitgaven. In een aantal gevallen is in 2010 geen beroep gedaan op deze middelen en in een enkel geval zal via een bestemmingsvoorstel nog gevraagd worden hiervoor middelen beschikbaar te stellen voor 2011.
Ook zijn er stelposten geraamd ter dekking van lasten op andere programma's. Zo is er een stelpost cao-ontwikkelingen opgenomen ter dekking van gestegen loonkosten, die over alle programma's worden verwerkt. Deze stelpost valt nu vrij en staat en dekt daarmee die hogere lasten. Daarnaast dient, om aan eisen die aan de verslaglegging worden gesteld te voldoen, de voorziening organisatiefricties ad € 2.858.000 omgezet te worden naar een bestemmingsreserve, omdat dit bedrag wel bestemd dient te blijven voor doeleinden, waarvoor de voorziening was bestemd Dit voorstel wordt dan ook gedaan bij de bestemming van het rekeningresultaat. Dit bedrag maakt nu onderdeel uit van het rekeningresultaat
Er is aan de hand van de laatste ontwikkelingen een inschatting gemaakt van de kosten voor boventalligen in de komende jaren. Op basis van deze berekening is een extra storting in de voorziening gerealiseerd van € 1.433.000.

In de jaarrekening is een batig saldo kostenplaatsen ontstaan van € 1,9 miljoen.
Een deel van de ICT-investeringen is in 2010 overgeheveld van het investeringsplan naar exploitatie-uitgaven. Het doen van deze uitgaven is uitgesteld tot bestuurlijke besluitvorming had plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is een deel van het budget (€ 1,3 miljoen) niet meer in 2010 besteed, terwijl de prestaties wel nog uitgevoerd moeten worden, dus de middelen moeten beschikbaar blijven voor met name de uitvoering van het digitaliseringsplan. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag via bestemmingsvoorstel over te hevelen naar 2011.
Daarnaast is op de kostenplaats projectondersteuning een voordeel van € 433.000 ontstaan ten gevolgen van lagere personeelslasten en minder inhuur.

Tenslotte is een voordeel ontstaan doordat de geraamde toevoeging van de precario-opbrengsten van 4,3 miljoen aan de voorziening niet gerealiseerd behoefde te worden, omdat de rechtszaak tegen Nuon door de gemeente is gewonnen en er geen terugbetalingsrisico meer is.

Deel 3 Paragrafen

Maartje Overmars, 2008

3.1 Lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het rijk en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, een belangrijke bron van inkomsten. De gemeentelijke heffingen vallen in twee groepen uiteen: rechten en belastingen. Bij de rechten is sprake van een tegenprestatie van de gemeente en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Dat wil zeggen de kostendekkendheid mag niet meer dan 100% zijn. Bij de belastingen is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente.

Haarlem heeft de uitvoering van het opleggen van de aanslagen en de invordering van onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing, reinigingsrecht, precariobelasting (deels), hondenbelasting en reclamebelasting ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling, te weten Cocensus. Deze organisatie doet dit ook voor de gemeenten Haarlemmermeer, Hillegom en Beverwijk. Ook de afhandeling van de kwijtscheldingen en bezwaarschriften en de jaarlijkse herwaardering van het onroerend goed gebeurt door Cocensus. Het beleid ten aanzien van de belastingen en heffingen - waaronder ook de tariefstelling - is en blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

3.1.1 Tarievenbeleid

Het tarievenbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten: kostendekkendheid en inflatiecorrectie. Kostendekkendheid houdt in dat de tarieven zo vastgesteld worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet overschrijden. De belangrijkste voorbeelden van kostendekkende tarieven zijn de afvalstoffen- en rioolheffing.

Inflatiecorrectie betekent dat de tarieven voor 2010 zijn aangepast met het (verwachte) inflatiepercentage van 1%. Op basis van een berekening over de inflatiecorrectie van de afgelopen 3 jaar bleek dat er 0,7% teveel aan inflatiecorrectie berekend was. Dit is voor 2010 gecorrigeerd waardoor de inflatiecorrectie uitkwam op (1% - 0,7%=) 0,3%. Daarnaast is het tarief OZB op grond van het coalitie akkoord “Sociaal en Solide” verhoogd met 3%. Omdat de woningen met 0,4% in waarde zijn gestegen is het tarief met 0,4% verlaagd, waardoor de uiteindelijke tariefstijging 2,9% heeft bedragen.
Overigens vindt bij een waardedaling in omgekeerde correctie plaats, zoals in 2011 heeft plaatsgevonden.

3.1.2 Ontwikkelingen in 2010

Geen afschaffing van precario op kabels en leidingen

Na een aantal jaren van onzekerheid is in 2010 uiteindelijk vast komen te staan dat de vrijstelling van precariobelasting voor netwerken niet doorgaat. Ook de juridische procedures ten aanzien van de opgelegde aanslagen zijn in 2010 afgewikkeld. Hierdoor is vast komen te staan dat de gemeente Haarlem Continuon in rechte precariobelasting kan blijven opleggen en PWN niet.
Overigens worden er nog steeds initiatieven op rijksniveau ontplooid om de precario op netwerken af te schaffen. Indien dit gevolgen heeft voor Haarlem wordt de Raad via de reguliere P&C-producten hierover geïnformeerd.

Invoering Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)

Met enkele jaren vertraging is per 1 oktober 2010 de Wabo uiteindelijk ingevoerd. Vanuit fiscaal optiek is dit met name relevant voor de legesheffing. De legesverordening 2010 is hiervoor tussentijds aangepast.

Invoering Europese Dienstenrichtlijn

In de Europese Dienstenrichtlijn zijn maatregelen vastgelegd die de totstandkoming van een Europese interne markt voor diensten moeten bevorderen. Daartoe worden belemmeringen in nationale wet-en regelgeving weggenomen.
Deze richtlijn is in de Haarlemse regelgeving geïmplementeerd. De belangrijkste consequenties voor de belastingheffing betreft vooral de publicatie van verordeningen en uitvoeringsregels. De wet maakt het

mogelijk om de verordeningen en uitvoeringsregels elektronisch via internet te publiceren. De legesverordening is op deze wijze ontsloten.

3.1.3 Opbrengsten belastingen en heffingen

In de navolgende tabel zijn de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. Daarbij zijn ter vergelijking de cijfers uit de begroting 2010 (inclusief suppletoire bijstellingen) en de rekening 2009 meegenomen. De afwijkingen worden vervolgens toegelicht.

Opbrengst gemeentelijke belastingen en heffingen

bedragen x € 1.000

	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010
Belastingen			
Onroerende zaakbelasting	27.080	29.486	29.759
Hondenbelasting	466	560	497
Toeristenbelasting	559	518	518
Precario ondergrondse infrastructuur	5.461	4.364	4.376
Overig precario	514	523	814
Parkeerbelasting	6.775	6.536	5.691
Reclamebelasting	250	500	487
Totaal belastingen	***41.105***	***42.487***	***42.142***
Rechten/heffingen			
Afvalstoffenheffing	16.899	17.900	17.816
Reinigingsrecht	483	610	645
Rioolrecht	8.405	9.220	9.030
Bouwleges	4.964	3.805	3.672
Leges Burgerzaken	2.929	3.070	2.976
Begraafrechten	897	940	872
Havengelden	385	415	685
Marktgelden	339	349	333
Totaal rechten	***35.301***	***36.309***	***36.029***
Kwijtscheldingen	-868	*-860*	-968

Toelichting op afwijkingen van 5% of meer, met een minimum van € 50.000

Belastingen

Van de geraamde inkomsten 99,7% gerealiseerd.

Hondenbelasting

Als gevolg van de ingezette controle is de opbrengst gestegen ten opzichte van 2009, maar blijft nog wel achter bij de raming voor 2010.

Overige precario

Op basis van de rekeningcijfers 2009 is een nadere analyse uitgevoerd naar de tegenvallende opbrengsten uit precario. Deze analyse heeft uitgewezen dat bepaalde mutaties onjuist waren verwerkt. Dit heeft geleid tot naheffingsaanslagen over voorgaande jaren, waardoor in 2010 een extra opbrengst is gerealiseerd.

Parkeerbelastingen

De opbrengsten voor de parkeerleges blijven voor zowel het straatparkeren als voor de vergunningen in 2010 achter bij de realisatie 2009 en bij de begroting 2010. De lagere opbrengst van de vergunningen heeft te maken met een incidentele afboeking van de balanspositie debiteuren van circa € 200.000 en met een onjuiste structurele raming van de opbrengsten vergunning van circa € 400.000. De lagere opbrengsten straatparkeren van circa € 175.000 worden waarschijnlijk veroorzaakt door werkzaamheden en/of verandering in het parkeeraanbod. Hierdoor zijn een aantal "toplocaties" qua straatparkeren niet en/of slecht bereikbaar geweest.

Het gaat hier met name om de Nieuwe Gracht, Nieuwe Groenmarkt, Parklaan, Gasthuisvest, Raamvest, Krocht, Kruisweg en Jansweg.

Rechten
Van de geraamde inkomsten is ruim 99% gerealiseerd.

Begraafrechten
Het aantal begravingen in 2010 is met 243 gelijk gebleven aan 2009. Hiermee lijkt een einde te zijn gekomen aan de neerwaarste trend van het aantal begravingen. De opbrengst is in 2010 iets lager dan 2009. Dit komt doordat er minder begravenissen op de Kleverlaan (waar een hoger tarief geldt) hebben plaatgevonden dan in 2009. De verwachte stijging heeft zich niet voorgedaan, ook de landelijk trends laten een afname van het aantal begravenissen en een toename van crematies zien.

Havengelden
De opbrengst havengelden toont ten opzichte van de begroting 2010 en de realisatie 2009 een aanzienlijke stijging van circa € 300.000. Hiermee lijkt een eind te zijn gekomen aan de afnemende opbrengsten van de laatste jaren. De positieve bijdrage wordt vooral veroorzaakt door de aanleg en doorvaart van de pleziervaartuigen, de opbrengst van de beroepsvaart blijft redelijk constant. Het is onduidelijk wat de verklaring van deze toename is en in welke mate hier een structureel effect in zit.

3.1.4 Lokale lastendruk
De lokale lastendruk wordt bepaald door zowel de absolute hoogte als de verandering van de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In de navolgende tabel is de opbouw van de lokale lastendruk in Haarlem in 2010 ten opzichte van 2009 inzichtelijk gemaakt. Voor huurders is daarbij alleen de hoogte van de afvalstoffenheffing bepalend, aangezien zij niet worden aangeslagen voor OZB en rioolrecht.
De eigenaren van woningen worden voor de drie onderscheiden belastingen aangeslagen. Bij de berekening van de OZB, is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning in Haarlem. Omdat het hier om een gemiddelde gaat, kan de feitelijke lastenontwikkeling voor een individuele burger hiervan afwijken. Dat wordt o.a. bepaald door de feitelijke waarde - en de waardeontwikkeling - van de woning.

bedragen x € 1.000

Lokale lastendruk in 2009 en 2010	Eigenaar/bewoner		
	2009	2010	%
OZB eigenarendeel (van een gemiddelde woning)	216,14	223,27	3,3
Afvalstoffenheffing	290,20	307,56	6
Rioolrecht	107,88	115,45	7
Totaal	**614,22**	**646,28**	**5,22**

Landelijke vergelijking
Jaarlijks maakt het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) een vergelijking tussen de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. Al jaren neemt Haarlem een bescheiden plaats in. In 2010 zijn burgers in 25 grote gemeenten duurder uit, terwijl burgers in 11 grote gemeenten lagere woonlasten hebben dan in Haarlem.

3.1.5 Kwijtscheldingsbeleid
Van de 4.797 verzoeken om kwijtschelding, waarvan 1.713 geautomatiseerd en 3.084 zelf aangevraagd, is bijna 100% afgedaan. Van de administratieve beroepen beroepschriften tegen afwijzing is 86% afgedaan.

Sinds het afschaffen van de OZB voor de gebruikers van woningen heeft de kwijtschelding vrijwel uitsluitend betrekking op de afvalstoffenheffing (en een klein deel op de hondenbelasting). De uitgaven over 2010 hebben afgerond € 900.000 bedragen. In 2009 bedroegen de lasten € 868.000.

Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan de hand van rijksnormen. De gemeente mag niet in gunstige zin voor belastingplichtigen van deze rijksnormen afwijken (wel strengere normen). Het is de gemeente niet toegestaan om inkomenspolitiek te voeren, dit is voorbehouden aan de rijksoverheid.

3.2 Weerstandsvermogen

3.2.1 Inleiding

In deze paragraaf worden de risico's en de beheersing van de risico's beschreven en wordt de financiële capaciteit die nodig is om de risico's op te vangen berekend. Eerst wordt risico management beschreven en een inventarisatie van de risico's gepresenteerd. Daarna wordt de weerstandscapaciteit berekend aan de hand van de algemene reserve en de ontwikkeling daarvan. Tot slot wordt een waardering gegeven aan de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit: het weerstandsvermogen.

De beleidsuitgangspunten voor de omgang met reserves en voorzieningen heeft de raad in 2008 vastgelegd in de nota *Reserves en voorzieningen* (2008 / 101659). Daarin staan de regels beschreven voor het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen.

3.2.2 Risico's

Risicomanagement

Haarlem heeft zoals iedere organisatie te maken met risico's en deze doen zich voor op allerlei terreinen. Omdat risico's de mogelijkheden van de gemeente beïnvloeden, moet hier inzicht in zijn. Voor de belangrijkste risico's dienen passende beheersmaatregelen te worden getroffen. Om de financiële gevolgen die samenhangen met deze risico's te kunnen opvangen, is er een weerstandscapaciteit in de vorm van de algemene reserve. Om te kunnen bepalen hoe groot deze moet zijn, is de waarde van de risico's ingeschat. Dit gebeurt door middel van risicomanagement, met als doel het verminderen van de kans op en het effect van de onderkende risico's.

Bij risicomanagement hoort ook dat de organisatie zich er bewust van is, dat de oorzaken van veel schades hun bron vinden in de organisatie zelf of in haar directe omgeving. Vaak kunnen risico's al met een geringe inspanning (beter) beheersbaar of vermijdbaar worden gemaakt. Het gebruiken van risicomanagement binnen de organisatie moet leiden tot de ontwikkeling van een volledig inzicht van alle risico's en een inschatting van de hierbij behorende waardering.

Er wordt via de verschillende cyclusdocumenten regelmatig gerapporteerd over risico's. In de begroting en in het jaarverslag wordt de top tien van gemeentebrede risico's gepresenteerd. In de kadernota en bestuursrapportages worden alleen nieuwe risico's ten opzichte van de meest recente paragraaf weerstandsvermogen gerapporteerd.

Risico-inventarisatie en risicosimulatie

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen, is een risico-inventarisatie opgesteld. Hierin zijn de risico's binnen de reguliere bedrijfsvoering systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Op basis van de geïnventariseerde en gewaardeerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie laat op basis van de risico's zien, hoeveel weerstandscapaciteit er nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Een simulatie houdt op basis van een wetenschappelijk verantwoorde methodiek rekening met de kansverdeling. Daarom is de benodigde capaciteit voor een risico minder dan de vermenigvuldiging van de kans met het maximale gevolg.

De inventarisatie heeft in totaal 43 bedrijfsvoeringsrisico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht staan de tien bedrijfsvoeringsrisico's die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het is belangrijk om te realiseren dat een risico geen zekerheid is, maar een kans van voordoen (hoe klein of groot ook) waar voor zover mogelijk passende beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Risico	Kans	Gevolg	Inschatting Benodigde capaciteit
Rijksmaatregelen: rijksbezuinigingen, zoals taakmutaties of bijstellingen van de uitkering van het gemeentefonds of doeluitkering, leiden tot lagere inkomsten voor de gemeente. Wanneer deze niet tijdig kunnen worden opgevangen kunnen ze tot begrotingstekorten leiden.	75%	Max. € 7 mln	ca. € 3,7 mln
Gemeentelijke huisvesting: tegenover een voorschotbetaling van € 17 miljoen aan de projectontwikkelaar van de nieuwe gemeentelijke huisvesting (Zijlpoort), is een hypothecaire zekerheid gesloten op het oude postkantoor-complex. De waarde van de zekerheid wordt lager ingeschat dan de voorschotbetaling. Indien de projectontwikkelaar zijn verplichting niet na kan komen, loopt de gemeente een financieel risico ter grootte van circa € 8 miljoen.	70%	Max. € 7,2 mln	Ca. € 3,6 mln
Ombuigingen: indien de taakstellingen uit de meerjarenraming en de ombuigingen uit het coalitieakkoord niet volgens planning worden gerealiseerd, kan dit leiden tot een begrotingstekort..	75%	Max. € 5 mln	ca. € 2,6 mln
Verbonden partijen: nadelige resultaten van verbonden partijen (zie paragraaf Verbonden Partijen in deze begroting voor een overzicht) kunnen leiden tot extra bijdragen van de gemeente.	70%	Max. € 5 mln	ca. € 2,5 mln
Rente: een rentestijging op geldleningen kan leiden tot hogere dan begrote rentelasten.	50%	Max. € 3 mln	ca. € 1,4 mln
Wet Werk en Bijstand (WWB): indien het aantal bijstandsgerechtigden oploopt draagt de gemeente het risico tot een overschrijding van 10%.	50%	Max € 3,8 mln	ca. € 1,3 mln
Gesubsidieerde instellingen: nadelige resultaten van gesubsidieerde instellingen kunnen leiden tot extra bijdragen van de gemeente	90%	Max. € 1,5 mln	ca. € 1,0 mln
Reductie formatie: Het totaal aan bovenformatieven bedraagt ruim 60 personen. De inspanningen zijn gericht op het plaatsen van deze medewerkers op reguliere formatie of bij andere organisaties. Daarmee zullen de kosten de komende jaren teruggebracht kunnen worden, zij het dat voor de eerste jaren de kosten nog zodanig hoog zijn dat een voorziening van ruim € 3 miljoen gevormd is. Bij de vorming van deze voorziening zijn aannames gedaan m.b.t. het verloop van de medewerkers en de daarbij behorende kosten. Er bestaat een risico dat het verloop trager is dan nu is aangenomen wat kan leiden tot extra kosten.	50%	Max. € 2 mln	ca. € 1,0 mln
Calamiteiten: onverwachte gebeurtenissen kunnen leiden tot hoge, niet begrote kosten. Hieronder vallen alle grotere, onvoorspelbare rampen, zoals trein- en vliegtuigongelukken.	10%	Max. € 10 mln	ca. € 0,7 mln
WMO. De WMO is een open einde regeling, dit betekent dat de vraag leidend is. Indien de vraag groter is dan verwacht, kan dit leiden tot extra kosten.	15%	Max. € 6 mln	ca. € 0,5 mln
Subtotaal 10 risico's met grootste benodigde weerstandscapaciteit		**Max. € 50,5 mln**	***ca.€ 18,4 mln***
Overige 33 geïdentificeerde risico's			*ca. € 3,4 mln*
Subtotaal bedrijfsvoeringsrisico's			*ca. €21,8 mln*
Projectrisico's			***ca. € 8,8 mln***
Totaal benodigde weerstandscapaciteit alle risico's			**ca. € 30,6 mln**

In de kolom 'inschatting benodigde capaciteit' in het overzicht is het bedrag opgenomen dat op grond van de uitgevoerde simulatie nodig is om een risico op te kunnen vangen. Deze bedragen zijn lager dan de vermenigvuldiging van de kans met het gevolg. De simulatie houdt namelijk rekening met het feit dat niet alle risico's tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Op grond van de inventarisatie en de simulatie is een weerstandscapaciteit nodig van tenminste € 21,8 miljoen voor de bedrijfsvoeringsrisico's, om met 90% zekerheid te kunnen zeggen dat de gevolgen kunnen worden opgevangen.

Voor de begroting 2010 is de inventarisatie voor het in beeld brengen van risico's die verbonden zijn aan projecten afgerond. Voor de risico's die in beeld zijn gebracht is op dezelfde manier als voor de bedrijfsvoeringsrisico's een inschatting gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit.
De benodigde weerstandscapaciteit voor de projectrisico's komt uit op € 8,8 miljoen. Projectrisico's zijn bijvoorbeeld vertraging van het project, relaties met externe partijen, marktontwikkelingen en subsidies en bijdragen van derden.

De benodigde weerstandscapaciteit voor alle geïnventariseerde risico's komt uit op circa € 30,6 miljoen.

3.2.3 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die de gemeente heeft om risico's op te vangen. Haarlem hanteert alleen de algemene reserve als weerstandscapaciteit en niet de bestemmingsreserves, stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit, bezuinigingsmogelijkheden en de post onvoorzien. Bestemmingsreserves hebben namelijk in de meeste gevallen reeds een bestemming en zijn vanuit dat oogpunt niet (op korte termijn) vrijelijk beschikbaar, evenmin als stille reserves. Onbenutte belastingcapaciteit is veelal niet in het lopende begrotingsjaar te realiseren, net zo min als substantiële bezuinigingsmogelijkheden. De post onvoorzien is ten opzichte van de algemene reserve slechts een klein bedrag is.

Algemene reserve

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het college een gezonde financiele positie nastreeft. Hierbij is het van belang dat er voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is. In onderstaand figuur is de ontwikkeling van de algemene reserve zichtbaar.

Verloop algemene reserve

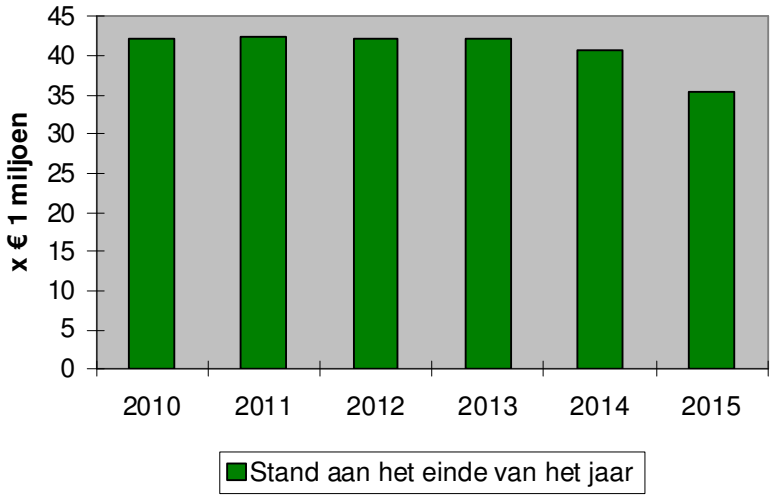

In bovenstaande tabel is de stand van de algemene reserve weergegeven voor verwerking van het bestemmingsvoorstel.

Overige algemene reserves

De overige algemene reserves bestaan uit de reserve grondexploitatie en de beleggingsreserves. Per 31 december 2010 is de stand van de algemene reserve grondexploitatie € 0,1 miljoen positief. Zie voor een toelichting de paragraaf Grondbeleid dit jaarverslag.

3.2.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waartegen geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot onze financiële positie. Dit verband is in onderstaande figuur schematisch weergegeven.

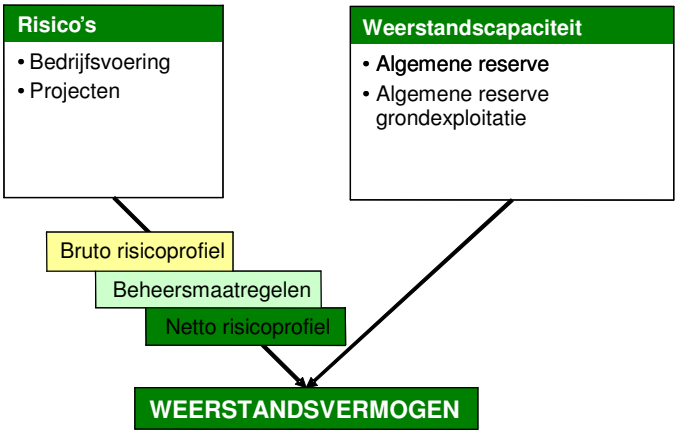

Relatie weerstandscapaciteit en risico's

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is, kan de relatie leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's (en de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit) en de daadwerkelijk beschikbare weerstandscapaciteit worden gelegd. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, moeten vastgesteld worden welke ratio Haarlem nastreeft. Hiertoe wordt de volgende waarderingstabel[2] gebruikt.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
C	Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
D	Tussen 0,8 en 1,0	Matig
E	Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Relatie benodigde en aanwezige weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening is de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{42{,}3}{30{,}6} = 1{,}38$$

De ratio van 1,38 valt binnen de categorie C zoals vermeld in de tabel ratio's weerstandsvermogen met als classificatie "voldoende". Om binnen de categorie C "voldoende" te blijven vallen (met een ratio tussen 1,0 en 1,4) zal, op basis van de nu bekende benodigde weerstandscapaciteit, de algemene reserve een omvang moeten hebben tussen de € 31,0 miljoen en € 43,4 miljoen.

[2] Deze normeringsystematiek voor het weerstandsvermogen is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Achterstallig onderhoud

Een goed onderhouden openbare ruimte draagt in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Haarlem kent achterstanden in het onderhoud bruggen, straten, wegen, pleinen, baggeren, kademuren, groen, verkeerslichten en openbare verlichting (de zogenoemde kapitaalgoederen van de gemeente). De inloop van deze achterstanden wordt in deze collegeperiode voortgezet.
In 2010 heeft een herberekening plaatsgehad van de benodigde normbudgetten waaruit is gebleken dat er een tekort is van € 4 miljoen (benodigd 2007: € 35,4 miljoen en benodigd 2010: € 39,3 miljoen). Dit tekort is veroorzaakt door areaaluitbreiding, extra kwaliteitsverbetering, niet verwerkte prijsindexering en wijkgericht werken.

In het vervolg van deze paragraaf wordt per categorie kapitaalgoederen de realisatie van de voornemens over het jaar 2010 weergegeven.

Watergangen en stedelijke wateropgave

Conform het Integraal Waterplan Haarlem (2004/176429) is op1 januari 2010 het waterbeheer van een aantal Haarlemse polders aan het Hoogheemraadschap van Rijnland overgedragen. Het betreft het waterbeheer van de volgende polders: Verenigde Grote en Kleine polders, Poelpolder, Vijfhuizerpolder, Meerwijkplas, Romolenpolder, Veerpolder, Schoterveenpolder en Spoorwegdriehoek. Dat betekent dat Rijnland de zorgplicht heeft voor het waterpeilbeheer (gemalen, stuwen en inlaten) en de waterkeringen rond deze polders. In 2009 is het onderhoud van het stedelijk water al naar Rijnland overgegaan. Daarmee is het beheer en onderhoud van het stedelijk water grotendeels de verantwoordelijkheid van Rijnland geworden. De notariële overdracht van het eigendom van diverse gemalen, stuwen en inlaten zal in 2011 afgerond worden.
Vanaf 1 januari 2010 werkt de gemeente met een BergingsRekeningCourant, een Voorziening Waterberging en een afkoopregeling. Met behulp van deze instrumenten faciliteert de gemeente een gebiedsgerichte aanpak van de stedelijke wateropgave.
In 2010 is gestart met de voorbereiding van de realisatie van een centraal door de Waarderpolder gelegen watergang. Tegelijkertijd wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke uitbreidingen van deze centrale watergang. Het Masterplan Water voor het stadsdeel Schalkwijk is in 2010 geactualiseerd tot een concreet Uitvoeringsprogramma Water met maatregelen voor de korte en middellange termijn. Als onderdeel van dit programma is gestart met de uitvoering van een waterverbinding tussen Meerwijk Centrum en de Amerikavaart, als ook met het herinrichten van de Europavaart aan de zuidkant van Europawijk. Tevens wordt gewerkt aan het afkoppelen van Europawijk Zuid en Boerhaavewijk Zuid.
Van het beschikbare bedrag van € 5,9 miljoen is een bedrag van 4,7 miljoen geïnvesteerd en dat is 81% van het beschikbare budget.

Bruggen

Het afgelopen jaar is de Prins Hendrikbrug vervangen en is de monumentale Melkbrug gerestaureerd. Bij de ontwikkeling van het Badmintonpad is een nieuwe toegangsbrug aangelegd. Bij een aantal beweegbare bruggen in het Spaarne zijn de aanvaarbeschermingen vervangen en is een autolosplaats gecreëerd. De voorbereiding van de vervanging van het basculedeel van de Prinsenbrug is inmiddels gereed. De Schoterbrug wordt inmiddels van afstand bediend vanaf de Waarderbrug. De aanleg van de fly-over en de fietsonderdoorgang Buitenrustbruggen is gestart. Het onderhoudsbudget voor bruggen is volledig uitgegeven. Het bedrag voor dagelijks onderhoud is volledig besteed.
Sinds 2007 zijn 11 van de 24 bruggen met achterstallig onderhoud aangepakt, naast de bovengenoemde de Emma-, Korte- en Gravestenenbrug. Er zijn echter ook 5 bruggen met achterstallig onderhoud bijgekomen: Zuiderfietsbrug, Schalkwijkerfietsbrug, Salland-, Salamander- en Zuidervoetbrug. Eind 2010 zijn er per saldo 18 bruggen, steigers en remmingswerken met achterstallig onderhoud. Het totale achterstallig onderhoud bedraagt € 11,5 miljoen (exclusief VAT-kosten).

Oevers

In 2010 is 9.755 m oeverconstructie vervangen, zoals langs de Spaarndamseweg, Amerikavaart, Kloppersingel, Europavaart en de Scheltemakade. Aan de Abel Tasmankade en de Leidsevaart zijn twee oeverconstructies van hout vervangen door gerecycled kunststof. Kunststof heeft het grote voordeel dat het niet rot of uitloogt en gaat daardoor veel langer mee dan hout. Conform de ambities van de gemeente Haarlem zijn de oevers hiermee duurzaam, klimaatneutraal en onderhoudsarm. In 2010 is gestart met het realiseren van afmeervoorzieningen in singels en grachten volgens het in 2009 vastgesteld beleid. In 2010 zijn daartoe 131 afmeervoorzieningen vervangen van de door vergunninghouders zelf aangelegde voorzieningen voor gestandaardiseerde afmeervoorzieningen. Van het beschikbare budget van € 6,2 miljoen is in 2010 € 4,6 miljoen (74%) uitgegeven.

Baggeren

In 2010 is het inmeten van alle nog te baggeren sloten en watergangen in Haarlem afgerond. Tevens is intensief overleg gevoerd met de onderhoudsplichtige overige instanties zoals de provincie, ProRail, NS Poort en het recreatieschap.

Verhardingen (wegen, straten, pleinen)

Van de € 29 miljoen in 2007 is het achterstallig onderhoud in 2010 teruggebracht naar € 24,1 miljoen. Er is voor € 2,26 miljoen geïnvesteerd (80%) van het totaal beschikbare budget van € 2,82 miljoen. Van het onderhoudsbudget voor wegen, straten en pleinen van € 14,6 miljoen is € 13,6 miljoen (93%) uitgegeven in 2010. Voorbeelden van projecten die tot uitvoering zijn gekomen zijn: de aanleg van de Gasthuisvest en Kampervest, het plein bij de Voorhelmstraat, de Integrale Vernieuwing Openbare Ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ). Ook de aanpak van de openbare ruimte van een deel van de Patrimoniumbuurt is voortgezet.

Verkeersregelinstallaties en Dynamische afsluiting binnenstad

Als vervangingsinvesteringen is in het jaar 2010 € 0,48 miljoen uitgegeven en dat is 125% van het totaal beschikbare budget. De overschrijding heeft te maken met nagekomen rekeningen t.a.v. de vervanging van de binnenstadafsluitingen in 2009. Aan onderhoud verkeerslichten is bijna € 0,34 miljoen besteed en dat is 90% van het totaal beschikbare budget. Aan onderhoud dynamische afsluiting binnenstad is bijna € 0,14 miljoen besteed en dat is 170% van het totaal beschikbare budget. Dit hoge bedrag wordt deels veroorzaakt door schades (in verband met aanrijdingen) die niet te verhalen zijn én het zeer beperkt beschikbare budget voor de 23 dynamische palen die de stad rijk is.

Openbare verlichting

In de stad is vanaf 2008 een aantal nieuwe lichtmasten geïntroduceerd om de stad te verfraaien. In 2010 is de Spaarnemast geplaatst langs de Raamsingel, Gasthuissingel, Gasthuisvest, Kampervest, Ruijterweg, Van Eedenlaan, Kamperlaan, Amsterdamstraat en rond de Raaksbruggen. De Patrimoniummast is geplaatst in het project Oranjeplein, Herensingel. Tevens is dit jaar het dimmen van verlichting verder doorgevoerd en zijn er in Schalkwijk en de Indische buurt circa 1000 armaturen vervangen door energiezuinige LED armaturen. In 2010 is door ruim € 0,45 miljoen aan investeringen uit te geven (135% van het totaal beschikbare budget van € 0,34 miljoen) uitvoering gegeven aan het doel om achterstanden in onderhoud geleidelijk weg te werken. Er is bij vervangingen naast eigen werk ook meegelift op de grote reconstructie- en rioleringswerken. Van het onderhouds- vervangings- en energiebudget is in 2010 € 2,42 miljoen uitgegeven en dat is 92% van het beschikbare budget van € 2,62 miljoen.

Rioleringen en Grondwater

Aan vervanging, verbetering en aanleg van milieuvoorzieningen aan het rioolstelsel is in 2010 een bedrag van € 6,8 miljoen (91%) uitgegeven van het beschikbare budget van € 7,5 miljoen. Hiermee zijn drainage en riolering vervangen en waar nodig vergroot bij de projecten Vondelweg, Jacob Catslaan/Van Oldebarneveldtlaan, Dr. Schaepmanstraat, Teslastraat, Sophiaplein, Plesmanlaan, Europawijk Zuid (1e fase), Oranjeplein (1e fase). Tevens is in 2010 het bergbezinkbassin aan de Spaarndamseweg opgeleverd, waarmee het totaal in Haarlem nu op 10 is gekomen. In het GRP 2007-2011 is aangegeven waar de bergbezinkbassins en rioolvervangingen en verzwaringen zijn gepland. Door in te spelen op aangepast beleid van Rijnland en systeemoptimalisatie tegen laagst maatschappelijke kosten, is de laatste jaren ingezet op meer afkoppelen van schone verhardingen en ombouwen van het huidige oude gemengde stelsel naar een gescheiden stelsel. Dit betreft onder andere de wijken Oosterduin, Europawijk-Zuid, Delftwijk en de Geneesherenbuurt. Daarnaast is op basis van een nadere optimalisatieslag onderzocht waar diverse milieumaatregelen met elkaar kunnen worden gecombineerd. Dit alles heeft geresulteerd in noodzakelijke aanleg van (veel) minder bergbezinkbassins en (veel) meer afkoppelprojecten. In totaal moeten er nu nog 10 bergbezinkbassins worden gerealiseerd. Als geheel is de riolering kwalitatief redelijk op orde en met de geplande verbeteringsmaatregelen en vervanging van oude en/of slechte riolering zit het onderhoud weer nagenoeg op normniveau.

Openbaar groen

In 2010 is gestart met de herinrichting van het Reinaldapark en de herinrichting van de Zuiderzee-, Betuwe en Groningenlaan waar een hoofdbomenstructuur wordt gerealiseerd. Opgeleverd en afgerond zijn o.a. de herinrichting van het Julianapark, het Ceramplein en de B. v. Suttnerstraat. Bij de kadernota 2010 zijn de projecten Stadsnatuurpark en Schoterbos stopgezet.
Aan het onderhoud van het groen is in 2010 € 10,4 miljoen (93%) van het totaal beschikbare budget van € 9,7 miljoen uitgegeven. Voor dit bedrag zijn naast het dagelijks onderhoud van de groenvoorzieningen en realisatie van projecten ook vele werken voorbereid, zoals de Frieslandlaan, het Molenburgpark, Scharreveld, Palmplein, Van Oosten de Bruijnstraat, Leidseplein, Brouwersplein en Nadorstplein.

Straatmeubilair

De opdracht uit 2009 over het opschonen en vervangen van straatmeubilair zijn in 2010 afgerond. Er zijn geen nieuwe buurten meer opgepakt. Aan het onderhoud van het straatmeubilair is in 2010 een bedrag van € 0,87 miljoen uitgegeven. Dit is 130% van het totaal beschikbare budget van € 0,67 miljoen.

Openbare speelgelegenheden

Er is geen achterstand in het onderhoud van de openbare speelgelegenheden. Van het onderhoudsbudget van € 0,99 miljoen is € 0,68 miljoen (69%) uitgegeven in 2010.

Gemeentelijke gebouwen

In 2009 is in het licht van een concentratie van de huisvesting zeer terughoudend geïnvesteerd in gemeentelijke gebouwen die worden gebruikt voor de gemeentelijke huisvesting. Voor de ontwikkelingen omtrent de nieuwe kantoorhuisvesting voor de gemeente wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Onderwijsgebouwen

Voor de investeringen in de onderwijsgebouwen is bepalend wat dat in het Strategisch Huisvestingsplan (SHO) 2007 – 2010 en 2008 – 2011 is opgenomen. Het SHO is in 2009 geëvalueerd en geactualiseerd om te voldoen aan de capaciteitsbehoefte die is ontstaan na de wettelijke teldatum van leerlingen van 1 oktober 2008.

De scholen De Kring, Mendelcollege en Rudolf Steiner maken inmiddels gebruik van hun nieuwe huisvesting. De schoolbesturen van Sint Liduina, Franciscus Xaverius, Professor Gunning en het Eerste Christelijk Lyceum zijn met geld van de gemeente gestart met hun bouwplannen, die in 2010 worden opgeleverd. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart voor nieuw- aan- of verbouw van De Ark, De Dreef, de Koningin Emmaschool, Prinses Beatrix, De Dolfijn en de Bavinck.

Sportvoorzieningen

In 2010 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd en afgerond:

Tennispark Pim Mulier

- De ombouw van acht tennisForce tennisbanen tot kunstgras tennisbanen.
- Renovatie van zes gravel tennisbanen (= ombouw tot kunstgrasbanen).

Complex Zomervaart

- Vervanging van de toplaag kunstgrasveld HKC Oosterkwartier.

Sportcomplex Vergierdeweg

- Aanleg van een kunstgrasveld t.b.v. de v.v. Schoten.
- Aanleg van een kunstgrasveld (veld 3) van de hockeyclub Haarlem.

3.4 Financiering

3.4.1 Kaders en werkwijze

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. De gemeente leent soms geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. De gemeentelijke treasuryfunctie voert centrale financiële taken uit binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) en het gemeentelijke treasurystatuut. Alle geldstromen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

De gemeente hanteert dus een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentebaten en rentelasten worden verzameld en daarna toegerekend aan de gemeentelijke producten op basis van de zogenoemde omslagrente. Voor de begroting 2010 bedroeg het rentepercentage 5%.

3.4.2 Rentebeeld 2010

Na de scherpe daling in 2009 van de bestedingen en de productie, liet de wereldeconomie in 2010 tekenen van herstel zien. De Amerikaanse economie was in het derde kwartaal van 2010 met 2,6% gegroeid ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2009. Voor de Eurozone en de Nederlandse economie gold in dezelfde periode een groei van 1,9%.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft het monetaire beleid in 2010 ongemoeid gelaten. Het belangrijkste rentetarief, de herfinancieringsrente, staat al sinds mei 2009 op 1%. De korte rente was voor de gemeente het gehele jaar 2010 lager dan 1% en daarmee historisch laag. De lange rente, voor een 10-jaarslening, was voor gemeenten ultimo 2010 circa 4%.

3.4.3 Regelgeving t.a.v. risicobeheer

Renterisico op korte financiering (kasgeldlimiet)

Het renterisico op kortlopende financiering wordt beperkt door de kasgeldlimiet. De totale omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% bedragen van het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet bedroeg voor Haarlem begin 2010 € 40 miljoen. De gemeente mocht gemiddeld per kwartaal geen grotere korte schuld hebben dan deze kasgeldlimiet.

Renterisico langlopende financiering (renterisiconorm)

De maximaal toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. De renterisiconorm geeft het maximale geleende bedrag aan dat per jaar onderhevig mag zijn aan rentewijzigingen. De renterisiconorm bevordert de spreiding van de afloop van de kapitaalmarktleningen en daarmee de renterisico's over de jaren. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm voor Haarlem bedroeg begin 2010 € 94 miljoen.

3.4.4 Financieringsrisico's Haarlem

Renterisico lange financiering

In de begroting 2010 werd op basis van het Investeringsplan uitgegaan van een financieringsbehoefte voor het jaar 2010 van € 68 miljoen. In werkelijkheid is € 75 miljoen aangetrokken.

De renterisico's in de leningenportefeuille worden beheerst door een gelijkmatige spreiding van de aflossingen in de komende jaren. In onderstaande tabel wordt het aflossingspatroon voor de komende jaren weergegeven. Het deel van de langlopende leningen dat in 2010 onderhevig was aan rentewijzigingen bedroeg € 40 miljoen en dat was ruim minder dan het toegestane bedrag van € 94 miljoen.

Renterisico: aflossingspatroon 2009-2021

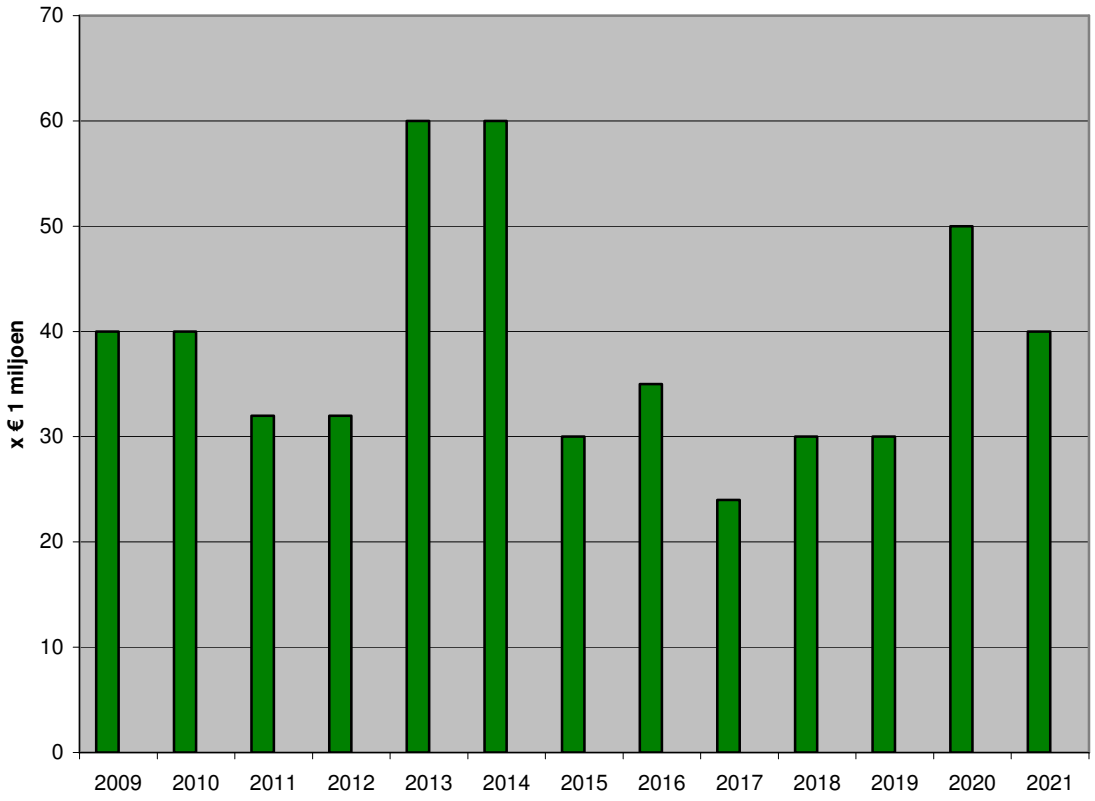

Renterisico korte financiering

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde liquiditeitspositie per kwartaal weergegeven ten opzichte van de kasgeldlimiet.

Liquiditeitspositie

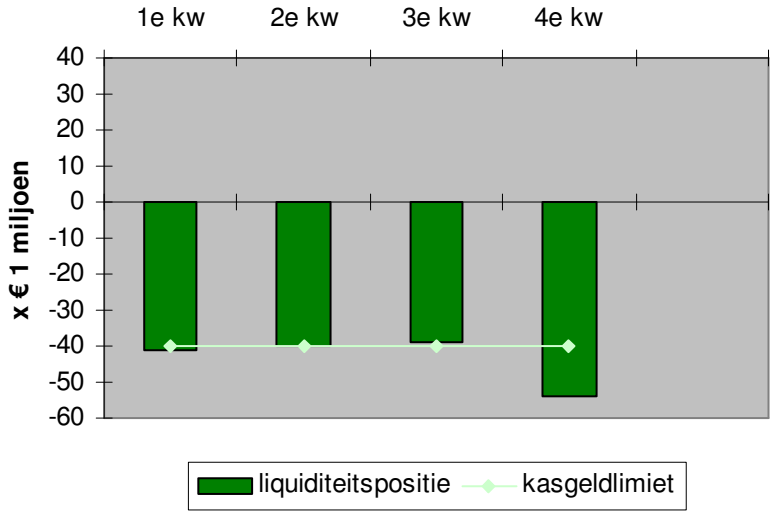

Omdat de korte rente historisch laag was in 2010 (< 1%), is er in 2010, evenals in voorgaande jaren, voor gekozen om, met inachtneming van de regels m.b.t. de kasgeldlimiet, maximaal rood te staan. Ultimo 2010 was de liquiditeitspositie € 72 miljoen negatief. In het vierde kwartaal werd de kasgeldlimiet (€ 40 miljoen

negatief) overschreden. De gemiddelde liquiditeitspositie in het vierde kwartaal was namelijk € 54 miljoen negatief. Het is toegestaan om drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet te overschrijden.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio was ultimo 2010 17% en daarmee laag ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Het eigen vermogen, gemeten aan de algemene reserve, is in de afgelopen jaren toegenomen. Echter, ook het vreemd vermogen is toegenomen. In 2010 is een bedrag van € 40 miljoen afgelost en is voor een bedrag van € 75 miljoen aan langgeld aangetrokken. De vaste schuld is in 2010 gegroeid van € 401 miljoen tot € 436 miljoen. Het streven om de vaste schuld omlaag te brengen staat op gespannen voet met de grote financieringsbehoefte. De grote financieringsbehoefte hangt samen met een aantal grootschalige investeringen.

Adviseurs van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) zijn onlangs gevraagd onderzoek te doen naar o.a. de gewenste hoogte van de schuld en de solvabiliteitspositie van de gemeente Haarlem in relatie tot die van vergelijkbare gemeenten.

3.4.5 Leningenportefeuille 2010

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de vaste schuld (per 31-12) en de rente.

Omvang vaste schuld (per 31-12) en rentelasten

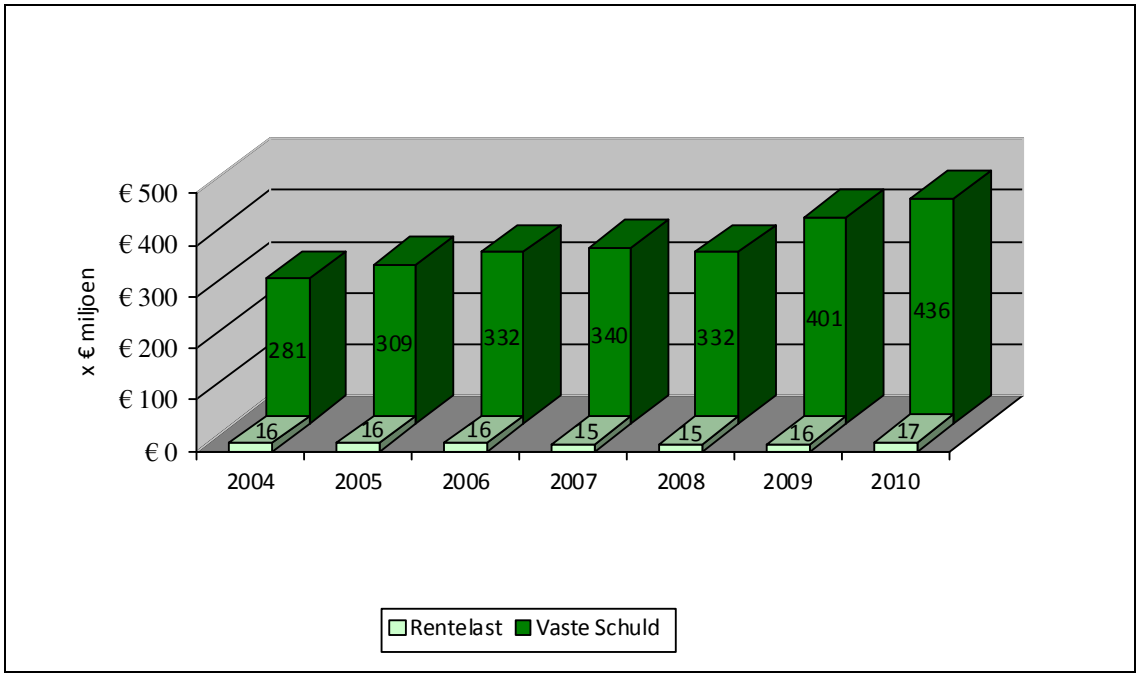

N.b. De omvang vaste schuld is in deze grafiek is exclusief ‘door derde belegde gelden’ en waarborgsommen.

3.4.6 Kredietrisico’s

De gemeente heeft in het verleden leningen en garanties aan derden verstrekt. In het Coalitieakkoord “Het oog op morgen” is bij het stoppen met uitvoeren van taken opgenomen dat er, behoudens gedane toezeggingen, geen leningen meer worden verstrekt en geen garanties meer worden gegeven.

Verstrekte geldleningen

De meeste leningen zijn in het verleden verstrekt aan woningbouwcorporaties. De gemeente verstrekt inmiddels geen nieuwe kapitaalmarktleningen meer aan de woningbouwsector. Deze portefeuille wordt als gevolg daarvan langzaam maar zeker afgebouwd. De rol die de gemeente in het verleden vervulde bij woningbouwcorporaties is overgenomen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Gezien de goede financiële positie van de Haarlemse woningbouwverenigingen zijn de betreffende leningen in het verleden zonder hypothecaire zekerheid verstrekt.

Wat uiteindelijk resteert is een naar aantal en omvang beperkt aantal leningen in portefeuille, verstrekt aan stichtingen en verenigingen. Omdat deze leningen zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid, loopt de gemeente hierop slechts een beperkt risico. In 2010 is een nieuwe lening verstrekt van € 1,9 miljoen.

bedragen x € 1 miljoen

Verstrekte geldleningen	Stand per 31-12-10	Rente (gemiddeld)	Gemiddelde looptijd
Leningen aan woningbouwcorporaties	8,9	5%	7 jaar
Leningen aan overige organisaties	9,8	6%	9 jaar

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente heeft in het verleden – onder voorwaarden - geldleningen gegarandeerd van derden. De leningen van woningbouwcorporaties worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De leningen van particulieren worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Samen met het Rijk en de andere Nederlandse gemeenten zit Haarlem in de zogenoemde achtervang. Dit betekent dat de gemeente pas wordt aangesproken als deze waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen. In de praktijk is dat tot nu toe niet voorgekomen. Ultimo 2010 stond de gemeente Haarlem, via de achtervang, garant voor zo'n € 1,7 miljard. De garanties op leningen van de zorgsector, culturele instellingen en het Nationaal Restauratiefonds zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid.

bedragen x € 1 miljoen

Gegarandeerde leningen	Stand per 31-12-2010
Particuliere woningbouw	1.049
Woningcorporaties	698
Zorgssector	8
Culturele instellingen	2
Nationaal restauratiefonds	3
Totaal gegarandeerde leningen	**1.760**

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Inleiding

Met het begrip bedrijfsvoering wordt de manier bedoeld waarop de gemeentelijke organisatie haar werkzaamheden uitvoert (het hoe), zodat de gestelde doelen bereikt worden (het wat). Daarbij gaat het om de organisatie en uitvoering van zowel de primaire als de ondersteunende processen (zoals de processen rond Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting en Juridische Zaken).

Een goede bedrijfsvoering is een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de doelstellingen van de gemeente en is de basis voor een efficiënte en effectieve organisatie. Het sturen op resultaten en prestaties staat daarbij centraal. Daarbij gaat het in eerste instantie om de externe resultaten en prestaties, maar ook de resultaten en prestaties van de ondersteunende processen spelen een rol.

Deze paragraaf bevat, naast de stand van zaken met betrekking tot een aantal kerngegevens, een overzicht van de ontwikkelingen, die zijn ingezet om de bedrijfsvoering structureel te verbeteren.

3.5.2 Personeel en Organisatie

Strategisch Human Resource Management-beleid

Eind 2010 is de strategische HRM-visie vastgesteld. De strategische HRM-visie houdt rekening met de maatschappelijke ontwikkelingen (netwerk/informatiemaatschappij), de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, de regionale, landelijke, Europese en mondiale ontwikkelingen en met het coalitieakkoord Haarlem. Deze ontwikkelingen vragen van de organisatie en haar medewerkers zich te ontwikkelen en aan te passen. Ook vraagt het van de organisatie zo goed mogelijk om te gaan met uitdagingen (stapeling bezuinigingen) en vooral ook de kansen te zien en te benutten. Dit past bij een stimulerende, ondernemende en moderne organisatie. Van de medewerkers wordt gevraagd dat zij extern georiënteerd zijn, ondernemend, flexibel en zelf de regie nemen. De uitdaging voor de managers is de juiste mensen te vinden, te ontwikkelen en te binden aan de organisatie: strategische personeelsplanning en ontwikkeling. Managers hebben een stimulerende en bijsturende rol om te zorgen dat medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en zich blijven ontwikkelen. Vanuit HRM wordt een goede HRM-ondersteuning gevraagd onder meer door het ontwikkelen van de juiste HRM-hulpmiddelen en in de vorm van advieskracht bij de implementatie van HRM-beleid.

In 2010 is een nieuw sociaal statuut ingevoerd. Eén van de aandachtspunten uit het sociaal statuut was het strategisch HRM-beleid.

Aanpassingen organisatie

In december 2009 is het college akkoord gegaan met het “Uitwerkingsplan Kwaliteitsverbetering en Taakstelling 2009-2011” voor de hoofdafdeling Middelen & Services. De focus in dit uitwerkingsplan is gericht op de doorontwikkeling van de organisatie. Het vormgeven hieraan heeft tot ingrijpende aanpassingen geleid en betekende een aanzienlijke formatiereductie (afname tot structureel 237,15 fte). Per 1 juli 2010 zijn de organisatorische wijzigingen doorgevoerd en afgerond.
Vanuit deze nieuwe situatie is in 2010 door de hoofdafdeling Middelen en Services verder invulling gegeven aan digitalisering en service- en kwaliteitsverbetering. De kwaliteitsverbetering richt zich met name op klantgerichtheid, uniformering van de adviesrol en op het accounthouderschap, alsmede op samenwerken en efficiënter werken.

Organisatie (door)ontwikkeling

De organisatieverandering is in 2007 gestart met een Masterplan *De andere organisatie*. Doelstelling van de verandering was: Integrale benadering waarbij wordt stilgestaan bij de structuur, bestuurs- en managementstijl, sturend vermogen, cultuur en aandacht voor houding, inzet en competenties van de medewerkers. Aanleiding om de organisatieverandering in te zetten waren (zijn) de huidige maatschappelijke ontwikkelingen die vragen om een andere overheid. Een overheid die gericht is op het behalen van concrete

resultaten en daar rekenschap over aflegt aan de burger. Klantgerichtheid, integraliteit, een sterk regie- en sturend vermogen zijn hierbij centrale begrippen.

De ontwikkelingen zijn verder gegaan. Zowel ICT, de fysieke werkomgeving en de kenmerken van de werknemer zijn verder ontwikkeld. De ontwikkelingen komen samen in het gedachtegoed van Het Nieuwe Werken (HNW). Het Nieuwe Werken is een andere manier van (samen)werken en kennis delen. Het is een andere manier van organiseren om de gewenste doelstellingen te behalen. Vanuit HRM is het visiedocument Strategisch HRM een vertaling naar de HRM kant om invulling te kunnen geven aan de ontwikkeling en facilitering van de medewerkers en de managers.

Bovenformatieven

Bovenformatieven per 1 juli 2010

Als gevolg van de reorganisatie bij Middelen & Services, zijn 47 medewerkers per 1 juli 2010 bovenformatief geworden. In het reorganisatiebesluit is vastgelegd dat een aantal functies tijdelijk blijft bestaan. Hiervoor zijn frictiegelden gereserveerd die per functie verschillen in duur. In de loop van 2010 was voor 12 medewerkers geen actieve bemiddeling meer nodig omdat een structurele oplossing is gerealiseerd. Dat betekent dat op peildatum 31 december 2010 voor 35 medewerkers nog een oplossing moet worden gevonden. Met uitzondering van vier langdurig zieken, zijn deze medewerkers werkzaam op verschillende terreinen, waarvan vier buiten Haarlem.

Bovenformatieven van vóór 1 juli 2010

Van de groep bovenformatieven van vóór 1 juli 2010 (reorganisatie 2008) waren op 1 januari 2010 30 medewerkers actief te bemiddelen. In de loop van 2010 kwam daar één medewerker bij. Dat bracht het totaal op 31. Gedurende 2010 zijn 14 medewerkers geplaatst; 13 intern en één extern. Eén medewerker is overleden en 2 medewerkers zijn afgekeurd. Op 31 december 2010 zijn derhalve nog 14 medewerkers actief te bemiddelen. 12 medewerkers verrichten tijdelijke werkzaamheden, waarvan drie buiten Haarlem. Met één medewerker is een regeling getroffen. Dit dienstverband is per 1 januari 2011 beëindigd. Met één medewerker wordt onderhandeld over een vertrekregeling.

Project Tempo Team Employability

In oktober 2010 is een extern bemiddelingstraject gestart dat door Tempo Team Employability wordt verzorgd; 30 medewerkers nemen hieraan deel:

- 18 medewerkers uit de groep bovenformatieven van ná 1 juli 2010;
- zes medewerkers uit de groep bovenformatieven van vóór 1 juli 2010;
- zes niet bovenformatieve medewerkers waaraan dit traject -preventief- is aangeboden.

Ziekteverzuim

Het terugdringen van het ziekteverzuim is opnieuw één van de speerpunten in het bredere HRM-beleid. De inzet van een verzuimadviseur, het geven van training en voorlichting en het stringent uitvoeren van het verzuimprotocol dienen te leiden tot verlaging van het verzuimpercentage.
Gemeentebreed was het streven het verzuim terug te brengen naar 5,5%. Dit streefpercentage is niet gehaald; het verzuim is maar licht gedaald (percentage 2009 was 6,17% en is in 2010 teruggebracht naar 6,04%).

Ziekteverzuim excl. zwangerschapsverlof

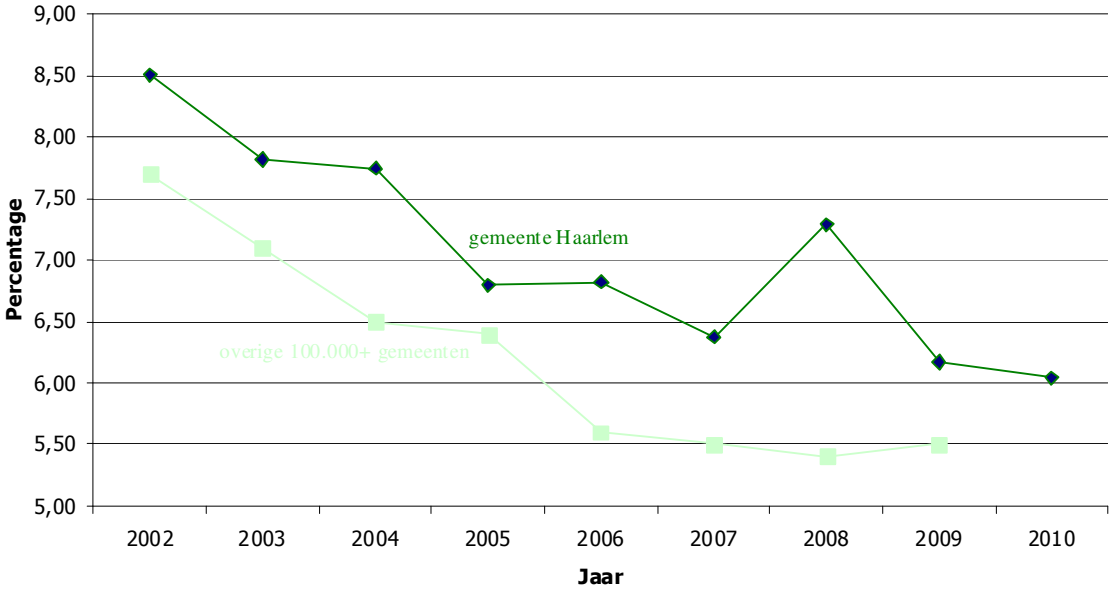

Opmerkelijk is de verandering in de wijze waarop het verzuim tot stand komt. Het kort frequent verzuim is in de gehele gemeente gedaald, maar vooral bij de grote afdelingen Dienstverlening, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Veiligheid, Vergunningen en Handhaving. Het langdurig verzuim is daarnaast helaas toegenomen qua omvang en duur. Bijna de helft van dit verzuim wordt veroorzaakt door psychische klachten. Voor de reïntegratie van langdurig verzuimende medewerkers wordt sneller het zogenaamde tweede spoor ingezet en worden ook buiten de eigen organisatie re-integratieplaatsen geworven. De daling van het verzuim is weliswaar klein, maar staat omgerekend voor 2 formatieplaatsen minder verzuim, hetgeen een waarde vertegenwoordigt van circa € 100.000.

	2009	2010	Verschil
Dienstverlening	4,97 %	6,07 %	+1,10 %
Sozawe	7,13 %	6,70 %	-0,43 %
VVH	8,29 %	7,98 %	-0,31 %
Stadszaken	6,02 %	4,33 %	-1,69 %
Wijkzaken	4,47 %	4,34 %	-0,13 %
Stadsbedrijven	4,51 %	5,34 %	+0,83 %
M & S	5,39 %	6,48 %	+1,09 %
Concernstaf	2,36 %	2,84 %	+0,48 %
Griffie	3,11 %	3,57 %	+0,46 %
Bovenformatief	18,50 %	11,58%	-6,92 %
Gemeente Haarlem (totaal)	**6,17 %**	**6,04 %**	**-0,13 %**

Leeftijdsopbouw medewerkers per hoofdafdeling

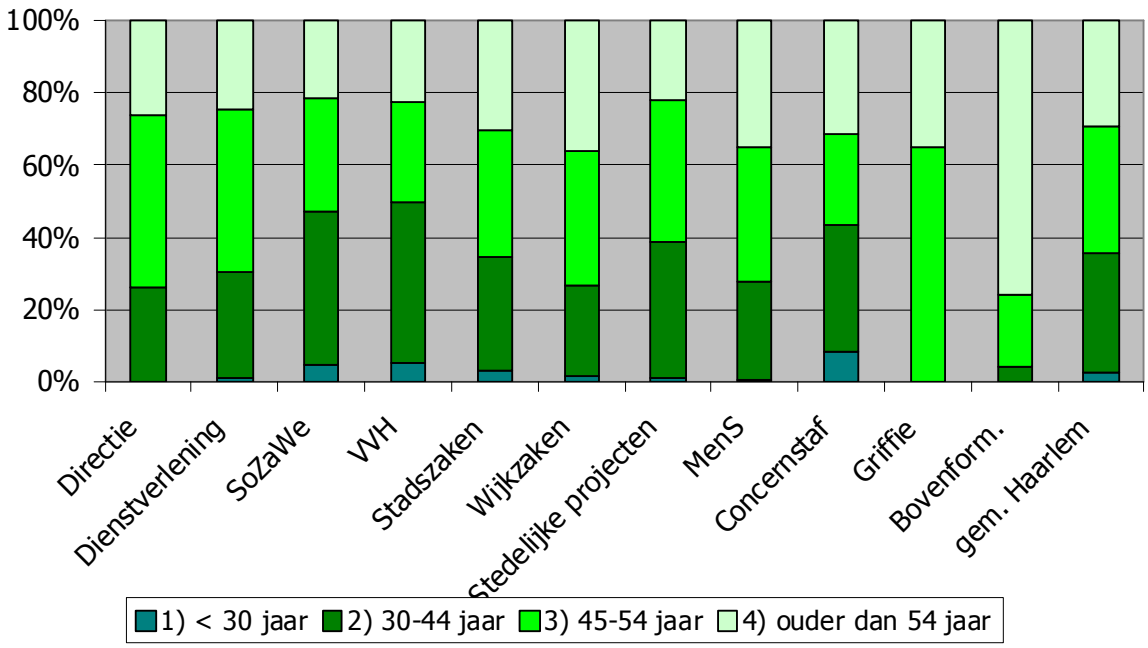

Gemiddelde leeftijd medewerkers

In tegenstelling tot 2009, toen een lichte daling van de gemiddelde leeftijd waarneembaar was naar iets onder de 47 jaar, is de gemiddelde leeftijd in 2010 gestegen naar iets boven de 47 jaar. De verwachting dat door de uitstroom van oudere medewerkers en het aanstellen van jonge medewerkers de daling van de gemiddelde leeftijd zou worden voortgezet, is niet uitgekomen.

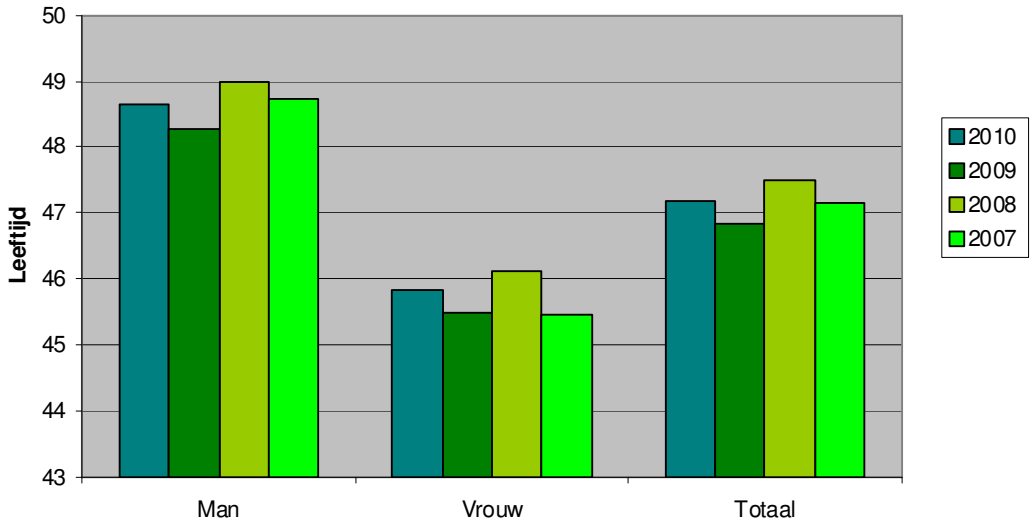

Werving en Selectie

Arbeidsmarktbeleid
Om als werkgever in de toekomst te kunnen blijven concurreren op een steeds krapper wordende arbeidsmarkt en mee te gaan in de technologische ontwikkelingen, is het gebruik van een strategisch instrument als Social Media onontbeerlijk. De ingezette kwaliteitsslag op het gebied van Werving & Selectie en arbeidsmarktcommunicatie is verder uitgebreid. Opvallend is dat de werving via de digitale media aanmerkelijk meer reacties heeft opgeleverd dan de werving via de geprinte media.

Diversiteitsbeleid
Als overheidsorganisatie en als werkgever streeft de gemeente naar meer diversiteit in de organisatie. Bij het aannemen van mensen wordt nu al gekeken naar leeftijdsopbouw van team, een mix tussen mannen en vrouwen en waar mogelijk naar een mix in culturele achtergronden. Om nog meer resultaten op het gebied van diversiteit te bereiken is een gericht divesiteitsbeleid/management nodig (onderdeel van de strategische HRM-visie). Daarnaast is het van belang dat doelgroepen met achterstand op de arbeidsmarkt (bijv. mensen met een fysieke beperking) een extra kans krijgen in onze organisatie bij ingeschatte geschiktheid.

Vacatures
In 2010 zijn 118 vacatures gemeld. Hiervan zijn 91 vacatures vervuld; 47 intern en 44 extern. De overige (nog) niet vervulde 27 vacatures lopen door in 2011 of zijn ingetrokken. In 2010 zijn 542 “open” sollicitaties ontvangen.

Stages
Het vastgestelde stagebeleid is verder ontwikkeld en ingebed in de organisatie. In het Coalitieakkoord 2010-2014 is opgenomen dat de gemeente jaarlijks 80 stageplaatsen realiseert. In 2010 zijn 44 (betaalde) stagiaires geplaatst. Om goed aangesloten te blijven bij de jongeren op de arbeidsmarkt is een start gemaakt met de opzet van een stagebureau. Dit heeft begin 2011 zijn beslag gekregen.

Externe inhuur
In 2010 is een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar externe inhuur. In het onderzoeksrapport is een aantal aanbevelingen gedaan. De volgende processen zijn in aansluiting op deze aanbevelingen inmiddels in gang gezet:

- de inhuur wordt per 2011 centraal georganiseerd, waardoor kwantumkortingen met een aantal grote leveranciers kunnen worden gerealiseerd;
- de administratie van de externe inhuur wordt per 2011 gecentraliseerd bij de afdeling HRM.
- voor externe inhuur geldt het principe “nee, tenzij”. Over het “tenzij” beslist de algemeen directeur.
- taakstellingen – aanvullend op het uitgangspunt in het coalitieakkoord over de reductie van de externe inhuur met € 9 miljoen) - zijn geformuleerd en moeten leiden tot de door ons gewenste afname van de externe inhuur (in hoeveelheid personen en in geld).

De eerste resultaten van deze acties laten zien dat terugdringen van het aantal ingehuurde externen mogelijk is: het aantal ingehuurde externen is van 1 september 2010 tot 1 januari 2011 afgenomen met 37%.

Risico Inventarisatie - en Evaluatie/ARBO

Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E)-vervolgonderzoeken)
Na vaststelling van de risico-inventarisatie- en evaluatie is in de loop van 2010 gestart met verder onderzoek naar de fysieke belasting annex belastbaarheid van de landmeters, bodes en medewerkers van de postkamer. Van dit onderzoek, dat wordt uitgevoerd door een ergonoom, worden de resultaten in het 1e kwartaal van 2011 verwacht.

Preventief Medisch Onderzoek (PMO)
In september 2010 is een PMO naar biologische agentia (besmettingsgevaar) gehouden onder de medewerkers van Wijkzaken/NME (kinderboerderijen en schooltuinen) en Begraafplaatsen. In vervolg hierop

werd de voorbereiding gestart van een PMO onder de medewerkers van VVH/HOO (handhavers openbare omgeving). Dit PMO zal naar verwachting in februari 2011 van start gaan. De directie zal daarna over de resultaten van beide als pilot opgezette PMO's worden geïnformeerd.

Nieuwe huisvesting Raaks- en Zijlpoort

De aanbesteding voor de aanschaf van nieuw kantoormeubilair, geschikt voor flexwerk, is in 2010 gestart. In het programma van eisen is rekening gehouden met de ergonomische eisen waaraan het nieuwe meubilair moet voldoen. In 2011 zal werkplekvoorlichting plaatsvinden. Daarnaast zullen de werkplekinstellingen per medewerker worden vastgelegd in een zogenoemd meubelpaspoort.

3.5.3 Verbetering Bedrijfsvoering

Aanbevelingen Rekenkamercommissie

Naar aanleiding van het jaarverslag 2009 heeft de Rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan. In onderstaande tabel wordt vermeld op welke wijze het college daaraan uitvoering heeft gegeven.

Uit deze toelichtingen blijkt dat het college aan een groot deel van de aanbevelingen uitvoering heeft gegeven. Wij stellen voor om deze aanbevelingen af te doen, en die niet meer terug te laten komen in toekomstige jaarverslagen.

Opmerking/aanbeveling RKC	Toelichting
Maatregelen nemen tot verbetering van de controle werkzaamheden en het zelfcontrolerend vermogen binnen het gemeentelijk apparaat.	In 2010 is gestart met zogenaamde maandelijkse afsluitingen, die de organisatie als het ware dwingen om tijdig te zorgen voor voldoende interne controle. Bovendien leidt dit tot een spreiding van werkzaamheden over het jaar, waardoor de tijdsdruk minder komt te liggen aan het einde van het traject. De resultaten van de maandafsluitingen leiden ertoe dat meer de focus gelegd dient te worden op de kwaliteit van de subadministraties. De werkzaamheden rond VIC worden steeds meer systematisch en met vaste frequentie uitgevoerd. Het college constateert daarbij dat verankering van de IC-werkzaamheden nog nadere aandacht behoeft. In de loop van 2011 zullen wij de daarvoor noodzakelijke maatregelen verder uitwerken.
Op korte termijn een analyse van het geconstateerde gebrek aan budgetdiscipline uit te brengen. Op basis van deze analyse kunnen maatregelen tot een betere budgettering en beheer van budgetten worden genomen.	De analyse, die ook gedeeld door de accountant (zie pagina 10 van het verslag van bevindingen van 2009) is dat duidelijke richtlijnen zijn vastgelegd voor het budgetbeheer en het rekeningtraject. Het gaat om de wijze waarop met deze regels wordt omgegaan (rollen en gedrag). Om een proactief gedrag te bevorderen zijn er trainingen en cursussen gegeven op het gebied van planning & control (P&C) en het Besluit Begroting en Verantwoording en SiSa gegeven. Voorts is in 2010 verdere invulling gegeven aan P&C-gesprekken tussen directie en de hoofdafdelingsmanagers. Daarnaast is een gemeentebreed traject ingezet in het teken van het andere werken, waarbij houding en gedrag de peilers zijn van de Haarlemse Ambtenaar Nieuwe Stijl (HANS)
Over het thema solvabiliteit een meer expliciete strategie te ontwikkelen.	De BNG voert op dit moment een onderzoek uit naar de omvang van de leningenportefeuille van Haarlem. De BNG is gevraagd een uitspraak te doen over de gewenste schuldenlast van Haarlem, o.a. in relatie tot andere gemeenten. De planning is de uitkomsten van dit onderzoek volgende week donderdag te bespreken in de Treasurycommissie.
De onzekerheid tot een bedrag van meer dan € 5.2 miljoen over het GSB beleid bij de risicoanalyse te betrekken.	In 2010 is de onzekerheid van de afrekening GSB meegenomen in de risico analyse. In de jaarrekening is het risico vervallen omdat er voor de economische en fysieke pijler een vaststellingsbeschikking is ontvangen. Voor de sociale pijler is overleg geweest met het ministerie en wordt binnenkort een vaststellingsbeschikking verwacht.
Een beknopte schriftelijke rapportage over de nieuwe gemeentelijke organisatie te leveren, waarin wordt ingegaan op eerder geconstateerde knelpunten betrekking tot de interne controle, de budgettering, tegengaan van ziekteverzuim en de relaties met externe (verbonden) partijen van de gemeente.	Het college heeft nog geen gelegenheid gezien de beknopte schriftelijke rapportage over de nieuwe gemeentelijke organisatie te leveren. Wel is op diverse onderdelen sprake van verdere stappen en uitwerking, vastgelegd in diverse notitie/nota's. Samenvoeging tot de gewenste rapportage kan niet eerder dan in de 2e helft van 2011 zijn beslag krijgen.
De bedrijfsvoering bij de Veiligheidsregio Kennemerland aan een verscherpt toezicht te onderwerpen.	In 2010 is het toezicht op maar ook de inhoudelijke betrokkenheid bij de VRK geïntensiveerd. Naar aanleiding van de financiële tegenvallers over 2009 (die pas medio 2010 aan het licht kwamen) is door de accountant van

Opmerking/aanbeveling RKC	Toelichting
	de VRK nader onderzoek naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering gedaan. De wijze waarop de VRK invulling geeft aan de aanbevelingen en verbeterpunten die hieruit zijn voortgekomen, wordt periodiek besproken door de aangesloten gemeenten. Mede op initiatief van de gemeente Haarlem is in augustus 2010 besloten dat de directie van de VRK tijdelijk wordt versterkt met een directeur bedrijfsvoering. Door Haarlem is ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld om een aantal financiële vraagstukken bij de VRK uit te zoeken. De resultaten van al deze maatregelen zijn ook frequent en intensief in de commissie en gemeenteraad besproken. Dit heeft geresulteerd in besluitvorming in december 2010 over de totale bedrijfsvoering van de VRK en de extra middelen die nodig zijn om deze verder op orde te brengen.
Met betrekking tot beleidsrealisatie: • doelen en prestatie-indicatoren zondanig concreter te formuleren dat die de mate van succes meten; • een beter afstemming te hebben tussen de inhoudelijk betrokken ambtenaren en de opstellers van de programmabegroting; • geen succes te melden als daar geen reden voor is; • in de volgende programmabegroting aan te geven hoe extra geïnvesteerd wordt om de doelen, streefaantallen en indicatoren te halen die in 2009 niet of onvoldoende zijn gerealiseerd; • bij de verslaglegging een toelichting op te nemen over of en wanneer het doel wel zal worden behaald.	• Bij het opstellen van de begroting 2011 is extra aandacht besteed aan het verder verbeteren van de prestatie- en effectindicatoren. Dit gebeurt enerzijds omdat sommige van de huidige indicatoren niet adequaat zijn en anderzijds vanwege het nieuwe coalitieakkoord. Hierbij is met name ook gelet op de feitelijke invloed (sturing) van de gemeente op de realisatie van een effect/prestatie; ofwel de uitkomst van een indicator; • Voor het samenstellen van begroting en ook jaarverslag wordt gewerkt met zogenoemde programmacoördinatoren. Zij coördineren onder leiding van een van de directieleden de ambtelijke inzet van vakafdelingen voor de begrotingssamenstelling en stemmen af met alle betrokkenen. • Bij het opstellen van dit jaarverslag is extra gelet op het niet te rooskleurig voorstellen van resultaten. • In de begroting 2011 zijn de streefwaarden van de doelen, aantallen en indicatoren opnieuw vastgesteld. • Evenals vorig jaar – en op basis van eerdere aanbevelingen van de RKC - wordt bij het opstellen van de programmateksten extra aandacht besteed aan de verklaring waarom sommige doelen en prestaties niet zijn gerealiseerd én wanneer deze wel worden gerealiseerd.

Aanbevelingen accountant interimrapportage 2010

In september 2010 heeft de accountant zijn bevindingen uit de interimcontrole gepresenteerd aan de Auditcommissie. De bevindingen zijn opgenomen in onderstaande tabel, met daarbij een korte toelichting op de voortgang die sindsdien is bereikt. Voor onderstaande aanbevelingen geldt dat deze moeten zijn opgepakt voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening 2010 en de controle die de accountant daarop uitvoert.

Aanbeveling accountant	Toelichting
Aanbevelingen gericht op processen en bedrijfsvoering	
Inkoop en aanbesteding: Uitvoeren IC/VIC op naleving van eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid, alsmede creëren van waarborgen dat de afdeling inkoop tijdig wordt ingeschakeld bij alle (Europese) aanbestedingen	De gecombineerde IC/VIC heeft over het laatste kwartaal 2010 plaatsgevonden.. Het inkoop-/aanbestedingsbeleid hebben wij aangescherpt door het instellen van een inkoopcie, het organiseren van een frequent overleg met alle 'inkopers' en het hanteren van een inkoopkalender.
Grondexploitatie: Uitvoeren IC/VIC werzaamheden met betrekking tot het proces grondexploitatie (verkoop/uitgifte van gronden, inkoop van (project)kosten, projectbeheersing en – control (inclusief managementvoorziening))	De basisprocessen, die ook bij de grondexploitaties een rol spelen (aan- en verkopen, factuurverwerking, urenverantwoording e.d.) worden vanuit deze processen intern gecontroleerd en worden meegenomen in de VIC. Momenteel wordt gewerkt aan het in AO-proces vastleggen van het sluitstuk van de processen rond de grondexploitaties, zoals in het jaarrekeningtarject jaarlijks wordt afgestemd met de accountant.
Huren en pachten: Uitvoeren IC/VIC werkzaamheden met betrekking tot het proces huren en pachten ter waarborging van de volledigheid van de opbrengsten	De VIC heeft plaatsgevonden. Vastgesteld is dat de aansluiting van de subadministratie en GFS maandelijks moet gaan plaatsvinden, teneinde verschillen tijdig vast te stellen en (waar nodig) ongedaan te maken.
KredietbeheerL Aanscherpen controles in het proces inzake de naleving van de vorming van besluiten omtrent kredieten en de invoering hiervan in GFS.	De aanscherping van de controles heeft plaatsgevonden: IC en VIC werkzaamheden zijn uitgevoerd

Aanbeveling accountant	Toelichting
Subsidieproces: Betere waarborgen creëren in het proces voor het monitoren van de voortgang van de projecten, naleving subsidievoorwaarden onder meer door periodieke informatievoorziening. Daarnaast (toezien op het) uitvoeren van IC/VIC werkzaamheden in het kader van SISA.	De IC/VIC-werkzaamheden (ook ihkv de Sisa) zijn uitgevoerd : de uitvoering daarvan is tov eerdere jaren sterk verbeterd. De monitoring van de naleving van de subsidievoorwaarden is onderdeel van de jaarcyclus.

3.5.4 Informatievoorziening

Op het gebied van modernisering van de ICT voorzieningen en digitalisering van de bedrijfsvoering is het jaar 2010 een voorbereidingsjaar geweest om te bepalen wat er vanaf 2011 gerealiseerd zou moeten worden en waar de prioriteit in de komende jaren gelegd moet worden.
Dit heeft geresulteerd in twee door college en raad goedgekeurde plannen: het Masterplan ICT en het Masterplan Digitalisering. Met de uitvoering van deze plannen wil het college een aantal doelen realiseren:

- een verbetering van de dienstverlening aan burgers, ondernemers en partners in de stad;
- de nieuwe manier van werken (flex en zaakgericht) mogelijk maken door de basisinfrastructuur, die hiervoor nodig is, aan te brengen;
- het mogelijk maken van papierloos werken in het nieuwe stadskantoor Raakspoort;
- het realiseren van de noodzakelijke bezuinigingen door efficiencyslagen in de bedrijfsprocessen.

In het Masterplan ICT wordt met name de noodzakelijke modernisering van de (technische) infrastructuur opgepakt. Als zodanig is dit masterplan dan ook de basis om verder te bouwen aan de digitalisering in de organisatie. In het masterplan Digitalisering ligt de focus op de digitalisering van de bedrijfsprocessen, waarbij ook de dienstverlening aan de burgers/bedrijven via het digitale kanaal wordt verbeterd.

De uitrol van deze plannen en het beschikbaar stellen van een digitaliseringsoplossing voor de vakafdelingen en de burgers zal andere en zwaardere eisen stellen aan de afdeling Informatievoorziening van de gemeente Haarlem. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, in een tijd waarin ook gevraagd wordt naar efficiëntie, is samenwerken een oplossing. Vanaf medio 2010 vinden er verkennende gesprekken plaats en is in opdracht van het college een onderzoek uitgevoerd naar een verregaande samenwerking op het gebied van Informatisering tussen de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer. Door het bundelen van onze krachten op het gebied van ICT en informatievoorziening zullen we meer innovatie en beheerkracht ter beschikking hebben tegen een betere prijs-kwaliteitverhouding dan nu geboden wordt.

3.5.5 Nieuwe huisvesting

De nieuwe huisvesting is volop in uitvoering. In 2010 is het casco van de Raakspoort gebouwd en zijn alle voorbereidingen getroffen om de inbouwpakketten (wanden, plafonds, kabels, leidingen etc.) te kunnen plaatsen. De oplevering van het casco is volgens planning verlopen.
In de nieuwbouw komen flexplekken. De werkplekken zullen intensiever dan nu, en door verschillende mensen gebruikt worden. Het meubilair moet daarom eenvoudig verstelbaar zijn en geschikt zijn voor intensief gebruik. De aanbesteding van het meubilair is afgerond en het meubilair kan na goedkeuring van de raad besteld worden. In het masterplan-ICT is rekening gehouden met de aanschaf van de ICT werkplekken voor de Raakspoort zodat ook aanbesteding tijdig kon starten.

De bouwaanvraag voor Zijlpoort is in november 2010 ingediend. Aanvankelijk werd gedacht dat KPN uit het pand in de Zijlpoort zou gaan, in 2010 bleek dat dit niet mogelijk is. KPN blijft in de Zijlpoort, het ruimtebeslag zal wel een stuk kleiner worden dan nu het geval is. Deze operatie neemt wel tijd in beslag waardoor de meest optimistische planning voor inhuizing van de gemeente niet meer gehaald kan worden. De verwachting is nu dat de Zijlpoort eind 2013 door de gemeente in gebruik genomen kan worden. De aanwezigheid van KPN heeft ook consequenties voor de inrichting. De ruimte die de gemeente kan gebruiken wordt kleiner. Daar staat tegenover dat KPN wel een vergoeding gaat betalen voor het gebruik van het pand. De verwachting is dat Fortress in de zomer van 2011 start met de bouw.

3.5.6 Inkoop en aanbesteding

In 2010 is de professionaliseringsslag op het gebied van Inkoop en Aanbesteding verder ter hand genomen. Hierbij is de structuur van de inkooporganisatie verbeterd en is gestart met de modernisering van de werkwijze, instrumenten en het inkoopbeleid. Daarbij is de begeleiding en coördinatie van de aanbestedingen en inkooptrajecten in de loop van het jaar opgevoerd.

De overlegstructuur (oude GAT/GIT) is in het najaar vervangen door een strategische inkoopcommissie, een gemeentelijk inkoopoverleg en twee kenniscentra op uitvoerend niveau (team Inkoop en Aanbesteding en team Techniek en Advies). In de commissie, bestaande uit een directeur en een aantal hoofdafdelingsmanagers, worden nu trategische besluiten genomen. In het gemeentebrede overleg, waarin elke hoofdafdeling is vertegenwoordigd, worden alle inkooponderwerpen voorbereid, besproken en uitgevoerd. De kenniscentra begeleiden de meeste inkoop en aanbestedingen en ook de professionalisering van de inkoop.

De (grip op de) manier van inkopen is ook aangepakt. Het nieuwe inkoopbeleid is klaar om in B&W goedgekeurd te worden. Alle inkoopprojecten met een waarde van meer dan € 50.000 zullen in een inkoopkalender aangemeld. De contractenbank in Verseon is begin 2011 operationeel en alle contracten komen daar gedurende 2011 in. De AO procedures en de interne controles zijn ge-update. In 2011 staan de opleidingen (oa in het MD-traject), de invulling van de taakstelling en de eerste evaluatie op de rol.

Grip en sturing op inkoop is verbeterd door het houden van inkoopanalyses, het gebruik maken van contractbeheer, het zoeken naar nieuwe inkooptrajecten en het aanstellen van een inkoopregisseur die de analyses verzorgt. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt waar voordelen zijn te realiseren en een bijdrage geleverd kan worden aan de gemeentebrede inkooptaakstelling. De focus ligt meer op doelmatigheid en op de aspecten van duurzaamheid, social return en participatie van het Haarlemse bedrijfsleven in de aanbestedingen. Overigens blijft ook de rechtmatigheid een punt van voortdurende aandacht. Procesverbetering moet ook hierbij een steviger basis bieden.

3.5.7 Juridische zaken

De juridische kaderstelling geeft de randvoorwaarden waarbinnen bevoegdheden, rechtshandelingen en werkzaamheden binnen de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd. Door de productgerichte, gecentraliseerde opzet, en de inrichting van de controlfunctie is de gemeentelijke organisatie veel inzichtelijker dan voorheen. Via de AO-beschrijvingen, maar ook de nieuwe functiebeschrijvingen, is daarbij de nodige aandacht gegeven aan functiescheiding e.d.

De juridische kwaliteit wordt door middel van Interne Controle-onderzoeken structureel getoetst. De IC (onderdeel van de planning en controlcyclus) richt zich op processen met financiële risico's. Dat zijn processen, die uit oogpunt van risico's, rechtmatigheid en getrouwheid van groot belang zijn voor de betrokken hoofdafdeling. Voor het toetsen van de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de financiële processen wordt een koppeling gemaakt met het normenkader rechtmatigheid, zoals vastgesteld door de raad.

Naast de aanpak van de Interne Controle per hoofdafdeling worden, door middel van een systeem van Verbijzonderde Interne Controle aanvullende onderzoeken verricht. Daarnaast zijn er nog de jaarlijkse onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid op grond van 213a Gemeentewet. Tenslotte worden de financiële risico's structureel in kaart gebracht in het kader van de berekening van het weerstandsvermogen.
Naast deze meer algemeen organisatorische kaders wordt inhoud gegeven aan de juridische kaders door onder meer:

- de jaarlijkse vaststelling door de raad van het normenkader (financiële) rechtmatigheid;
- de actualisering van het delegatie- en mandateringsbesluit;
- algemene voorwaarden voor het aangaan van privaatrechtelijke overeenkomsten (inkoop en aanbestedingsbeleid);
- voorwaarden voor het aangaan van samenwerking en het sluiten van convenanten met
- andere (overheids-)instanties (de door de raad voorgestelde nota Verbonden Partijen);

- afspraken over inschakeling advocatuur.

Deze kaderstelling is in feite de juridisch control aan de voorkant waarmee inhoud wordt gegeven aan de borging van de juridische kwaliteit.

De juridische control aan de achterkant vindt plaats via de permanente juridische toets als structureel onderdeel van het besluitvormingsproces en de periodieke verslaglegging (planning- en controlcyclus). Ook de jaaroverzichten van commissies beroep- en bezwaarschriften, de klachtenbehandeling en Nationale Ombudsman geven inzicht in de (juridische) kwaliteit van het besluitvormingsproces.

In 2010 is aan de Interne Controle-onderzoeken, inclusief de toets op rechtmatigheid, meer aandacht gegeven. Specifieker onderzoek kan vervolgens plaatsvinden via Verbijzonderde Interne Controles of steeksproefsgewijs indien de noodzaak daartoe uit de Interne Controle blijkt. Als daar aanleiding toe is, kan bij de Verbijzonderde Interne Controle van de systematiek die gehanteerd is bij de legal audits gebruik worden gemaakt.

3.6 Verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen

3.6.1. Inleiding

Deze paragraaf biedt een beknopt overzicht van het beleid ten aanzien van verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen. Een overzicht van verbonden partijen is in deze paragraaf opgenomen.
De gemeente kan en wil niet alles zelf doen; bovendien is zelf doen ook niet altijd de beste manier. Sommige onderwerpen en activiteiten vindt de gemeente belangrijk, maar kan of wil deze niet zelf uitvoeren. Daarom geeft de gemeente subsidie of ontwikkelt samenwerkingsverbanden met andere organisaties (veelal gemeenten). Indien wordt samengewerkt met een partij waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft, spreekt men van een verbonden partij. Als er geen sprake is van een bestuurlijk belang, spreekt men van een subsidierelatie.

3.6.2. Kaders verbonden partijen

In 2008 heeft het college een onderzoek gedaan naar de control (sturing en beheersing) van verbonden partijen en (grote) gesubsidieerde organisaties. Op basis daarvan heeft de raad de *nota Verbonden partijen in Haarlem* op 22 januari 2009 vastgesteld (BIS 2008/226666). De belangrijkste punten geven we hieronder kort weer.

- Een verbonden partij is een organisatie waar de gemeente zowel een financieel belang in heeft als (gedeeltelijke) bestuurlijke zeggenschap over heeft. Er is een financieel belang als de gemeente geld kwijtraakt als de organisatie failliet gaat. Als de gemeente zitting heeft in het bestuur van de organisatie of daarvan aandeelhouder is, is sprake van bestuurlijke zeggenschap.
- Gesubsidieerde instellingen zijn formeel geen verbonden partij, omdat de gemeente er geen bestuurlijke zeggenschap over heeft. De relatie die de gemeente heeft met grote instellingen die meer dan € 0,5 miljoen per jaar subsidie van de gemeente ontvangen, wordt (vanwege het maatschappelijk belang) evenwel op dezelfde wijze vormgegeven als die met een formele verbonden partij.
- Een methode van risicoclassificatie bepaalt de intensiteit van de relatie met een verbonden partij of grote gesubsidieerde instelling, met name op het terrein van toezicht door de gemeente.
- De gemeente hanteert voor het beantwoorden van de vraag of samenwerking voordelen biedt en welke vorm van samenwerking daarbij het meest gewenst is in de beslisboom. De beslisboom wordt ook gebruikt bij periodieke evaluatie van bestaande relaties.
- Naast de beslisboom wordt ook getoetst aan andere wettelijke (Europese) regels, zoals voor aanbesteding, staatssteun en belastingen.
- Raad en college houden hun rollen gescheiden: de raad is verantwoordelijk voor de kaderstelling en de doelstellingen van de gemeente en daarmee voor het algemene beleid ten aanzien van verbonden partijen en subsidieverlening (het wat), het college is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen en de realisatie van het beleid (het hoe).
- Vanwege de scheiding der rollen nemen raadsleden geen zitting in een bestuur van een gemeenschappelijke regeling, tenzij de gemeente daarin meer zetels heeft dan collegeleden of wanneer de regeling is aangegaan door de raad.
- Zittende raads- en collegeleden en werknemers van de gemeente nemen geen zitting in bestuursorganen[3] van stichtingen en vennootschappen die een verbonden partij vormen met de gemeente, noch van daarmee gelijkgestelde grote gesubsidieerde instellingen.
- De relaties met verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen worden vormgegeven rond de begrippen sturing, beheersing, verantwoording en toezicht. Overkoepelend element daarbij is onderling vertrouwen.
- Waar sprake is van meerdere rollen van de gemeente, zoals een eigenaars- en opdrachtgeversrol bij vennootschappen, worden deze rollen zoveel mogelijk door verschillende collegeleden vervuld.

[3] Zoals directie, bestuur, raad van commissarissen en raad van toezicht. Het aandeelhouderschap valt hier niet onder.

Vervolgens worden deze rollen ook weer door verschillende ambtenaren vervuld, die bij verschillende organisatieonderdelen kunnen werken.

3.6.3 Toepassing kaders verbonden partijen

Invoering risicomanagement

Ter ondersteuning van de relaties met verbonden partijen is een methode van risicoclassificatie ingevoerd. Deze methode is ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten Alkmaar en Almere en het NAR (Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement). Er is gekozen voor een digitale vragenlijst die de gemeente zelf of in samenwerking met een verbonden partij kan invullen. De vragen hebben onder andere betrekking op de organisatievorm, de bedrijfsvoering, personeel, en financiën. De antwoorden zijn ingedeeld in categorieën en geven een bepaalde score. Na invulling van de vragenlijst volgt een totaalscore die bepaalt in welke risicocategorie de verbonden partij valt. Op basis daarvan bepaalt de gemeente Haarlem de mate van toezicht die een verbonden partij of gesubsidieerde instelling behoeft. Naast de totaalscore wordt via een "spinnenwebdiagram" inzichtelijk hoe de betreffende instelling scoort op de onderliggende categorieën. Een hogere score betekent een hoger risico. Een voorbeeld van zo'n diagram is hieronder weergegeven.

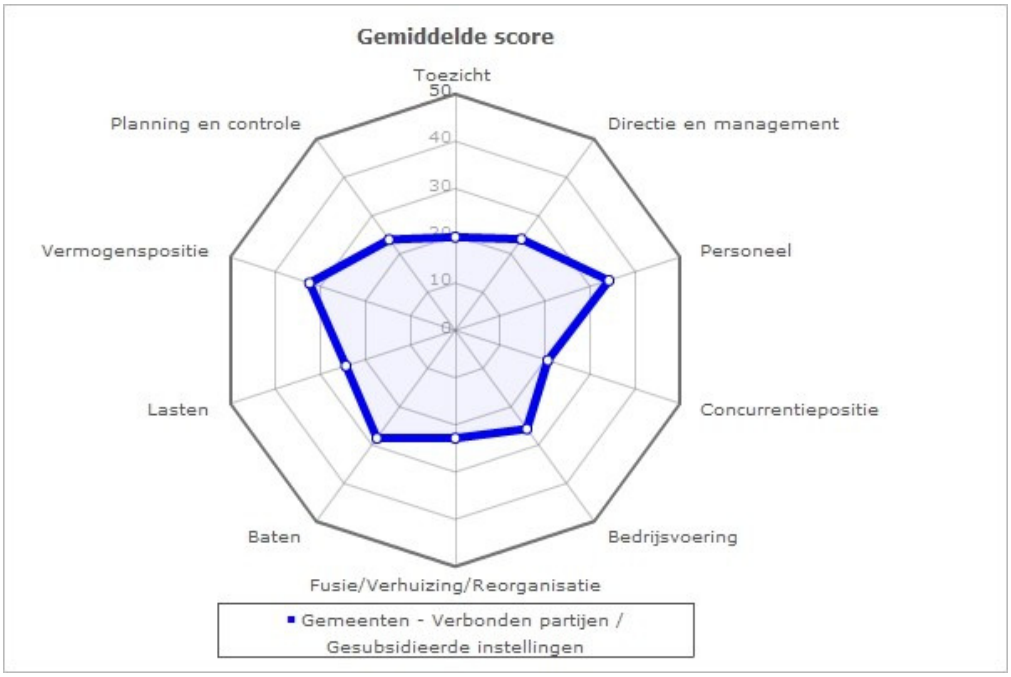

Deze methode is voor het eerst toegepast voor deze editie van de paragraaf verbonden partijen. Dit is gedaan op basis van de gegevens uit de jaarrekening en jaarverslagen van de verbonden partijen over 2009, omdat de gegevens over 2010 nog niet van alle partijen beschikbaar zijn. De beste score die een verbonden partij kan halen is 10 punten (laagste risico) de slechtst haalbare score is 50 punten (hoogste risico). De gemiddelde score van alle partijen komt uit op 24,3 punten. De beste (is laagste) score is 20,1 terwijl de slechtste (is hoogste) score 28,7 punten is. De algemene conclusie is dat er geen grote uitschieters naar beneden zijn en evenmin uitschieters naar boven. Het toezicht op alle verbonden partijen kan daarom op normaal niveau blijven.

In deze editie van de paragraaf verbonden partijen kan nog niet de score per partij worden gepubliceerd, omdat de scores nog niet met hen zijn besproken. Dit gebeurt binnenkort door de accounthouders van de partijen. Het is een eis van zorgvuldigheid naar hen toe om dit te doen alvorens de resultaten te publiceren.

Aanpassen werkwijze naar de nota verbonden partijen

In de nota *Verbonden partijen in Haarlem* is aangegeven hoe de gemeente Haarlem wil omgaan met verbonden partijen en grote gesubsidieerde instellingen. Dit stelt eisen aan medewerkers en accounthouders; de benodigde kennis en vaardigheden zijn door middel van bijeenkomsten en een leergang overgedragen.

3.6.4 Overzicht Verbonden Partijen 2010

In onderstaand overzicht is per verbonden partijen aangegeven, wie de deelnemers c.q. de partijen zijn, wat de doelen zijn, wat het Haarlems belang/risico is en wat de Haarlemse bijdrage in 2010 is geweest. Bij de verbonden partijen Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), NUON en Spaarnelanden wordt aangegeven wat het dividend is of zal bedragen.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam:	**Gemeenschappelijke regeling Veiligheid Regio Kennemerland (VRK)**
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van regionale Brandweerzorg, Meldkamer, Rampenbestrijding, GGD en GHOR (ongevallen en rampen).
Programma:	2 Veiligheid, vergunningen en handhaving 3 Welzijn en Zorg 4 Jeugd, Onderwijs, Sport
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bijdrage:	€ 2.914.000 (exclusief de kosten van de lokale brandweerzorg)
Belang Haarlem:	31%
Website:	www.vrk.nl

Naam:	**Stichting Muziekcentrum Zuid-Kennemerland**
Doel:	School voor muziek, dans en theater
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers:	Bennebroek, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Bijdrage:	€ 1.126.426
Belang Haarlem:	97%
Website:	www.mzk.nl

Naam:	**Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)**
Doel:	Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening
Programma:	7 Werk en inkomen
Deelnemers:	Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Zandvoort
Bijdrage:	€ 18.849.432 bijdrage (doorgesluisde rijksmiddelen WSW)
Belang Haarlem:	85%
Website:	www.paswerk.nl

Naam:	**Recreatieschap Spaarnwoude**
Doel:	Besturen en beheren van het recreatiegebied Spaarnwoude
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers:	Amsterdam, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Velsen, Provincie Noord-Holland
Bijdrage:	€ 227.957
Belang Haarlem:	13%
Website:	www.recreatienoordholland.nl

Naam:	**Noord Hollands Archief**
Doel:	Beheren en beschikbaar stellen van rijks-, provinciale-, regionale- en gemeentelijke archieven.
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers:	Haarlem, Velsen, het Rijk (OCW)
Bijdrage:	€ 1.839.531
Belang Haarlem:	38%
Website:	www.noord-hollandsarchief.nl

Naam:	**Cocensus**
Doel:	Uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen
Programma:	10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers:	Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk
Bijdrage:	€ 2.534.625
Belang Haarlem:	38 %
Website:	www.cocensus.nl

Naam:	**Samenwerking leerplicht RMC Bureau Carel**
Doel:	Centrale registratie voor de uitvoering van leerplichtwet en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten
Programma:	4 Jeugd, Onderwijs, Sport
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bijdrage:	€ 582.643 (Deze kosten worden gedekt door een bijdrage van het rijk)
Belang Haarlem:	De gemeente Haarlem is contactgemeente voor RMC en beheert de middelen, coördineert het beleid en koopt de (regionale) uitvoering in.
Website:	www.rmcnet.nl

Stichtingen

Naam:	**Stichting Parkmanagement Waarderpolder**
Doel:	De ontwikkeling van het gebied Waarderploder tot een volwaardig bedrijvenpark
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Deelnemers:	Gemeente Haarlem, Industrie Kring Waarderpolder
Bijdrage:	€ 45.000
Belang Haarlem:	50%
Website	www.waarderpolder.nu

Vennootschappen

Naam:	**NV SRO**
Doel:	De exploitatie van sport-, recreatie-, onderwijs- en welzijnsfaciliteiten en het ter beschikking stellen van ruimte, faciliteiten, techniek en logistiek alsmede het verrichten van werkzaamheden en het verrichten van diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie, onderwijs en welzijn daaronder begrepen het organiseren van evenementen.
Programma:	4 Jeugd, Onderwijs, Sport
Deelnemers:	Haarlem, Amersfoort
Aandelenkapitaal:	€ 3.958.000 (in 2010 met 1.979.000 verhoogd)
Belang Haarlem:	50% (in 2010 met 25% toegenomen).
Website:	www.sro.nl

Naam:	**Spaarnelanden NV**
Doel:	Verzorgen van de huisvuilinzameling en (straat)reiniging
Programma:	9 Kwaliteit fysieke leefomgeving
Deelnemers:	Haarlem
Aandelenkapitaal:	€ 7.704.000
Belang:	100%
Website:	www.spaarnelanden.nl

Naam: **De gemeente Haarlem Commandite BV**
Doel: Deze vennootschap heeft na afstoting van het aandeel in het Crematorium Haarlem BV geen activiteiten meer.
Programma: 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving
Deelnemers: Gemeente Haarlem
Aandelenkapitaal: € 330.000
Belang Haarlem: 100%
Website: n.v.t.

Naam: **Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**
Doel: Bancaire dienstverlener
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Aandelenkapitaal: € 29.000
Belang Haarlem: 0,41%
Website: www.bng.nl

Naam: **N.V. Nuon Energy**
Doel: Productie en leveringsbedrijf van energie
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Aandelenkapitaal: Op 25 juni 2009 is besloten om het gemeentelijk aandelenpakket in Nuon N.V. te verkopen aan Vattenfall volgens de daarvoor geldende afspraken. Tegelijkertijd is de gemeente toegetreden tot het nieuwe bedrijf N.V. Nuon Energy. Volgens de fusie-afspraken vindt de overdracht van de gemeentelijke aandelen plaats in enkele tranches over een periode, die eindigt op 30 juni 2015.
Tot en met 2015 wordt jaarlijks € 100.000 dividend ontvangen (met uitzondering van het jaar 2014)
Belang Haarlem: 0,1%
Website: www.nuon.nl

Naam: **Liander N.V.**
Doel: Netbeheer (aanleg, onderhoud en het beheer van het energienetwerk) daarnaast distribueren en transporteren van elektriciteit en gas voor producenten en afnemers.
Programma: 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Deelnemers: Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Belang Haarlem: 0,1%
Website: www.liander.nl

De aandelen in het **Crematorium Haarlem BV** zijn in 2010 verkocht.

3.6.5 Overzicht grote gesubsidieerde instellingen

De relatie die de gemeente heeft met grote instellingen die meer dan € 0,5 miljoen per jaar subsidie van de gemeente ontvangen, wordt op dezelfde wijze vormgegeven als die met een formele verbonden partij. Het betreft de volgende instellingen:

Naam: **Stichting Kontext**
Doel: Bieden van eerstelijnshulpverlening op het terrein van sociaalmateriële en psychosociale vragen en problemen.
Programma: 3 Welzijn en Zorg
4 Jeugd, Onderwijs en Sport
Geraamde subsidie: € 1.993.195
Website: www.kontext.nl

Naam:	**Stichting Dock**
Doel:	Stimuleren van zelfredzaamheid en actief burgerschap.
Programma:	4 Jeugd, Onderwijs en Sport
Geraamde subsidie:	€ 3.640.956
Website:	www.dock.nl

Naam:	**Stichting Bibliotheek Haarlem en omstreken**
Doel:	Bibliotheekvoorziening, bereiken van groepen burgers met een informatieachterstand, ontmoetingsplaats voor stedelijke en regionale initiatieven en activiteiten, dienstverlening aan scholen, bedrijven en de overheid (zgn. Leasebibliotheek).
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 5.266.072
Website:	www.sbhaarlem.nl

Naam:	**Stichting Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem**
Doel:	Kunstmuseum met een breed opgezette collectie. Moderne en hedendaagse kunst worden in wisselende tentoonstellingen gepresenteerd in De Hallen.
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 3.020.143
Website:	www.franshalsmuseum.nl

Naam:	**Stichting Philharmonie en Stadsschouwburg**
Doel:	Verzorgen van culurele programma's in de concertzalen en schouwburg
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 5.634.048
Website:	www.theater-haarlem.nl

Naam:	**Stichting Patronaat**
Doel:	Verzorgen van optredens in het poppodium
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 1.454.374
Website:	www.patronaat.nl

Naam:	**Stichting Toneelschuur**
Doel:	Verzorgen van theater en filmvoorstellingen
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 1.914.952
Website:	www.toneelschuur.nl

Naam:	**Stichting Spaarne Peuters**
Doel:	Exploiteren van meerdere peuterspeelzalen in Haarlem en Spaarndam.
Programma:	4 Jeugd, Onderwijs en Sport
Geraamde subsidie:	€ 1.693.712
Website:	www.spaarnepeuters.nl

Naam:	**Haarlem Effect**
Doel:	Verzorgen van wijkgericht welzijnswerk in Haarlem
Programma:	4 Jeugd, Onderwijs en Sport
Geraamde subsidie:	€ 2.177.125
Website:	www.welzijnswerk-haarlem.nl

Naam:	**Stichting City Marketing Haarlem**
Doel:	Bevorderen van toerisme, recreatie en vrijetijdsbesteding.
Programma:	6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie
Geraamde subsidie:	€ 704.106
Website:	www.vvvhaarlem.nl

3.7 Grond- en vastgoedbeleid

De gemeente is eigenaar van grond en gebouwen die nodig zijn om ruimtelijke en/of maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Het Haarlemse grond- en vastgoedbeleid is het kader waarbinnen het gemeentelijk vastgoed wordt ontwikkeld en geëxploiteerd. In mei 2006 heeft de raad de Nota Grondbeleid (BIS 2006/466) vastgesteld. In deze nota is het grond- en vastgoedbeleid bezien tegen de achtergrond van de visie en ambitie van Haarlem en de wijze waarop de gemeente de regiefunctie in de stedelijke ontwikkeling vormgeeft. Jaarlijks actualiseert en publiceert de gemeente in de Nota Grondprijzen (laatste versie BIS 2009 237349) de nadere invulling hiervan voor het uitgiftebeleid en het grondprijsbeleid. In de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BIS 2006 245744) zijn de algemene spelregels opgenomen uit het ministerieel Besluit Begroting en Verantwoording verbijzonderd voor Haarlem, waaronder de richtlijnen voor de waardering en exploitatie van gronden en overig vastgoed, de bevoegdheden van college en raad en de regels die gelden voor toevoegingen en onttrekkingen aan de vastgoedreserves voor grondexploitatie, erfpacht en boven boekwaarde.

De vastgoedexploitaties zijn onderverdeeld in een aantal hoofdstukken waarmee gerefereerd wordt aan de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie. De originele vier hoofdstukken zijn met Raadsbesluit 2008 219319 omgenummerd naar een nieuwe rangschikking. Hierdoor kan de vastgoedportefeuille overzichtelijker en professioneler beheerd worden.

Kredietcrisis

De kredietcrisis heeft een ingrijpende uitwerking op de vastgoedmarkt. Voor de gemeente Haarlem heeft dit vooral geleid tot vertraging van projecten en gronduitgifte, met als gevolg daarvan renteverliezen. Vorig jaar zijn een aantal lopende of oude initiatieven afgeboekt omdat ze onder de huidige omstandigheden onhaalbaar bleken. In deze paragraaf Grondbeleid wordt vooral teruggekeken op de prestaties binnen de projecten in het afgelopen jaar. Bij Kadernota wordt (via het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) vooruitgeblikt, waarbij inzicht wordt gegeven in de verwachte, specifieke toekomstige gevolgen voor de lopende grondexploitaties.

3.7.1 Grondexploitaties

Voor gebiedsontwikkelingen stelt de gemeente de kaders vast in de vorm van projectdocumenten, waarin naast het te realiseren programma ook afspraken worden gemaakt over de planning en de financiële gevolgen van de projectuitvoering.

Grondexploitaties zijn een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Te denken valt aan woningbouw, maatschappelijke zaken en infrastructurele zaken ten dienste van de gemeente. De grondexploitatie dient onder meer om de financiën (baten, lasten en risico's) van deze langdurige projecten actueel en overzichtelijk te houden.

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)

In overleg met de raad is in 2008 in de projectgroep informatiewaarde MPG (o.a.) besloten een knip in de tijd aan te brengen tussen de verantwoording door het college over het gevoerde grondbeleid enerzijds en het meerjarenperspectief anderzijds. In de verantwoording over het gevoerde beleid ligt de nadruk op de resultaten van de afgelopen jaren en de gevolgen daarvan voor de reserve grondexploitatie. De verantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening en het jaarverslag. Het MPG gaat in op de verwachte toekomstige resultaten van de grondexploitaties, mede op basis van de resultaten van het afgelopen jaar en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen. Het MPG wordt tegelijk met de Kadernota opgesteld en aan de raad aangeboden.

Liquideren complexen

Een aantal grondexploitaties zijn volgens plan uitgevoerd en kunnen thans afgesloten worden. Een aantal complexen in Spoorzone betrof initiatieffasen van programma spoorzone, en kunnen afgeboekt worden van

de reserve en eveneens afgesloten. Het college zal de Raad een besluit voorleggen om tot liquidatie over te gaan van de volgende complexen:

Programma Waarderpolder	
001	WP Revit. Nader te verdelen
002	WP Revit. Oostpoort II
003	WP Revit. Algemeen
004	WP Niet Revit. Zuid West (EBH)
006	WP Revit. Rommelterreintjes
Programma Schalkwijk 2000+	
035	Monacopad
047	Schoolenaer
Programma Spoorzone	
009	Spoorzone Oostpoort Oost fase I
031	Spoorzone Oostpoort Oost fase III (Stadion)
111	Spoorzone Stationsplein
112	Spoorzone Gonnetstraat
117	Spoorzone Oostpoort Oost Fase IV
119	Spoorzone Rondje Bolwerken
Zomerzone	
019	Oorkondelaan/Pladellastraat RB 12/2003

Algemene reserve grondexploitaties

De algemene reserve Grondexploitaties is een risicoreserve ter dekking van risico's van grondexploitaties. De voordelige resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd en nadelige resultaten worden er aan onttrokken. Een aantal veranderingen in de reserve is in 2010 bepalend geweest voor het resultaat.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2010[1]	Rekening 2010
Stand reserve per begin jaar	**797**	**2.476**
Bij: verkoop V. Bisscherstraat RB 111/06 (vrijval reserve)		85
Bij: verlaging voorziening Fuca exploitatie		195
Bij: winstneming op grond v verkoop Doctorshof/Schalkwijk	500	
Af: motie 63/Amerikaweg	-700	
Af: treffen voorziening Deli exploitatie		-671
Af: verhogen voorziening Oostpoort F III		-109
Af: verhogen voorziening Fietznfabriek		-291
Af: storting in reserve erfpacht		-35
Af: onttrekking reserve conform kadernota 2005	-1.000	-1.000
Af: onttrekking optimalisatie Spoorzone	-500	-500
Stand per einde jaar	**-903**	**150**

[1] Begroting 2010 na wijzigingen

Toelichting op de belangrijkste mutaties

Deli

De verwachtingen bij project Deli moeten naar beneden worden bijgesteld. Door de vertraging in de gronduitgifte gaat er een aanzienlijk renteverlies optreden, die zich direct manifesteert als een tekort op de exploitatie, waarvoor een voorziening getroffen zal moeten worden ten laste van de reserve grondexploitatie.

Uitbreiding voorzieningen Programma Spoorzone
Bij jaarrekening 2008 zijn reeds twee voorzieningen toekomstige verliezen in het leven geroepen. Één voor de Stadionontwikkeling(Oostpoort fase III) en één voor reeds eerder gesneuvelde initiatieven.
Als gevolg van de aanzienlijk vertraagde herontwikkeling van Oostpoort II (met als gevolg een aanzienlijke neerwaartse bijstelling van de opbrengsten in het programma), slaat het totaal aan resterende geprognotiseerde opbrengsten/uitgaven van het programma negatief uit.

Houtmarkt 7 / Fietznfabriek
De onroerend goedmarkt staat momenteel zodanig onder druk dat een spoedige verkoop en complexe herontwikkeling niet zal plaatsvinden. De rente over het geïnvesteerde kapitaal wordt toegoegd aan het complex en opgenomen in de voorziening toekomstige verliezen.

Optimalisatie Spoorzone
Tot deze onttrekking is besloten bij vaststelling van het Coalitieakkoord 2006 – 2010. De onttrekking is in 2010 voor de laatste maal uitgevoerd en thans gereed.

Toevoeging aan algemene middelen
Bij behandeling van de Kadernota 2005 is besloten tot het doen van onttrekkingen aan de reserve grondexploitaties ten gunste van de algemene reserve van de gemeente. Hieraan is in 2010 gevolg gegeven middels de onttrekking van € 1,0 miljoen.

Conclusie
De gewenste minimale omvang van de reserve grondexploitatie van € 3,0 miljoen is eind 2010 niet gerealiseerd. De feitelijke ontwikkeling van de omvang van deze reserve is van veel en deels onbeïnvloedbare factoren afhankelijk. Vooral de gevolgen van de recessie en de mate waarin deze verder doorwerken in de kosten en baten van de grondexploitaties, vragen om zorgvuldige aandacht voor het benodigde weerstandsvermogen van de grondexploitaties.

Toekomstige verliezen
Tot en met 2007 werden toekomstige verliezen afgedekt middels de voorziening toekomstige verliezen. Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt deze voorziening als negatieve post onder de voorraden opgenomen. Deze post heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo (verlies) wordt verwacht. Toevoegingen aan de balanspost (negatieve) voorraden worden ten laste van de reserve grondexploitaties getroffen.

Per 31-12-2010 is voor de volgende complexen in totaal € 8,4 miljoen aan voorzieningen opgenomen:

bedragen x € 1.000

Voorzieningen toekomstige verliezen	Rekening 2010
Grondexploitatie Funderingsherstel casco stadsdelen	1.769
Voorziening grex Oostpoort III/Stadion	2.062
Voorziening Fietsznfabriek (boekwaarde groter dan marktwaarde)	1.685
Voorziening Badmintonpad	2.202
Voorziening Deli	672
Totaal	**8.390**

3.7.2 Vastgoedexploitaties (hoofdstukken 2 tot en met 5)
Aan de reserve Vastgoed (opbrengsten boven boekwaarde) worden de gerealiseerde meeropbrengsten boven de boekwaarde bij het afstoten van verspreid bezit (hoofdstuk II + III) toegevoegd, na aftrek van de kosten voor verkoop.

In 2010 is het startsein gegeven (BIS 2010 11586) voor de verkoop van het niet-strategisch woningbezit (woningen met huurders/gebruikers). Alle rechtmatige gebruikers zijn daarbij in de gelegenheid gekomen om de woning aan te kopen en daartoe benaderd door de gemeente. Er is tot op heden weinig positieve respons en in 2011 zal het college zich buigen over de hierna te nemen stappen.

Vanuit de reserve boven boekwaarde worden onttrekkingen gedaan waarover de raad beslist, zoals een afdracht van € 2 miljoen per jaar in de jaren 2005 t/m 2009 en de dekking van aanvangstekorten op door de raad aangewezen nieuwe objecten. Vanaf 2010 wordt conform besluit jaarlijks een onttrekking uitgevoerd van € 1 miljoen.
De mutaties in de reserve boven boekwaarde zijn in 2010 als volgt:

bedragen x € 1.000

Verloop reserve boven boekwaarde	Begroting 2010[1]	Rekening 2010
Stand per 31-12-2009	3.388	3.388
Bij: netto-verkoopopbrengst	1.000	1.920
Af: Onttrekking ten gunste van algemene middelen	-650	-650
Stand reserve boven boekwaarde 31-12-2010	**3.738**	**4.658**

[1] Begroting 2010 na wijzigingen

Conclusie
Voldoende verkoop van verspreid bezit dient ervoor te zorgen dat de reserve zich in de toekomst positief blijft ontwikkelen.

3.7.3 Erfpacht (hoofdstuk 6)
Op dit moment heeft de gemeente nog ongeveer 400 erfpachtrelaties. Doelen van de uitgifte van gronden in erfpacht zijn:
- Behoud van toekomstige waardestijging van de grond voor de gemeenschap;
- Behoud van toekomstige beschikking en sturing;
- Behoud van een (door indexering en waardebepaling bij het verstrijken van tijdvakken) relevante gemeentelijke inkomstenbron.

Reserve Erfpachtgronden
De vast te houden reserve bedraagt 10% van de boekwaarde. In 2010 is de boekwaarde gestegen tot € 3,2 miljoen zodat de reserve per eind 2010 gaat bedragen € 320.000. Meeropbrengsten uit exploitatie of verkoop van deze gronden vloeien ingevolge de beheerverordening grond- en gebouwenexploitatie over naar de reserve grondexploitatie (zie hierboven).

bedragen x € 1.000

Erpachtgronden	01-01-2010	31-12-2010	Mutatie
Boekwaarde	2.849	3.200	351
Reserve = 10 % van de boekwaarde	285	320	35

3.7.4 Weerstandsvermogen vastgoedexploitaties

Het weerstandsvermogen is de confrontatie tussen wat we hebben en wat nodig is om verliezen en risico's uit hoofde van vastgoedexploitaties af te dekken. Het gaat dan niet alleen om de reserves, maar ook om de getroffen voorzieningen voor (mogelijke) toekomstige verliezen. Het verloop van het totaal aan reserves en voorzieningen over de afgelopen jaren is als volgt:

bedragen x € 1.000

Stand reserves en voorzieningen per einde jaar	Rekening 2005	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Rekening 2009	Rekening 2010
Algemene reserve grondexploitaties	1.059	-351	1.771	897	2.477	150
Reserve vastgoed	269	1.097	968	1.439	3.388	4.658
Reserve erfpachtgronden	308	236	304	286	285	320
Subtotaal reserves	***1.636***	***982***	***3.043***	***2.622***	***6.150***	***5.128***
Voorziening toekomstige verliezen	6.140	7.893	5.260	6.385	7.659	8.391
Totaal reserves en voorzieningen	**7.776**	**8.875**	**8.303**	**9.007**	**13.809**	**13.519**

3.7.5 Realisatie speerpunten 2010

Op orde brengen van de vastgoedportefeuille

Het beheer van al het gemeentelijk bezit is in de loop van 2009 gecentraliseerd. Begin 2010 is door de gemeenteraad besloten ook in de begroting een stuurbare indeling door te voeren, zodat een transparantere verantwoording, per beleidsportefeuille mogelijk wordt. Ca. 60 objecten zijn inmiddels in beheer gegeven bij SRO.

Strategisch voorraadbeheer

De afdeling Vastgoed is het (enige) vastgoedloket voor alle interne en externe ruimtevragers ten aanzien van gemeentelijk vastgoed. Het onderscheid tussen strategisch en niet-strategisch woningbezit is middels een nota vastgesteld, inclusief het besluit om het niet-strategisch woningbezit in verhuurde staat te verkopen.
Wat om technische redenen nog niet is gelukt is om het overige eigen bezit, onderverdeeld in strategisch/niet-strategisch bezit, op kaart te zetten. Deze nota wordt in 2011 naar de raad gezonden.

Screening exploitaties en risico's

In deze paragraaf is het resultaat van de exploitatie van het eigen bezit weergegeven. Op basis van deze resultaten en de risico's is per vastgoedhoofdstuk aangegeven wat de gevolgen zijn voor de bijbehorende reserves en voorzieningen.

3.8 Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo)

In deze paragraaf staat een overzicht van de meest belangrijke ontwikkelingen die zich in 2010 hebben voorgedaan met betrekking tot de Wmo. De paragraaf is aanvullend op wat er vermeld staat bij Programma 3: 'Welzijn en Zorg'.

Systeeminnovatie sociaal domein

Halverwege 2010 werd bekend dat het Rijk een ingrijpende korting gaat doorvoeren op het budget voor de Wmo. Deze korting bedraagt in 2011 voor Haarlem 2,5 miljoen en in 2012 en verder bijna 3,3 miljoen structureel.

Naast deze korting zijn er ook andere ontwikkelingen gaande binnen het sociale domein. In programma 3: 'Welzijn en Zorg' staan al een aantal belangrijke ontwikkelingen genoemd. Aanvullend op de eerder genoemde vergrijzing, bleek dat de ondersteuning aan onze burgers zo georganiseerd is dat deze niet geheel aansluit op de gedachte van de zelfredzaamheid en de werkelijke behoefte van (kwetsbare) mensen. Dit heeft geleid tot versnippering en verkokering en onvoldoende stimulering van maatschappelijk ondernemerschap.
Gelukkig zijn er ook kansen en gunstige ontwikkelingen. Zoals de algemene bereidheid van Haarlemmers om iets voor een ander te doen, en de ondersteuningsmogelijkheden die de toenemende digitalisering van de samenleving biedt. Bovendien levert vergrijzing ook een potentieel op aan actieve ouderen.

Deze en andere ontwikkelingen geven een impuls aan het, door het College, noodzakelijk geachte transformatieproces in het sociaal domein en de rol en positie van de gemeente daarin. Kortingen en taakstellingen van een dergelijke omvang kunnen niet opgevangen worden met kaasschaven en versoberen. In 2010 bleek dat innovatie van het gehele "systeem" noodzakelijk en urgent is. Hiertoe is in de tweede helft van 2010 na bestuurlijke opdracht hiertoe, ambtelijk een project gestart dat de naam Hof 2.0 heeft gekregen.

De gedachte is om in samenwerking met de stad (co-creatie), een modern en zorgzaam krachtenveld te ontwikkelen, zodat de middelen die beschikbaar zijn, ook daar terechtkomen waar ze het meest nodig zijn: bij de echt kwetsbaren. Het is de bedoeling te komen tot nieuwe inzichten voor de vormgeving van het sociale domein waarbinnen het concept van zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en wederkerigheid het uitgangspunt vormt. Door slimme verbindingen moeten besparingsmogelijkheden worden gecreëerd. Hierbij wordt gedacht aan verbindingen tussen o.a. wonen, sociale zaken, welzijn, voorzieningen en zorg.
We gaan bij het zoeken naar oplossingen en innovaties in het sociale domein van de gebaande paden af, creatief en onorthodox als dat kansen biedt; maar wel steeds realistisch: we hebben immers te maken met een kwetsbare doelgroep en ook met een forse bezuinigingsopgave.

Actief stimuleren van zelfredzaamheid

Onder regie van de gemeente is samen met bewoners, wijkraden en 18 Haarlemse maatschappelijke partners 'BUUV', de buurtmarktplaats opgezet. Op 3 november werd BUUV feestelijk geopend in drie pilotwijken: de Slachthuisbuurt, Parkwijk/Zuiderpolder en het Centrum.

Bij BUUV gaat het om het ruilen van diensten. Dat kan van alles zijn: een lift naar de dokter, hulp bij het invullen van formulieren of een helpende hand in huis of tuin. Met BUUV wordt er een platform geboden in de buurt waarbij bewoners zelf hulp kunnen bieden of vragen en kan ook het eigen sociale netwerk van de buurtbewoners worden uitgebreid. Drie parttime professionals begeleiden de bemiddeling tussen bewoners met vraag en aanbod en stimuleren deelname aan BUUV. Zij zorgen ook voor verbinding met maatschappelijke partners in de stad zodat verwijzing over en weer soepel verloopt. Deze professionals werken vanuit of in nauwe samenwerking met de Haarlemse partners voor welzijn en maatschappelijk werk Dock, Haarlem Effect en Kontext.

Door het actief stimuleren van zelfredzaamheid kan BUUV bijdragen aan een toekomstbestendige vorm voor hulp en zorg dicht in de buurt. Voor vraag en aanbod van diensten kan iedereen terecht op de buuvprikborden in de buurt, bij de inloopspreekuren van de buuvbemiddelaar, telefonisch en online op www.buuv.nu.

In 2010 is een start gemaakt met de invoering van de aanpak “de Kanteling”om de compensatieplicht binnen de Wmo op een nieuwe wijze vorm te geven. Het gesprek met de burger vindt binnen “de Kanteling” op een meer vraagverhelderende wijze plaats. Niet de standaard voorzieningenlijst staat in het gesprek tussen de gemeente en de burger centraal, maar alle mogelijkheden worden verkend om een hulpvraag op te lossen. Hierbij staan behoud van regie over het eigen leven en zelfredzaamheid voorop. Gezamenlijk wordt vastgesteld wat het resultaat van de ondersteuning moet zijn en welke oplossingen daaraan bijdragen. Het gaat hierbij niet alleen om individuele voorzieningen. Ook met algemeen aanbod kan het resultaat bereikt worden, zodat mensen met een beperking betere kansen hebben om volwaardig mee te doen aan de samenleving.

Van AWBZ naar Wmo

Per 2010 is de pakketmaatregel AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) ingevoerd. Hiermee zijn de mogelijkheden voor mensen met een beperking en voor kwetsbare mensen om een beroep te doen op de begeleidende voorzieningen vanuit de AWBZ, afgenomen. Ruim 850 van de 2.300 Haarlemmers die op 1 januari 2009 een AWBZ indicatie hadden, werden per 2010 met het verlies van hun indicatie of een deel daarvan geconfronteerd.
Uit recent Haarlems onderzoek blijkt dat de helft van deze mensen behoefte heeft aan een alternatief en een groter beroep doet op mantelzorgers en vrijwilligers dan voorheen.
De gemeente heeft in 2010 direct praktisch gehandeld door de gevolgen van het wegvallen van begeleiding op te vangen. Zo is met het oog op de noodzakelijke continuïteit het aanbod van een aantal welzijn- en zorginstellingen gesubsidieerd. Deze maatregelen blijken in het algemeen goed aan te sluiten op de behoefte van de doelgroep.
Het is - mede met het oog op de toekomstige ontwikkelingen - belangrijk dat er beleid is op basis waarvan ondersteuningsmogelijkheden voor kwetsbare Haarlemmers of stadsgenoten met een beperking getoetst, beoordeeld en aangepast kunnen worden. Dit beleid zal naar verwachting medio 2011 worden vastgesteld.

In het nieuwe regeerakkoord is in 2010 een verdere overheveling van de Awbz-begeleiding naar gemeenten aangekondigd. Dit besluit bouwt voort op de eerder genoemde pakketmaatregel: na de lichte gevallen worden nu ook de matige en zware gevallen ondergebracht bij de Wmo. Eind 2010 zijn landelijk de onderhandelingen gestart tussen het Rijk, de VNG en andere belanghebbenden over de randvoorwaarden waaronder een dergelijke overheveling zou moeten plaatsvinden. In 2014 moet de overheveling gerealiseerd zijn; 2013 is een overgangsjaar.

3.9 Stedenbeleid

In 2010 heeft Haarlem de eindrapportage opgesteld over de met het Rijk gemaakte afspraken over te realiseren doelen en effecten over de derde periode van het Grotestedenbeleid (2005-2009). Hierbij geldt dat onuitgegeven middelen of middelen voor onvoldoende gerealiseerde afspraken, terug gegeven moeten worden aan het Rijk. De afspraken zijn ingedeeld in drie zogenoemde pijlers: fysiek, sociaal en economie.

Voor de economische en fysieke pijler (de stedelijke vernieuwing) heeft Haarlem inmiddels de eindbeschikkingen ontvangen. Voor de economische pijler zijn alle prestatieafspraken in voldoende mate gerealiseerd en heeft de minister het definitieve bedrag vastgesteld (gelijk aan de verstrekte voorschotten ad € 4.3 miljoen). Ook voor de pijler Fysiek is het volledige bedrag vastgesteld (betreft een bedrag van € 22.1 miljoen/ISV2). Wel loopt voor deze pijler een drietal afspraken door. Haarlem krijgt in de jaren 2010 t/m 2014 de gelegenheid deze afspraken alsnog te realiseren. Het betreft de aanpak van de bodem- en geluidsanering en de aanleg van het Reinaldapark. Zij maken daarmee deel uit van de afspraken ISV3. Voor de sociale pijler (ca € 67 miljoen) heeft Haarlem nog geen uitsluitsel. Op een aantal onderdelen is door het ministerie nadere informatie opgevraagd. Op zich rekenen we op een gunstige uitslag, waarbij conform aan de fysieke pijler wellicht een enkele afspraak zal doorlopen.

Vanaf 2010 is het stedenbeleid veranderd. Het is nu op basis van decentralisatie en lokaal maatwerk vormgegeven. De op hoofdlijnen met het Rijk gedeelde doelstellingen zijn volledig geïntegreerd in de verschillende programma's van dit jaarverslag.
Deze gezamenlijke doelstellingen richten zich op het bevorderen van de sociale veiligheid, de maatschappelijke opvang, de zorg voor kwetsbare groepen, het tegengaan van onderwijsachterstanden, de focus op de wijkaanpak en het bevorderen van de woon- en fysieke kwaliteit van de (gezonde en duurzame) leefomgeving.
Sinds 2010 hoeft geen afzonderlijke verantwoording aan het Rijk worden afgelegd. Dit geldt tevens voor de hierboven genoemde doorlopende verplichtingen voor de stedelijke vernieuwing. Haarlem ontvangt op basis van deze afspraken het bijbehorende geld niet meer via specifieke uitkeringen, maar via de Algemene Uitkering in de vorm van decentralisatie-uitkeringen per onderwerp.

Deel 4 Jaarrekening

Geertje van de Kamp, 2010

4.1 Programmarekening

bedragen x €1.000

Programma	Rekening 2009	2010		
		Primaire begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Lasten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	18.064	16.896	17.112	16.850
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	33.916	34.901	36.856	36.588
3. Welzijn en Zorg	47.712	39.693	49.687	47.977
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	49.969	37.520	44.468	43.538
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	62.553	60.314	44.726	52.154
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	32.411	28.746	29.289	30.779
7. Werk en inkomen	94.938	93.357	102.019	102.940
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	11.249	12.397	11.506	12.821
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	101.174	82.143	85.792	90.137
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	13.339	14.721	17.371	14.661
Totaal lasten	**465.325**	**420.688**	**438.828**	**448.444**
Baten (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	3.398	3.376	3.330	3.350
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	9.371	8.080	6.859	6.521
3. Welzijn en Zorg	16.807	2.797	5.003	4.814
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	21.360	6.197	7.013	6.850
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	70.787	53.035	41.919	43.565
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	1.773	734	1.431	2.593
7. Werk en inkomen	84.616	75.468	86.698	86.999
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	13.906	17.011	12.916	12.715
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	52.123	30.009	33.085	37.991
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	231.338	219.877	236.052	242.741
Totaal baten	**505.479**	**416.584**	**434.307**	**448.140**
Saldo (exclusief mutaties reserves)				
1. Burger en bestuur	-14.666	-13.520	-13.782	-13.500
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	-24.545	-26.821	-29.996	-30.067
3. Welzijn en Zorg	-30.905	-36.896	-44.684	-43.162
4. Jeugd, Onderwijs en Sport	-28.610	-31.323	-37.455	-36.688
5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	8.234	-7.279	-2.807	-8.589
6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	-30.638	-28.012	-27.858	-28.186
7. Werk en inkomen	-10.322	-17.889	-15.322	-15.940
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	2.657	4.614	1.409	-106
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	-49.051	-52.134	-52.707	-52.146
10. Financien en algemene dekkingsmiddelen	217.999	205.156	218.681	228.079
Saldo exclusief mutaties reserves	**40.153**	**-4.104**	**-4.521**	**-304**
Toevoeging aan reserves	50.543	3.060	23.251	22.182
Onttrekking aan reserves	20.964	7.793	27.712	29.724
Saldo inclusief mutaties reserves	**10.574**	**629**	**-59**	**7.238**

4.2 Balans

bedragen x €1.000

ACTIVA	31-12-2010	31-12-2009
A. Vaste activa		
1. Immateriële activa		
1.1 Kosten geldleningen & disagio	0	0
1.2 Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
2. Materiële activa		
2.1 Materiële vaste activa met Economisch nut	468.167	413.043
2.2 Materiële vaste activa met Maatschappelijk Nut	128.723	123.391
3. Financiële activa		
3.1.1 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	11.709	10.105
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	8.900	18.142
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	3.359	3.528
3.3 Overige langlopende leningen	6.391	5.035
3.4 Ov. uitz. met rentetypische looptijd 1 jaar of langer	6.112	6.207
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	579	669
Totaal vaste activa	**633.940**	**580.120**
B. Vlottende activa		
4. Voorraden		
4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.564	6.203
4.1.2 Overige grond- en hulpstoffen	83	183
4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	26.276	33.899
4.3 Gereed product en handelsvoorraden	0	0
5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
5.1 Vorderingen op openbare lichamen	27.619	31.242
5.2 Verstrekte kasgeldleningen	3.000	2.000
5.3 Rekening courant niet financiële instellingen	5.971	6.957
5.4 Overige vorderingen	22.604	22.961
5.5 Overige uitzettingen	0	0
6. Liquide middelen		
6.1 Kassaldi	154	97
6.2 Banksaldi	8.388	7.117
6.3 Girosaldi	261	212
7. Overlopende activa	13.403	18.726
Totaal Vlottende activa	**114.323**	**129.597**
Totaal ACTIVA	**748.263**	**709.717**

bedragen x €1.000

PASSIVA	31-12-2010	31-12-2009
C. Vaste passiva		
8. Eigen vermogen		
8.1. Algemene reserves	42.419	43.534
8.2. Tariefsegalisatiereserves	0	0
8.3. Overige bestemmingsreserves	74.640	70.492
8.4. Resultaat voor bestemming	7.237	10.574
9. Voorzieningen		
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	16.341	27.567
9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	2.150	4.261
9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	225	231
10. Vaste schulden		
10.1 Obligatieleningen	71	71
10.2.1 Onderhandse leningen pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen	1.474	1.684
10.2.2 Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	434.348	399.228
10.3 Door derden belegde gelden	4.299	5.306
10.4 Waarborgsommen	213	210
Totaal vaste passiva	**583.417**	**563.158**
D. Vlottende passiva		
11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
11.1 Kasgeldleningen	72.000	41.500
11.2 Bank- en girosaldi	0	0
11.3 Overige schulden	32.054	41.880
12. Overlopende passiva		
12.3 Transitoria overig	32.777	30.796
12.4 Vooruitontvangen subsidies	28.015	32.383
Totaal Vlottende passiva	**163.572**	**146.559**
Totaal PASSIVA	**748.263**	**709.717**

Voor het totaal van de afgegeven garantstellingen wordt verwezen naar de paragraaf 3.3 van het jaarverslag, de paragraaf financiering.

4.3 Toelichting op de programmarekening en balans

4.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële activa
Kosten van het sluiten van geldleningen en disagio mogen worden afgeschreven over maximaal de looptijd van de lening. De overige immateriële activa zijn beperkt tot kosten van onderzoek en ontwikkeling tot een bepaald actief, af te schrijven in ten hoogste vijf jaar, tenzij dit actief wordt gerealiseerd. In dat geval vormt dit een onderdeel van de te activeren materiële activa en de daarbij behorende termijn van afschrijving.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en ontvangen bijdragen en subsidies.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut en materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Materiële vaste activa met een economisch nut (dat zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn) *moeten* worden geactiveerd. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut *mogen* worden geactiveerd.

In de tabel afschrijvingstermijnen behorend bij de Financiële beheersverordening gemeente Haarlem (2007) is per categorie vaste activa vermeld of het een investering met economisch danwel maatschappelijk nut betreft, en is de maximale afschrijvingstermijn aangegeven.

De afschrijving vinden plaats volgens het lineaire systeem, derhalve in gelijke jaarlijkse termijnen. Bij wijze van uitzondering wordt afschrijving volgens het annuitaire systeem toegepast, waarbij de som van rente en afschrijving gedurende de gehele looptijd gelijk blijft (bij ongewijzigde rentevoet). Hiertoe wordt zonodig besloten (voorbeeld: parkeergarages).

Financiële vaste activa
De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deelnemingen en effecten worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Voorraden
De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden, de zogenaamde slapende gronden, worden gewaardeerd tegen historische kostprijs vermeerderd met bijgeschreven rente.

De in exploitatie genomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs vermeerderd met de bijgeschreven exploitatieresultaten en gedane investeringen en verminderd met de opbrengsten uit verkopen e.d. Bij de waardering wordt rekening gehouden met de toekomstige uitgaven en resultaten op deze in exploitatie genomen gronden, zoals vastgelegd in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties bij de rekening. Verwachte verliezen worden direct genomen door het treffen van een voorziening, welke in mindering wordt gebracht op de balanswaardering. Winsten op grondexploitaties worden genomen bij afsluiting van de betreffende complexen.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffings- en vervaardigingsprijs. Hierbij wordt rekening gehouden met afwaarderingen voor incourante voorraden.

Vorderingen
Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten.

Langlopende schulden
Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer. Schulden met een looptijd van korter dan een jaar maken deel uit van de vlottende passiva.

Resultaatbepaling
De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, worden in het betreffende verslagjaar verwerkt.

Verliezen worden genomen op het moment dat deze bekend zijn. Baten worden genomen als deze als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

4.3.2 Toelichting op de programmarekening

Voor een toelichting op de programmarekening en de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting (na wijzigingen) wordt verwezen naar de toelichtingen bij de programma's in de programmaverantwoording, in deel 2 van het jaarverslag.

4.3.3 Toelichting op de balans
Voor alle toelichtingen geld dat de genoemde bedragen in duizenden euro's zijn opgenomen.

1. Immateriële vaste activa

	2010	2009
Kosten geldleningen & disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
	0	0

2. Materiële activa

2.1 Materiële vaste activa met economisch nut
Materiële vaste activa met economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Tegenover de boekwaarde van een 2-tal objecten staat een voorziening voor toekomstige renteverliezen. Jaarlijks valt een deel van de voorziening vrij tegenover de bijbehorende rentelasten.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met economisch nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2010	investeringen en desinves-teringen	afschrijvingen	bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2010
gronden en terreinen	19.348	3.124	927		21.545
woonruimten	50.815	115-	1.731		48.969
bedrijfsgebouwen	254.207	60.029	8.295	3.596	302.345
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	62.334	10.697	2.239	3.769	67.023
vervoermiddelen	290	38	85		243
machines, apparaten en installaties	12.258	4.639	2.734		14.163
overige materiële vaste activa	13.791	1.814	1.696	30	13.879
Totaal	413.043	80.226	17.707	7.395	468.167

De belangrijkste (netto) investeringen in 2010 zijn:

VMBO Schoolgebouwen	22.038
Gemeentelijke kantoorhuisvesting	17.470
SHO 2008 Sancta Maria	4.016
Parkeergarage Raaks	2.563
SHO 2007 1e Christelijk Lyceum	1.398
SHO 2007 Beatrix	1.217
SHO 2009 Kennemer Lyceum	061
SHO 2009 Ter Cleeff	900
SHO 2008 De Ark	884
SHO Beatrix gymlokaal	839
SHO 2008 Dreef	831
Sportpark Nol Houtkamp	722
SHO 2009 Dolfijn	655
SV Alliance kleedaccommodatie	603
Coornhert gymlokaal	590
SHO 2008 Bavick	550
FHM asbestverwijdering depot	218
SHO 2008 Zuidwester	476
St. Bavo kerk en entree Vishal	442
Zuidwester gymlokaal	379
SHO 2009 Gymnasium	379
Brede School Meerwijk	251
Pim Mulier (inclusief ontvangen provinciale subsidie)	-/- 1.772

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een economisch nut)
Het betreft hier nagenoeg alleen investeringen in het rioleringsstelsel en daaraan verwante milieumaatregelen.

2.2 Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut betreffen activa die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen met name investeringen in de openbare ruimte. Tegenover de boekwaarde van 1 object staat een voorziening voor toekomstig renteverlies. Jaarlijks valt een deel van de voorziening vrij tegenover de bijbehorende rentelast.

Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2010	investeringen en desinvesteringen	afschrijvingen	bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2010
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	121.889	19.800	7.253	6.940	127.496
overige materiële vaste activa	1.502		275		1.227
Totaal	123.391	19.800	7.528	6.940	128.723

Grond- weg- en waterbouwkundige werken (met een maatschappelijk nut)
De belangrijkste projecten qua (netto) investeringsvolume betreffen:

Stationsomgeving	2.915
Melkbrug (restauratie)	2.300
Spaarndamseweg F2	2.111
Jan Gijzenvaart	1.337
Verplaatsing HJC naar Schoteroog	702
Schoterbrug Land in zicht	532
Toegankelijkheid 57 Bushalte	529
Oorkondelaan Beheer	509
Buitenrustbrug wachtvoorziening	476
Prins Hendrikbrug reconstructie	320
Scheltemakade vervanging oevers	288
Slachthuisbuurt	271
Reinaldapark	257
Eilandjes Kloppersingel	212
Salamanderbrug	142
Fietsoversteek Merovingen	138

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarden van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	1-1-2010	Verstrekkingen	Ontvangen	31-12-2010
3.1.1 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	10.105	1.979	375	11.709
3.1.2 Kapitaalverstrekking aan gem. Regelingen	-			-
3.1.3 Kapitaalverstrekking aan ov. verbonden partijen	-			-
3.2.1 Leningen aan woningcorporaties	18.142		9.242	8.900
3.2.2 Leningen aan deelnemingen	3.528		169	3.359
3.2.3 Leningen aan overige verbonden partijen	-			-
3.3 Overige langlopende leningen	5.035	1.900	544	6.391
3.4 Overige uitz met rentetyp. looptijd 1 jaar of langer	6.207		95	6.112
3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden	669		90	579
	43.686	3.879	10.515	37.050

3.1 Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

	2010	2009
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	29	29
Certificaten Dataland	8	8
N.V. Spaarnelanden	7.704	7.704
Deelneming SRO N.V.	3.958	1.979
Commandite B.V.	-	330
Crematorium Haarlem B.V.	-	45
Schalkstad Beheer	9	9
	11.709	10.105

In 2010 is de 2e tranche aandelen van 25% in N.V. SRO voor € 1.979.000 overgenomen van de Gemeente Amersfoort, het totale aandeel in SRO is hiermee gebracht op 50%.

3.2. Leningen aan deelnemingen

	2010	2009
- Lening aan het Crematorium	3.359	3.528
	3.359	3.528

3.3 Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt opgebouwd:

	2010	2009
- Overige verstrekte langlopende leningen	6.391	5.035
	6.391	5.035

In 2010 is een nieuwe lening ad € 1.900.000 verstrekt.

3.4 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar zijn als volgt opgebouwd:

	2010	2009
Aandelen N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten	17	17
Aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	576	576
Nog te ontvangen aandelen NUON	4.799	4.799
Alliander	177	177
Kredietverstrekking Stadsbank	273	369
Overige effecten	269	269
	6.112	6.207

Bij de splitsing van NUON heeft de gemeente een belang groot € 177.000 verkregen in het netwerkbedrijf Alliander.
Het aandelenkapitaal in Nuon groot € 633.000 is in 2009 verkocht aan het bedrijf Vattenfall. Indien Vattenfall niet aan haar betalingsverplichting kan voldoen, krijgt de gemeente de mogelijkheid om reeds verkochte aandelen terug te kopen voor de nominale waarde (€ 5.000).

In 2010 is door de Stadsbank € 96.000 afgelost van de kredietverstrekking.

3.5 Bijdragen in activa in eigendom van derden

De bijdragen in activa in eigendom van derden betreffen bijdragen in monumenten.

4. Voorraden

4.1 Voorraad gronden en grond- en hulpstoffen

	2010	2009
4.1.1 Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.564	6.203

De niet in exploitatie genomen bouwgronden betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2010:

- Recreatiegebied Haarlem Noord	1.058
- Westelijke Randweg (volkstuinen)	173
- Houtmarkt 7 Fietsznfabriek	5.112
- Leidsevaart 362	221
	6.564

	2010	2009
4.1.2 Overige grond- en hulpstoffen	83	183

Dit betreft de magazijnvoorraden van de hoofdafdeling Wijkzaken, papier en andere hulpmiddelen van Topservice en voorraden bij de hoofdafdeling Dienstverlening.

	2010	2009
4.2 Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	26.276	33.899

De post onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie is als volgt opgebouwd:

Onderhanden werken	17.225	17.225
Af: voorziening onderhanden werken	-/- 0	-/- 0

Subtotaal onderhanden werken, na aftrek voorziening	17.225	17.225
Bouwgronden in exploitatie	17.442	24.334
Af: voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties	-/- 8.391	-/- 7.660
Subtotaal bouwgronden in exploitatie, na aftrek voorziening	9.051	16.674
Totaal onderhanden werken en bouwgronden in exploitatie	26.276	33.899

Onderhanden werken
Onder de post Onderhanden Werk is € 17.106.000 verantwoord wegens een voorschotbetaling aan de projectontwikkelaar voor de aanschaf en verbouw van het oude postkantoor (Zijlpoort). De gemeente heeft als zekerheid op dit voorschot een hypothecair zekerheidsrecht op het Zijlpoortcomplex gevestigd. De executiewaarde van deze zekerheid wordt geschat op een bedrag tussen € 10,3 miljoen en € 18,2 miljoen (bij maximale huur). Door de projectontwikkelaar is voor de aanschaf van de grond en de gebouwen een bedrag betaald van € 9.928.000.

Indien de projectontwikkelaar de verplichtingen niet kan nakomen loopt de gemeente een financieel risico ter grootte van het verschil tussen de voorschotbetalingen aan de projectontwikkelaar en de door de projectontwikkelaar betaalde aankoopbedragen voor de grond en de gebouwen, voor een bedrag van ca. € 7.178.000. Het risico wordt door de gemeente geschat op 70% en is opgenomen in paragraaf 3.2 Weerstandsvermogen.

De bouwgronden in exploitatie betreft de volgende complexen, met de volgende boekwaarden per 31 december 2010:

	2010	2009
- Ripperda	432	2.287
- Raaks	-/-5.522	-/- 2.048
- Deli	6.162	5.375
- DSK	-/-2.263	-/- 2.294
- Badmintonpad	-/- 177	-/- 793
- Waarderpolder	-/- 5.003	-/- 5.097
- FUCA	4.003	4.162
- Schalkwijk	3.882	8.926
- Spoorzone	16.209	14.204
- Delftwijk	-/- 1.317	-/- 1.297
- Oorkondelaan/Pladellastraat	644	752
- Zomerzone programma	-/- 1	-/- 1
- Zomerzone Zuidstrook	392	158
	17.442	24.334

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitaties heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo wordt verwacht. Het betreft de volgende complexen:

	2010	2009
- FUCA stadsdelen	1.770	1.965
- Spoorzone Oostpoort Oost fase 3 Stadion	2.062	1.953
- Deli	672	0
- Badmintonpad	2.202	2.347
- Fietsznfabriek	1.685	1.394
	8.391	7.659

Op de overige complexen worden op basis van de herziene exploitatieberekeningen positieve eindresultaten verwacht. Zie ook de Meerjaren Prognose Grondexploitatie 2010 en paragraaf 3.7 Gronden en vastgoedbeleid. De gerealiseerde winsten worden gestort in de (algemene) reserve grondexploitatie.

Toekomstige (verwachte) winsten worden pas in deze reserve gestort na realisatie van deze winsten. Verliezen worden onttrokken aan de (algemene) reserve grondexploitatie.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2010	2009
5.1 Vorderingen op openbare lichamen	27.619	31.242

De belangrijkste vorderingen op openbare lichamen betreffen onder andere de vordering op het BTW-Compensatiefonds (€ 26.588.000) en overigen te vorderen (€ 1.031.000).

	2010	2009
5.2 Verstrekte kasgeldleningen	3.000	2.000

In 2010 is aan Spaarnelanden NV een aanvullende lening van 1 miljoen euro verstrekt.

	2010	2009
5.3. Rekening courant niet financiële instellingen	5.971	6.957

Dit betreft de rekening-courant met het Nationaal Restauratie Fonds (NRF) en het Fonds Stadsvernieuwing

	2010	2009
5.4 Overige vorderingen	22.604	22.961

Onder de overige vorderingen zijn onder meer de volgende posten opgenomen:

- Debiteuren algemeen	20.649
- Voorziening debiteuren algemeen	-/- 3.473
- Debiteuren Sociale Zaken	17.516
- Voorziening oninbare debiteuren Sociale Zaken	-/- 14.553
- Belastingdebiteuren	3.461
- Voorziening oninbare belastingdebiteuren	-/- 1.085
- Overige posten	89
	22.604

De gemeente heeft per balansdatum een vordering op de Veiligheidregio Kennermerland (VRK) ad € 436.000 wegens de afwikkeling van BTW over de jaren 2005 t/m 2007. Deze post maakt onderdeel uit van “Debiteuren algemeen”. Omdat de juistheid van deze vordering door de VRK wordt betwist, is met de VRK overeengekomen om een onafhankelijke deskundige de volwaardigheid van deze vordering te laten onderzoeken. Bij het opstellen van de jaarrekening 2010 is geen conclusie van deze beoordeling beschikbaar. Omdat de gemeente de volwaardigheid van deze vordering niet betwijfeld, is geen voorziening gevormd wegens oninbaarheid van deze vordering.

Onder de Debiteuren Algemeen is een vordering opgenomen op de projectontwikkelaar van de nieuwbouw Zijlpoort, voor een bedrag van ca € 2,6 miljoen. Ter voldoening van deze vordering is met de projectontwikkelaar een overeenkomst gesloten dat de huurbedragen die zij ontvangt voor de verhuur van het oude postkantoor (Zijlpoort), voor een overeengekomen gedeelte aan de gemeente Haarlem toekomen. Bij de start van de verbouw van het postkantoor wordt deze vordering verder afgewikkeld ter voldoening van de eerste betalingstermijn die de gemeente aan de projectontwikkelaar zou moeten betalen.

De gemeente loopt voor de uitstaande vordering een financieel risico als de projectontwikkelaar haar (financiële) verplichtingen niet kan nakomen. Voor dit risico is in de voorziening dubieuze debiteuren een bedrag opgenomen van € 2.230.000. Indien de projectontwikkelaar volgens de overeenkomst haar bouwverplichtingen nakomt valt het bedrag vrij ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen.

	2010	2009
6. Liquide middelen	8.802	7.426

De bankrekeningen (saldi per 31 december) zijn als volgt te specificeren:

- Bank Nederlandse gemeenten	7.932	6.768
- ING	264	226
- Kruisposten	192	123
	8.388	7.117

	2010	2009
7. Overlopende activa	13.403	18.726

Onder de overlopende activa zijn onder meer de volgende posten opgenomen:

Bibliotheek - Subsidie 1e halfjaar 2011	2.292
Werk en inkomen - werkdeel	710
Frans Hals Museum - Subsidie 1e halfjaar 2011	1.211
Schouwburg - Bijdrage 2011	440
Toneelschuur - Bijdrage 2011	318
Parkeren Spaarnelanden	250
Philharmonie - Bijdrage 2011	261
Verzekeringspremies 2011	235
VNG - Contributie 2011	176
Novell - licentie 2011	80
GWS - Directeurenoverleg	228
WMO - Centraal Administratiekantoor	157
Verkooptransactie 2010 Vastgoed	206
Belastingen - Nog op te leggen 2010	880
Thuiszorg/Huish hulp - te veel betaald 2008/2009	552
Rentebaten leningen u/g 2010	641
SZW - afrekening oudkomers	270
SRO - dividend 2008 + 2009	290
Paramedici 2008/2009/2010	302
Diverse huren 2011 vooruitbetaald	85
Mulderboetes 2010	395
Creditfacturen Gemeente Haarlemmermeer	292
EFRO - subsidie nieuwe energie	301
ESF- subsidie	163
SZW BBZ	133
Nova - vooruitbetaalde subsidie	518
Huren 2009/2010 CIOS en SSB	1.255
Inzake BTW Sport besluit	360
Diversen	402

Bij de afwikkeling van de SISA 2008 WWB, onderdeel ID Banen, is het ministerie van SZW van oordeel dat de gemeente Haarlem de SISA verantwoording over 2008 niet juist heeft opgesteld en de gemeente om die reden een bedrag van € 710.000 moet terugbetalen. De gemeente heeft gebruik gemaakt van de ter beschikking staande beroepsmogelijkheden. Bij het opstellen van de jaarrekening is niet bekend of het beroep van de gemeente wordt erkend. Door het ontbreken van een uitspraak inclusief financiele consequenties is geen voorziening gevormd voor een mogelijke terugbetaling aan het ministerie.

	2010	2009
8. Eigen vermogen		
Totaal eigen vermogen	117.058	124.600

Het totale eigen vermogen ultimo 2009 is inclusief het resultaat na bestemming (2009: € 10.574.000). Het totale eigen vermogen is, exclusief het resultaat na bestemming over 2010, afgenomen met € 7.542.000.

In de programmarekening zijn de volgende resultaatbestemmingen opgenomen:

Saldo 1-1-2010	124.600
- Toevoegingen aan reserves	22.182
- Onttrekkingen aan reserves	-/- 28.433
Saldo 31-12-2010·	117.058

	2010	2009
8.1 Algemene reserves	42.419	43.534

Onder de algemene reserves zijn de volgende reserves opgenomen met de volgende saldi:

- Algemene reserve in enge zin	42.269	41.057
- Algemene reserve grondexploitatie	150	2.477
- Beleggingsreserves	0	0
Totaal	42.419	43.534

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2010	41.057
Toevoeging uit resultaat boekjaar 2009	3.500
Resultaatbestemmingen boekjaar 2010	nog te bepalen
Toevoegingen via resultaatbestemming	3.232
Onttrekkingen via resultaatbestemming	-/- 5.521
Saldo 31-12-2010	42.269

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de algemene reserves wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

	2010	2009
8.2 Tariefsegalisatiereserves	0	0

De gemeente Haarlem heeft geen tariefsegalisatiereserves.

	2010	2009
8.3 Overige bestemmingsreserves	74.640	70.492

Het verloop van de bestemmingsreserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2010	70.492
Resultaatbestemmingen boekjaar 2010 (zie onder 8.1)	n.t.b.
Toevoegingen via resultaatbestemming	18.598
Onttrekkingen via resultaatbestemming	-/- 13.159
Saldo 31-12-2010	74.640

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de overige bestemmingsreserves wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

9. Voorzieningen

	2010	2009
9.1 Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	16.341	27.678

Het verloop van de voorzieningen voor verplichtingen en risico's kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2010	27.678
Herrubricering naar 9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	-/- 111
Toevoegingen	9.909
Aanwendingen en vrijval	-/- 21.136
Saldo 31-12-2010	16.341

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

	2010	2009
9.2 Kostenegalisatievoorzieningen	2.150	4.150

Het verloop van de kostenegalisatievoorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2010	4.150
Herrubricering van 9.1 Voorz. voor verpl. en risico's	111
Toevoegingen	357
Aanwendingen en vrijval	-/- 2.468
Saldo 31-12-2010	2.150

Voor het volledige overzicht en de aard en strekking van de voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 5.5 reserves en voorzieningen.

	2010	2009
9.3 Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting	225	231

Het verloop van de voorzieningen met betrekking tot van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting kan als volgt worden weergegeven:

Saldo 1-1-2010	231
Toevoegingen	193
Aanwendingen en vrijval	-/- 199
Saldo 31-12-2010	225

De voorzieningen opgenomen onder deze post zijn opgenomen in bijlage 5.5 reserves en voorzieningen. Deze voorzieningen betreffen allemaal voorzieningen die zijn gevormd uit niet bestede middelen van derden (anders dan Rijk of lokale overheid) en in latere jaren zullen worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn verkregen of zullen worden terugbetaald in geval niet tot besteding wordt gekomen.

	2010	2009
10. Vaste schulden		
10.1 Obligatieleningen	71	71
10.2.1 Onderhandse leningen pens.fondsen en verz.mijen	1.474	1.684
10.2.2 Onderhandse leningen binnenlandse banken en fin inst	434.348	399.228
10.3 Door derden belegde gelden	4.299	5.306
10.4 Waarborgsommen	213	210
	440.405	406.499

In 2010 zijn langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 75 miljoen. Bij de looptijd van deze leningen is rekening gehouden met een spreiding van de aflossingsverplichtingen over toekomstige jaren. Het streven is om elk jaar een gelijk bedrag aan leningen te moeten aflossen en herfinancieren; dit zorgt namelijk voor stabiliteit en minder gevoeligheid voor schommelingen van de rentestand. Er zijn drie leningen van € 15 miljoen aangetrokken met looptijden van 10 jaar (2x) en 11 jaar, een lening van € 20 miljoen met een looptijd van 10 jaar en een lening van € 10 miljoen met een looptijd van 11 jaar.

De door derden belegde gelden betreffen de langlopende verplichtingen aan particulieren en woningcorporaties in het kader van het Besluit Woninggebonden Subsidies (€ 3.761.000) en de geldlening Nationaal Restauratie Fonds (€ 538.000).

11. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2010	2009
11.1 Kasgeldleningen	72.000	41.500
11.2 Bank- en girosaldi	0	0
11.3 Overige schulden	32.054	41.880
	104.054	83.380

	2010	2009
11.1 Kasgeldleningen	72.000	41.500

De gemiddelde liquiditeitspositie in het vierde kwartaal bedroeg, berekend conform de Wet Fido, € 54 miljoen negatief. Per 31 december 2010 zijn twee kasgeldleningen opgenomen van resp. € 56 miljoen en € 16 miljoen. Deze cijfers zijn geen gemiddelden maar dagstanden. De schommelingen in de kortlopende schuld worden onder andere veroorzaakt door de ongelijk over het jaar gespreide OZB-ontvangsten en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds medio van het jaar.

	2010	2009
11.3 Overige schulden	32.054	41.880

Onder de overige schulden zijn de volgende posten opgenomen:

- Crediteuren	23.849
- Schulden aan openbare lichamen	8.040
- Overigen	166
	32.054

Onder de schulden aan openbare lichamen is onder andere een terug te betalen bedrag opgenomen met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds (€ 1.049.000).

12 Overlopende passiva

	2010	2009
Totaal overlopende passiva:	32.777	30.796

Onder de overlopende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

- Vooruitontvangen exploitatiebaten	3.005
- Vooruitontvangen afkoopsommen erfpachten	146
- Nog te betalen exploitatielasten	26.570
- Overige posten	3.056
	32.777

De vooruitontvangen exploitatiebaten betreffen onder andere parkeervignetten, baten parkeerbelasting, bijdragen derden voor investeringsprojecten en bouwleges.

De nog te betalen exploitatielasten betreffen onder andere exploitatielasten die op boekjaar 2010 betrekking hebben, maar waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen en de nog te betalen rente over de vaste schulden die in 2011 betaald worden, maar betrekking hebben op boekjaar 2010 en waarvan de vervaltermijnen in 2010 nog niet verstreken zijn.

Onder de nog te betalen exploitatielasten zijn onder meer de volgende posten opgenomen:

Rente 2010 op opgenomen leningen	9.913
Te restitueren inzake GSB-gelden	2.462
Subsidie Stadsschouwburg	1.626
Afrekening participatiebudget reïntegratie 2009	1.125
Afwikkeling precario PWN	3.167
WMO - Woningaanpassingen 2009/2010	1.205
WMO - Huishoudelijke hulp	1.401
Woningverbetering Spaarne	600

Bijdrage nieuwbouw Haarlem Schoten	570
Participatiebudget Educatie	488
Reïntegratie	249
Subsidie Spaarnepeuters	220
Inhuur hoofdafdeling Stedelijke Projecten	895
VRK - diverse afrekeningen	900
Diversen	1.749

12.4 Vooruitontvangen subsidies

	2010	2009
Totaal Vooruitontvangen subsidies:	28.015	32.383

Voor een verdere specificatie wordt verwezen naar bijlage 5.6 Vooruitontvangen subsidies.

13. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

		Jaarlijks bedrag	ICT
Lease[1]			
IBM	Pc's		120
Dutch Lease	Diverse auto's	71	
Lease Visie	Personenauto	7	
Spaarnelanden	Personenauto	4	
ING Car Lease	Twee auto's	8	
Huurovereenkomsten			
Cobraspen	Westergracht 72	1600	
VVE Brinkmann	Jaarlijkse bijdrage	385	
KPN	Aansluitingen EVPN		215
KPN	Aansluitingen E-pacity		100
Gemnet	Gemnet aansluitingen		35
Novell	Software licenties Novell		85
Verseon	Onderhoud Verseon software		95
IBM	P-series onderhoud hard- en software		55
QlikView	QlikView		20
TMDI	support Novell/Microsoft 2010		35
Imtech	Imtech ondersteuning voor telefonie		80
Vodafone	Mobiele telefonie		170
Tele2	Vaste telefonie		90
KPN	Vaste telefonie		220
KPN	Mobiele telefonie		50
CMS typo3	Typo3		30
OCE	Copiers	400	
Maas Automaten	Koffieautomaten	150	
SAB	Catering	300	
Staples-Advantage	Kantoorartikelen	250	
Aspa	Kantoormeubilair	350[2]	
GOM	Schoonmaak	400	
De Waal Beheer	Huur Gedempte Oude Gracht	100	
Vanilia	Barteljorisstraat 39-41	43	
Actys BOG	Beijneshal	176	

[1] Leasecontracten worden nog niet centraal beheerd door FAZA, dit onderdeel wordt meegenomen in het vervoersplan van FAZA.
[2] Bedrag is lager omdat er vanwege de nieuwe huisvesting in principe tijdelijk geen nieuw meubilair wordt aangeschaft, hoeveel lager is niet bekend.

4.4 Controleverklaring

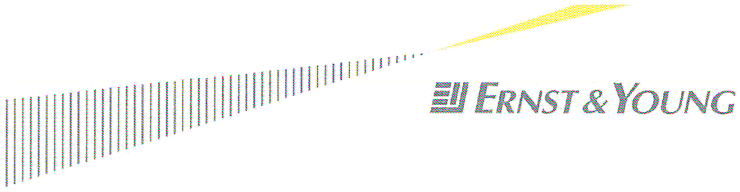

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van burgemeester en wethouders en de leden van de raad van de gemeente Haarlem

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in deel 4 van het 'Jaarverslag 2010 Haarlem' opgenomen jaarrekening 2010 van de gemeente Haarlem, bestaande uit de programmarekening, de balans per 31 december 2010 met de toelichtingen en de in deel 5 opgenomen bijlagen 5.1 tot en met 5.8, waaronder bijlage SISA, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het college van Burgemeester en Wethouders
Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluitbegroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het college van Burgemeester en Wethouders verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het college van Burgemeester en Wethouders is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en het normenkader dat d.d. 20 januari 2011 vastgesteld is door de gemeenteraad van de gemeente Haarlem. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente Haarlem. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 0,5% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Haarlem.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de gemeente Haarlem per 31 december 2010 en van de baten en lasten over 2010 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder gemeentelijke verordeningen.

Specifiek aandacht voor een risico in de jaarrekening
Wij vestigen de aandacht op de toelichting betreffende de balansposten 'onderhanden werk' (4.2, bladzijde 195) en 'overige vorderingen' (5.4, bladzijde 196), waarmee het college van burgemeester en wethouders de risico's en de onderbouwing van de getroffen voorziening inzake de (financiële) risico's met betrekking tot de voorschotbetalingen aan de ontwikkelaar van het oude postkantoor (Zijlpoort) in de jaarrekening nader toegelicht heeft. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213, lid 3, onder d, Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 26 april 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

4.5 Besluit

De raad van de gemeente Haarlem

Gelezen het verslag van bevindingen voor de raad over de jaarrekening 2010;

Gelezen de reactie hierop van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het verslag van bevindingen voor de raad over de jaarrekening 2010;

2. Vast te stellen de jaarrekening 2010 en de baten en lasten te bepalen op:
   - de lasten op € 470.626.000 (exploitatie € 448.444.000 en reserves € 22.182.000);
   - de baten op € 477.864.000 (exploitatie € 448.140.000 en reserves € 29.724.000).

3. De volgende bestemmingsreserves in stellen:
   - bestemmingsreserve beheer welzijnsaccommodaties;
   - bestemmingsreserve achterstallig onderhoud museum Het Dolhuys;
   - bestemmingsreserve onderhoud cultuurpodia;
   - bestemmingsreserve organisatiefricties;
   - bestemmingsreserve baggeren.

4. In te stemmen met de volgende bestemming van het rekeningresultaat:

a.	Dotatie aan bestemmingsreserve beheer welzijnsaccommodaties	€ 235.000
b.	Dotatie aan bestemmingsreserve achterstallig onderhoud pest en dolhuis	€ 622.000
c.	Dotatie aan bestemmingsreserve onderhoud cultuurpodia	€ 858.000
d.	Dotatie aan bestemmingsreserve organisatiefricties	€ 2.858.000
e.	Dotatie aan bestemmingsreserve baggeren	€ 2.453.000
f.	Budgetoverheveling ICT	€ 1.351.000
g.	Budgetoverheveling kinderopvang	€ 148.000
h.	Reinaldapark (RB 2101/404863 van 10 februari 2011)	€ 380.000
i.	Onttrekking aan de algemene reserve	-/- € 1.667.000
Totaal onttrekking		€ 7.238.000

5. In te stemmen met de opheffing van de volgende reserves en het saldo toe te voegen aan de algemene reserve:

a.	Reserve BTW-compensatiereserve	€ 2.721.000
b.	Reserve Inlopen achtstand gemeentelijke gebouwen	€ 173.000
c.	Reserve rotonde Raaksbruggen	€ 1.343.000
d.	Reserve Nicolaasbrug Spaarne	€ 300.000
e.	Onderhoud impuls fietspaden	€ 300.000
f.	Egalisatiereserve Decentralisatie huisvesting	€ 76.000
Totaal		€ 4.913.000

6. Met ingang van 2011 rekenrente toe te voegen aan de reserves kapitaallasten culturele gebouwen, strategisch huisvestingsplan onderwijs en reserve VMBO-scholen.

Gedaan in de vergadering van 1 juni 2011,

De voorzitter, De griffier,

Ytje, 2010

Deel 5

Bijlagen

Bijlage 5.1 Rekening naar programma's, beleidsvelden en producten

bedragen x €1.000

Programma / Beleidsveld / Produkt	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
1 Burger en bestuur	**18.064**	**3.398**	**14.666**	**16.896**	**3.376**	**13.520**	**17.112**	**3.330**	**13.782**	**16.850**	**3.350**	**13.500**
1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking	*8.354*	*201*	*8.153*	*7.624*	*102*	*7.522*	*7.536*	*96*	*7.440*	*7.197*	*187*	*7.010*
01.01.01 Gemeenteraad	2.078	39	2.040	2.241	26	2.215	2.162	26	2.136	1.978	28	1.951
01.01.02 College van Burgemeester en wethouders	2.438	42	2.397	1.477	6	1.471	1.470	0	1.470	1.468	148	1.320
01.01.03 Bestuursondersteuning	3.837	120	3.716	3.906	70	3.836	3.904	70	3.834	3.750	11	3.739
1.2 Communicatie, participatie en inspraak	*408*	*0*	*408*	*172*	*0*	*172*	*278*	*0*	*278*	*298*	*0*	*298*
01.02.01 Communicatie, participatie en inspraak	408	0	408	172	0	172	278	0	278	298	0	298
1.3 Dienstverlening	*9.303*	*3.197*	*6.106*	*9.100*	*3.274*	*5.826*	*9.298*	*3.234*	*6.064*	*9.354*	*3.163*	*6.191*
01.03.01 Burgeraangelegenheden	6.717	2.930	3.787	6.602	3.028	3.574	6.596	3.070	3.526	6.590	2.976	3.614
01.03.02 Klantencontactcentrum	2.319	268	2.052	2.328	246	2.082	2.321	164	2.157	2.347	187	2.160
01.03.03 Verkiezingen	267	0	267	171	0	171	380	0	380	418	0	418
2 Veiligheid, vergunningen en handhaving	**33.916**	**9.371**	**24.545**	**34.901**	**8.079**	**26.822**	**36.856**	**6.859**	**29.996**	**36.588**	**6.521**	**30.067**
2.1 Sociale veiligheid	*2.404*	*1.996*	*408*	*3.057*	*1.755*	*1.303*	*1.778*	*63*	*1.715*	*1.678*	*251*	*1.427*
02.01.01 Sociale veiligheid	2.404	1.996	408	3.057	1.755	1.303	1.778	63	1.715	1.678	251	1.427
2.2 Fysieke veiligheid	*13.542*	*668*	*12.874*	*13.553*	*715*	*12.838*	*15.390*	*875*	*14.515*	*16.570*	*513*	*16.057*
02.02.01 Fysieke veiligheid	339	117	222	252	73	179	1.171	233	938	1.272	239	1.033
02.02.02 Brandweer en rampenbestrijding	13.203	551	12.651	13.302	642	12.659	14.220	642	13.577	15.298	274	15.024
2.3 Intergrale vergunningverlening en handhaving	*17.970*	*6.707*	*11.263*	*18.291*	*5.610*	*12.681*	*19.687*	*5.922*	*13.766*	*18.340*	*5.757*	*12.582*
02.03.01 Vergunningen	7.734	5.685	2.050	6.808	4.665	2.142	7.083	4.524	2.559	6.125	4.388	1.737
02.03.02 Handhaving en toezicht	10.236	1.022	9.214	11.483	945	10.538,80	12.604	1.398	11.206	12.214	1.369	10.845
3 Welzijn en zorg	**47.712**	**16.807**	**30.905**	**39.693**	**2.797**	**36.896**	**49.687**	**5.003**	**44.684**	**47.977**	**4.814**	**43.162**
3.1 Sociale samenhang en diversiteit	*7.738*	*3.952*	*3.787*	*5.062*	*321*	*4.741*	*5.696*	*321*	*5.375*	*5.531*	*562*	*4.969*
03.01.01 Activiteiten sociale samenhang wijken	4.543	1.134	3.408	4.262	321	3.941	4.905	321	4.584	4.784	556	4.228
03.01.02 Inburgering en integratie	2.947	2.817	130	556	0	556	548	0	548	514	6	508
03.01.03 Vrijwilligers en mantelzorgers	248	0	248	244	0	244	244	0	244	233	0	233
3.2 Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking	*38.706*	*11.587*	*27.118*	*34.573*	*2.476*	*32.097*	*41.523*	*2.298*	*39.225*	*40.365*	*2.255*	*38.110*
03.02.01 WMO voorzieningen	38.706	11.587	27.118	34.573	2.476	32.097	41.523	2.298	39.225	40.365	2.255	38.110
3.3 Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen	*1.268*	*1.268*	*0*	*58*	*0*	*58*	*2.468*	*2.385*	*83*	*2.081*	*1.997*	*84*
03.03.01 Voorzieningen maatschappelijke opvang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03.03.02 Overlastbeperkende maatregelen doelgroep OGGZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03.03.03 Huiselijk geweld	1.268	1.268	0	58	0	58	2.468	2.385	83	2.081	1.997	84
4 Jeugd Onderwijs en Sport	**49.969**	**21.360**	**28.610**	**37.520**	**6.196**	**31.324**	**44.468**	**7.013**	**37.455**	**43.538**	**6.850**	**36.688**
4.1 Jeugd	*6.064*	*5.428*	*636*	*8.364*	*3.255*	*5.109*	*10.651*	*3.751*	*6.900*	*10.409*	*3.267*	*7.142*
04.01.01 Jongerenparticipatie	0	0	0	28	0	28	0	0	0	0	0	0
04.01.02 Kinderopvang, spel en exploratie	2.261	2.563	-302	4.292	72	4.220	6.036	358	5.677	6.291	358	5.933
04.01.03 Zorg voor jongeren	3.795	2.864	930	4.044	3.183	861	4.615	3.393	1.222	4.118	2.909	1.209

	Programma Beleidsveld Produkt	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
04.01.04		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.05	Procesondersteunende voorzieningen	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.06		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.07		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.08		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	*Onderwijs*	*28.540*	*12.135*	*16.405*	*17.775*	*2.165*	*15.610*	*22.495*	*3.212*	*19.283*	*21.486*	*3.101*	*18.385*
04.02.01	Onderwijsachterstandenbeleid	10.831	10.328	503	2.776	980	1.796	6.106	931	5.175	5.651	894	4.757
04.02.02	Voorkomen schooluitval	1.157	1.158	-1	952	1.057	-105	1.051	1.155	-104	1.008	1.092	-84
04.02.03	Onderwijshuisvesting	16.552	649	15.903	14.046	128	13.918	15.338	1.125	14.212	14.828	1.115	13.713
4.3	*Sport*	*15.365*	*3.796*	*11.569*	*11.382*	*777*	*10.605*	*11.322*	*50*	*11.272*	*11.643*	*482*	*11.160*
04.03.01	Sportstimulerende maatregelen	1.488	51	1.437	1.157	0	1.157	1.230	50	1.180	1.229	57	1.171
04.03.02	Topsport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.03.03	Sportaccommodaties	13.877	3.745	10.132	10.224	777	9.447	10.092	0	10.092	10.414	425	9.989
5	**Wonen, Wijken en stedelijke ontwikkelingen**	**62.553**	**70.787**	**-8.234**	**60.315**	**53.035**	**7.280**	**44.726**	**41.919**	**2.807**	**52.154**	**43.565**	**8.589**
5.1	*Wijken/ Stedelijke ontwikkelingen*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
05.01.01	Wijken / Stedelijke vernieuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.01.02	Huisvestingszaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	*Wonen*	*6.652*	*5.109*	*1.543*	*3.389*	*2.461*	*928*	*1.986*	*1.372*	*614*	*6.537*	*3.265*	*3.272*
05.02.01	Wonen	6.652	5.109	1.543	3.389	2.461	928	1.986	1.372	614	6.537	3.265	3.272
5.3	*Ruimtelijke ontwikkeling*	*3.538*	*59*	*3.479*	*2.509*	*0*	*2.509*	*2.113*	*0*	*2.113*	*2.661*	*255*	*2.406*
05.03.01	Ruimtelijke plannen	3.228	30	3.198	2.255	0	2.255	1.876	0	1.876	2.307	223	2.084
05.03.02	Regio- en stedelijke visies	310	29	281	254	0	254	237	0	237	355	32	322
5.4	*Vastgoed*	*52.363*	*65.618*	*-13.255*	*54.417*	*50.574*	*3.844*	*40.628*	*40.547*	*81*	*42.956*	*40.045*	*2.910*
05.04.01	Vastgoedbeheer	16.357	27.900	-11.543	11.334	8.074	3.260	13.488	13.687	-198	20.299	18.490	1.809
05.04.02	Grondexploitatie en vastgoedontwikkeling	36.006	37.718	-1.712	43.083	42.500	584	27.139	26.860	279	22.657	21.555	1.101
6	**Economie, cultuur, toerisme en recreatie**	**32.411**	**1.773**	**30.638**	**28.746**	**734**	**28.011**	**29.289**	**1.431**	**27.858**	**30.779**	**2.593**	**28.186**
6.1	*Economie*	*901*	*375*	*526*	*1.081*	*0*	*1.081*	*1.322*	*0*	*1.322*	*1.967*	*639*	*1.328*
06.01.01	Economie	901	375	526	1.081	0	1.081	1.322	0	1.322	1.967	639	1.328
6.2	*Cultuur en erfgoed*	*28.994*	*451*	*28.543*	*26.263*	*584*	*25.679*	*26.549*	*1.306*	*25.242*	*26.840*	*1.349*	*25.491*
06.02.01	Bibliotheek Haarlem en omstreken	6.028	0	6.028	5.051	0	5.051	5.311	0	5.311	5.348	0	5.348
06.02.02	Frans Hals Museum	4.428	-1	4.428	3.360	0	3.360	3.190	0	3.190	3.216	19	3.197
06.02.03	Podiumkunsten	9.821	15	9.807	9.989	26	9.963	10.085	938	9.147	10.275	941	9.334
06.02.04	Amateurkunst en Cultuureducatie	2.797	211	2.586	2.501	230	2.271	2.558	230	2.328	2.432	218	2.214
06.02.05	Beeldende kunst en architectuur	1.547	123	1.424	1.215	73	1.142	978	0	978	1.068	32	1.036
06.02.06	Evenementen en projecten Cultuur	1.645	92	1.553	1.386	255	1.131	1.563	139	1.424	1.476	86	1.390
06.02.07	Monumenten en archeologie	861	12	850	895	0	895	956	0	956	1.115	53	1.062
06.02.08	Archief (historisch)	1.867	0	1.867	1.867	0	1.867	1.908	0	1.908	1.910	0	1.910
6.3	*Toerisme, recreatie, evenementen en promotie*	*2.516*	*948*	*1.568*	*1.402*	*150*	*1.252*	*1.419*	*125*	*1.294*	*1.972*	*605*	*1.367*
06.03.01	Recreatie	546	162	385	458	150	308	482	125	357	711	338	373
06.03.02	Toerisme en Promotie	1.937	786	1.151	938	0	938	930	0	930	1.179	267	912
06.03.03	Volksfeesten en herdenkingen	33	0	33	6	0	6	6	0	6	82	0	82
7	**Werk en inkomen**	**96.063**	**85.741**	**10.322**	**93.357**	**75.468**	**17.889**	**102.019**	**86.698**	**15.322**	**102.940**	**86.999**	**15.940**
7.1	*Werk en re-integratie*	*39.891*	*37.804*	*2.087*	*33.718*	*31.885*	*1.834*	*44.162*	*41.398*	*2.763*	*44.662*	*41.239*	*3.422*
07.01.01	Reintegratie en sociale activering	19.559	18.709	850	14.223	13.660	563	24.350	21.157	3.193	25.330	21.492	3.838

	Programma Beleidsveld Produkt	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
07.01.02	Gesubsidieerde arbeid	20.149	19.095	1.054	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07.01.03	WSW	182	0	182	19.495	18.225	1.270	19.812	20.242	-430	19.332	19.747	-416
7.2	*Inkomen*	*46.191*	*45.070*	*1.121*	*51.712*	*43.273*	*8.439*	*48.244*	*44.594*	*3.650*	*48.425*	*43.675*	*4.751*
07.02.01	Bijstandsverlening WWB	43.027	41.988	1.039	47.453	40.360	7.093	44.200	41.895	2.304	44.549	41.105	3.444
07.02.02	Bijzondere regelingen	3.164	3.083	81	4.259	2.913	1.346	4.045	2.699	1.346	3.876	2.569	1.307
7.3	*Minimabeleid*	*8.857*	*1.742*	*7.115*	*7.927*	*310*	*7.616*	*9.613*	*705*	*8.908*	*9.852*	*2.085*	*7.767*
07.03.01	Voorzieningen minimabeleid	3.200	0	3.200	2.220	0	2.220	2.822	0	2.822	2.745	63	2.681
07.03.02	Verstrekkingen bijzondere bijstand	2.387	1.095	1.292	2.730	0	2.730	3.330	0	3.330	3.384	1.070	2.314
07.03.03	Schuldhulpverlening	3.271	647	2.623	2.977	310	2.667	3.462	705	2.756	3.724	952	2.772
8	**Bereikbaarheid en mobiliteit**	**11.249**	**13.906**	**-2.657**	**12.397**	**17.011**	**-4.613**	**11.506**	**12.916**	**-1.409**	**12.821**	**12.715**	**106**
8.1	*Autoverkeer en verkeersveiligheid*	*3.197*	*95*	*3.102*	*2.942*	*7*	*2.935*	*3.205*	*7*	*3.198*	*3.667*	*137*	*3.530*
08.01.01	Wegverkeer	2.953	90	2.864	2.704	7	2.697	2.967	7	2.960	3.466	137	3.330
08.01.02	Verkeersveiligheid	244	5	239	238	0	238	238	0	238	200	0	200
8.2	*Openbaar vervoer en langzaam verkeer*	*288*	*80*	*208*	*289*	*0*	*289*	*148*	*0*	*148*	*298*	*185*	*113*
08.02.01	Openbaar vervoer	214	80	134	85	0	85	79	0	79	250	185	65
08.02.02	Fietsverkeer, voetgangers en overig	74	0	74	204	0	204	70	0	70	48	0	48
8.3	*Parkeren*	*7.764*	*13.731*	*-5.967*	*9.166*	*17.004*	*-7.838*	*8.152*	*12.909*	*-4.756*	*8.856*	*12.393*	*-3.537*
08.03.01	Parkeerbeleid	7.764	13.731	-5.967	9.166	17.004	-7.838	8.152	12.909	-4.756	8.856	12.393	-3.537
9	**Kwaliteit fysieke leefomgeving**	**101.174**	**52.123**	**49.051**	**82.143**	**30.009**	**52.135**	**85.792**	**33.085**	**52.707**	**90.137**	**37.991**	**52.146**
9.1	*Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid*	*9.343*	*2.867*	*6.476*	*7.917*	*1.159*	*6.759*	*10.368*	*3.375*	*6.993*	*13.208*	*3.705*	*9.503*
09.01.01	Gebiedsregie	3.343	600	2.743	2.622	0	2.622	3.865	1.823	2.042	4.544	774	3.770
09.01.02	Natuur- en milieueducatie	1.005	38	967	1.031	16	1.015	1.111	93	1.018	1.131	108	1.023
09.01.03	Lijkbezorging	1.625	899	727	1.707	787	920	2.284	940	1.344	2.903	872	2.031
09.01.04	Dierenbescherming	119	0	119	124	0	124	123	0	123	119	0	119
09.01.05	Verzorgen openbare hygiene	201	0	201	218	0	218	212	0	212	202	0	202
09.01.06	Bodembeheer	1.761	1.052	709	951	356	595	1.176	356	820	1.599	744	854
09.01.07	Milieuzorg	1.289	279	1.010	1.265	0	1.265	1.596	163	1.434	2.710	1.206	1.504
9.2	*Openbare ruimte bovengronds*	*54.323*	*22.153*	*32.170*	*37.237*	*424*	*36.814*	*39.384*	*1.520*	*37.864*	*39.983*	*2.378*	*37.604*
09.02.01	Onderhoud wegen, straten en pleinen	40.239	20.942	19.298	24.443	424	24.019	26.320	1.470	24.850	26.181	2.121	24.061
09.02.02	Wegbebakening en markering	445	0	445	521	0	521	515	0	515	452	0	452
09.02.03	Beheer en onderhoud openbaar groen	12.533	1.161	11.372	10.739	0	10.739	10.774	50	10.724	11.646	207	11.438
09.02.04	Onderhoud vrije speelgelegenheden	912	50	862	1.343	0	1.343	1.282	0	1.282	1.101	50	1.051
09.02.05	Glasheidsbestrijding	193	0	193	193	0	193	493	0	493	602	0	602
9.3	*Openbare ruimte ondergronds*	*7.266*	*8.547*	*-1.282*	*7.991*	*9.358*	*-1.367*	*7.856*	*9.265*	*-1.409*	*8.214*	*11.948*	*-3.735*
09.03.01	Riolering en grondwaterstanden	7.266	8.547	-1.282	7.991	9.358	-1.367	7.856	9.265	-1.409	8.214	11.948	-3.735
9.4	*Waterwegen*	*11.880*	*1.169*	*10.711*	*10.898*	*415*	*10.483*	*10.165*	*415*	*9.749*	*10.088*	*761*	*9.327*
09.04.01	Bruggen en waterwerken	9.516	243	9.273	8.897	0	8.897	8.209	0	8.209	8.085	75	8.009
09.04.02	Waterwegen en woonschepen	2.181	926	1.255	1.811	415	1.396	1.795	415	1.379	2.002	685	1.317
09.04.03	Verwijderen drijvend vuil openbare wateren	183	0	183	190	0	190	161	0	161	1	0	1
9.5	*Afvalinzameling*	*18.362*	*17.386*	*976*	*18.100*	*18.653*	*-553*	*18.020*	*18.510*	*-490*	*18.644*	*19.199*	*-554*
09.05.01	Inzamelen en afvoeren huishoudelijk afvalstof	14.864	17.386	-2.523	14.602	18.653	-4.051	14.388	18.510	-4.122	14.975	19.050	-4.074
09.05.02	Verwijderen wegafval en ledigen bakken	3.499	0	3.499	3.498	0	3.498	3.632	0	3.632	3.669	149	3.520
10	**Financiën/ Algemene dekkingsmiddelen**	**13.339**	**231.338**	**-217.999**	**14.721**	**219.877**	**-205.156**	**17.371**	**236.052**	**-218.681**	**15.516**	**244.451**	**-228.935**
10.1	*Algemene dekkingsmiddelen*	*7.837*	*196.490*	*-188.653*	*10.693*	*189.580*	*-178.887*	*9.712*	*199.492*	*-189.780*	*10.213*	*205.243*	*-195.030*

	Programma Beleidsveld Produkt	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
10.01.01	Algemene uitkering	0	173.216	-173.216	0	180.146	-180.146	0	185.381	-185.381	0	185.572	-185.572
10.01.02	Financiering	16	12.462	-12.445	0	8.714	-8.714	0	11.034	-11.034	2.540	13.132	-10.593
10.01.03	Dividenden, deelneming, schenkingen etc.	1.765	10.581	-8.816	1	720	-719	761	3.077	-2.316	1.145	3.680	-2.535
10.01.04	Stelposten en taakstellingen	3.035	91	2.944	9.099	0	9.099	2.106	0	2.106	1.574	2.858	-1.284
10.01.05	Saldo kostenplaatsen	3.020	140	2.880	1.593	0	1.593	6.845	0	6.845	4.954	0	4.954
10.2	*Lokale heffingen en belastingen*	*5.503*	*34.848*	*-29.346*	*4.028*	*30.297*	*-26.269*	*7.659*	*36.560*	*-28.901*	*4.448*	*37.498*	*-33.050*
10.02.01	Belastingheffing	4.374	34.848	-30.474	4.028	30.297	-26.269	7.659	36.560	-28.901	4.448	37.498	-33.050
10.02.02	Uitvoering wet WOZ	1.128	0	1.128	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo begroting/ rekening voor bestemming	**466.451**	**506.604**	**-40.153**	**420.689**	**416.582**	**4.108**	**438.828**	**434.307**	**4.521**	**448.444**	**448.140**	**304**

bedragen x €1.000

	Onttrekkingen/toevoegingen reserves												
	Programma Beleidsveld Produkt	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
		Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
1	**Burger en bestuur**	**200**	**0**	**200**	**0**	**30**	**-30**	**50**	**215**	**-165**	**50**	**215**	**-165**
1.1	*Gemeentelijk bestuur en samenwerking*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
01.01.01	Gemeenteraad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01.01.02	College van Burgemeester en wethouders	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01.01.03	Bestuursondersteuning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2	*Communicatie, participatie en inspraak*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
01.02.01	Communicatie, participatie en inspraak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3	*Dienstverlening*	*200*	*0*	*200*	*0*	*30*	*-30*	*50*	*215*	*-165*	*50*	*215*	*-165*
01.03.01	Burgeraangelegenheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01.03.02	Klantencontactcentrum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
01.03.03	Verkiezingen	200	0	200	0	30	-30	50	215	-165	50	215	-165
2	**Veiligheid, vergunningen en handhaving**	**657**	**0**	**657**	**0**	**0**	**0**	**401**	**1.625**	**-1.224**	**401**	**1.625**	**-1.224**
2.1	*Sociale veiligheid*	*240*	*0*	*240*	*0*	*0*	*0*	*142*	*290*	*-148*	*142*	*290*	*-148*
02.01.01	Sociale veiligheid	240	0	240	0	0	0	142	290	-148	142	290	-148
2.2	*Fysieke veiligheid*	*79*	*0*	*79*	*0*	*0*	*0*	*100*	*860*	*-760*	*100*	*860*	*-760*
02.02.01	Fysieke veiligheid	79	0	79	0	0	0	100	110	-10	100	110	-10
02.02.02	Brandweer en rampenbestrijding	0	0	0	0	0	0	0	750	-750	0	750	-750
2.3	*Intergrale vergunningverlening en handhaving*	*338*	*0*	*338*	*0*	*0*	*0*	*159*	*475*	*-316*	*159*	*475*	*-316*
02.03.01	Vergunningen	338	0	338	0	0	0	159	429	-270	159	429	-270
02.03.02	Handhaving en toezicht	0	0	0	0	0	0	0	46	-46	0	46	-46
3	**Welzijn en zorg**	**3.018**	**656**	**2.362**	**0**	**200**	**-200**	**892**	**2.739**	**-1.847**	**2.307**	**2.739**	**-433**
3.1	*Sociale samenhang en diversiteit*	*314*	*0*	*314*	*0*	*0*	*0*	*0*	*694*	*-694*	*0*	*694*	*-694*
03.01.01	Activiteiten sociale samenhang wijken	314	0	314	0	0	0	0	544	-544	0	544	-544
03.01.02	Inburgering en integratie	0	0	0	0	0	0	0	150	-150	0	150	-150

	Onttrekkingen/toevoegingen reserves											
	Programma	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
	Beleidsveld Produkt	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
03.01.03	Vrijwilligers en mantelzorgers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	*Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking*	*2.704*	*656*	*2.048*	*0*	*0*	*0*	*892*	*1.687*	*-795*	*2.307*	*1.687*	*619*
03.02.01	WMO voorzieningen	2.704	656	2.048	0	0	0	892	1.687	-795	2.307	1.687	619
3.3	*Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen*	*0*	*0*	*0*	*0*	*200*	*-200*	*0*	*358*	*-358*	*0*	*358*	*-358*
03.03.01	Voorzieningen maatschappelijke opvang	0	0	0	0	200	-200	0	0	0	0	0	0
03.03.02	Overlastbeperkende maatregelen doelgroep OGGZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03.03.03	Huiselijk geweld	0	0	0	0	0	0	0	358	-358	0	358	-358
4	**Jeugd Onderwijs en Sport**	**4.503**	**1.066**	**3.437**	**0**	**721**	**-721**	**175**	**3.130**	**-2.955**	**320**	**3.040**	**-2.720**
4.1	*Jeugd*	*51*	*316*	*-265*	*0*	*0*	*0*	*0*	*1.943*	*-1.943*	*0*	*1.871*	*-1.871*
04.01.01	Jongerenparticipatie	0	103	-103	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.02	Kinderopvang, spel en exploratie	0	0	0	0	0	0	0	1.699	-1.699	0	1.627	-1.627
04.01.03	Zorg voor jongeren	0	0	0	0	0	0	0	244	-244	0	244	-244
04.01.04		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.05		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.06		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.07		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.01.08	Jeugd- en Jongernebeleid	51	213	-162	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2	*Onderwijs*	*3.834*	*471*	*3.363*	*0*	*721*	*-721*	*0*	*1.017*	*-1.017*	*145*	*1.017*	*-872*
04.02.01	Onderwijsachterstandenbeleid	0	0	0	0	721	-721	0	245	-245	0	245	-245
04.02.02	Voorkomen schooluitval	0	0	0	0	0	0	0	51	-51	0	51	-51
04.02.03	Onderwijshuisvesting	3.834	471	3.363	0	0	0	0	721	-721	145	721	-576
4.3	*Sport*	*468*	*0*	*468*	*0*	*0*	*1*	*175*	*170*	*5*	*175*	*152*	*23*
04.03.01	Sportstimulerende maatregelen	140	0	140	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.03.02	Topsport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04.03.03	Sportaccommodaties	328	0	328	0	0	0	175	170	5	175	152	23
4.4	*Integratie, inburgering en volwasseneneducatie*	*150*	*279*	*-129*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
04.04.01	Inburgering en integratie	150	279	-129	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	**Wonen, Wijken en stedelijke ontwikkelingen**	**19.648**	**9.202**	**10.446**	**1.000**	**3.058**	**-2.058**	**7.295**	**3.959**	**3.336**	**6.319**	**5.066**	**1.254**
5.1	*Wijken/ Stedelijke ontwikkelingen*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
05.01.01	Wijken / Stedelijke vernieuwing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05.01.02	Huisvestingszaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2	*Wonen*	*0*	*600*	*-600*	*0*	*0*	*0*	*0*	*339*	*-339*	*0*	*339*	*-339*
05.02.01	Wonen	0	600	-600	0	0	0	0	339	-339	0	339	-339
5.3	*Ruimtelijke ontwikkeling*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*19*	*-19*	*0*	*19*	*-19*
05.03.01	Ruimtelijke plannen	0	0	0	0	0	0	0	19	-19	0	19	-19
05.03.02	Regio- en stedelijke visies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4	*Vastgoed*	*19.648*	*8.602*	*11.046*	*1.000*	*3.058*	*-2.057*	*7.295*	*3.601*	*3.694*	*6.319*	*4.708*	*1.611*
05.04.01	Vastgoedbeheer	15.026	4.272	10.753	1.000	1.558	-558	7.295	2.101	5.194	6.039	2.101	3.938
05.04.02	Grondexploitatie en vastgoedontwikkeling	4.622	4.329	293	0	1.500	-1.499	0	1.500	-1.500	280	2.607	-2.327
6	**Economie, cultuur, toerisme en recreatie**	**694**	**1.062**	**-368**	**138**	**0**	**138**	**195**	**184**	**10**	**175**	**291**	**-116**

	Onttrekkingen/toevoegingen reserves											
	Programma	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
	Beleidsveld Produkt	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
6.1	*Economie*	*0*	*65*	*-65*	*138*	*0*	*138*	*158*	*0*	*158*	*138*	*0*	*138*
06.01.01	Economie	0	65	-65	138	0	138	158	0	158	138	0	138
6.2	*Cultuur en erfgoed*	*694*	*997*	*-303*	*0*	*0*	*0*	*37*	*139*	*-102*	*37*	*246*	*-209*
06.02.01	Bibliotheek Haarlem en omstreken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.02.02	Frans Hals Museum	0	997	-997	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.02.03	Podiumkunsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.02.04	Amateurkunst en Cultuureducatie	0	0	0	0	0	0	0	21	-21	0	21	-21
06.02.05	Beeldende kunst en architectuur	0	0	0	0	0	0	0	4	-4	0	4	-4
06.02.06	Evenementen en projecten Cultuur	0	0	0	0	0	0	0	100	-100	0	100	-100
06.02.07	Monumenten en archeologie	694	0	694	0	0	0	37	14	23	37	121	-84
06.02.08	Archief (historisch)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3	*Toerisme, recreatie, evenementen en promotie*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*45*	*-45*	*0*	*45*	*-45*
06.03.01	Recreatie	0	0	0	0	0	0	0	45	-45	0	45	-45
06.03.02	Toerisme en Promotie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
06.03.03	Volksfeesten en herdenkingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	**Werk en inkomen**	**1.385**	**263**	**1.123**	**0**	**2.900**	**-2.900**	**2.097**	**4.692**	**-2.595**	**2.097**	**4.692**	**-2.595**
7.1	*Werk en re-integratie*	*1.385*	*0*	*1.385*	*0*	*0*	*1*	*1.797*	*2.491*	*-694*	*1.797*	*2.491*	*-694*
07.01.01	Reintegratie en sociale activering	1.385	0	1.385	0	0	0	1.297	2.491	-1.194	1.297	2.491	-1.194
07.01.02	Gesubsidieerde arbeid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07.01.03	WSW	0	0	0	0	0	0	500	0	500	500	0	500
7.2	*Inkomen*	*0*	*73*	*-73*	*0*	*2.900*	*-2.900*	*0*	*1.651*	*-1.651*	*0*	*1.651*	*-1.651*
07.02.01	Bijstandsverlening WWB	0	73	-73	0	2.900	-2.900	0	1.611	-1.611	0	1.611	-1.611
07.02.02	Bijzondere regelingen	0	0	0	0	0	0	0	40	-40	0	40	-40
7.3	*Minimabeleid*	*0*	*190*	*-190*	*0*	*0*	*-1*	*300*	*550*	*-250*	*300*	*550*	*-250*
07.03.01	Voorzieningen minimabeleid	0	190	-190	0	0	0	300	500	-200	300	500	-200
07.03.02	Verstrekkingen bijzondere bijstand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07.03.03	Schuldhulpverlening	0	0	0	0	0	0	0	50	-50	0	50	-50
8	**Bereikbaarheid en mobiliteit**	**600**	**40**	**560**	**0**	**0**	**0**	**0**	**290**	**-290**	**0**	**290**	**-290**
8.1	*Autoverkeer en verkeersveiligheid*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*290*	*-290*	*0*	*290*	*-290*
08.01.01	Wegverkeer	0	0	0	0	0	0	0	290	-290	0	290	-290
08.01.02	Verkeersveiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2	*Openbaar vervoer en langzaam verkeer*	*600*	*0*	*600*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
08.02.01	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
08.02.02	Fietsverkeer, voetgangers en overig	600	0	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3	*Parkeren*	*0*	*40*	*-40*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
08.03.01	Parkeerbeleid	0	40	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	**Kwaliteit fysieke leefomgeving**	**1.644**	**1.717**	**-73**	**0**	**655**	**-655**	**5.938**	**5.134**	**804**	**4.304**	**6.161**	**-1.857**
9.1	*Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid*	*165*	*569*	*-404*	*0*	*0*	*0*	*5.374*	*185*	*5.189*	*3.740*	*185*	*3.555*
09.01.01	Gebiedsregie	165	569	-404	0	0	0	4.516	185	4.331	2.882	185	2.697
09.01.02	Natuur- en milieueducatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.01.03	Lijkbezorging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.01.04	Dierenbescherming	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.01.05	Verzorgen openbare hygiene	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Onttrekkingen/toevoegingen reserves											
	Programma	Jaarrekening 2009			Begroting 2010 voor wijziging			Begroting 2010 na wijziging			Rekening 2010		
	Beleidsveld Produkt	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming
09.01.06	Bodembeheer	0	0	0	0	0	0	695	0	695	695	0	695
09.01.07	Milieuzorg	0	0	0	0	0	0	163	0	163	163	0	163
9.2	*Openbare ruimte bovengronds*	*1.392*	*1.147*	*245*	*0*	*655*	*-654*	*564*	*4.075*	*-3.510*	*564*	*5.002*	*-4.437*
09.02.01	Onderhoud wegen, straten en pleinen	842	1.147	-305	0	655	-655	564	3.540	-2.976	564	4.467	-3.903
09.02.02	Wegbebakening en markering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.02.03	Beheer en onderhoud openbaar groen	550	0	550	0	0	0	0	535	-535	0	535	-535
09.02.04	Onderhoud vrije speelgelegenheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.02.05	Glasheidsbestrijding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.3	*Openbare ruimte ondergronds*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
09.03.01	Riolering en grondwaterstanden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.4	*Waterwegen*	*87*	*1*	*87*	*0*	*0*	*0*	*0*	*874*	*-874*	*0*	*974*	*-974*
09.04.01	Bruggen en waterwerken	0	0	0	0	0	0	0	874	-874	0	874	-874
09.04.02	Waterwegen en woonschepen	87	1	87	0	0	0	0	0	0	0	100	-100
09.04.03	Verwijderen drijvend vuil openbare wateren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.5	*Afvalinzameling*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
09.05.01	Inzamelen en afvoeren huishoudelijk afvalstof	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09.05.02	Verwijderen wegafval en ledigen bakken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	**Financiën/ Algemene dekkingsmiddelen**	**18.193**	**6.959**	**11.234**	**1.922**	**229**	**1.693**	**6.209**	**5.744**	**464**	**6.209**	**5.605**	**604**
10.1	*Algemene dekkingsmiddelen*	*16.093*	*6.959*	*9.134*	*1.922*	*229*	*1.693*	*6.209*	*5.744*	*464*	*6.209*	*5.605*	*604*
10.01.01	Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.01.02	Financiering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.01.03	Dividenden, deelneming, schenkingen etc.	8.952	456	8.496	0	0	0	810	0	810	810	0	810
10.01.04	Stelposten en taakstellingen	4.480	5.958	-1.477	1.922	229	1.693	5.054	4.834	220	5.054	4.695	359
10.01.05	Saldo kostenplaatsen	2.661	545	2.116	0	0	0	345	910	-565	345	910	-565
10.2	*Lokale heffingen en belastingen*	*2.100*	*0*	*2.100*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
10.02.01	Belastingheffing	2.100	0	2.100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.02.02	Uitvoering wet WOZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal onttrekkingen/toevoegingen reserves	**50.543**	**20.964**	**29.578**	**3.060**	**7.793**	**-4.733**	**23.251**	**27.712**	**-4.461**	**22.182**	**29.724**	**-7.542**
	Saldo begroting/rekening na bestemming	**516.993**	**527.568**	**-10.574**	**423.749**	**424.375**	**-625**	**462.079**	**462.020**	**59**	**470.626**	**477.864**	**-7.238**

Bijlage 5.2 Analyse per programma en beleidsveld

bedragen x €1.000

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening
1 Burger en bestuur				
1.1 Gemeentelijk bestuur en samenwerking	Lasten	8.354	7.536	7.197
	Baten	201	96	187
	Saldo	**8.153**	**7.440**	**7.010**
1.2 Communicatie, participatie en inspraak	Lasten	408	278	298
	Baten	0	0	0
	Saldo	**408**	**278**	**298**
1.3 Dienstverlening	Lasten	9.303	9.298	9.354
	Baten	3.197	3.234	3.163
	Saldo	**6.106**	**6.064**	**6.191**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	18.064	17.112	16.850
	Baten	3.398	3.330	3.350
	Saldo	**14.666**	**13.782**	**13.500**

Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)				
1	***Burger en bestuur***			
1.1	*Gemeentelijk bestuur en samenwerking*			
	Saldo beleidsveld rekening 2010	7.010	n	
	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	7.440	n	
	Te analyseren verschil	**-430**	**v**	
Lasten	Correctie voor wachtgeld raadsleden, omdat voor deze kosten een voorziening is gevormd	-110	v	
Lasten	Er is een herberekening Voorziening arbeidsongeschiktheid (oud)wethouders uitgevoerd	-104	v	
Lasten	Lagere personeelslasten (uren x tarief) Bestuursondersteuning	-110	v	
Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-119	v	
Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	13	n	
	Totaal	**-430**	**v**	
1.2	*Communicatie, participatie en inspraak*			
	Saldo beleidsveld rekening 2010	298	n	
	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	278	n	
	Te analyseren verschil	**20**	**n**	
Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	**20**	**n**	
1.3	*Dienstverlening*			
	Saldo beleidsveld rekening 2010	6.191	n	
	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	6.064	n	
	Te analyseren verschil	**127**	**n**	
Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	57	n	
Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	70	n	
	Totaal	**127**	**n**	
Totaal saldo exclusief mutaties reserves				
	Saldo programma rekening 2010	13.500	n	
	Saldo programma begroting na wijziging 2010	13.782	n	
	Geanalyseerd verschil	**-282**	**v**	

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
toevoeging aan reserves		200	50	50	*Toevoeging aan reserves*			
					rekening 2010		50	n
					begroting 2010 na wijziging		50	n
					Te analyseren verschil		**0**	
Onttrekking aan reserves		0	215	215	*Onttrekking aan reserves*			
					rekening 2010		215	n
					begroting 2010 na wijziging		215	n
					Te analyseren verschil		**0**	
Totaal programma 1 Burger en bestuur		**14.866**	**13.617**	**13.335**				
2 Veiligheid, vergunningen en handhaving					***2 Veiligheid, vergunningen en handhaving***			
2.1 Sociale veiligheid	Lasten	2.404	1.778	1.678	*2.1 Sociale veiligheid*			
	Baten	1.996	63	251				
	Saldo	**408**	**1.715**	**1.427**	Saldo beleidsveld rekening 2010		1.427	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010		1.715	n
					Te analyseren verschil		**-288**	**v**
					Lasten	Correctie vooruitvangen RIEC gelden	100	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-200	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-188	v
					Totaal		**-288**	**v**
2.2 Fysieke veiligheid	Lasten	13.542	15.390	16.570	*2.2 Fysieke veiligheid*			
	Baten	668	875	513				
	Saldo	**12.874**	**14.515**	**16.057**	Saldo beleidsveld rekening 2010		16.057	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010		14.515	n
					Te analyseren verschil		**1.542**	**n**
					Lasten	Voorlopig hogere bijdrage VRK. De jaarrekening VRK 2010 is nog niet ontvangen.	178	n
					Lasten	Claim VRK FLO kosten 2010 en voorgaande jaren	900	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	102	n
					Baten	Verrekening huuropbrengsten in het kader van de afwikkeling van tekorten VRK	369	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-7	v
					Totaal		**1.542**	**n**
2.3 Integrale vergunningverlening en handhaving	Lasten	17.970	19.687	18.340	*2.3 Integrale vergunningverlening en handhaving*			
	Baten	6.707	5.922	5.757				
	Saldo	**11.263**	**13.765**	**12.583**	Saldo beleidsveld rekening 2010		12.583	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	13.765	n
						Te analyseren verschil	**-1.182**	**v**
					Lasten	De onderschrijding op de lasten wordt vrijwel volledig veroorzaakt doordat op dit product minder personeelslasten (uren x tarief) is verantwoord. Dit is enerzijds het gevolg van het feit dat er uren zijn verantwoord op andere producten (ca. € 400.000 aan precario op programma 10) en anderzijds omdat er ook minder uren gerealiseerd d zijn.	-1.319	v
					Baten	Door o.a. stagnatie in de bouwmarkt is de werkelijke opbrengst bouwleges lager dan de raming. Het blijkt dat met name de grote projecten vertragen. Toch zijn er in het laatste kwartaal enkele grote aanvragen ingekomen. Met de invoering van de Wabo, per 1 oktober 2010, is tevens besloten om de leges pas bij de beschikking in rekening te brengen en niet na de volledigheidstoets. In het laatste kwartaal zijn nog 2 grote aanvragen binnengekomen die voor 2011een opbrengst van € 578.000 genereert. Er is daarom geen reden voor een bijstelling van de raming voor 2011	133	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	4	n
						Totaal	**-1.182**	**v**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	33.916	36.856	36.588		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	9.371	6.859	6.521		Saldo programma rekening 2010	30.067	n
	Saldo	**24.545**	**29.997**	**30.067**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	29.997	n
						Geanalyseerd verschil	**70**	**n**
toevoeging aan reserves		657	401	401		*Toevoeging aan reserves*		
						rekening 2010	401	n
						begroting 2010 na wijziging	401	n
						Te analyseren verschil	**0**	
Onttrekking aan reserves		0	1.625	1.625		*Onttrekking aan reserves*		
						rekening 2010	1.625	n
						begroting 2010 na wijziging	1.625	n
						Te analyseren verschil	**0**	
Totaal programma 2 Veiligheid, vergunning en handhaving		**25.202**	**28.773**	**28.843**				
3 Welzijn en zorg					***3***	***Welzijn en zorg***		
3.1 Sociale samenhang en diversiteit	Lasten	7.738	5.696	5.531	*3.1*	*Sociale samenhang en diversiteit*		
	Baten	3.952	321	562				
	Saldo	**3.786**	**5.375**	**4.969**		Saldo beleidsveld rekening 2010	4.969	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	5.375	n
						Te analyseren verschil	**-406**	**v**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-165	v
					Baten	Vrijval Vz Beheer welzijnsaccommodaties (wordt bestemmingsreserve)	-235	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-6	v
						Totaal	**-406**	**v**
3.2 Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking	Lasten	38.706	41.523	40.365	*3.2*	*Zorg en dienstverlening voor mensen met een beperking*		
	Baten	11.587	2.298	2.255				
	Saldo	**27.119**	**39.225**	**38.110**		Saldo beleidsveld rekening 2010	38.110	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	39.225	n
						Te analyseren verschil	**-1.115**	**v**
					Lasten	De start van het experiment BUUV is vertraagd en kende een langere aanloopperiode	-245	v
					Lasten	Hogere kosten woningaanpassingen in het kader van de WMO	535	n
					Lasten	Lagere kosten hulp bij het huishouden wegens een verschil tussen het geschatte en het werkelijk aantal geïndiceerde uren	-116	v
					Lasten	Onderbesteding WMO-voorzieningen o.a. wegens een herbezinning op de uitvoering van het WMO-welzijnsbeleid, waardoor voorgenomen activiteiten zijn aangehouden.	-665	v
					Lasten	De oninbaarheid eigen bijdrage CAK is lager dan geraamd. De informatieverstrekking van het CAK op dit gebied is summier.	-186	v
					Lasten	Vrijval schuld aan VRK	-315	v
					Lasten	Afboeking gedeelte vordering VIVA	70	
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-243	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-54	v
					Baten	Opbrengst CAK	103	n
						Totaal	**-1.116**	**v**
3.3 Maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen	Lasten	1.268	2.468	2.081	*3.3*	*Zorg en voorzieningen ouderen en gehandicapten*		
	Baten	1.268	2.385	1.997				
	Saldo	**0**	**83**	**84**		Saldo beleidsveld rekening 2010	84	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	83	n
						Te analyseren verschil	**1**	**n**
					Lasten	De ambitie in 2010 was om crisisinterventie, casemanagement huisverbod en de frontoffice van het Steunpunt Huiselijk Geweld samen te voegen maar de uitgevoerde aanbesteding heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd.	-387	v
					Baten	Onderbesteding rijksbijdrage (zie voor toelichting onder lasten)	388	n
						Totaal	**1**	**n**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	47.712	49.687	47.977		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	16.807	5.004	4.814		Saldo programma rekening 2010	43.163	n
	Saldo	**30.905**	**44.683**	**43.163**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	44.683	n
						Geanalyseerd verschil	**-1.520**	**v**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
toevoeging aan reserves		3.018	892	2.307				
						Toevoeging aan reserves		
						rekening 2010	2.307	n
						begroting 2010 na wijziging	892	n
						Te analyseren verschil	**1.415**	**n**
					Lasten	Dotatie reserve experiment WMO	245	n
					Lasten	Dotatie reserve WMO	1.170	n
						Totaal	**1.415**	**n**
Onttrekking aan reserves		656	2.739	2.739		*Onttrekking aan reserves*		
						rekening 2010	2.739	n
						begroting 2010 na wijziging	2.739	n
						Te analyseren verschil	**0**	
Totaal programma 3 Zorgzame samenleving		**33.267**	**42.836**	**42.731**				
4 Jeugd, onderwijs en sport					***4 Maatschappelijke ontwikkeling***			
4.1 Jeugd	Lasten	6.064	10.651	10.409	*4.1*	*Jeugd*		
	Baten	5.428	3.751	3.267				
	Saldo	**636**	**6.900**	**7.142**		Saldo beleidsveld rekening 2010	7.142	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	6.900	n
						Te analyseren verschil	**242**	**n**
					Lasten	Aanvullende subsidie 2010 Spaarnepeuters	220	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	154	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-132	v
							242	**n**
4.2 Onderwijs	Lasten	28.540	22.495	21.486	*4.2*	*Onderwijs*		
	Baten	12.135	3.212	3.101				
	Saldo	**16.405**	**19.283**	**18.385**		Saldo beleidsveld rekening 2010	18.385	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	19.283	n
						Te analyseren verschil	**-898**	**v**
					Lasten	Tot 01-08-2010 zijn de inspanningen om O.A.B.- beleid uit te voeren gerealiseerd. Per 1-8-2010 is gestart met de uitvoering van de wet O.K.E . Gezien de complexiteit en de verlate invoering van de wet was het in 2010 niet meer mogelijk om aanvullende initiatieven te realiseren.	-493	v
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	171	n
					Baten	Onttrekking Voorziening toekomstige renteverliezen VMBO scholen	-313	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Baten	Correctie rente 2010 negatieve activa VMBO scholen	62	n
					Baten	Vrijval overschrijdingsregeling 2006/2008	-265	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-61	v
						Totaal	**-899**	**v**
4.3 Sport	Lasten	15.365	11.322	11.643	*4.3*	*Sport*		
	Baten	3.796	50	482				
	Saldo	**11.569**	**11.272**	**11.161**		Saldo beleidsveld rekening 2010	11.161	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	11.272	n
						Te analyseren verschil	**-111**	**v**
					Lasten	Het subsidie aan SRO is hoger omdat de gemeente zich heeft verbonden het werkpakket stapsgewijs uit te breiden (o.m. toevoeging provincie) hetgeen zich vertaald in een hogere bijdrage	348	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-27	v
					Baten	Vrijval BTW Sport	-360	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-72	v
						Totaal	**-111**	**v**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	49.969	44.468	43.538		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	21.359	7.013	6.850		Saldo programma rekening 2010	36.688	n
	Saldo	**28.610**	**37.455**	**36.688**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	37.455	n
						Geanalyseerd verschil	**-767**	**v**
Toevoeging aan reserves		4.503	175	320		*Toevoeging aan reserves*		
						rekening 2010	320	n
						begroting 2010 na wijziging	175	n
						Te analyseren verschil	**145**	**n**
					Lasten	Voorziening toekomstige verliezen VMBO scholen	145	
						Totaal	**145**	**n**
Onttrekking aan reserves		1.066	3.130	3.040		*Onttrekking aan reserves*		
						rekening 2010	3.040	n
						begroting 2010 na wijziging	3.130	n
						Te analyseren verschil	**-90**	**v**
Totaal programma 4 Maatschappelijke ontwikkeling		**32.047**	**34.500**	**33.968**	Baten		90	n

Programma, beleidsveld en product			Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening
5	***Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling***				
5.2	*Wonen*	Lasten	6.652	1.986	6.537
		Baten	5.109	1.372	3.265
		Saldo	**1.543**	**614**	**3.272**
5.3	*Ruimtelijke ontwikkeling*	Lasten	3.538	2.113	2.661
		Baten	59	0	255
		Saldo	**3.479**	**2.113**	**2.406**
5.4	*Vastgoed*	Lasten	52.363	40.628	42.956
		Baten	65.618	40.547	40.045
		Saldo	**-13.255**	**81**	**2.911**

Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)				
5	***Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling***			
5.2	*Wonen*			
		Saldo beleidsveld rekening 2010	3.272	n
		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	614	n
		Te analyseren verschil	**2.658**	**n**
	Lasten	ISV-projecten	630	n
	Lasten	BDU-fysiek	345	n
	Lasten	Regionaal budgetbeheer woninggebonden subsidies	168	n
	Lasten	Woningverbetering	247	n
	Lasten	Besluit locatie gebonden subsidies	348	n
	Lasten	Vormen voorziening Startersregeling	2.334	n
	Lasten	Vormen voorziening Garantiefonds NRF	128	n
	Lasten	Vormen voorziening Monumenten	347	n
	Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	4	n
	Baten	Niet geraamde dekking projecten rijksbijdragen	-1.738	v
	Baten	Vrijval voorzienig RWBS middelen	-96	v
	Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-48	v
	Baten	Doorberekening van uren FUCA	-11	n
			2.658	**n**
5.3	*Ruimtelijke ontwikkeling*			
		Saldo beleidsveld rekening 2010	2.406	n
		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	2.113	n
		Te analyseren verschil	**293**	**n**
	Lasten	Hogere personeelslasten (uren x tarief)	327	n
	Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	221	n
	Baten	Niet geraamde opbrengsten Connexionterrein	-204	v
	Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-51	v
			293	**n**
5.4	*Vastgoed*			
		Saldo beleidsveld rekening 2010	2.911	n
		Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	81	n
		Te analyseren verschil	**2.830**	**n**
	Lasten	De budgetten zijn onvoldoende opgehoogd voor nog te ontvangen belastingaanslagen over voorgaande jaren	200	n
	Lasten	Het onderhoudsbudget is overschreden o.m. door onderhoud aan de Egelantier, waarvoor budgetten beschikbaar waren bij het product amateurkunst en cultuureducatie	197	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Lasten	Kapitaallasten cultuurgebouwen	1.800	n
					Lasten	Kapitaallasten (verrekening van boekwaarde verkoop bezit)	676	n
					Lasten	Financiering woningbouw (is budgettair-neutraal, zie ook baten)	555	n
					Lasten	Lagere lasten grondexploitaties/projecten door economische situatie, waardoor ook de geraamde baten achterblijven	-4.400	v
					Lasten	Lagere uitgaven aan huren	-259	v
					Lasten	Dotatie voorz asbestsanering Frans Halsmuseum	1.840	n
					Lasten	Voorziening toekomstige verliezen Vastgoed	963	n
					Lasten	Correctie waardering Stadsschouwburg	1.952	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-1.196	v
					Baten	Dotatie bestemmingsreserve kapitaallasten cultuurgebouwen	-1.800	v
					Baten	Financiering woningbouw (is budgettair-neutraal)	-555	v
					Baten	Opbrengsten verkopen vastgoed	-1.300	v
					Baten	Nog te ontvangen huur	1.255	n
					Baten	Vrijval voorziening Schade Pest en Dolhuis	-622	v
					Baten	Vrijval voorziening cultuurpodia	-858	v
					Baten	Nafacturering huur CIOS en SSB 2010	-1.255	v
					Baten	Activering Grex	-795	v
					Baten	Voorziening toekomstige verliezen Vastgoed	-231	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	1.413	n
					Baten	Door uitstel van verkopen (laatste fases Raaks en Ripperda)en door uistel van bijdragen van provincie, rijk en overig (zoals Deli en Waardepolder) zijn de baten minder dan begroot.	5.250	n
							2.830	**n**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	62.553	44.727	52.154		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	70.786	41.919	43.565		Saldo programma rekening 2010	8.589	n
	Saldo	**-8.233**	**2.808**	**8.589**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	2.808	n
						Geanalyseerd verschil	**5.781**	**n**
Toevoeging aan reserves		19.648	7.295	6.319		*Toevoeging aan reserves*		
						rekening 2010	6.319	n
						begroting 2010 na wijziging	7.295	n
						Te analyseren verschil	**-976**	**v**
					Lasten	Vastgoed boven boekwaarde	874	n
					Lasten	Grondexploitaties	461	n
					Lasten	Correctie herwaardering SSB	-2.165	v
					Lasten	Toevoeging 10% boekwaarde erfpacht	35	n
					Lasten	Toevoeging reserve GREX wegens vrijval voorziening Nog uit te voeren werken	-376	v
					Lasten	Voorziening toekomstige verliezen	144	n
					Lasten	Voorziening toekomstige verliezen	16	n
					Lasten	Voorziening toekomstige verliezen	36	v
						Totaal	**-975**	**v**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
Onttrekking aan reserves		9.202	3.959	5.066		*onttrekking aan reserves*		
						rekening 2010	5.066	n
						begroting 2010 na wijziging	3.959	n
						Te analyseren verschil	**1.107**	**v**
					Baten	Voorziening toekomstige verliezen Vastgoed	672	v
					Baten	Voorziening toekomstige verliezen Vastgoed	109	v
					Baten	Voorziening toekomstige verliezen Vastgoed	291	v
					Baten	Toevoeging 10% boekwaarde erfpacht	35	v
						Totaal	**1.107**	**v**
Totaal programma 5 Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling		**2.213**	**6.144**	**9.842**				
6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie					***6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie***			
6.1 Economie	Lasten	901	1.322	1.967	*6.1*	*Economie*		
	Baten	375	0	639				
	Saldo	**526**	**1.322**	**1.328**		Saldo beleidsveld rekening 2010	1.328	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	1.322	n
						Te analyseren verschil	**6**	**n**
					Lasten	De uitgaven Efro passen binnen het project. Dekking van de uitgaven vindt plaats door onttrekking rijksbijdragen aan balanspost Nieuwe Energie op de Creatieve As.	457	n
					Lasten	Kosten BDU Pijler Economie i.v.m. inlopen (project)achterstanden (en uitgaven) afgelopen jaren.	178	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	10	n
					Baten	De dekking van de uitgaven EFRO vindt plaats d.m.v. een rijksbijdrage (zie ook toelichting bij lasten)	-178	v
					Baten	De dekking van de kosten BDU pijler Economie vindt plaats d.m.v. een rijksbijdrage (zie ook toelichting bij lasten)	-457	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-4	v
						Totaal	**6**	**n**
6.2 Cultuur en erfgoed	Lasten	28.994	26.549	26.840	*6.2*	*Cultuur en erfgoed*		
	Baten	451	1.306	1.349				
	Saldo	**28.543**	**25.243**	**25.491**		Saldo beleidsveld rekening 2010	25.491	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	25.243	n
						Te analyseren verschil	**-248**	**n**
					Lasten	Eénmalige kosten buitengevel Janskerk te dekken uit een onttrekking aan de reserve	106	n
					Lasten	Extra huursubsidie restant 2009/2010 SSB	126	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	58	n

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-42	v
						Totaal	**248**	**n**
6.3 Toerisme, recreatie, evenementen en promotie	Lasten	2.516	1.419	1.972	*6.3*	*Toerisme, recreatie, evenementen en promotie*		
	Baten	948	125	605				
	Saldo	**1.568**	**1.294**	**1.367**		Saldo beleidsveld rekening 2010	1.367	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	1.294	n
						Te analyseren verschil	**73**	**n**
					lasten	De uitgaven vallen binnen het project. Dekking van de uitgaven vindt plaats uit de daarvoor gereserveerde Rijksbijdragen Fietsknooppuntennetwerk.	137	n
					lasten	Kosten BDU Pijler Economie en ISV 1 i.v.m. inlopen (project)achterstanden (en uitgaven) afgelopen jaren worden gedekt uit de daarvoor gereserveerde rijksbijdrage (budget-neutraal)	267	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post) nadeel € 73.000 WZ	149	n
					Baten	Rijksbijdrage fietsknooppuntnetwerk (zie lasten)	-137	v
					Baten	Rijksbijdrage BDU en ISV (zie lasten)	-267	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-76	n
						Totaal	**73**	**n**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	32.411	29.290	30.779		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	1.774	1.431	2.593		Saldo programma rekening 2010	28.186	n
	Saldo	**30.637**	**27.859**	**28.186**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	27.859	n
						Geanalyseerd verschil	**327**	**n**
Toevoeging aan reserves		694	195	175		*Toevoeging aan reserves*		
						rekening 2010	175	n
						begroting 2010 na wijziging	195	n
						Te analyseren verschil	**-20**	**v**
					Lasten		20	n
							20	**v**
Onttrekking aan reserves		1.062	184	291				
						Onttrekking aan reserves		
						rekening 2009	291	n
						begroting 2009 na wijziging	184	n
						Te analyseren verschil	**107**	**v**
					Baten	Onttrekking aan reserve t.b.v. buitengevel Janskerk	-106	v
					Baten	Vrijval reserve Schouwburg	250	n
					Baten		-251	v
							-107	**v**
Totaal programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie		**30.269**	**27.870**	**28.070**				

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening
7 Werk en inkomen				
7.1 Werk en re-integratie	Lasten	41.015	44.162	44.662
	Baten	38.929	41.398	41.239
	Saldo	**2.086**	**2.764**	**3.423**
7.2 Inkomen	Lasten	46.191	48.244	48.425
	Baten	45.070	44.594	43.675
	Saldo	**1.121**	**3.650**	**4.750**

Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
7 Werk en inkomen			
7.1 Werk en re-integratie			
	Saldo beleidsveld rekening 2010	3.423	n
	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	2.764	n
	Te analyseren verschil	**659**	**v**
Lasten	Het budget re-integratie is overschreden vanwege een afrekening van vluchtelingenwerk over voorgaande jaren inzake sociale activering en inburgering	348	n
Lasten	Extra lasten door extra werkzaamheden in het kader van het actieplan jeugdwerkloosheid	181	n
Lasten	Uitgaven kinderopvang	-129	v
lasten	Het participatiebudget is overschreden in hoofdzaak vanwege aangegane verplichtingen in het kader van workfirst	2.179	n
Lasten	Het participatiebudget inburgering is onderschreden vanwege de doorlooptijd van 18 maanden van trajecten, waardoor een groot gedeelte van de uitgaven in 2011 wordt gerealiseerd	-2.126	v
Lasten	Bijdrage WSW. Het PGB wordt pas in 2011 afgerekend (zie ook onder baten)	-418	v
Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-106	v
Baten	Rijksbijdrage WSW wordt pas in 2011 afgerekend (zie ook lasten)	517	n
Baten	Onttrekking reserve tbv WWB	-1.291	v
Baten	Correctie Participatiebudget (negatieve meeneemregeling)	1.588	n
Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-84	v
	Totaal	**659**	**v**
7.2 Inkomen			
	Saldo beleidsveld rekening 2010	4.750	n
	Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	3.650	n
	Te analyseren verschil	**1.100**	**n**
Lasten	De uitgaven WWB zijn hoger dan geraamd door een stijging van het aantal uitkeringen in de laatste maanden dat hoger was dan voorgaande jaren	242	n
Lasten	In het kader van de WWB zijn extra kosten gemaakt om de achterstanden bij de afhandeling van bezwaarschriften weg te werken	126	n
Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-187	v
Baten	De baten (terugontvangst bijz. bijstand) zijn onder 7.3 minimabeleid verantwoord	445	n
Baten	Minder debiteurenontvangsten vanwege economische omstandigheden	266	n
Baten	Lagere rijksbijdrage bijzondere regelingen. Het budgetdeel is in de loop van het jaar verlaagd	197	n
Baten	Corr aansluiting debiteuren SozaWe	-201	v
Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	212	n
	Totaal	**1.100**	**n**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
7.3	*Minimabeleid*	Lasten	8.857	9.613	9.852	*7.3*	*Minimabeleid*	
		Baten	1.742	705	2.085			
		Saldo	**7.115**	**8.908**	**7.767**		Saldo beleidsveld rekening 2010	7.767 n
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	8.908 n
							Te analyseren verschil	**-1.141 v**
						Lasten	Extra inzet schuldhulpverlening om wachtlijsten weg te werken	231 n
						Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	8 n
						Baten	Terugontvangst bijzondere bijstand (was geraamd onder 7.2)	-445 v
						Baten	Baten uit werkzaamheden voor andere gemeenten	-130 v
						Baten	Corr aansluiting debiteuren SoZaWe	-589 v
						Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-216 v
								-1.141 v
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	96.063	102.019	102.939		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***	
		Baten	85.741	86.697	86.999		Saldo programma rekening 2010	15.940 n
		Saldo	**10.322**	**15.322**	**15.940**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	15.322 n
							Geanalyseerd verschil	**618 n**
	Toevoeging aan reserves		1385	2.097	2.097		*toevoeging aan reserves*	
							rekening 2010	2.097 n
							begroting 2010 na wijziging	2.097 n
							Te analyseren verschil	**0**
	Onttrekking aan reserves		263	4.692	4.692		*onttrekking aan reserves*	
							rekening 2010	4.692 n
							begroting 2010 na wijziging	4.692 n
							Te analyseren verschil	**0 n**
						Baten		1.291 n
							Totaal	**-1.291 n**
Totaal programma7 Werk en inkomen			**11.444**	**12.727**	**13.345**			
8	***Bereikbaarheid en mobiliteit***					***8***	***Bereikbaarheid en mobiliteit***	
8.1	*Autoverkeer en verkeersveiligheid*	Lasten	3.197	3.205	3.667	*8.1*	*Autoverkeer en verkeersveiligheid*	
		Baten	95	7	137			
		Saldo	**3.102**	**3.198**	**3.530**		Saldo beleidsveld rekening 2010	3.530 n
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	3.198 n
							Te analyseren verschil	**332 n**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Lasten	Hogere kapitaallasten	195	n
					Lasten	Hogere personeelslasten (uren x tarief)	163	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	104	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-130	v
						Totaal	**332**	**n**
8.2 *Openbaar vervoer en langzaam verkeer*	Lasten	288	148	298	*8.2*	*Openbaar vervoer en langzaam verkeer*		
	Baten	80	0	185				
	Saldo	**208**	**148**	**113**		Saldo beleidsveld rekening 2010	113	n
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	148	n
						Te analyseren verschil	**35**	**v**
					Lasten	Niet geraamde uitgaven project bushalte lijn 2 oost (zie ook baten)	151	n
					Baten	Niet geraamde baten project bushalte lijn 2 oost (zie ook lasten)	-151	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-35	v
						Totaal	**-35**	**v**
8.3 *Parkeren*	Lasten	7.764	8.152	8.856	*8.3*	*Parkeren*		
	Baten	13.731	12.909	12.393				
	Saldo	**-5.967**	**-4.757**	**-3.537**		Saldo beleidsveld rekening 2010	-3.537	v
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	-4.757	v
						Te analyseren verschil	**-1.220**	**n**
					Lasten	Hogere dotatie aan voorziening parkeerfonds Schalkwijk i.v.m. hogere baten (zie ook baten)	129	n
					Lasten	Hogere beheerskosten diverse panden	282	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	293	n
					Baten	Minder baten parkeervergunningen en afboeking oninbare vorderingen	491	n
					Baten	Hogere parkeeropbrengsten Schalkwijk (zie ook lasten)	-140	v
					Baten	Inkomsten uit abri's en mupi's zijn onder programma 9 verantwoord	190	n
					Baten	Lagere opbrengsten uit straatparkeren	150	n
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-174	v
						Totaal	**1.221**	**n**
Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	11.249	11.505	12.821		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***		
	Baten	13.906	12.916	12.715		Saldo programma rekening 2010	106	n
	Saldo	**-2.657**	**-1.411**	**106**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	-1.411	v
						Geanalyseerd verschil	**1.517**	**n**
Toevoeging aan reserves		600	0	0		*Toevoeging aan reserves*		
						rekening 2010	0	v
						begroting 2010 na wijziging	0	v
						Te analyseren verschil	**0**	

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
Onttrekking aan reserves		40	290	290	*Onttrekking aan reserves*			
					rekening 2010		290	n
					begroting 2010 na wijziging		290	n
					Te analyseren verschil		**0**	
Totaal programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit		**-2.097**	**-1.701**	**-184**				
9 Kwaliteit fysieke leefomgeving					***9 Kwaliteit fysieke leefomgeving***			
9.1 Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid	Lasten	9.343	10.368	13.208	*9.1 Milieu, leefbaarheid en duurzaamheid*			
	Baten	2.867	3.375	3.705				
	Saldo	**6.476**	**6.993**	**9.503**	Saldo beleidsveld rekening 2010		9.503	n
					Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010		6.993	n
					Te analyseren verschil		**2.510**	**n**
					Lasten	De extra uitgaven worden allemaal gedekt door rijksbijdragen. Het gaat om de volgende balansposten: BDU Fysiek, sanering railverkeerslawaai, railscherm zd tak gevelmaatregelen, omgevingslawaai en luchtkwaliteitmaatregelen.	1.135	n
					Lasten	De uitgaven BDU Fysiek Bodem vallen binnen het programma BDU Fysiek en binnen het bodemprogramma. Dekking vind plaats door middel van rijksbijdragen aan balanspost BDU Fysiek.	393	n
					Lasten	Uitgaven voor initiatieffasen waarvoor de budgetten in programma 10 geraamd zijn.	314	n
					Lasten	Minder lasten bewonersondersteuning wijkraden vanwege minder aanvragen (zie ook baten)0	-270	v
					Lasten	Niet geraamde lasten project 40+ zomerzone (zie ook baten)	586	n
					Lasten	Hogere lasten begraafplaatsen	336	n
					Lasten	Dotatie Vz Grafleges	283	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	60	n
					Baten	Rijksbijdrage BDU (zie toelichting onder lasten)	-1.135	v
					Baten	Rijksbijdrage BDU (zie toelichting onder lasten)	-393	v
					Baten	Projectgelden Delfwijk zijn t.b.v. grondexploitatie gebracht. Daardoor kan ook de geraamde dotatie aan de reserve achterwege blijven	1.453	n
					Baten	Betreft de niet geraamde bijdragen van corporaties inzake het project 40+ zomerzone (zie ook lasten)	-633	v
					Baten	Minder dekking uit ISV-gelden nodig voor bewonersinitiatieven (zie ook lasten)	270	n
					Baten	Milieu restant bodemsanering 2010	-37	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	148	n
						Totaal	**2.510**	**n**
9.2 Openbare ruimte bovengronds	Lasten	54.323	39.384	39.983	*9.2 Openbare ruimte bovengronds*			
	Baten	22.153	1.520	2.378				
	Saldo	**32.170**	**37.864**	**37.605**	Saldo beleidsveld rekening 2010		37.605	n

Programma, beleidsveld en product			Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
								Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	37.864 n
								Te analyseren verschil	**259 v**
						Lasten	Hogere kapitaallasten (conform kadernota)	296	n
						Lasten	Minder lasten onderhoudsprojecten i.v.m. vertraging in uitvoering	-1.775	v
						Lasten	Hogere lasten herbestraten (zie ook baten)	305	n
						Lasten	Uitgaven Raaksbruggen die worden gedekt uit de reserve	927	n
						Lasten	Hogere lasten straatmeubilair	197	n
						Lasten	Hogere lasten groenonderhoud en projecten	418	n
						Lasten	Hogere lasten strooien i.v.m. extreme gladheid in december	109	n
						Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	121	n
						Baten	Inkomsten uit overeenkomsten abri's en mupi's waarvan de lasten in programma 8 zijn verantwoord	-197	v
						Baten	Hogere baten uit herbestraten (zie ook lasten)	-233	v
						Baten	Niet geraamd subsidie BDU verkeer&vervoer	-312	v
						Baten	Dubbel geraamd subsidie geluidsarm asfalt Schipholweg	255	n
						Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-371	v
								-260	**v**
9.3	*Openbare ruimte ondergronds*	Lasten	7.266	7.856	8.214	*9.3*	*Openbare ruimte ondergronds*		
		Baten	8.547	9.265	11.948				
		Saldo	**-1.281**	**-1.409**	**-3.734**		Saldo beleidsveld rekening 2010	-3.734	v
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	-1.409	v
							Te analyseren verschil	**-2.325**	**n**
						Lasten	Niet geraamde lasten van overdracht water aan Rijnland Zie onder 9.4)	183	n
						Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	153	n
						Baten	Lagere opbrengst rioolheffing	190	n
						Baten	Hogere onttrekking aan egalisatievoorziening riolering	-443	v
						Baten	Vrijval voorziening Baggeren	-2.453	v
						Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	45	n
							Totaal	**-2.325**	**v**
9.4	*Waterwegen*	Lasten	11.880	10.165	10.088	*9.4*	*Waterwegen*		
		Baten	1.169	415	761				
		Saldo	**10.711**	**9.750**	**9.327**		Saldo beleidsveld rekening 2010	9.327	n
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	9.750	n
							Te analyseren verschil	**423**	**v**
						Lasten	Niet verwerkte lasten van overdracht water aan Rijnland (Zie onder 9.4)	-183	v
						Lasten	Hogere kapitaallasten (conform kadernota)	198	n
						Lasten	Kosten centrale bedieningspost die worden gedekt uit reserve	100	n
						Lasten	Minder onderhoudsprojecten uitgevoerd door vertraging in uitvoering	-416	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Lasten	Niet geraamde kosten inhuur brugwachters	108	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	114	n
					Baten	Hogere baten uit havengelden omdat de sluis eerder in gebruik is genomen dan verwacht en door extra inkomsten uit recreatievaart (Sail)	-270	v
					Baten	Aanvullende boeking kapitaallasten negatieve boekwaarde	-101	v
					Baten	Onttrekking Voorziening toekomstige renteverliezen Land in Zicht	-74	v
					Baten	Correctie kapitaallasten negatieve boekwaarde Land in Zicht	101	n
						Totaal	**-423**	**v**
9.5	*Afvalinzameling*	Lasten	18.362	18.020	18.644	*9.5*	*Afvalinzameling*	
		Baten	17.386	18.510	19.199			
		Saldo	**976**	**-490**	**-555**		Saldo beleidsveld rekening 2010	-555 v
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	-490 v
							Te analyseren verschil	**65** **v**
					Lasten	Vertraging in uitvoering project ondergrondse containers	-145	v
					Lasten	Hogere dotatie aan egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (handhaving kostendekkendheid)	135	n
					Lasten	Niet in DVO Spaarnelanden opgenomen kosten van gescheiden inzameling kunststoffen (zie ook baten)	330	n
					Lasten	Extra uren afvalbeleid/inzameling kunststoffen (zie ook baten)	232	n
					Lasten	Niet geraamde lasten project zwerfafval (zie ook baten)	149	n
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-77	v
					Baten	Niet geraamde vergoeding voor gescheiden inzameling afval (zie ook lasten)	-561	v
					Baten	Niet geraamde baten project zwerfafval (zie ook lasten)	-149	v
					Baten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	21	n
						Totaal	**-65**	**v**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	101.174	85.793	90.137		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***	
		Baten	52.122	33.085	37.991		Saldo programma rekening 2010	52.146 n
		Saldo	**49.052**	**52.708**	**52.146**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	52.708 n
							Geanalyseerd verschil	**-562** **v**
	Toevoeging aan reserves		1.644	5.938	4.304		*Toevoeging aan reserves*	
							rekening 2010	4.304 n
							begroting 2009 na wijziging	5.938 n
							Te analyseren verschil	**1.634** **v**
					Lasten	De dotatie aan de bestemmingsreserve kan achterwege blijven ivm opname kosten en opbrengsten in de grondexploitatie . Delftwijk (zie bij baten)	-1.453	v
					Lasten	Omdat er meer projectkosten voor de 40+ zomerzone is besteed, behoeft er minder aan de reserve te worden gedoteerd	-150	v
					Lasten	Minder te doteren m.b.t. project Boerhaave	-31	v
						Totaal	**-1.634**	**v**

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
Onttrekking aan reserves		1.717	5.134	6.161		*Onttrekking aan reserves*		
						rekening 2010	6.161	n
						begroting 2010 na wijziging	5.134	n
						Te analyseren verschil	**1.027**	**n**
					Baten	Hogere onttrekking aan reserve Raaksbruggen (zie ook lasten)	-927	v
					Baten	Hogere onttrekking aan reserve i.v.m. kosten centrale bedieningspost	-100	v
						Totaal	**-1.027**	**n**
Totaal programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving		**48.979**	**53.512**	**50.289**				
10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen					***10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen***			
10.1 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	7.837	9.712	10.213		*Algemene dekkingsmiddelen*		
	Baten	196.490	199.492	205.243				
	Saldo	**-188.653**	**-189.780**	**-195.030**		Saldo beleidsveld rekening 2010	-195.030	v
						Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	-189.780	v
						Te analyseren verschil	**5.250**	**v**
					L/B	Per saldo lagere rentelasten	-657	v
					Lasten	Saldo kostenplaatsen. Betreft in hoofdzaak ICT-uitgvaven ad € .351 mln. die in 2010 niet meer tot besteding zijn gekomen. Voorgesteld om via resultaatbestemming dit bedrag weer te storten in een bestemmingsreserve. Daarnaast zijn er minderpersoneelslasten/kosten van inhuur besteed aan projectondersteuning ad € 433.000 De overige saldi betreft € 107.000 voordelig	-1.891	v
					Lasten	Diverse centraal geraamde stelposten, waaronder taakmutaties algemene uitkering, behoefden in 2010 niet aangewend te worden	-1.423	v
					Lasten	Restant-budget onvoorzien	-162	v
					Lasten	Stelposten ter dekking van hogere lasten op andere programma's (bij cao-ontwikkelingen) vallen in dit programma vrij	-403	v
					Lasten	Er heeft een herberekening plaatsgevonden naar de toereikendheid van de voorziening boventalligen voor de komende jaren. Dit heeft geleid tot extra dotatie van € 1.4 mln.	1.433	n
					Lasten	Toevoeging Voorziening dubieuze debiteuren ivm vordering projectontwikkelaar	2.230	n
					L/B	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-25	v
					Baten	Hogere rentebaten	-1.306	v
					Baten	Dividend SRO over 2008	-105	v
					Baten	Nog te betalen AU 2009	528	n
					Baten	Nog te betalen AU 2010	521	n
					Baten	Algemene uitkering	-1.240	v
					Baten	Aanvullende boeking kaplasten ivm neg boekwaarde	140	n
					Baten	Saldo kostenplaatsen ivm correctie boekwaarde SSB en negatieve boekwaarden	-31	v

Programma, beleidsveld en product		Rekening 2009	2010 Begroting gewijzigd	2010 Rekening	Analyse op beleidsveldniveau tussen rekening 2010 en begroting 2010 (na wijziging)			
					Baten	De voorziening organisatiefricties dient omgezet te worden naar een bestemmingsreserve. Hierdoor valt nu € 2.858 vrij. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt via het bestemmingsvoorstel een toevoeging voorgesteld aan een bestemmingsreserve	-2.858	v
						Totaal	**-5.249**	**v**
10.2	*Lokale heffingen en belastingen*	Lasten	5.503	7.659	4.448	*10.2*	*Lokale heffingen en belastingen*	
		Baten	34.848	36.560	37.498			
		Saldo	**-29.345**	**-28.901**	**-33.050**		Saldo beleidsveld rekening 2010	-33.050 v
							Saldo beleidsveld begroting na wijziging 2010	-28.901 v
							Te analyseren verschil	**4.149 v**
					Lasten	Vanwege de definitieve rechterlijke uitspraak kan de geraamde dotatie aan de Voorziening precario achterwege blijven	-4.306	v
					Lasten	Er zijn uren van vergunningverlening (precario) op dit programma verantwoord, terwijl de uren geraamd zijn in programma 2	412	n
					Lasten	Correctie NTB kwijtschelding belastingen betreft aansluiting opgave Consensus	-196	v
					Lasten	Diverse posten (< € 100.000 per post)	-59	v
						Totaal	**-4.149**	**v**
	Totaal saldo exclusief mutaties reserves	Lasten	13.340	17.371	14.661		***Totaal saldo exclusief mutaties reserves***	
		Baten	231.338	236.052	242.741		Saldo programma rekening 2010	-228.080 v
		Saldo	**-217.998**	**-218.681**	**-228.080**		Saldo programma begroting na wijziging 2010	-218.681 v
							Geanalyseerd verschil	**-9.399 v**
	Toevoeging aan reserves		18.193	6.209	6.209		*Toevoeging aan reserves*	
							rekening 2010	6.209 n
							begroting 2010 na wijziging	6.209 n
							Te analyseren verschil	**0**
	Onttrekking aan reserves		6.959	5.744	5.605		*Onttrekking aan reserves*	
							rekening 2010	5.605 n
							begroting 2010 na wijziging	5.744 n
							Te analyseren verschil	**-139 v**
					Baten	De onttrekking uit de algemene reserve van € 140.000 in het kader van budgetoverheveling 2009/2010 van "stelpost WWGZ" is niet gerealiseerd.	140	v
								140 v
Totaal programma 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen			**-206.764**	**-218.216**	**-227.476**			
Totaal saldo programma's			**-10.574**	**62**	**-7.237**			

Bijlage 5.3 Personeelsformatie

bedragen x € 1.000

Hoofdafdeling	Toegestane formatie in Fte	Bezetting in Fte	Totaal begrote personeelslasten	Totaal werkelijk personeelslasten
	2010	2010	2010	2010
Bestuur				
Raad			957	868
College van Burgemeester en Wethouders			577	692
Voormalig personeel bestuur			996	1.024
Totaal Bestuur			**2.530**	**2.584**
Huidig personeel				
Directie	3,00	3,83	399	425
Concernstaf	47,18	40,94	3.369	3.171
Griffie	5,81	5,39	416	435
Middelen en Services	258,72	269,11	16.551	16.571
Stadszaken	168,54	173,60	10.970	11.186
Wijkzaken	123,86	119,99	7.228	7.206
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	150,10	153,02	8.291	8.719
Dienstverlening	128,57	131,46	6.711	6.725
Veiligheid, Vergunningen en Handhaving	193,52	183,13	10.241	10.043
Stadsbedrijven	72,10	72,29	4.823	4.787
Totaal huidig personeel	**1.151,40**	**1.152,77**	**69.000**	**69.268**
Voormalig personeel en boven de sterkte			1.810	1.969
Totaal generaal	**1.151,40**	**1.152,77**	**73.340**	**73.821**

Bijlage 5.4 Investeringskredieten

bedragen x € 1.000

Omschrijving krediet (bedragen x € 1.000)	Krediet	Investeringen tot 1-1-2010	Restant krediet per 1-1-2010	Investeringen 2010	Restant krediet 31-12-2010	Over te boeken krediet per 1-1-2011
Burger en bestuur						
Programma 1						
Kleine investeringen	115	46	69		69	-
Software dienstverlening	337	114	223	253	30-	-
Jeugd, Onderwijs en Sport						
Programma 4						
Bos en Vaart	218	99	119		119	-
Veronicaschool	198	10	188		188	-
Koningin Emmaschool	218	-	218		218	-
Coornhert school	1.261	496	765	800	35-	-
VMBO-scholen, incl. aanvullen krediet	84.232	38.671	45.561	22.038	23.523	23.523
Strategisch huisvestingsplan Onderwijs (SHO)	53.869	8.518	45.351	14.506	30.845	30.472
Kunstgrasvelden*	2.809	473	2.336	1.511	825	-
Pim. Mulier sportpark*	15.246	13.224	2.022	1.662	360	-
Tennispark Pim Mulier ombouw tennisbanen*	479	-	479	479	-	-
Vervanging dugouts Sparks*	63		63	66	3-	-
Achterstallig onderhoud sportaccommodaties*	3.983	1.784	2.199	1.443	756	756
Achterstallig onderhoud sportvelden*	545	-	545	545	-	-
Herinrichting sportpark Nol Houtkamp*	6.618	6.044	574	722	148-	148-
Alliance*	1.198	-	1.198	600	598	598
Kleine investeringen	171	16	155	120	35	30
Bijdrage bouw voorzieningen jeugdhuizen	160	131	29	-	29	29
Aanbrengen C-2000 parkeergarage De Appelaar	67	-	67	63	4	-
Aanbrengen C-2000 parkeergarage Cronjé	55	-	55	53	2	-
Slingervangers kerkklok	39	-	39	2	37	37
Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling						
Programma 5						
Uitbreiding woonwagenstandplaatsen Oorkondelaan	1.449	698	751	729	22	22
Renovatie regentenkamer Schoterburcht	433	355	78	125	47-	47-
Meerwijk- centrum realisatie nieuwbouw	15.271	12.454	2.817	251	2.566	2.566
Slachthuisbuurt	476	-	476	280	196	196
Scheepmakersdijk	809	445	364	91	273	273
Economie, cultuur, toerisme en recreatie						
Programma 6						
Toneelschuur	355	183	172	134	38	38
Frans Halsmuseum	3.277	346	2.931	956	1.975	609
Patronaat vervanging automatisering	46	-	46	77	31-	-
CCVT voorbereiding huisvesting	75	163	88-	1	89-	89-
Kleine investeringen	373	227	146	80	66	33
Gevel Janskerk (Jansstraat 40)	170	45	125	108	17	17
Waarderhaven - brandveiliger	3.451	206	3.245	224	3.021	3.021
Entree Grote of St.Bavokerk en Vishal	500	-	500	442	58	58
Bereikbaarheid en mobiliteit						
Programma 8						
Raaksgarage	41.742	38.098	3.644	2.573	1.071	1.071
Cronjé/Ripperdagarage	20.800	19.142	1.658	45	1.613	1.613
Parkeergarage Nieuwe Gracht	300	242	58	1	57	-
Kleine investeringen	199	-	199	123	76	-
Parkeerautomaten	1.347	180	1.167	41	1.126	1.126
Fietsoversteek Schipholweg/Pladellastraat	162	73	89	138	49-	49-
Aanleg Oostweg + Oudeweg oost	16.000	9.918	6.082	759	5.323	5.323
Vervanging parkeergeleidesysteem	600	470	130	97	33	33
Aanleg verkeersvoorzieningen 30-km zones	1.580	684	896	112	784	784
Fietsrekken winkelhart	151	-	151		151	151
Aanlegsteiger Mooie Nel						
Stationsplein herstructurering	30.630	5.361	25.269	10.089	15.180	15.180
Buitenrusterburgerburg fietsonderdoorgang	2.310	203	2.107	481	1.626	1.626

bedragen x € 1.000

Omschrijving krediet (bedragen x € 1.000)	Krediet	Investeringen tot 1-1-2010	Restant krediet per 1-1-2010	Investeringen 2010	Restant krediet 31-12-2010	Over te boeken krediet per 1-1-2011
Kenaupark - Kinderhuisvest kruispunt	96	10	86	4	82	82
Dreef / Palviljoenslaan busbaan	207	203	4	8	4-	4-
Raaksbruggen	10.713	452	10.261	29	10.232	10.232
Toegankelijkheid 57 haltes	1.678	327	1.351	605	746	746
Schoterbrug	27.528	24.372	3.156	1.245	1.911	1.911
Fly-over	19.800	2.728	17.072	3.356	13.716	13.716
Kwaliteit fysieke leefomgeving						
Programma 9						
Herinrichting binnenstad	3.391	1.265	2.126	1.454	672	672
Openbare ruimte	5.490	3.491	1.999	1.601	398	398
Vernieuwen / vervangen bruggen	6.379	1.153	5.226	3.592	1.634	1.634
Vervanging / herstel walmuren	2.539	428	2.111	2.134	23-	-
Walmuur Spaarndamseweg	8.626	5.450	3.176	2.103	1.073	1.073
Vernieuwing beschoeiingen en steigers	1.338	546	792	586	206	206
Verbeteren watergangen Engelandpark	1.660	1.633	27	-	27	27
Aanleg waterverbinding Meerwijk en Europawijk	1.000	382	618	383	235	235
Aanleg parkvijver Middengebied Delftwijk	5	-	5		5	5
Vervangen rioleringen en aanleg milieuvoorzieningen	17.158	-	17.158	8.985	8.173	8.173
Baggerplan	2.720	189	2.531	253	2.278	2.278
Vervangingsprogramma speelvoorzieningen	508	111	397	201	196	196
renovatie grootschalig groen	1.030	-	1.030	183	847	847
Reinaldapark	3.348	1.216	2.132	512	1.620	1.620
Financiën en algemene dekkingsmiddelen						
Programma 10						
Concernhuisvesting	79.543	29.448	50.095	18.325	31.770	31.770
Aankoop en verbouw Bakenesserkerk	2.150	1.033	1.117		1.117	1.117
Digitalisering	2.024	980	1.044	653	391	391
Vervanging College-auto	50		50	53	3-	-
	513.369	234.536	278.832	109.085	169.747	166.177

* In het kader van het BTW-Sportbesluit worden de gemarkeerde kredieten, na ontvangst van de BTW-teruggaaf afgeraamd.

Bijlage 5.5 Reserves en voorzieningen

In deze bijlage worden de belangrijkste reserves en voorzieningen toegelicht.

bedragen x € 1.000

Staat van reserves Soort reserve	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen incl. resultaat 2009	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Algemene reserves:						
Algemene reserve	10	41.057	13.806	12.595	42.268	De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers te dekken. Het rekeningresultaat 2009 (€ 10.574) is volgens besluit in de jaarrekening 2009 via de algemene reserve bestemd. (De bestemming van het resultaat wordt in het volgend jaar vastgesteld en uitgevoerd).
Reserve grondexploitatie	5	2.477	280	2.607	150	Betreft een algemene risicoreserve ter dekking van risico's met betrekking tot grondexploitaties. De resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd of onttrokken.
Totaal algemene reserves		**43.534**	**14.086**	**15.202**	**42.418**	
Overige bestemmingsreserves:						
Verkiezingen	1	275	50	215	110	Reserve ten behoeve van gelijkmatige spreiding van verkiezingslasten.
Reserve WMO	3	5.594	2.307	6.391	6.461	Buffer om eventuele toekomstige tegenvallers rond de uitvoering van Wmo individuele voorzieningen op te vangen (nota Uitvoering motie “wie wat bewaart heeft iets”, 2009/232091) evenals tegenvallers bij aanbestedingen (OV-taxi en hulpmiddelen) .
Innovatiebudget WMO	3	568	0	568	0	Reserve is besteed aan vernieuwingsexperimenten op het gebied van de Wmo.
Afkoopsom UPC	4	15	0	0	15	Middelen t.b.v.realisering van doelstellingen op het gebied van cultuur, media, welzijn, ict of educatie
Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	4	3.761	0	721	3.040	Egalisatie van kosten m.b.t. huisvesting onderwijs
Duurzame sportvoorzieningen	4	328	175	152	351	Investeringspost is geschrapt en deze reserve dient als buffer voor aanvragen t.b.v. duurzame sportvoorzieningen.
Voeding A. Schweitzerschool	4	130	0	65	65	Ter dekking van de kosten die gemeente en school samen delen. Het gemeentelijk gedeelte bedraagt 65.000 per jaar. 2011 is het laatste jaar.
Decentralisatie huisvesting egalisatie	4	1.704	0	1.627	77	De doordecentralisatievergoeding aan de schoolbesturen is bepaald over de gemiddelde rijksvergoeding en de gemiddelde vrijvallende kapitaalslasten. Hierdoor zou in de eerste jaren een tekort ontstaan welke in latere jaren wordt ingelopen. Wordt ingezet voor o.a. tijdelijke huisvesting van scholen.
Bouw VMBO scholen	4	24.322	145	0	24.467	Deze reserve is ter financiering van de bouw van VMBO-scholen.
Reserve omslagwerken Waarderpolder	5	3.151	138	6	3.283	De reserve is bestemd voor de uitvoering van omslagwerken (infrastructureel c.q. ontsluiting) buiten de plangrenzen van het industriegebied Waarderpolder.
PromotieVoorziening Waarderpolder	5	0	0	0	0	De reserve is besteed aan promotieactiviteiten voor het industriegebied Waarderpolder.
Reserve erfpachtgronden	5	285	35	0	320	Het jaarlijkse voor- of nadelige resultaat van de exploitatie van erfpachtgronden wordt ten gunste/ten laste van deze reserve gebracht. Een eventueel negatief saldo op deze reserve wordt afgedekt door de reserve grondexploitatie.
Reserve kapitaallasten culturele gebouwen	5	3.912	4.084	1.158	6.838	De reserve is gevormd uit de vrijgevallen kapitaallasten en de herwaardering van de cultuurpodia (Philharmonie en Patronaat) en wordt in de komende jaren gebruikt voor dekking van de extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek. In 2010 zijn dotaties gedaan aan deze reserve waaronder: vrijval afschrijvingslasten, externe bijdragen en restant reservering sponsorbijdragen, zie raadsbesluit 2010/91026.

Staat van reserves Soort reserve	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen incl. resultaat 2009	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Reserve Volkshuisvesting	5	1.939	0	339	1.600	Deze reserve, ingesteld bij de bestuursrapportage 2007-2, dient ter financiering van inzet en bijdragen aan een aantal bestuurlijk gewenste projecten en activiteiten.
Reserve vastgoed	5	3.388	1.920	650	4.658	In 1995 heeft de raad besloten om panden met een hogere boekwaarde dan de marktwaarde af te waarderen tot marktwaarde. Om deze afboekingen te kunnen financieren worden de opbrengsten boven de boekwaarde van verkochte panden gebruikt.
Reserve archeologisch onderzoek	5	231	37	0	268	Deze reserve dient de kosten van archeologisch onderzoek bij de sloop van panden op te vangen.
Kunstaankopen toegepaste monumentale kunst	6	388	0	0	388	Deze reserve dient voor gerichte kunstaankopen en verbetering van de kwaliteit van kunst in de openbare ruimten.
Afkoopsommen bibliotheek	6	650	0	0	650	Toevoeging vanuit de programmabegroting 2009-2013.
WWB inkomensdeel	7	3.691	0	2.902	789	Door het Rijk wordt een budget beschikbaar gesteld voor de uitkeringen. De gemeente kan overschotten vrij aanwenden en dient zelf tekorten op te vangen. De reserve wordt aangehouden om eventuele tekorten te kunnen opvangen.
Niet gebruikte gelden minima	7	200	300	200	300	Betreft nota “meer kansen voor de jeugd; armoedebestrijding onder kinderen”.
Rotonde Raaksbruggen	9	2.728	0	927	1.801	Betreft een reserve voor de financiering van de aanleg van een rotonde.
Openbare ruimte Raaks	9	511	0	0	511	Betreft een reserve voor de financiering van de aanleg van de openbare ruimte Raaks.
Inhuur tijdelijk personeel	9	2.242	0	655	1.587	Bij de bestuursrapportage 2008-1 is besloten de onderuitputting op kapitaallasten in 2008 in te zetten voor het realiseren van het achterstallig onderhoud. Dit besluit is verwerkt in de begroting 2008 en de meerjarenraming 2009-2013.
Onderhoud impuls fietspaden	9	300	0	0	300	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008. Ter dekking van het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Fiets uit het HVVP. De Provincie subsidieert een gedeelte (zie amendement 2007-K6/100 Haarlem Bereikbaar met de fiets dd 18 juni 2007 en motie 2008-K8/79.
Nicolaasbrug	9	300	0	0	300	Fietsbrug noordelijk deel Spaarne. Vanuit verzamelamendement kadernota 2008.
Onderhoud Reinaldapark	9	550	0	0	550	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008
Haarlem Klimaat Neutraal	9	0	163	0	163	Via de algemene uitkering zijn gelden beschikbaar gesteld voor Stimulering Lokale Klimaatsinitiatieven (SLOK). In de bestuursrapportage 1-2010 is voorgesteld om deze reserve in te stellen uit nog beschikbare gelden voor het beleidsveld milieu ter dekking van uitgaven die de algemene uitkering te boven gaan.
Bodemprogramma 2010-2014	9	0	695	0	695	Deze reserve is op basis van Raadsbesluit 2010/372236 gevormd. Voeding jaarlijks uit de niet uitgegeven gelden uit het bodemprogramma 2014-2014.
Lasten lokale rekenkamer	10	20	0	0	20	De reserve dient ter dekking van verrichten van (groot) onderzoek op het terrein van financiële middelen mocht de rekenkamer daartoe besluiten.
Projectenreserve Haarlem	10	2.612	59	2.247	424	De projectenreserve is opgebouwd uit de verkoop van de kabel Haarlem, winstafdracht ENW/NUON t/m 2004 en de verkoop van de bouwfondsaandelen. De reserve is bestemd voor diverse (in uitvoering zijnde) projecten.
BTW-Compensatiereserve	10	2.249	564	93	2.721	Doel is de (nadelige) effecten van het BTW-compensatiefonds op de algemene uitkering uit de gemeentereserve op te vangen. Door (verwachte) hogere uitnamen uit de landelijke reserve door meer BTW-verrekening vindt extra korting op de algemene uitkering plaats.
Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen	10	280	0	106	174	Op basis van coalitieakkoord 2006-2010.Wegwerken achterstallig onderhoud aan eigen gebouwen, in afwachting van beheerplannen
Opleidingen (opheffing IZA)	10	1.940	0	250	1.690	Deze reserve, gevoed uit liquidatie van het IZA, wordt aangewend om te komen tot een opleidingsbudget van 2% van de loonsom.
Afbouw prec.ondergr.leidingen	10	2.100	0	0	2.100	Van uit het kabinet was het voornemen om de belasting op kabels en leidingen af te schaffen. De begroting is hierop aangepast. Deze reserve dient als buffer voor de komende jaren.

Staat van reserves Soort reserve	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen incl. resultaat 2009	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Project Verseon	10	130	0	130	0	Voor de inbedding van digitalisering van werkprocessen in de organisatie – met name voor werkprocessen over meerdere afdelingen – is een tijdelijke functionaris nodig. Digitale werkstromen zijn nieuw en de samenwerking tussen afdelingen krijgt een andere vorm.
Budgetoverheveling	10	0	7.926	0	7.926	Deze reserve is gevormd in de bestuursrapportage 2010-2. Besloten is een aantal restant budgetten over te hevelen naar 2011.
Totaal overige bestemmingsreserves		**70.494**	**18.670**	**14.522**	**74.642**	
Totaal reserves		**114.028**	**32.757**	**29.724**	**117.060**	

Staat van voorzieningen Soort voorziening	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's:						
Rechtspositie raadsleden	1	243	80	211	112	Wettelijk voorgeschreven verplichting voor de gemeente voor zittende en voormalige raadsleden. Wordt jaarlijks geactualiseerd aan de dan geldende verplichtingen.
Stg.Stadstoezicht Haarlem	2	15	0	5	10	Wordt nog geherubriceerd naar vlottende activa
Automatisering OSK	4	79	0	79	0	Voorziening is in 2006 gevormd als gevolg van meerjarenbeleid. Ten behoeve van nieuwe uitgaven en vervanging automatisering OSK.
Garantie verplichtingen Nationaal Restauratie Voorziening	5	2	128	2	128	Het Nationaal Restauratie Voorziening leende geld uit aan particulieren voor het verbeteren van woningen. De gemeente staat garant. Bij niet nakomen van betalingsverplichtingen kan de gemeente worden aangesproken.
Garantie verplichtingen Nationaal Restauratie Voorziening - Monumenten	5	0	17	0	17	Het Nationaal Restauratie Voorziening leende geld uit aan particulieren voor het verbeteren van woningen. De gemeente staat garant. Bij niet nakomen van betalingsverplichtingen kan de gemeente worden aangesproken.
Garantie verplichtingen Nationaal Restauratie Voorziening - Monumenten nieuw	5	0	347	0	347	Het Nationaal Restauratie Voorziening leende geld uit aan particulieren voor het verbeteren van woningen. De gemeente staat garant. Bij niet nakomen van betalingsverplichtingen kan de gemeente worden aangesproken.
Voorziening RBWS vrijvallende middelen	5	153	95	248	0	De voorziening is bestemd voor de dekking van overgenomen verplichtingen van het gewest Zuid-Kennemerland (Rijks Bijdrage Woning Subsidies).
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	5	377	0	377	0	
Voorziening volkshuisvesting	5	513	102	379	236	De voorziening is gevormd door opheffing van een aantal balansposten van oude Volkshuisvestingregelingen. De oude regelingen kennen een aantal (harde) verplichtingen, die in de komende periode (maximaal 10 jaar) tot uitbetaling zullen komen.
Revolving fund Subsidie Op Termijn regeling	5	1.775	2.334	2.561	1.548	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Revolving fund Startersleningen	5	262	1.693	0	1.955	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Nieuwbouw	5	218	0	44	174	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Terugbetaling	5	461	0	100	361	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Garantielening Project Herens.	5	293	0	49	244	Voorziening voor uitstaande gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Duurzame leningen Stadsvernieuwing	5	1.350	0	154	1.196	Voorziening voor de op rekening courant uitstaand gelden bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.
Pest- en Dolhuis - Bonte Knaagkever	5	622	0	622	0	Besteding aan bestrijding boktor en onderhoudswerkzaamheden.

Staat van voorzieningen Soort voorziening	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Beheer welzijnsaccommodaties Dock	5	159	76	235	0	Het college heeft conform de wens van de raad, het aantal accommodaties dat stadsdeelorganisatie Dock in beheer heeft overgenomen, op het maximale niveau gehouden. In de loop van 2008 is gebleken dat de kosten voor het beheer en huur van deze accommodaties leiden tot knelpunten in de exploitatie van Dock.
Sanering asbest depot FHM	6	429	1.531	429	1.531	Er is asbest ontdekt in het depot. De voorziening is gevormd voor de sanering daarvan.
Sponsorgelden schouwburg	6	500	0	500	0	Overgeboekt naar reserve kapitaallasten culturele gebouwen (raadsbesluit 2010/91026).
Realiseren bezuinigingen Stadsbibliotheek	6	175	0	175	0	Eenmalige afkoopkosten personeel Stadsbibliotheek in 2010 in het kader van het bezuinigingsplan.
Liquidatie MZK	6	0	358	0	358	Voorziening ter dekking van de kosten van de liquidatie van Muziekschool Kennemerland
Parkstad - VVE Schalkwijk	8	1.708	329	632	1.405	Voorziening in het kader van de ontwikkeling van het winkelcentrum Schalkwijk. Na vaststelling overeenkomst is dit voor de VVE-Schalkwijk
Grafleges	9	540	943	0	1.483	De voorziening is ingesteld om van het huidige kasstelsel van afkoopsommen voor onderhoud en huur van graven over te gaan naar het stelsel van baten en lasten.
Baggeren	9	2.477	219	2.696	0	Het op orde brengen van de Haarlemse watergangen volgens wettelijke verplichting. Na eenmalige grootschalige schoning, wordt het baggeren overgedragen aan Waterschap Rijnland. Zie Raadsstuk 126/2008 (juli 2008)
Pensioenen ADV / spaarverlof (vm FD)	10	557	0	51	506	In de voorziening zijn de op termijn lopende aanspraken van werknemers opgenomen ter uitvoering van de geldende wettelijke regeling. Medewerkers hadden de mogelijkheid om vakantieuren te sparen om langere tijd met verlof te kunnen of eerder uit te treden.
Voormalig ICI	10	164	0	73	91	In 2002 is besloten het Intergemeentelijke Centrum voor Informatieverstrekking te liquideren. De voorziening dient ter dekking van lopende wachtgeldverplichtingen.
Wachtgeld en boventalligen	10	3.785	1.433	2.050	3.168	Verplichtingen voortvloeiende uit wachtgeldregelingen en kosten boventalligen
Afwikkeling claim precario PWN	10	4.372	58	4.430	0	De rechtzaak m.b.t. precario PWN is verloren. De claim is afgewikkeld en betaald uit van deze voorziening.
BTW-claim kantoordeel Jansstraat	10	25	0	0	25	Met de belastingdienst loopt een zaak aangaande btw over de bouw en verhuur van de gebouwen aan de Jansstraat (voormalige AVK). Het risico van een claim is hiermee afgedekt.
Belasting Dienst-Loonheffing	10	96	0	96	0	Is in 2010 overgeboekt naar 150749 Organisatiefricties.
Organisatiefricties	10	3.301	95	3.396	0	In 2010 heeft een besteding plaatsgevonden van € 538.000. Het restantbedrag van € 2.858.000 wordt voorgesteld om te zetten in een bestemmingsreserve organisatiefricties.
Planschade van Duiven	10	45	0	45	0	Er heeft zich geen planschade voorgedaan, voorziening is vrijgevallen.
Voorziening Archief wegwerken achterstand	10	920	45	273	691	In verband met een wettelijke verplichting heeft de inspectie verzocht de achterstand uit de jaren 2002-2007 in te lopen. Tevens is dit noodzakelijk ivm de komende digitalisering van het archief.
Arbeidsongesch.uitk.wethoudrs.	10	1.000	0	248	752	De gemeente moet de Arbeidsongeschiktheidsuitkering aan de oud wethouders betalen. Voor deze kosten dienst volgens de BBV een voorziening ingesteld te worden.
CAO-ontwikkelingen 2009	10	700	26	726	0	In plaats van de geraamde 0% verhoging wordt naar aanleiding van de CAO-onderhandelingen 2009 uitgegaan van een eenmalige uitkering van 1%. Deze verhoging is in 2010 gerealiseerd.
Herhuisvesting Klein Heiligland 84	10	250	0	250	0	Extra kosten in verband met huisvesting nieuwe afdeling Stedelijke Projecten in Klein Heiligland 84. budget is in 2010 besteed
Totaal verplichtingen en risico's		**27.566**	**9.909**	**21.136**	**16.340**	
Kosten egalisatievoorzieningen:						
Decentralisatie huisvesting onderhoud	4	1.019		1.019	0	Is in 2010 afgewikkeld
Onderhoud cultuurpodia	6	655	203	858	0	Deze voorziening is vrijgevallen in het rekeningresultaat 2010. Voorgesteld wordt om deze voorziening om zetten in een bestemmingsreserve onderhoud cultuurpodia.
Waterbergingen	9	59	0	0	59	Compensatie waterbergingen DSk en Roemer Visserstraat i.h.k.v. stedelijke wateropgave

Staat van voorzieningen Soort voorziening	Prg	Stand 1-1-2010	Toevoegingen	Onttrek-kingen	Stand 31-12-2010	Toelichting aard en omvang
Afkoopsom onderhoud Rijnland	9	1.519	0	86	1.433	Voorziening n.a.v. het onderhoudsplan waterstaatswerken welke door Rijnland wordt uitgevoerd. RB 2009/231105
EgalisatieVoorziening Afvalstoffenheffing	10	0	135	0	135	De voorziening dient ter egalisatie van de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing.
EgalisatieVoorziening Rioolrechten	10	898	0	443	455	De voorziening dient ter egalisatie van de opbrengsten uit rioolrechten.
Monitoring Rookmakerterrein	5	111	19	62	68	Monitoren van de milieuvervuiling op dit terrein of dit stabiel is. Indien nodig wordt er aanvullend onderzoek gedaan.
Totaal kosten egalisatievoorzieningen:		**4.261**	**357**	**2.468**	**2.150**	
Voorzieningen niet bestede middelen van derden:						
Overige	4	118	0	118	0	Herrubricering naar 151092 Cursus Wet Inburgering
Budget GSSH overige resultaten	5	81	0	81	0	Is in 2010 afgewikkeld
BrongersmaVoorziening	6	13	0	0	13	Legaat
Onderhoud beiaard	6	18	0	0	18	Blijft bij gemeente
Cursus Wet Inburgering	7	0	193	0	193	Herrubricering van 150696
al voorzieningen niet bestede middelen van derden		**230**	**193**	**199**	**224**	
Totaal voorzieningen		**32.057**	**10.459**	**23.803**	**18.713**	
Totaal reserves en voorzieningen		**146.085**	**43.216**	**53.527**	**135.774**	

Bijlage 5.6 Actualisatie Reserves

Overzicht en toelichting reserves.

Algemene Reserves	
Naam van de reserve	**Algemene reserve (1311)**
Doel van de reserve	De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers op te vangen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concernstaf
Voeding	Positieve resultaten boekjaren
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	Is afhankelijk van het benodigd weerstandsvermogen
Omvang	€ 42.268.000
Minimale omvang	Afhankelijk van risicoprofiel/benodigd weerstandsvermogen
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Geen
Naam van de reserve	**Reserve grondexploitatie (1312)**
Doel van de reserve	De algemene reserve grondexploitaties is een algemene risicoreserve ter dekking van risico's die uit grondexploitatie voortvloeien
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Positieve resultaten naar aanleiding van het afsluiten van (deel)complexen
Bestedingsraming	Eventuele bijdragen aan de voorziening toekomstige verliezen op grondexploitaties
Maximale omvang	Afhankelijk van uitkomsten risicoprofiel grondexploitatie
Omvang	€ 150.000
Minimale omvang	Afhankelijk van risicoprofiel grondexploitatie
Maximale duur	Onbeperkt
Bestemmingsreserves	
Naam van de reserve	**Projectenreserve Haarlem (136102)**
Doel van de reserve	Incidentele middelen worden aangehouden om fysieke projecten te realiseren
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concernstaf
Voeding	Aan het saldo van de reserve wordt rente toegevoegd (rekenrente)
Bestedingsraming	Is bestemd voor in uitvoering zijnde projecten Projecten: - Zuid-tangent Bedragen staan als dekking aangegeven in het IP; Zuid-tangent (67.32g)
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 496.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Afhankelijk van realisatie projecten.
Bijzonderheden	

Naam van de reserve	BTW-compensatiereserve (136104)
Doel van de reserve	Egalisatiereserve Het compenseren van nadelige BTW-effecten op de algemene uitkering na het invoeren van de nieuwe BTW-compensatieregels
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concernstaf
Voeding	Zo nodig vanuit de programma's
Bestedingsraming	Mogelijke nacalculaties mengpercentage BCF c.q. naheffingen BCF
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 2.721.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Voorstel	Reserve toevoegen aan Algemene Reserve en de Algemene Reserve dan ook aan te wenden als achtervang voor de financiële consequenties voor mogelijke nacalculaties en naheffingen
Naam van de reserve	**Verkiezingen (136172)**
Doel van de reserve	Egalisatiereserve
Programma	1. Burger en bestuur
Budgethouder	Dienstverlening
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma in jaren dat er geen of meer verkiezingen worden gehouden
Bestedingsraming	Het aantal verkiezingen dat per jaar wordt gehouden
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 110.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	Onbeperkt
Naam van de reserve	**Reserve omslagwerken Waarderpolder (136188)**
Doel van de reserve	Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van omslagwerken (infrastructuur en ontsluiting) buiten de plangrenzen van de Waarderpolder
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	De voeding bestaat uit rentetoevoeging en afdracht van grondverkopen
Bestedingsraming	Oostweg en fly-over en wellicht meerkosten Schoterbrug, herontwikkeling Oudeweg en Prinsenbrug
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 3.282.000
Maximale duur	Afhankelijk van realisatie industriegebied Waarderpolder
Naam van de reserve	**Reserve archeologisch onderzoek (136194)**
Doel van de reserve	Het afdekken van kosten van archeologisch onderzoek bij sloop van panden
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	1,25% van de jaarlijkse rioleringskosten en 1% van de jaarlijkse gemeentelijke sloopkosten
Bestedingsraming	Kosten van opgravingen en uitwerkingen
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 268.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Door het van kracht worden van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg zullen de kosten stijgen, maar ook het kostenverhaal wordt ruimer

Naam van de reserve	Reserve erfpachtsgronden (136204)
Doel van de reserve	Egalisatiereserve Het egaliseren van jaarlijkse voor-of nadelige verschillen van de exploitatie van erfpachtsgronden
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	Stadszaken (Vastgoed)
Voeding	Saldi exploitatie erfpachtsgronden
Bestedingsraming	Afhankelijk van exploitatieresultaat erfpachtsgronden
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 320.000
Minimale omvang	10% van de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Indien reserve niet meer toereikend is, wordt het verschil in mindering gebracht op de reserve grondexploitatie. Een surplus boven de 10% wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.
Naam van de reserve	**Afkoopsom UPC (136206)**
Doel van de reserve	Middelen t.b.v. realisering van doelstellingen op het gebied van cultuur, media, welzijn, ICT of educatie
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Jaarlijkse bijdrage van UPC ad € 321.500 over de periode 2005 t/m 2011
Bestedingsraming	Jaarlijks door de raad te bepalen
Maximale omvang	€ 2.250.000
Omvang	€ 15.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	T/m 2011
Bijzonderheden	De gemeente en UPC zijn in 2005 in een vaststellingsovereenkomst overeengekomen inzake hun rechtsverhouding/geschilpunten. Dit heeft geresulteerd in een jaarlijkse bijdrage van UPC over een periode van 7 jaar. Bestedingsvoorstel is in voorbereiding
Naam van de reserve	**Reserve WWB inkomensdeel (136212)**
Doel van de reserve	Risicoreserve m.b.t. besteding rijksbudget uitkeringen
Programma	7. Werk en inkomen
Budgethouder	SoZaWe
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma c.q. lagere bestedingen dan de rijksvergoeding
Bestedingsraming	N.v.t.
Maximale omvang	Het meest recente besluit, kadernota 2008, gaat uit van een maximale omvang van 10% van het budget voor inkomensoverdrachten
Omvang	€ 789.000
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	In 2010 heeft een uitname plaatsgevonden van € 1.291.000,-- voor tekort op het Participatiebudget (werkdeel WWB).

Naam van de reserve	Reserve kapitaallasten culturele gebouwen (136214)
Doel van de reserve	Deze reserve wordt aangewend voor de dekking van extra afschrijvingen als gevolg van de nieuwe afschrijvingsmethodiek
Programma	5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling
Budgethouder	M&S Financiën
Voeding	De reserve is gevormd uit de vrijgevallen kapitaallasten en de herwaardering van de cultuurpodia
Bestedingsraming	Dekking extra afschrijvingslasten als gevolg van een nieuwe afschrijvingssystematiek
Maximale omvang	€ 9.906.000
Omvang	€ 6.838.000
Maximale duur	Gelijk aan de afschrijving van de bestaande gebouwen
Bijzonderheden	Is een "beklemde reserve" Uitname dient ter dekking van al geraamde lasten
Naam van de reserve	**Bestemmingsreserve rekenkamercommissie (136216)**
Doel van de reserve	Middelen reserveren om een groot onderzoek te kunnen uitvoeren
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	Concernstaf
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Afhankelijk wanneer onderzoek wordt uitgevoerd
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 20.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	Is ingesteld in 2007
Naam van de reserve	**Strategisch huisvestingsplan Onderwijs (136217)**
Doel van de reserve	Dekking afschrijvingslasten investeringen in onderwijsgebouwen
Programma	4. Jeugd, Onderwijs en Sport
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Dotatie vanuit resultaatbestemming 2007. In de begroting 2008 is nog eens een dotatie geraamd van € 1.311.000
Bestedingsraming	Dekking kapitaallasten
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 3.040.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld via een dotatie van € 2.154.000 (raadsbesluit 73/2007). Uit deze reserve worden de kapitaalslasten gedekt voor de onderwijsgebouwen excl. VMBO-scholen
Naam van de reserve	**Inlopen achterstand onderhoud gemeentelijke gebouwen (136219)**
Doel van de reserve	Wegwerken achterstallig onderhoud aan eigen gebouwen, in afwachting van beheerplannen
Programma	10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen
Budgethouder	MenS (FAZA/DIV)
Voeding	Helft rekeningoverschot 2006. In 2007 wordt voorgesteld € 1,5 miljoen toe te voegen vanuit het rekeningoverschot
Bestedingsraming	Is afhankelijk van onderhoudsplannen
Maximale omvang	Niet bekend
Omvang	€ 173.000
Maximale duur	Is afhankelijk van gereedkomen onderhoudsplannen
Voorstel:	Reserve opheffen en saldo toevoegen aan Algemene reserve
Bijzonderheden	Op basis van coalitieakkoord 2006-2010 Het restant van deze reserve is bedoeld ter dekking voor het aanleggen van een lift in het stadhuis. De raad heeft besloten deze lift niet te laten aanleggen.

Naam van de reserve	**Bouw VMBO scholen (136220)**
Doel van de reserve	Dekking afschrijvingslasten investering in de bouw van VMBO-scholen
Programma	4. Jeugd, Onderwijs en Sport
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Eenmalige dotatie vanuit resultaatbestemming 2007
Bestedingsraming	Is o.m. afhankelijk van de nog te houden aanbesteding
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 24.467.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	10 jaar
Bijzonderheden	Is in 2007 ingesteld via een dotatie van € 17.468.000
Naam van de reserve	**Rotonde Raaksbruggen (136221)**
Doel van de reserve	Maximale bijdrage in de kosten van het uitvoeren van werkzaamheden aan de rotonde Raaksbruggen
Programma	9. kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Voeding uit opheffing parkeerfonds (€ 3.000.000, B&W 8 mei 2007 SB/VV Reg.nr. 2007/560)
Bestedingsraming	Besteding vindt plaats tot en met 2011. Geraamd is een onttrekking in 2010 van € 949.000 en 2011 € 1,747 miljoen.
Maximale omvang	€ 3.000.000
Omvang	€ 1.801.000
Maximale duur	T/m 2011
Bijzonderheden	Stand begin van dit jaar € 2.728.000. Er is € 927.000 onttrokken wegens uitgevoerde werkzaamheden. Van de verwachte uitgave van € 1.240.000 is nu nog € 313.000 benodigd, waardoor er € 1.487.000 kan vrijvallen en € 145.000 voor dekking extra ombuiging.
Naam van de reserve	**Openbare ruimte Raaks (136222)**
Doel van de reserve	Maximale bijdrage in de kosten van het uitvoeren van werkzaamheden aan de openbare ruimte Raaksbruggen
Programma	9. kwaliteit fysieke leefomgeving
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Voeding uit opheffing parkeerfonds (€ 521.000, B&W 8 mei 2007 SB/VV Reg.nr. 2007/560)
Bestedingsraming	Besteding vindt plaats tot en met 2011. Geraamd is een onttrekking van € 226.000 in 2010 en € 281.000 in 2011
Maximale omvang	€ 521.000
Omvang	€ 511.000
Maximale duur	T/m 2011
Bijzonderheden	Onttrekking vindt plaats vanuit het IP 61.16. In Raadsnota 2010/352573 over de realisatie openbare ruimte Raaksproject wordt aangegeven dat € 511.000 benodigd is. De uitgaven zullen plaats vinden in het eerste en tweede kwartaal van 2011.

Naam van de reserve	**Reserve volkshuisvesting (136223)**	
Doel van de reserve	Reservering van middelen voor de nog gewenste inzet en bijdragen aan bestuurlijk gewenste projecten en activiteiten	
Programma	5. wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling	
Budgethouder	Stadszaken	
Voeding	Opschoning oude regelingen	
Bestedingsraming	Spaarne 11	€ . 600.000
	Doorstart wonen boven winkels	€ 1.000.000
	Totaal bestemd	€ 1.600.000
Maximale omvang	€ 3.039.000	
Omvang	€ 1.600.000	
Minimale omvang	0	
Maximale duur	Onbeperkt	
Bijzonderheden		
Naam van de reserve	**Reserve kunstaankopen en toegepaste monumentale kunst (136247)**	
Doel van de reserve	Middelen afzonderen voor gerichte kunstaankopen en verbetering van de kwaliteit van kunst in de openbare ruimten	
Programma	6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie	
Budgethouder	Stadszaken	
Voeding	Dotatie/onttrekking vanuit het programma	
Bestedingsraming	Niet bekend	
Maximale omvang	N.v.t.	
Omvang	€ 388.000	
Minimale omvang	0	
Maximale duur	Onbeperkt	
Bijzonderheden	Is ingesteld in 2008	
Naam van de reserve	**Reserve vastgoed (136248)**	
Doel van de reserve	Het dekken van afwaarderingen als gevolg van het verlagen van boekwaarden van panden naar de marktwaarde en omgekeerd	
Programma	5. Wonen wijken en stedelijke ontwikkeling	
Budgethouder	Stadszaken (Vastgoed)	
Voeding	Opbrengsten van panden boven de boekwaarde	
Bestedingsraming	N.v.t.	
Maximale omvang	N.v.t.	
Omvang	€ 4.658.000	
Minimale omvang	0	
Maximale duur	Onbeperkt	
Naam van de reserve	**Inhuur tijdelijk personeel groot onderhoud (136249)**	
Doel van de reserve	De onderuitputting op kapitaallasten in te zetten voor het realiseren van het verminderen van achterstallig onderhoud	
Programma	9	
Budgethouder	Wijkzaken	
Voeding	Uit vrijval kapitaalslasten 2008	
Bestedingsraming	Onttrekking van € 655.000 per jaar tot en met 2013	
Maximale omvang	€ 3.147.000	
Omvang	€ 1.587.000	
Minimale omvang	0	
Maximale duur	T/m 2013	

Naam van de reserve	**Niet gebruikte middelen minima (136252)**
Doel van de reserve	Betreft nota “meer kansen voor de jeugd; armoedebestrijding onder kinderen”.
Programma	7
Budgethouder	SoZaWe
Voeding	Incidentele rijksbijdragen
Bestedingsraming	Volledig
Maximale omvang	€ 100.000
Omvang	€ 300.000
Minimale omvang	€ 200.000
Maximale duur	1-1-2012
Bijzonderheden	In 2011 is nog een besteding van € 200.000 voorzien. Voorgesteld wordt om bij de eerste bestuursrapportgage van 2011 het restant van € 100.000 te laten vrijvallen als dekking in het tekort van minimabeleid
Naam van de reserve	**Reserve WMO (136264)**
Doel van de reserve	Buffer om toekomstige tegenvallers rond de uitvoering van Wmo, zoals korting gemeentefonds en individuele voorzieningen op te vangen (nota Uitvoering motie “wie wat bewaart heeft iets”, 2009/232091) evenals tegenvallers bij aanbestedingen (OV-taxi en hulpmiddelen)
Programma	3. Welzijn Zorg
Budgethouder	Dienstverlening
Voeding	Is in 2008 ingesteld met een totale storting van 5.594.000 en positieve resultaten voorgaande boekjaren
Bestedingsraming	Dient als buffer om de teruglopende baten in de komende jaren te kunnen opvnagen, voordat Hof 2.0 volledig in uitvoering is
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 6.390.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	N.v.t.
Naam van de reserve	**Onderhoud impuls fietspaden (136266)**
Doel van de reserve	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008. Ter dekking van het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma Fiets uit het HVVP. De Provincie subsidieert een gedeelte (zie amendement 2007-K6/100 Haarlem Bereikbaar met de fiets d.d. 18 juni 2007 en motie 2008-K8/79 Verzamelamendement)
Programma	8. Mobiliteit
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Uit programma 8 post GOGV
Bestedingsraming	
Maximale omvang	€ 300.000, afhankelijk van de omvang van de toegezegde subsidie van de Provincie
Omvang	€ 300.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Afhankelijk van het doorlopen van toekenning subsidie door Provincie
Bijzonderheden	De provincie heeft in totaal 2,7 miljoen toegekend op voorwaarde dat de gemeente € 300.000 meebetaalt. De subsidie is inmiddels afgelopen. De afrekening van de projecten vindt plaats of heeft al voor een gedeelte plaats gevonden via de SISA. De co-financiering van de projecten heeft op een andere manier plaats gevonden dan via deze reserve. De reserve kan daarom in principe vrijvallen. Verzocht wordt om de reserve in te zetten voor het onderhoud aan de fietspaden aan de Rijksstraatweg. Dit strookt met het doel van deze reserve.

Naam van de reserve	**Nicolaasbrug Spaarne (136267)**
Doel van de reserve	Fietsbrug noordelijk deel Spaarne. Zie motie 2008-K8/68, dd 16 juni 2008 en motie 2008-K8/79 Verzamelamendement dd 19 juni 2008
Programma	9
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	
Bestedingsraming	€ 300.000
Maximale omvang	€ 300.000
Omvang	€ 300.000
Minimale omvang	€ 0
Maximale duur	Onbekend
Bijzonderheden	Wederom is door de provincie aangegeven dat de brug niet voor subsidie in aanmerking komt, dus de reserve kan in principe vrijvallen. Voorgesteld wordt om de reserve in te zetten voor het realiseren van een fietssnelweg tussen Haarlem en Amsterdam-West. Het Rijk heeft hiervoor een subsidie toegekend, met als voorwaarde dat de deelnemers hierin bijdragen. De subsidie wordt verstrekt via een BDU-uitkering door de provincie. In januari 2011 wordt hier een raadsnota voor aangeboden.
Naam van de reserve	**Onderhoud Reinaldapark (136268)**
Doel van de reserve	Vanuit verzamelamendement kadernota 2008
Programma	9
Budgethouder	Wijkzaken
Voeding	Uit programma 9 (Jaarrekening 2009)
Bestedingsraming	€ 550.000
Maximale omvang	€ 550.000
Omvang	€ 550.000
Minimale omvang	
Maximale duur	Zolang de reconstructie van het Reinaldapark duurt
Bijzonderheden	Onttrekking via IP 65.19 Herstel leeflaag Reinaldapark. Dit krediet is in raadsnota 2008/127048, raadsstuk 178/2008 vrijgegeven. Voor het herstel van de leeflaag wordt eerst het ISV-bodem bedrag (valt onder STZ) van € 513.000 aangesproken. Aan het einde van het jaar is duidelijk hoeveel van de saneringskosten ten laste zal komen van deze reserve, afhankelijk van de besteding van het ISV-bodem budget. De reserve zal dus nog benodigd blijven
Naam van de reserve	**Duurzame Sportvoorziening (136269)**
Doel van de reserve	Investeringspost is geschrapt en de reserve dient als buffer voor 1 jaar
Programma	4
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Begroting (€ 100.000), maar in 2012/2014 maar € 25.000 vanwege dekking extra ombuigingen
Bestedingsraming	Diverse sportverenigingen
Maximale omvang	€ 500.000,-
Omvang	€ 351.000
Minimale omvang	€ 100.000,-
Maximale duur	Onbeperkt
Bijzonderheden	bijdrage aan verenigingen o.g.v. verordening nr 447 vastgesteld door de raad op 11 april 2001

Naam van de reserve	**Opleidingen (136270)**
Doel van de reserve	Deze reserve, gevoed uit de liquidatie van het *IZA,* wordt aangewend om te komen tot een opleidingsbudget van 2% van de loonsom
Programma	10
Budgethouder	MenS (HRM)
Voeding	Teruggave IZA-premies uit de liquidatie van het IZA
Bestedingsraming	2% van de loonsom (€ 69.000.000) is ongeveer € 1.400.000. Het V&O budget bedraagt voor 2010 € 1.121.790. De komende 6 jaar wordt dit budget jaarlijks met € 288.000 aangevuld vanuit deze reserve. 6jaar x € 288.000; het resterende bedrag wordt ingezet ter dekking van de kosten van de projectbegeleider MDtraject gedurende de jaren 2010/2011/2012 (3*63.000)
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 1.690.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	T/m 2015
Bijzonderheden	
Naam van de reserve	**Afbouw precario ondergrondse leidingen (136271)**
Doel van de reserve	Van uit het kabinet was het voornemen om de belasting op kabels en leidingen af te schaffen. De begroting is hierop aangepast. Deze reserve dient als buffer voor de komende jaren.
Programma	10
Budgethouder	Concernstaf
Voeding	Niet
Bestedingsraming	Besluitvorming bij meerjarenraming
Maximale omvang	€ 2.100.000
Omvang	€ 2.100.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Volgens huidige meerjarenraming tot en met 2013
Naam van de reserve	**Onderhoud gem. monumenten (136272)**
Doel van de reserve	Toevoeging vanuit de programmabegroting 2010-2013
Programma	6
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Eenmalige voeding vanuit motie raad
Bestedingsraming	Volledig
Maximale omvang	
Omvang	€ 650.000
Minimale omvang	0
Maximale duur	Tot 2014
Bijzonderheden	Er is een plan van aanpak gemaakt om voor de monumenten in gemeentelijk bezit (o.a. Stadhuis, Dolhuis) achterstallig onderhoud te verrichten. Verder dient de naamgeving van de reserve gewijzigd te worden in Onderhoud gem. monumenten

Naam van de reserve	Voeding Albert Schweitzerschool (136273)
Doel van de reserve	Twee jaar hebben schoolbestuur, provincie en gemeente de kosten van € 230.000 gedekt. Inmiddels is de organisatie van de verstrekking van de voeding sterk vereenvoudigd waardoor de kosten zijn teruggebracht tot € 143.000. De kosten zullen nu gedekt worden door het schoolbestuur en de gemeente. Het gemeentelijk deel bedraagt aanvullend € 65.000 per jaar. Voor de totale kosten voor drie jaar ad € 195.000 is in 2008 een reserve gevormd
Programma	4
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Volledig
Maximale omvang	
Omvang	€ 65.000
Minimale omvang	
Maximale duur	T/m 2011
Bijzonderheden	In 2011 zal de laatste betaling plaatsvinden waarna de reserve uitgeput is en afgewikkeld kan worden
Naam van de reserve	**Decentralisatie huisvesting egalisatie (136275)**
Doel van de reserve	Tijdelijke huisvesting van scholen
Programma	4
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	N.v.t.
Bestedingsraming	Volledig
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 76.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	Tot 2014
Voorstel	Reserve wordt niet gevoed en kent nog een restant-saldo van € 76.000. Voorstel is opheffen en restant toevoegen aan algemene reserve
Bijzonderheden	Is per 01-01-2010 omgezet in een reserve (voorheen voorziening)
Naam van de reserve	**Stimulering lokaal klimaat (136276)**
Doel van de reserve	Egalisatiereserve Stimulering Haarlem klimaat neutraal
Programma	9
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Algemene uitkering
Bestedingsraming	Egalisatie van kosten voor het beleidsveld milieu voor dekking van uitgaven op gebied van lokale klimaatinitiatieven waarvoor via de algemene uitkering middelen zijn ontvangen
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 163.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	N.v.t.
Bijzonderheden	Ingesteld bij de eerste bestuursrapportage in 2010

Naam van de reserve	Bodemprogramma 2010-2014 (136279)
Doel van de reserve	Uitvoering bodemprogramma 2010-2014
Programma	9
Budgethouder	Stadszaken
Voeding	Algemene uitkering en de jaarlijks mogelijk niet bestede middelen uit het bodemprogramma
Bestedingsraming	Bodem programma 2010-2014
Maximale omvang	N.v.t.
Omvang	€ 695.000
Minimale omvang	N.v.t.
Maximale duur	T/m 2014
Bijzonderheden	Deze reserve is gevormd op basis van raadsbesluit 2010 372236

Bijlage 5.7 Single information / single audit

Toelichting op SiSa verantwoording jaarverslag 2010

Toelichting Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV); regeling C3

Toelichting op voortgezette indicatoren huiselijk geweld (20d, 20e en 20h), Jeugd en Veiligheid (23d) en aantal woningen met gecertificeerd keurmerk Veilig Wonen (24c)

Voor de brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid heeft het rijk - anticiperend op de vaststelling - gevraagd een vijftal prestatieafspraken uit het MOP voort te zetten in 2010 en 2011 en over te nemen in de SiSa bijlage. Van vier van de vijf prestaties is in de herziene SiSa verantwoording 2009 de onzekerheid vastgesteld op € 205.485. Het rijk heeft over de BDU SIV periode 2005-2009 nog geen vaststellingsbesluit genomen. Derhalve is nog geen zekerheid verkregen over de onzekere post van € 205.485 en blijft de niet deugdelijkheid van de prestatieverantwoording ongewijzigd van kracht.

Toelichting op de indicator "openstaande verplichting voor gerealiseerde prestaties/activiteiten BDU SIV (inclusief inburgering) die tot en met 2010 reeds zijn uitgevoerd (en in 2011 nog tot betaling komt). Dit bedrag maakt onderdeel uit van "besteding 2010 inclusief inburgering"en wordt in onderstaande cel afzonderlijk zichtbaar gemaakt".

Voor de openstaande verplichting kan geen bedrag worden opgenomen, omdat dit bedrag moet worden afgeleid van het vaststellingsbesluit BDU SIV 2005-2009 van het rijk. Er is nog geen definitieve vaststelling waardoor er bij genoemde indicator geen bedrag opgenomen kan worden.

Toelichting Beleidsregeling subsidies Budget Investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK); regeling E25

In de SiSa bijlage 2009 zijn voor de regling BIRK (in 2009 nummer 24A) in kolom 12 "Besteed tlv rijksmiddelen" de subsidiabele kosten 2009 minus bestedingen 2009 uit opbrengsten exploitatie verantwoord. Dit in tegenstelling met andere regelingen, waar ook de "Overige besteding (14)" moesten worden opgegeven. Er is toen opgaaf gedaan van de uitgaven die ten laste van deze subsidie zijn gebracht (de totale projectuitgaven en het totale projectsaldo waren veel hoger).

In 2010 is de benoeming van de kolom gewijzigd naar "Besteding 2010 excl. bestedingen uit baten exploitatie". Indien dit wordt aangehouden, geeft de kolom in 2010 de totale (netto) uitgaven 2010 aan. Dit betekent dat er een andere grondslag wordt aangehouden dan in 2009, waardoor alle SiSa bijlagen bij elkaar genomen niet het juiste saldo aangeven: niet de totale (cumulatieve) projectuitgaven, en ook niet de totale (cumulatieve) bestede rijksmiddelen.

Er is voor gekozen om in deze kolom de bestede rijksmiddelen te blijven melden, aangezien dat het bedrag is waarover verantwoording wordt afgelegd door middel van de SiSa bijlage. Deze werkwijze is ook bevestigd door het Agentschap.

De totale projectuitgaven per 31 december 2010 zijn € 15.828.793.

Toelichting Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer SiSa tussen medeoverheden; regeling E27B

Voor een aantal projecten die in 2009 en 2010 zijn gestart, worden er geen lasten verantwoord in de bijlage. De reden hiervoor is dat, hoewel wel is aanbesteed, er nog geen facturen zijn ontvangen in het boekjaar 2010, en dus geen uitgaven zijn verantwoord op deze projecten. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

- 2008 69398 Toegankelijkheid bushalte 75
- 2009 7318 Fietsdoorsteek Garenkokerskade
- 2009 29058 Palmplein
- 2009 30683 Pont Belgielaan
- 2009 74521 Bushaltepl.lijn 50/51
- 2010 33265 Kleverlaan
- 2010 40597 ANWB Streetwise
- 2010 68905 Fietsvoorziening Vergierdeweg

Voor het project “1000 extra fietsplaatsen Stationsplein” is in overleg met de provincie een andere beschikking gekomen (Bonroute Quick Wins 2.11). De verwachting is dat beschikking “2008 68215 1000 extra fietsplaatsen Stationsplein” in 2011 zal worden ingetrokken door de provincie.

Voor het project 2005 35652 (ook 2007 19061) Kinderhuissingel (KHS) staat in de SiSa-bijlage 2010 een negatieve besteding van € 94.863 ten laste van de provincie opgenomen. Dit komt doordat bij dit combinatieproject bij de eindafrekening bleek dat de subsidiabele uitgaven lager waren dan begroot. Bij de tussentijdse jaarlijkse verantwoordingen was er uitgegaan van de voorcalculatie. Het nacalculatorische verschil is in het laatste verantwoordingsjaar (2010) verrekend.

Toelichting Wet Participatiebudget (WPB); regeling G5

Prestatie indicatoren

Door de accountant wordt een beoordeling gegeven over de deugdelijke totstandkoming (D1) van de meting van de prestatie-indicatoren.

Door 7 prestatie-indicatoren te vermelden worden voor het departement de resultaten van de gemeente zichtbaar. De prestatie-indicatoren 2010 zoals ingevuld door de gemeente Haarlem sluiten aan met de gegevens die de Dienst Uitvoerend Onderwijs (DUO) heeft aangeleverd. DUO kan geen stukken overleggen waardoor vastgesteld kan worden of deze prestatie-indicatoren deugdelijk tot stand zijn gekomen. De gemeente Haarlem kan een gedeelte van de prestatie-indicatoren aanleveren, er kan echter niet vastgesteld worden of deze cijfers deugdelijk tot stand zijn gekomen. De gemeente Haarlem kan van 7 van de 7 prestatie-indicatoren de deugdelijke totstandkoming niet vaststellen. De bevoorschotting voor participatiebudget onderdeel inburgering 2010 bedraagt € 3,3 miljoen.

Besteding 2010 participatiebudget

In de bestedingen 2010 is een bedrag opgenomen van € 738.000 inzake lasten inburgering die Nova voor de gemeente Haarlem heeft uitgevoerd. Deze lasten zijn gebaseerd op 246 cliënten (Bron: ISI) die een inburgeringcursus volgen. Er zijn 2 contracten met Nova afgesloten waaruit een gemiddelde prijs per cursus van ongeveer € 3.000 blijkt.
In 2011 wordt de definitieve vaststelling van de lasten 2010 bepaald.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN							
J&V	A1	Verzameluitkering Justitie	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteding 2010 Aard controle R							
					€ 338.392							
BZK	B2	(ex) Zorgwet voorwaardelijke vergunning tot verblijf (VVTV)	Vreemdelingenwet 2000	Gemeenten		Aantal vergunninghouders per maand in 2010 van 18 jaar en ouder Aard controle D1	Besteding 2010 (aantal vergunninghouders van 18 jaar of ouder * normbedrag) = A Aard controle R	Aantal vergunninghouders per maand in 2010 jonger dan 18 jaar Aard controle D1	Besteding 2010 (aantal vergunninghouders jonger dan 18 jaar * normbedrag) = B Aard controle R	Totaal besteding 2010 alle vergunning-houders (A + B) Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
					januari	1		0				
					februari	1		0				
					maart	1		0				
					april	1		0				
					mei	1		0				
					juni	1		0				
					juli	1		0				
					augustus	1		0				
					september	1		0				
					oktober	1		0				
					november	1		0				
					december	1		0				
							€ 8.399		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
BZK	C2	Verzameluitkering WWI	Regeling verzameluitkering	Provincies, gemeenten	Besteding t/m 2010 Aard controle R							
					€ 5.000.000							
BZK	C3	Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)	Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (SIV) en Uitvoeringsregeling brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid	Gemeenten G31	In 2010 en 2011 alsnog te realiseren doelstellingen en prestatieafspraken in aantallen die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP), die zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatielijst) en in de GSB III-periode (deels) niet zijn gehaald. Hieronder per regel één doelstelling / prestatieafspraak / (sub)indicator invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Afspraak Verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. In SiSa 2011 is verantwoording verplicht. Aard controle D1	Realisatie Verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. In SiSa 2011 is verantwoording verplicht. Aard controle D1	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.				
				1								

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
			Onderdeel inburgering BDU SIV: Regeling inburgering G31. N.B. Inburgeringsindicatoren niet zelf toevoegen, maar uitsluitend de hiernaast vermelde indicatoren invullen.		Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een inburgeringsvoorziening is vastgesteld èn die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen Indicator verantwoorden in SiSa 2011 op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI); verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. Realisatie Aard controle D1	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld èn die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen Indicator verantwoorden in SiSa 2011 op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI); verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. Realisatie Aard controle D1	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 èn die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden) Indicator verantwoorden in SiSa 2011 op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI); verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. Realisatie Aard controle D1	Aantal geestelijk bedienaren voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een inburgeringsvoorziening is vastgesteld èn die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen Indicator verantwoorden in SiSa 2011 op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI); verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. Realisatie Aard controle D1	Aantal geestelijk bedienaren voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een inburgeringsvoorziening is vastgesteld èn die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen Indicator verantwoorden in SiSa 2011 op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI); verantwoording in SiSa 2010 is facultatief. Realisatie Aard controle D1				
					Besteding 2010 (inclusief inburgering) ten laste van de Rijksmiddelen Aard controle R	Openstaande verplichting voor gerealiseerde prestaties/activiteiten BDU SIV (incl. inburgering) die tot en met 2010 reeds zijn uitgevoerd (en in 2011 nog tot betaling komt). Dit bedrag maakt onderdeel uit van "Besteding 2010 inclusief inburgering" en wordt in onderstaande cel afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R				
					€ 203.413	€ 0	€ 0	€ 0					
BZK	**C4**	**Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche**	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 tweede tranche	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de bouw voor 1 juli 2010 is gestart of voortgezet Aard controle D1							
					1 SWP0900274U	25							
BZK	**C5**	**Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 derde tranche**	Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009 derde tranche	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de bouw voor 1 januari 2011 is gestart of voortgezet Aard controle D1							
					1 SWP10001224U	89							
					2 SWP10001223U	78							
					3 SWP10001239U	0							
					4 SWP10039PR1U	36							
					5 SWP10001261U	49							
					6 SWP10001265U	16							

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN							
				7	SWP10001252U	0						
OCW	D1	**Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten**	Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	Gemeenten	Besteding 2010 Aard controle R	Opgebouwde reserve ultimo 2009 Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R				
					€ 728.931	€ 575.810	€ 0	€ 0				
OCW	D4	**Regeling brede scholen 2009**	Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen	Gemeenten	Aantal afgeronde projecten in 2010 Aard controle R	Besteding 2010 Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.			
					0	€ 83.965	€ 0	€ 0	nee			
OCW	D5	**Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009**	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Gemeenten	Besteding tot en met 2010 ten laste van rijksmiddelen Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle n.v.t.						
					€ 0	nee						
					Alleen invullen bij eindverantwoording: Brinnummer Aard controle n.v.t.	Alleen invullen bij eindverantwoording: Alle activiteiten afgerond Ja/Nee Aard controle D2	Alleen invullen bij eindverantwoording: Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen Aard controle n.v.t.					
				1								
M&I	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai (incl. bestrijding spoorweglawaai)**	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2010 t.l.v. rijksmiddelen Aard controle R	Overige bestedingen 2010 Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.				
				1	BSV 2009066539	€ 592.054	€ 0	Nee				
					Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R						
					€ 0	€ 0						
M&I	E5	**Verzameluitkering VROM**	Regeling verzameluitkering	Provincies, gemeenten	Besteding t/m 2010 Aard controle R							
					€ 240.000							
M&I	E6	**Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling)**	Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering;	Provincies en gemeenten	Besteding 2010 uit Wbb Aard controle R	Besteding 2010 uit FES Aard controle R	Bestedingen (Wbb) van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel	Uitgaven (Wbb) van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Bestedingen (FES) van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel	Uitgaven (FES) van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
							Aard controle R		Aard controle R	Aard controle R			
					€ 265.118	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
					Aantal saneringen (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn) Aard controle D1	Aantal bodemonderzoeken (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn) Aard controle D1	Aantal m2 gesaneerd oppervlakte (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn) Aard controle D1	Aantal m3 gesaneerde grond (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn) Aard controle D1	Aantal m3 gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn) Aard controle D1				
M&I	E9B	**Programma Externe Veiligheid (EV)**	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Besteding 2010 ten laste van provinciale middelen Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R						
					€ 72.500	Ja	€ 0						
					Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Percentage van de verstrekte bijdrage 2010 dat is gebruikt voor het in dienst nemen vast personeel EV Aard controle D2	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.						
				[1]	2010-1344	0.00%							
M&I	E11B	**Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)**	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)	Besteding 2010 uit eigen middelen Aard controle R	Besteding 2010 uit bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) Aard controle R	Besteding 2010 uit rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL Aard controle R	Teruggestort/verrekend in 2010 in verband met niet uitgevoerde maatregelen Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R		
					€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	€ 0	€ 0		
					Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2010 t.l.v. provincie Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.						
				[1]	2009-19434	€ 0	Nee						
				[2]	2008-41558	€ 0	Nee						
M&I	E25	**Beleidsregeling subsidies Budget Investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)**	Beleidsregeling subsidies budget investeringen ruimtelijke kwaliteit (BIRK)	Provincies en gemeenten	Besteding 2010 excl. Bestedingen uit baten exploitatie Aard controle R	Berekende bate boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing Alleen in te vullen na afloop project Aard controle R	Aantal gerealiseerde projecten Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1	Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers Alleen in te vullen na afloop project Aard controle D1	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R		
					€ 2.000.000				Nee	€ 0	€ 0		
M&I	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer**	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2010 ten laste van provincie Aard controle R	Overige bestedingen 2010 Aard controle R	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.				

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
				1	2005-35652/2007-19061 KHS	-€ 94.863	€ 482.982	zie jaarverslag p. XX	Ja				
				2	2008-22750 Fietsov.Meroving.	€ 93.704	€ 12.855		Ja				
				3	2008-23401 fietsstr.Westergr.	€ 0	€ 33.039		Ja				
				4	2008-23828 Vlaamseweg	€ 1.349	€ 150		Ja				
				5	2008-68215 1000fietspl Stat.pl.	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				6	2008-69398 Toeg.Bushalte 75	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				7	2009-7267 Fietsond.Buitenr.br	€ 308.420	€ 75.456		Nee				
				8	2009-7318 Fietsd.Garenkokers	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				9	2009-20372 Afsl.kop NL-In	€ 26.495	€ 18.485		Ja				
				10	2009-29058 Palmplein	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				11	2009-29364 Kampersingel	€ 277.478	€ 318.750		Ja				
				12	2009-30621Bernadotte/Erasm	€ 429.005	€ 352.126		Nee				
				13	2009-30643 Fietsp.Badmintonp	€ 459.000	€ 61.208		Nee				
				14	2009-30649 Rode Loper	€ 238.344	€ 31.757		Ja				
				15	2009-30683 pont Belgielaan	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				16	2009-30689 Vondelweg (ventw)	€ 397.361	€ 624.285		Ja				
				17	2009-30703 Erasmus/ML Kingln	€ 145.625	€ 107.832		Ja				
				18	2009-41818 Streetwise	€ 10.404	€ 121		Ja				
				19	2010-30317 Wagenweg Hstede	€ 53.704	€ 728.926		Nee				
				20	2010-33265 Kleverlaan	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				21	2010-33312 Zuiderzee,Gr,Betuwe	€ 67.289	€ 160.406		Nee				
				22	2010-68905 Fietsvrz.Vergierdew	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				23	2009-74521Bushaltepl.In50/51	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
				24	2010-40597 ANWB Streetwise	€ 0	€ 0	zie jaarverslag p. XX	Nee				
					Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R							
					€ 0	€ 0							
I&EL	F6	**Besluit subsidies herstructurering Topprojecten bedrijventerreinen (TOPPER-regeling)**	Besluit subsidies Topprojecten herstructurering bedrijventerreinen	Gemeenten	Hieronder per regel één projectkenmerk en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2010 Aard controle R	Marktconforme gerealiseerde totale baten, incl. bijdragen van derden en subsidies van andere bestuursorganen en de Commissie van de Europese Gemeenschappen. Aard controle R	Toelichting afwijking Alleen in te vullen bij afronding project Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.				
				1	Kenm.OI/REB/7025251 Verpl.1-5275	€ 149.055	€ 0		Ja				
					Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R							
					€ 54.539	€ 0							

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
SZW	G1C	**Wet sociale werkvoorziening (Wsw)**	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010, exclusief deel openbaar lichaam Aard controle R	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren, exclusief deel openbaar lichaam Aard controle R							
					0,00	0,00							
		G1C-2			Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011 Aard controle R	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren inclusief deel openbare lichamen in te vullen in SiSa 2011 Aard controle R							
SZW	G2	**Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levens-onderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004+WWIK)**	Wet werk en bijstand (WWB)	Gemeenten	Besteding 2010 WWB-inkomensdeel Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WWB-inkomensdeel (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven WWB-inkomensdeel van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R					
					€ 33.725.187	€ 2.378.229	€ 0	€ 0					
			Wet investeren in jongeren (WIJ)	Gemeenten	Besteding 2010 WIJ Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WIJ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WIJ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven WIJ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R					
					€ 2.550.375	€ 0	€ 0	€ 0					
			Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAW Aard controle n.v.t.	Baten 2010 IOAW (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen IOAW van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven IOAW van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R					
					€ 834.908	€ 10.993	€ 0	€ 0					
			Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeenten	Besteding 2010 IOAZ	Baten 2010 IOAZ (excl. Rijk)	Bestedingen IOAZ van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-	Uitgaven IOAZ van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN										
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	lastenstelsel Aard controle R	Aard controle R							
					€ 129.029	€ 1.245	€ 0	€ 0							
			Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004)	Gemeenten	Besteding 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Aard controle n.v.t.	Baten 2010 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Aard controle n.v.t.	Bestedingen Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R							
					€ 96.503	€ 0	€ 0	€ 0							
			Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeenten	Besteding 2010 WWIK Aard controle n.v.t.	Baten 2010 WWIK (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.	Bestedingen WWIK van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Aard controle R	Uitgaven WWIK van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Aard controle R							
					€ 434.336	€ 31.393	€ 0	€ 0							
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)**	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Gemeenten	Besteding 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) Aard controle R	Besteding 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob) Aard controle R	Baten 2010 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R	Baten 2010 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk) Aard controle R	Besteding 2010 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob) Aard controle R	Besteding 2010 Bob Aard controle R	Baten 2010 Bob (excl. Rijk) Aard controle R	Besteding 2010 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R
					€ 1.060.668	€ 465.526	€ 172.087	€ 166.031	€ 115.141	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G4**	**Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV)**	Wet Werkloosheids-voorziening (Wwv)	Gemeenten	Baten 2010 Aard controle R									
					€ 0									
SZW	**G5**	**Wet participatiebudget (WPB)**	Wet participatiebudget (WPB)	Gemeenten	Besteding 2010 participatiebudget	Waarvan besteding 2010 van educatie bij roc's	Baten 2010 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2010 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2010 naar 2011 Omvang van het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2011. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk). óf Omvang van het in het jaar 2010 rechtmatig	Terug te betalen aan rijk Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2010 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2010 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's	Het aantal in 2010 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2011 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Besteding 2010 Regelluw Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2009 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN									
					Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2011 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld) Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
					€ 23.258.452	€ 1.229.970	€ 42.876	€ 0	-€ 1.587.759	€ 104.965	55	€ 0		
					Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2010 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeftvastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2010 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald Aard controle D1			
					144	492	258	291	280	246	59			
					Bovenstaande indicatoren verantwoorden op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI)									
SZW	**G6**	**Schuldhulpverlening**	Kaderwet SZW-subsidies	Gemeenten	Besteding 2010 Aard controle R									
					€ 375.742									
VWS	**H2**	**Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)**	Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport	Gemeenten	Hieronder per regel één beschikkings-kenmerk invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordings-informatie Aard controle n.v.t.	Activiteit Aard controle n.v.t.	Realisatie 0 = niet uitgevoerd 1 = gedeelte uitgevoerd 2 = uitgevoerd Aard controle D2	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.					
					1 DMO/SSO-2698251 Centrum, Leidsebuurt en Rozenprieel	9.1.1 Sport in de Wijk:Wekelijkse deelname aan SidW activiteiten in 2008 200 jongeren en in 2010 250 jongeren	2 = uitgevoerd		Ja					
					2 idem	9.1.2 Werving en opleiding sportassistenten. 12 jongeren opgeleid tot sportassistent/sportcoach	2 = uitgevoerd		Ja					
					3 idem	9.1.3 Sport en Respect: Leefbaarheid. Deelname 2 of meer scholen en tenminste 50 kinderen per sportdag aan activiteiten	2 = uitgevoerd		Ja					
					4 idem	9.1.4 Naschools sporten bij de Brede School. In 2011 jaarlijks 4 sportarrangementen per brede school 20 deelnemers per arrangement en aanbod van 16 sporten per jaar	2 = uitgevoerd		Ja					
					5 idem	9.1.5 Sportz4U: ieder schooljaar 8 sporten in blokken van 4 clinics aangeboden met 180 deelnemers	2 = uitgevoerd		Ja					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN									
				6	idem	9.2.1 Sporten bij een club. Vanaf 2007 stromen jaarlijks 10 SidW-deelnemers door naar reguliere sportvereniging (voetbal + 1 andere sport)	2 = uitgevoerd		Ja					
				7	idem	9.2.2 Allochtoon sportkader. In 2011 zes allochtone kaderleden actief bij sportverenigingen waarvan 4 voor jeugdteams	2 = uitgevoerd		Ja					
				8	idem	9.2.3 Sport en Kinderopvang. Twee naschoolse Opvangaccommodaties bij sportverenigingen	2 = uitgevoerd	Dit project is stopgezet in 2010 omdat er geen vraag meer naar was. De kinderopvangorganisaties en de sportverenigingen/SRO zijn zelf in staat om dit te realiseren.	Ja					
				9	idem	9.2.4 WhoZnext. Vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij sportverenigingen, vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij school,jongerencentrum of culturele instelling	2 = uitgevoerd	2 sportverenigingen aangesteld met 11 jongeren. 1 jongerencentrum, die na de eerste activiteit stopten.	Ja					
				10	idem	9.2.5 Werving en scholing vrijwilligers gehandicaptenjeugdsport:16 vrijwilligers in opleiding	1 = gedeelte uitgevoerd	Aanmelding in 2010 van 3 vrijwilligers. Cursus verschoven naar najaar 2011.	Ja					
				11	idem	9.3.1 Sport en Gezondheid: Beter (zw)eten:Deelname 5 scholen met in totaal 120 leerlingen en hun ouders	2 = uitgevoerd	Afgerond in 2009	Ja					
				12	idem	9.3.2 Sport en Gezondheid: cursus Fit, Food & Fun: Deelname 12 kinderen,ouders/verzorgers	2 = uitgevoerd		Ja					
				13	idem	9.3.3 Sport en Gezondheid: cursus Real Fit. Deelname 15 jongeren met overgewicht	2 = uitgevoerd		Ja					
				14	DMO/SSO-2698252 Delftwijk, Indische Buurt, Transvaalbuurt, Frans Halsbuurt	9.1.1 Sport in de Wijk:Wekelijkse deelname aan SidW activiteiten in 2008 200 jongeren en in 2010 250 jongeren	2 = uitgevoerd		Ja					
				15	idem	9.1.2 Werving en opleiding sportassistenten. 12 jongeren opgeleid tot sportassistent/sportcoach	2 = uitgevoerd		Ja					
				16	idem	9.1.3 Sport en Respect: Leefbaarheid. Deelname 2 of meer scholen en tenminste 50 kinderen per sportdag aan activiteiten	1 = gedeelte uitgevoerd	Deelname scholen bevestigd, start in februari 2011	Ja					
				17	idem	9.1.4 Naschools sporten bij de Brede School. In 2011 jaarlijks 4 sportarrangementen per brede school 20 deelnemers per arrangement en aanbod van 16 sporten per jaar	2 = uitgevoerd		Ja					
				18	idem	9.1.5 Sportz4U: ieder schooljaar 8 sporten in blokken van 4 clinics aangeboden met 180 deelnemers	1 = gedeelte uitgevoerd	Geen deelname van scholen in de buurt vanwege tijdgebrek bij de scholen.	Ja					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN									
				19	idem	9.2.1 Sporten bij een club. Vanaf 2007 stromen jaarlijks 10 SidW-deelnemers door naar reguliere sportvereniging (voetbal + 1 andere sport)	2 = uitgevoerd		Ja					
				20	idem	9.2.2 Allochtoon sportkader. In 2011 zes allochtone kaderleden actief bij sportverenigingen waarvan 4 voor jeugdteams	0 = niet uitgevoerd		Ja					
				21	idem	9.2.3 Sport en Kinderopvang. Twee naschoolse Opvangaccommodaties bij sportverenigingen	2 = uitgevoerd	De kinderopvangorganisatie en sportverenigingen zijn nu zelf in staat dit te realiseren waarop in 2010 het project is gestopt.	Ja					
				22	idem	9.2.4 WhoZnext. Vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij sportverenigingen, vier WhoZnext-teams aanstellen van 10 jongeren bij school,jongerencentrum of culturele instelling	2 = uitgevoerd		Ja					
				23	idem	9.2.5 Werving en scholing vrijwilligers gehandicaptenjeugdsport:16 vrijwilligers in opleiding	1 = gedeelte uitgevoerd	In 2010 zijn 3 vrijwilligers aangemeld, cursus doorgeschoven naar 2011	Ja					
				24	idem	9.3.1 Sport en Gezondheid: Beter (zw)eten:Deelname 5 scholen met in totaal 120 leerlingen en hun ouders	2 = uitgevoerd	Reeds afgerond in 2009	Ja					
				25	idem	9.3.2 Sport en Gezondheid: cursus Fit, Food & Fun: Deelname 12 kinderen,ouders/verzorgers	2 = uitgevoerd		Ja					
				26	idem	9.3.3 Sport en Gezondheid: cursus Real Fit. Deelname 15 jongeren met overgewicht	2 = uitgevoerd		Ja					
VWS	**H9**	**Verzameluitkering JenG**	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteding 2010 Aard controle R									
					€ 100.000									
VWS	**H10**	**Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)**	Tijdelijke regeling CJG	Gemeenten	Besteding 2010 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. Aard controle R	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2010 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R							
					€ 2.405.796	€ 0	€ 0							

Bijlage 5.8 Begrotingscriteria rechtmatigheid

In deze bijlage zijn de criteria zoals gepubliceerd door het platform rechtmatigheid opgenomen. Daarbij tevens is aangegeven hoe de accountant voor de rechtmatigheidsbeoordeling met deze criteria omgaat.

Begrotingsonderschrijdingen

1. Kostenonderschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd behalve als deze niet passen binnen het bestaande beleid.

Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

2. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via kostendekkende omzet (heffingen, huur) via egalisatiereserves of via subsidies.
   Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

3. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals bijvoorbeeld:
   - doorberekening van indirecte kosten, onder voorwaarde dat de totale apparaatskosten zoals verantwoord op de kostenplaatsen niet worden overschreden;
   - kapitaallasten, onder voorwaarde dat de investeringskredieten door de raad zijn geautoriseerd (overschrijding van kredieten: zie bij 5);
   - overschrijdingen als gevolg van abusievelijke fouten in de begroting;
   - dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

   Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld:
   - een open einde (subsidie)regeling;
   - faillissement van debiteuren / vorderingen die niet geïnd konden worden;
   - wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving met financiële consequenties;
   - aanpassingen in het gemeentefonds;
   - uitgaven van gemeenschappelijke regelingen;
   - realisatie op begrote subsidieverwachtingen;
   - de rente-ontwikkeling op de kapitaalmarkt;
   - strategische grondaankopen;
   - klimaatsomstandigheden, bijvoorbeeld een overschrijding van het budget gladheidbestrijding als gevolg van sneeuwval;
   - uitgaven die naar hun aard onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn.

   Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden geaccepteerd (passend binnen het beleid).

5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig niet aan de raad zijn gerapporteerd.
   Bijvoorbeeld:
   - een verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse gegevens al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend;
   - idem met betrekking tot overschrijding van een investeringskrediet.

   Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd.
   Bijvoorbeeld een naheffingsaanslag die na nader onderzoek door de belastingdienst wordt opgelegd, of een boete / schadevergoeding die na een bezwaar- en beroepprocedure aan de gemeente wordt opgelegd.
   In de praktijk zal het meestal gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving, waar de gemeente zich, eventueel na een gerechtelijke uitspraak, bij zal hebben neer te leggen.
   Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.
   De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.
   Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kan de raad er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

7. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door de raad goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn.
   Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk ruimer geïnterpreteerd en toegepast dan in de regelgeving.
   Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd.
   De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.
   Doordat de overschrijdingen niet binnen het bestaande beleid vallen, kunt u er voor kiezen het college te vragen om een indemniteitsbesluit voor te bereiden.

Conform deze criteria worden onderstaand de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten (na wijziging) naar rechtmatigheid toegelicht:

Programma 2 Veiligheid, vergunningen en handhaving

Cat De lasten van het beleidsveld fysieke veiligheid zijn overschreden vanwege het opnemen van een verplichting die voortvloeit uit de afspraken omtrent de uitvoering van de regeling functioneel leeftijdsontslag medewerkers VRK.

Daarnaast is minder opbrengst huur brandweerkazernes ontvangen. In het kader van de afwikkeling van tekorten VRK is door Haarlem voorgesteld hiervoor mindering in rekening te brengen. Ook voor 2010 is een lagere huuropbrengst in rekening gebracht dan geraamd, waardoor per saldo een nadeel is ontstaan. Tenslotte is minder bouwleges ontvangen dan geraamd.

4 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren

Programma 4 Jeugd, onderwijs en sport

Cat De gemeente heeft zich verbonden zorg te dragen voor een stapsgewijze uitbreiding van het werkpakket van SRO. De in 2010 gerealiseerde uitbreiding (o.a. toevoeging provincie Noord-Hollandhal) vertaalt zich in een hogere bijdrage.
Daarnaast is een extra storting gedaan van € 145.000 naar de reserve VMBO-scholen vanwege een lagere voorziening toekomstige verliezen (voordeel) uit de grondexploitatie.

4 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren

Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

Cat Er zijn een aantal extra bestemmingsplannen gemaakt die niet van te voren gepland waren voor 2010. Daarbij zijn de kosten in 2010 voor het ontwikkelen van ruimtelijke plannen

hoger uitgevallen dan verwacht.
Ten laste van het beleidsveld wonen zijn extra stortingen gerealiseerd ten behoeve van de startersregeling, de voorziening monumenten en het garantiefonds NRF ad € 2,8 miljoen.
Vastgoed heeft extra kosten gerealiseerd ten behoeve van de voorziening asbestsanering Frans Halsmuseum en heeft hogere onderhouds-en beheerslasten gerealiseerd.

3 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren. c.q. dotaties aan voorzieningen die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Programma 6 Economie, cultuur, toerisme en recreatie

Cat Voor diverse projecten zijn zogenaamde brede doeluitkeringen ontvangen (BDU-uitkeringen), die niet waren geraamd. Hier staan direct gerelateerde uitgaven tegenover.
Daarnaast is nog een restant-huursubsidie voor de schouwburg over 2009 betaalbaar gesteld.

3 en 4 Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaand beleid en die geheel of grotendeels gecompenseerd worden door direct gerelateerde inkomsten

Programma 7 Werk en Inkomen

Cat Beleidsveld inkomen (nadeel ruim € 1,1 miljoen).
De uitgaven voor de bijstand zijn met circa 350.000 euro overschreden; de baten vallen circa 790.000 tegen. In de laatste maanden van 2010 is het aantal bijstandsontvangers harder gestegen dan in de maanden daarvoor. De terugontvangsten bijzondere bijstand ter grootte van circa 450.000 euro stonden ten onrechte hier geraamd; dit is gecorrigeerd. De debiteurenontvangsten waren ruim 250.000 euro lager dan geraamd.

Beleidsveld re-integraite (Nadeel ruim € 650.000).
De uitgaven voor werk en re-integratie zijn met ruim € 350.000 overschreden. Dit komt als gevolg van een afrekening van Vluchtelingenwerk over voorgaande jaren en omdat een te groot deel van het budget voor het Actieplan jeugdwerkloosheid was doorgeschoven naar 2011. De hogere kosten ad. € 300.000 op het re-integratie- en inburgeringsdeel van het participatiebudget zijn € 300.000 hoger dan de geraamde kosten.

3 en 4 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd.

Programma 8 Bereikbaarheid en mobiliteit

Cat De lasten voor parkeren zijn overschreden, in hoofdzaak omdat de beheerskosten van de panden zijn gestegen. Daarnaast zijn de baten uit vergunningen achtergebleven ten opzichte van de raming en ook de inkomsten uit straatparkeren zijn lager zijn dan geraamd.
Daarnaast zijn er meer interne uren besteed aan het beleidsveld autoverkeer en verkeersveiligheid.

4 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren

Programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Cat De hogere lasten zijn veroorzaakt doordat meer straatmeubilair is aangeschaft, door intensivering van de onderhoudsprojecten groen en van routinematig groenonderhoud
De exploitatielasten van de begraafplaatsen zijn hoger uitgevallen, terwijl een hogere storting in de voorziening grafleges noodzakelijk is.

2 ,3 en 4 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren (en gedeeltelijk externe factoren) en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd c.q. een dotatie aan een voorziening betreft die verplicht zijn op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Programma 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Cat Het budget van het beleidsveld algemene dekkingsmiddelen is met € 1,3 miljoen overschreden als gevolg van een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren in verband met het afdekken van een financieel risico op een uitstaande vordering met betrekking tot de nieuwbouw Zijlpoort.

4 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd, die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren.

Bijlage 5.9 Verantwoordingsinformatie MPG

Met ingang van 2009 ontvangt de raad het Meerjarenperspectief Grondexploitatie (MPG) als bijlage bij de kadernota. Dit is een van de adviezen die de projectgroep 'informatiewaarde MPG' in 2009 heeft gedaan aan het college.
De verantwoordingsinformatie die voorheen in het MPG stond staat nu in de paragraaf grondbeleid in deel 3 van dit jaarverslag, en in onderstaande tabel. In het MPG 2010 worden de grondexploitaties verder toegelicht en is een vooruitblik naar de komende jaren opgenomen.

LEGENDA

☺	verbetering
😐	behoeft aandacht
☹	verslechtering
-	geen bijzonderheden

N.B. De legenda van de verkeerslichten bij de grondexploitaties is anders dan die bij de 10 programma's elders in dit jaarverslag. De reden hiervoor is dat grondexploitaties zich over meerdere jaren uitstrekken en dat een oordeel wordt gegeven hoe de planning en de financiën van de exploitatie zich verhouden tot de gehele looptijd van de exploitatie.
Bij de 10 programma's daarentegen, wordt primair over het verantwoordingsjaar gerapporteerd of de doelen en prestaties al dan niet zijn gerealiseerd.

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven van de complexen hoofdstuk I — **NB opbrengsten worden negatief weergegeven**

Bedragen x Eur 1.000

Complex nummer	geopende grondexploitatie	Omschrijving	Boekwaarde ultimo 2009	mutaties 2010	Boekwaarde ultimo 2010	Prognose eindresultaat MPG2010	Prognose eindresultaat MPG2011	Mutatie 2010 voorziening toekomstige verliezen	Jaar gereed
		Zelfstandige complexen							
017	ja	Ripperda	2.286.774	-1.854.841	431.933	-3.850.261	-3.857.063		2015
014	ja	Raaks	-2.047.997	-3.474.042	-5.522.039	-2.396.003	-2.490.484		2014
079	ja	Deli	5.375.052	787.049	6.162.101	-26.919	671.932	671.932	2015
157	ja	Badmintonpad	-793.354	615.933	-177.421	2.347.462	2.202.422	-145.040	2015
	Subttl	***Zelfstandige complexen***	***4.820.475***	***-3.925.901***	***894.574***	***-3.925.721***	***-3.473.193***	***526.892***	
	FUCA								
027	ja	Amsterdamse Buurt	2.637.435	-207.716	2.429.719	2.012.198	1.868.565	-143.634	2011
028	ja	Leidse Buurt c.a.	2.245.402	84.543	2.329.945	672.636	656.803	-15.833	2011
029	ja	Wisselwoningen	-720.579	-35.912	-756.491	-720.364	-756.382	-36.018	2011
	Subttl	***FUCA***	***4.162.258***	***-159.085***	***4.003.173***	***1.964.470***	***1.768.986***	***-195.484***	
	Programma Waarderpolder								
001		WP Revit. Nader te verdelen	0	81.109	81.109	0			2010
002		WP Revit. Oostpoort II	0	807	807	0			2010
003		WP Revit. Algemeen	0	1.285.025	1.285.025	0			2010
004		WP Niet Revit. Zuid West (EBH)	0	-9.884.156	-9.884.156	0			2010
005	ja	WP Revit. Noord Oost	3.954.004	474.952	4.428.956	5.536.113	2.118.783		2017
006		WP Revit. Rommelterreintjes	0	1.970.871	1.970.871	0			2010
007	ja	WP Revit. Noord West	53.899	78.144	132.043	-1.306.270	-1.319.580		2017
010	ja	WP Revit. Zuid West (EBH)	2.073.836	181.276	2.255.112	-3.119.648	-4.745.947		2017
092		administratief	0	168	168				
098	ja	WP Niet Revit./ VEREVENINGSEXPLOITATIE	-11.178.525	5.905.814	-5.272.711	-15.729.309	-10.975.430		2017
	Subttl	***Waarderpolder/EBH***	***-5.096.786***	***94.010***	***-5.002.776***	***-14.619.114***	***-14.922.174***	***0***	
	Programma Schalkwijk 2000+								
048	verz	Schalkwijk 2000 Programma	1.080.474	-3.886.263	-2.805.789	3.969.903	3.989.897		2019
035		Monacopad	181.292	-181.292	0	0			2010
036	ja	Europawijk-Zuid	-1.568.324	-344.299	-1.912.624	344.912	-60.428		2013
037	ja	023 Haarlem	210.631	-943.195	-732.563	-13.875.625	-13.651.875		2019
041	ja	Schalkstad	5.355.552	-3.714.009	1.641.542	5.780.276	2.456.877		2011
042	ja	Aziëweg	7.577.732	470.712	8.048.444	3.090.933	3.492.638		2013
043	ja	Meerwijk Centrum	4.209.317	212.378	4.421.695	4.472.580	4.528.310		2013
047		Schoolenaer	-3.126.432	3.126.432	0	0			2010
099	ja	Doctorshof	-4.441.251	-182.010	-4.623.261	-3.686.949	-3.968.382		2011
040	ja	Nederlandlaan	-422.532	380.078	-42.455	-20.195	-66.074		2011
044		Molenwijk	-130.360	16.847	-113.513	-130.360	-113.513		
	Subttl	***Schalkwijk***	***8.926.098***	***-5.044.621***	***3.881.476***	***-54.525***	***-3.392.551***	***0***	
	Programma Spoorzone								
110	verz	Spoorzone Programma		-44.369	-44.369	0	2.660.232		2017

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven van de complexen hoofdstuk I			NB opbrengsten worden negatief weergegeven						
Bedragen x Eur 1.000									
Complex nummer	geopende grondexploitatie	Omschrijving	Boekwaarde ultimo 2009	mutaties 2010	Boekwaarde ultimo 2010	Prognose eindresultaat MPG2010	Prognose eindresultaat MPG2011	Mutatie 2010 voorziening toekomstige verliezen	Jaar gereed
009	ja	Spoorzone Oostpoort Oost fase I	-38.420	802.079	763.660	738.723	0		2010
115	ja	Spoorzone Oostpoort Oost Fase II	1.706.424	1.050.822	2.757.246	-4.009.638	-3.418.302		2018
031	ja	Spoorzone Oostpoort Oost fase III (Stadion)	1.953.004	109.050	2.062.054	1.892.411	2.062.054	109.050	2010
094	ja	Spoorzone Oostpoort West	7.655.662	-182.629	7.473.033	-1.096.203	-1.163.108		2018
113	ja	Spoorzone Scheepsmakerskwartier	2.925.771	269.802	3.195.574	247.468	360.797		2017
111		Spoorzone Stationsplein	0		0	0			2010
112		Spoorzone Gonnetstraat	0	1.806	1.806	0	0		2010
117		Spoorzone Oostpoort Oost Fase IV	0		0	0			2010
119		Spoorzone Rondje Bolwerken	0		0	0			2010
	Subttl	***Spoorzone***	***14.202.442***	***2.006.562***	***16.209.004***	***-2.227.238***	***501.673***	***109.050***	
	Programma Delftwijk								
130	verz	Delftwijk Programma	-7.011.570	-1.042.129	-8.053.699	-7.690.278	-7.767.858		2020
131	ja	Delftwijk Delftlaan Noord	433.624	202.917	636.541	178.015	170.837		2012
132	ja	Delftwijk Slauerhofstraat	940.160	48.641	988.801	122.857	310.583		2012
133	ja	Delftwijk Marsmanplein	3.363.928	-2.305.907	1.058.021	276.814	-212.578		2013
134	ja	Delftwijk Middengebied	722.382	2.670.538	3.392.920	6.778.004	7.041.467		2013
135		Delftplein	28.946	1.447	30.393	28.946			
136	ja	Delftwijk Delftlaan Zuid	0	0	0	82.074	45.583		2017
137	ja	Delftwijk Van Moerkerkenstraat	0	0	0	8.009	23.383		2016
138	ja	Delftwijk A. vd Leeuwstraat	0	0	0	102.762	107.705		2017
156	ja	Vondelweg	225.367	404.252	629.619	113.554	121.747		2011
	Subttl	***Delftwijk***	***-1.297.163***	***-20.241***	***-1.317.404***	***758***	***-159.132***	***0***	
	Zomerzone								
140	**verz**	Zomerzone programma	-1.308	-37	-1.345	-1.308	-1.345		2017
091	ja	DSK	-2.294.326	31.566	-2.262.759	-694.112	-217.041		2017
141	ja	Zomerzone Zuidstrook	158.596	233.842	392.438	0	0		2016
019		Oorkondelaan/Pladellastraat RB 12/2003	751.848	-108.046	643.802	751.848			2011
	Subttl	***Zomerzone***	***-1.385.190***	***157.325***	***-1.227.864***	***56.428***	***-218.386***	***0***	
	Hoofdstuk 1 overigen								
011		Recreatiegebied Haarlem Noord	1.007.902	50.571	1.058.473				
021		Westelijke Randweg (volkstuinen)	166.517	6.683	173.200				
022		Pieter Wantelaan	0	121	121				
032		Houtmarkt 7 Fietsz'n fabriek	4.820.726	291.180	5.111.906			291.180	
096		Leidsevaart 362	207.946	12.549	220.495				
	Subttl	***Hoofdstuk 1 overigen***	***6.203.091***	***361.104***	***6.564.195***	***0***	***0***	***291.180***	***0***
Totaal		***ho 1 gronden en complexen***	***30.535.227***	***-6.530.848***	***24.004.378***	***-18.804.943***	***-19.894.778***	***731.638***	
		Onttrekking ten gunste van Reserve erfpacht 2010						35.036	
		Dotatie bestemmingsreserve Scholen, RB 092/2007						145.040	
		Dotatie verkoopresultaat Visscherstraat, RB 111/06						-84.746	
		Onttrekking reserve Optimalisatie Spoorzone						500.000	
		Onttrekking reserve conform KaderNota 2005						1.000.000	
		Totaal Hoofdstuk 1	***30.535.227***	***-6.530.848***	***24.004.378***	***-18.804.943***	***-19.894.778***	***2.326.967***	
							mutaties Reserve GrEx 2010	**2.326.967**	
							stand Reserve GrEx ultimo 2009	**-2.477.272**	
							stand Reserve GrEx ultimo 2010	**-150.305**	

Bijlage 5.10 Afkortingenoverzicht / Begrippenlijst

Afkortingenoverzicht

	A
ACT	Assertive Community Treatment
AO / IC	Administratieve Organisatie / Interne Controle
AR	Algemene Reserve
ASV	Algemene Subsidie Verordening
AU	Algemene Uitkering
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
	B
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BGGE	Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie
BIBOB	Bevordering Integriteits Beoordeling door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOS	Buurt Onderwijs Sport
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
	C
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CCVT	Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd
COC	Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homosexualiteit
CPGGZ	Collectieve preventie Geestelijke Gezondheidszorg
CS	Concernstaf
CVS	Cliënt Volgsysteem
CWI	Centrum Werk en Inkomen
	D
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
	F
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
Flo	Functioneel leeftijdsontslag
Fte	Full time equivalent
	G
GEM	Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij
GGD	Geneeskundige Gezondheids Dienst
GGP	Gemeentelijk grondwaterplan
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
Grex	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GSB	Grote Steden Beleid
	H
HDK	Hulpverlenings Dienst Kennemerland
	I
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
	J
JGZ	Jeugd Gezondheids Zorg

	M
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
MenS	Hoofdafdeling Middelen en Services
	O
O.K.E.	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OM	Openbaar Ministerie
OPO	Onderwijscommissie Primair Onderwijs
OPH	Ontwikkelings Programma Haarlem
OV	Openbaar Vervoer
OVO	Onderwijscommissie Voortgezet Onderwijs
OZB	Onroerende Zaakbelasting
	P
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel en Organisatie
POP	Persoonlijk Ontwikkelings Plan
PPS	Publiek-Private Samenwerking
	R
RIBW	Regionale Instelling Begeleid Wonen
RKC	Rekenkamercommissie
ROC	Regionaal Opleiding Centrum
	S
SAMS	Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad
SHO	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
SiSa	Single information en Single audit
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden
SMD-MK	Stichting Maatschappelijk Dienstverlening Midden-Kennemerland – Maatschappelijk Werk
SRO	Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen
STUP	Stadsdeeluitvoeringsprogramma
Sw	Sociale werkvoorziening
	U
UP	Uitvoeringsprogramma
	V
VINEX	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VRK	Veiligheids Regio Kennemerland
	W
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WI	Wet Inburgering
WIN	Wet Inburgering Nieuwkomers
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Begrippenlijst

accres
Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Het accres staat los van de toevoegingen aan het Gemeentefonds uit hoofde van onder meer decentralisatie van rijkstaken.

administratieve organisatie
Geheel van maatregelen, enerzijds gericht op het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens, anderzijds op het verstrekken van informatie voor:
a. de beleidskeuzen, het doen functioneren en beheersen van de gemeente;
b. de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

algemene uitkering
Uitkering van het rijk die elke gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds op basis van objectieve verdeelmaatstaven zoals inwonertal, aantal woonruimten, aantal bijstandsontvangers, lengte van (vaar) wegen, enz. Het is de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbron; de algemene uitkering is een algemeen dekkingsmiddel en kan vrij besteed worden. Zie ook *gemeentefonds.*

begroting
Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.
De begroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld en heeft vier functies:

- autorisatiefunctie (machtiging aan burgemeester en wethouders om uitgaven te doen en inkomsten te realiseren);
- keuze- of afwegingsfunctie;
- beheersfunctie;
- controlefunctie.

beleidsbegroting
Met ingang van de begroting 2004 geldt dat ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording (17 januari 2003) een andere vormgeving aan de gemeente begroting moet worden gegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een beleidsbegroting en productraming De beleidsbegroting gaat met name in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op de belangrijkste onderdelen van het beheer. In de productraming zijn alle producten ondergebracht met waar mogelijk per product een nadere toelichting.

begrotingswijziging
Een aanpassing van de begroting tijdens het begrotingsjaar. Alleen de gemeenteraad kan de begroting volgens de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wijzigen (zie ook *budgetrecht* en *suppletoire begroting*).

behoedzaamheidsreserve (BRES)
Reserve van het rijk die dient om de gevolgen van sterke fluctuaties in de algemene uitkering op te vangen. Daartoe zet het rijk op voorhand een bedrag van € 208,7 miljoen van de algemene uitkering landelijk 'apart'. Aan het eind van ieder jaar wordt de rekening opgemaakt en bezien of er nog wat over is van de reserve. Dat resulteert in een nabetaling of terugvordering aan/van gemeenten.

besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)
Met ingang van 17 januari 2003 is het BBV in werking getreden. Het besluit bevat voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden. Het besluit treedt in de plaats van het besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995.

budgetrecht
Wettelijke bevoegdheid van de gemeenteraad de begroting vast te stellen en te wijzigen. De gemeenteraad is binnen het gemeentelijk bestel het enige orgaan met die bevoegdheid. Zie ook: *suppletoire begroting*.

decentralisatie-uitkering
Uitkering waarbij geen termijn van de overgang van de uitkering naar de algemene uitkering is vastgesteld. Hierdoor kunnen gelden met een specifieke verdeling, naast het normale verdeelstelsel in het gemeentefonds worden gehangen.

eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming van de gemeente, zoals dat volgt uit de jaarrekening.

gemeentefonds
Fonds van het rijk waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Hieruit worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn vrij besteedbaar. Zie ook *algemene uitkering.*

incidenteel
Eénmalige, niet jaarlijks terugkerende uitgave of inkomst.

integratie-uitkering
Uitkering waarbij de termijn van overgang naar de algemene uitkeringen is vastgesteld, maar de generieke verdeling nog niet (geheel) is bepaald, danwel gedurende enkele jaren wordt nagegaan of de generieke verdeling juist is bepaald.

jaarrekening
Verantwoording van de in een kalenderjaar gerealiseerde baten en lasten, opgezet volgens de voorschriften uit het BBV. Ook wordt de gemeentelijke vermogenspositie (bezit, vorderingen en schulden) per 31 december opgenomen. De jaarrekening wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

jaarverslag
Rapportage over de uitvoering van beleid over een kalenderjaar. Jaarverslag en jaarrekening vormen samen de jaarstukken.

jaarstukken
Jaarrekening en jaarverslag.

meicirculaire
Jaarlijkse circulaire van het ministerie Binnenlandse Zaken over de omvang van het Gemeentefonds en de wijze van verdeling van deze middelen over de gemeenten. Naast de meicirculaire is er ook de septembercirculaire. Zie ook *algemene uitkering*, *gemeentefonds.*

omslagrente
Binnen de gemeente gebruikte rekenrente. Deze wordt bepaald aan de hand van te betalen rente van alle in het Financieringsfonds ondergebrachte leningen. Deze wordt gebruikt bij het ter beschikking stellen van gelden uit het financieringsfonds aan de sectoren en de berekening van de rentelasten van investeringen.

programmabegroting
Een begroting waarin de gemeentelijke activiteiten zijn geordend naar programma's. Met ingang van de begroting 2004 is deze indeling ingevolge het BBV leidend voor de gemeentebegroting. Het staat

gemeenten vrij om zelf de indeling naar programma's en het aantal er van vast te stellen. In Haarlem worden 11 programma's gehanteerd. Deze zijn nader onderverdeeld in domeinen/beleidsvelden.

reserves
Reserves zijn de vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Bedrijfseconomisch gezien zijn reserves vrij te bestemmen. Politiek kan aan reserves een bepaalde bestemming zijn gegeven, maar er is geen sprake van een verplichting jegens derden. De bestemming die de raad aan een reserve heeft gegeven kan dan ook weer ongedaan worden gemaakt.

structureel
Jaarlijks terugkerend, in tegenstelling tot incidenteel. Zie ook: *incidenteel.*

solvabiliteit
Verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal.

suppletoire begrotingswijziging
Begrotingswijziging in de loop van het jaar. De gemeenteraad stelt de wijziging vast, waarmee deze onderdeel van de begroting wordt. Zie *budgetrecht.*

uitgangspuntenbrief
Brief van B&W aan de sectoren en gesubsidieerde instellingen met richtlijnen voor het opstellen van de volgende begroting. De brief komt jaarlijks in januari uit en bevat o.a. percentages voor loon- en prijsstijgingen, materiële lasten, energieverbruik, enz.

voorzieningen
Voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien niet vrij te besteden zijn. Anders gezegd: Een voorziening is een apart gezet bedrag voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn. Een voorbeeld hiervan is het cyclisch groot onderhoud. Afhankelijk van allerlei omstandigheden is uitvoering vroeg of laat aan de orde. De uitgaven kunnen wat hoger of lager uitvallen, maar binnen de marges is uitvoering onvermijdelijk.

vreemd vermogen
Het vreemd vermogen bestaat uit de verplichtingen en de schulden van de gemeente.

Stefan Kasper, 2009